Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Škola – okno do života, dveře do světa

1. Identifikační údaje

Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou – příspěvková organizace
Komenského 95, 517 54 Vamberk

IČO:	70156611
IZO:	102406111
REDIZO:	600097650
č. tel. ZŠ:	494 541 324
č. tel.,fax.:	494 541 284
č. tel. ŠD:	737 152 583
www:	www.zsvamberk.cz
e-mail:	skola@zsvamberk.cz

Ředitel: Mgr. Josef Solár
Zástupkyně pro 1. stupeň: Mgr. Miroslava Látalová
Zástupkyně pro 2. stupeň: Mgr. Alena Svačinková

Školská rada:

zástupce školy:	Mgr. Alena Machová
zástupce zřizovatele:	Bc. Pavel Dlabka
zástupce rodičů:	Pavel Šembera

Dům dětí a mládeže:

Zástupce DDM:	Edgars Šumanis
www:	https://www.ddmvamberk.cz/
e-mail	ddm@zsvamberk.cz
tel. č.	494 541 545

KRPŠ: Martina Linertová

Zřizovatel: Město Vamberk, Husovo náměstí 1, 517 54 Vamberk
Platnost od: 1. 9. 2012

Obsah:

1. Identifikační údaje 2
2. Charakteristika školy
2.1. Charakteristika školy a její priority 5
2.1.1. Charakteristika žáků 5
2.1.2. Pedagogický sbor 6
2.1.3. Nepedagogičtí zaměstnanci školy 6
2.1.4. Vzdělávací nabídka žákům 6
2.2. Spolupráce školy s rodiči a veřejností 9
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu
3.1. Pojetí školního vzdělávacího programu 10
3.2. Zaměření školy 10
3.3. Výchovné a vzdělávací strategie 11
3.4. Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami 13
3.5. Péče o talentované žáky 14
3.6. Péče o žáky se zdravotním znevýhodněním 14
3.7. Péče o žáky jiných národností 14
3.8. Prevence rizikového chování 14
4. Učební plán
4.1. Učební plán 1. stupně 15
4.2. Učební plán 2. stupně 17
5. Učební osnovy
5.1. Český jazyk – 1. stupeň 20
5.2. Cizí jazyk – anglický 36

5.3. Prvouka 42
5.4. Matematika 57
5.5. Přírodověda 76
5.6. Vlastivěda 84
5.7. Výchovy – Hv, Vv, Pč, Tv 91

5. 8. Český jazyk – 2. stupeň 111
5. 9. Cizí jazyk – anglický, německý, ruský 179
5.10. Dějepis 196
5.11. Občanská výchova 211
5.12. Rodinná výchova 256
5.13. Matematika 271
5.14. Zeměpis 292
5.15. Přírodopis 311
5.16. Fyzika 324
5.17. Chemie 349
5.18. Informatika 365
5.19. Výchovy – Hv, Vv, Pč, Tv 372
5.20. Volitelné předměty 413
6. Průřezová témata 440
7. Hodnocení žáků a autoevaluace školy 448
8. Školní vzdělávací program školní družiny 450
9. Školní vzdělávací program domu dětí a mládeže 462

2. Charakteristika školy

2.1. Charakteristika školy a její priority

Oficiální název naší školy je Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou. Stojí ve Vamberku u kostela ve spodní části náměstí. Budova školy byla otevřena v roce 1905 a od této doby prošla několika stavebními úpravami. Byly vybudovány šatny, vstupní vestibul, učebna výtvarné výchovy. Poslední velkou změnou je v roce 1997 otevření přístavby, kde v přízemí je školní jídelna, v 1. patře učebna chemie spojená s učebnou přírodopisu a učebna fyziky s příslušnými kabinety. Ve 2. patře se nachází cvičná školní kuchyňka s kabinetem a byt školníka. V roce 1999 byla v celé staré části budovy vyměněna dlažba na chodbách a na sociálním zařízení. V roce 2010 byly renovovány parkety ve třídách i v tělocvičně. O rok později byla v celé budově vyměněna okna a vstupní dveře. Celá budova byla zateplena.
Ve školní budově je 27 učeben, z toho odborné učebny využívají předměty výtvarná výchova, informatika, zeměpis, anglický a německý jazyk, hudební výchova, chemie s přírodopisem, fyzika. 3 učebny jsou k dispozici školní družině. V budově je také tělocvična, školní jídelna. Pod školou se nachází školní hřiště a školní dílny. Nedaleko od školy je školní pozemek. Před budovou žáci mohou využívat o velkých přestávkách venkovní terasy. Jsou na nich umístěny lavičky z recyklovaného materiálu, pingpongový venkovní stůl. Na zemi jsou namalovány různé obrazce, které slouží žákům k hrám. Ve vstupním vestibulu školy je umístěna minigalerie s pracemi žáků.

2.1.1. Charakteristika žáků

Škola je plně organizovaná, po dvou třídách v ročníku na 1. stupni, po jedné třídě na 2. stupni. Kapacita je 480 žáků, ale v poslední době ji zdaleka nedosahuje. Školu navštěvují převážně žáci z Vamberka a několika obcí z okolí. Vlivem demografického vývoje se zatím počet žáků neustále snižuje. Dalším problémem je odchod žáků 5. ročníku na víceleté gymnázium a na ZŠ Masarykova do Rychnova nad Kněžnou. Odchod žáků výrazně snižuje úroveň vzdělávacího procesu a jeho výsledky. Průměrný počet žáků na 1. stupni je 22, na druhém stupni 26. Na škole pracují 4 oddělení školní družiny. Od září 2006 byl připojen pod vedení školy i Dům dětí, který nabízí velký výběr kroužků.

Školní rok	2000--2001	2001--2002	2002--2003	2003--2004	2004--2005	2005--2006	2006--2007	2007--2008	2008--2009	2009--2010	2010--2011	2011--2012	2012--2013
Počet žáků	475	476	437	406	376	369	353	329	323	320	316	338	338
Z toho dívek	231	242	217	194	179	176	167	153	154	157	151	161	156

Školní rok	2013--2014	2014--2015	2015--2016	2016--2017	2017--2018	2018--2019	2019--2020	2020--2021	2021--2022	2022--2023	2023--2024	2024--2025	2025--2026
Počet žáků	475	476	437	406	376	369	353	329	323	320	316	327	333
Z toho dívek	231	242	217	194	179	176	167	153	154	157	151	156	156

2.1.2. Pedagogický sbor

Pedagogický sbor tvoří v současné době ředitel školy, dvě zástupkyně, výchovná poradkyně, 17 dalších učitelů, 4 vychovatelky školní družiny a 2 pedagogové volného času v DDM. Sbor je smíšený s převahou žen (85% sboru tvoří ženy). Věkový průměr sboru je 45 let. Přínosem je, že všichni učitelé mají požadované vysokoškolské vzdělání. Většina učitelek na 1. stupni má i vzdělání jako dyslektický asistent. Aprobovanost je na slušné úrovni. Na 1. stupni je výuka zcela aprobovaná, na druhém stupni je aprobovanost 80%. Problémem je výuka fyziky, tělesné, hudební výchovy a rodinné výchovy.
Učitelé se průběžně vzdělávají jednak v dlouhodobých školeních, jednak v jednotlivých kurzech pořádaných Školským zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.
Důraz v dalším vzdělávání pedagogů byl v poslední době kladen na gramotnost ve výpočetní technice. Všichni učitelé prošli školením úrovně „Z“ Práce na počítači, část sboru prošla úrovní „P“. Snahou je, aby všichni pedagogové byli schopni běžné práce s počítačem, používání elektronické pošty a využívání výpočetní a prezentační techniky i při výuce žáků..

• předmětové komise a metodická sdružení

Na škole pracují tyto předmětové komise: PK- Čj; PK- cizích jazyků; PK - D,OV, Rv; PK- M, F,Ch, Př, Z; PK –Pč, Inf; PK – Hv, Vv; PK – Tv a MS 1. stupně.

Metodická sdružení (dále jen MS) a předmětové komise (dále jen PK) jsou garantem dobrých výsledků práce školy, přebírají spoluzodpovědnost za práci a výsledky v jednotlivých ročnících a předmětech. Jednotlivé komise se budou scházet podle potřeby, aby byl zajištěn bezproblémový chod výuky, alespoň 1x za pololetí.

2.1.3. Nepedagogičtí zaměstnanci školy

Z nepedagogických zaměstnanců zaměstnáváme 1 hospodářku, která zpracovává i mzdy. O úklid celé školy se starají 4 uklizečky, které pracují pod dohledem pana školníka.

2.1.4. Vzdělávací nabídka žákům

• jazyky

Na škole pracují aprobovaní učitelé anglického, německého a ruského jazyka. V současné době vyučujeme jako hlavní jazyk angličtinu. Německý a ruský jazyk jsou v současné době vyučovány od 7. ročníku jako povinně volitelné předměty.

• počítačová gramotnost

Žáci na PC pracují v 5. a 6. roč. v rámci předmětu informatika, v 8. a 9. roč. mohou navštěvovat povinně volitelný předmět informatika.

Ve škole máme nově zrekonstruovanou počítačovou učebnu, ve které je žákům k dispozici 20 PC, dva dataprojektory, tiskárnu a skener. Všechny počítače mají připojení k internetu a možnost tisku. Ze základního softwaru využívají Windows XP.

Všechny kabinety, obě sborovny i učebny jsou prosíťované s připojením k internetu. Učitelé pracují na notebookách s operačním systémem Windows XP.

• další zaměření

Ve školním roce 2006/07 bylo otevřeno hřiště pod školou se skateparkem, které bylo financováno z dotace Královéhradeckého kraje. Ve školním roce 2007/08 Dům dětí a mládeže uspěl se dvěma projekty. Cílem projektu „Pohyby“ bylo uspořádání přehlídky tanečních kroužků a projektu „Vamberecká zlatá udička“ podpora činnosti rybářského kroužku. V rámci dotace Královéhradeckého kraje jsme v rámci projektu „Boříme bariéry mezi fyzikou a chemií“ zrenovovali učebnu fyziky. V posledních letech jsme získali dotace na preventivní pobyty žáků šestých ročníků. V letech 2010/ 2012 jsme čerpali peníze z projektu „ EU – peníze školám“, v rámci kterého jsme vytvářeli inovativní materiály pro zkvalitnění výuky, individualizovali výuku českého jazyka, matematiky a přírodovědných předmětů, pořádali besedy se zaměřením na prevenci sociálně patologických jevů. V roce 2012 v rámci projektu „Cesta do hlubin přírodovědných znalostí“ byl upraven a oplocen školní pozemek.

Tento projekt bude dále probíhat po celý školní rok.Využíváme testů společnosti Scio ke zjišťování znalostí žáků. V červnu 2012 se žáci zúčastnili 1. celoplošné generální zkoušky ověřování výsledků žáků na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol.

• technické vybavení školy

Osm učeben je vybaveno interaktivní tabulí SmartBoard, v dalších učebnách jsou dataprojektory a vizualizéry. V učebně hudební výchovy je nainstalována hudební aparatura, je zde také video s televizí. Z důvodu kvalitního ozvučení akcí, které pořádá naše škola, jsme zakoupili zesilovací aparaturu. Na chodbě v 1. patře je umístěna LCD televize, na které vysílá školní informační kanál ŠIK spoty, které mají preventivní osvětově - vzdělávací a informační charakter.

• integrace

Integrujeme žáky se specifickými poruchami učení a chování. Všechny učitelky 1. stupně a někteří učitelé 2. stupně jsou proškoleny a mají zkušenosti s vedením reedukace = realizace v českém jazyce a v matematice. V této oblasti spolupracujeme s PPP Rychnov nad Kněžnou. Reedukace probíhá v malých skupinkách maximálně po čtyřech žácích. Hodiny jsou zařazeny na nultou hodinu nebo po vyučování, podle rozvrhu žáků. 2x týdně pracuje na škole logopedka. Dále naši školu navštěvuje několik žáků vietnamské národnosti a jedna žákyně polské národnosti.

• nadaní žáci

Pro žáky mimořádně nadané nabízí naše škola nadstavbové úlohy do vyučování, rozšiřující učivo, samostatné projekty, práci s encyklopedií, počítačové programy, sbírky úloh. V mimořádných případech je možné žáka přeřadit do vyššího ročníku.

• soutěže

Žáci naší školy se zúčastňují různých soutěží. Jedná se především o okresní kola olympiád - chemie, fyzika, přírodopis, jazyky, soutěže – - Poznávání rostlin, Mladý zahrádkář, Matematický a Přírodovědný klokan, Recitační soutěž. Velmi úspěšní bývají naši žáci v Dopravní soutěži mladých cyklistů a v soutěži Mladých zdravotníků. Zastoupení máme i ve sportovních soutěžích – vybíjená, fotbal, florbal, přehazovaná, gymnastika a atletika.

• školní družina

Školní družina má kapacitu 124 žáků od 1. – 4. třídy a je v budově školy. Provoz ŠD je každý den od 6.00 hod. do 8.00 hod., v odpoledních hodinách od 11.40 hod. do 16.00 hod. Ve čtyřech odděleních pracují 4 kvalifikované vychovatelky. Práce s dětmi je zaměřena hlavně na pobyt venku, v přírodě, poznávání okolí města a jeho historie. Děti se snažíme vést ke zdravé výživě, jíst hodně ovoce, zeleniny, poznávat čisté výrobky, výrobky Klasa. Velkou oblibu mají různé druhy soutěží, výtvarné, pracovní a tělovýchovné činnosti. V odpoledních hodinách mohou

využívat opravené terasy před školou a pinpongový stůl ve vestibulu školy. Děti mají možnost individuálně vypracovávat domácí úkoly a učivo si procvičovat formou her. Školní družina si vypracovala svůj program, který je součástí Školního vzdělávacího programu.

• spolupráce se ZUŠ a zájmová činnost dětí

Prostory naší školy využívá ZUŠ Kostelec nad Orlicí k výuce hry na hudební nástroje – klavír, kytara, flétna a k výuce sólového zpěvu a hudební nauky. Pod hlavičkou této školy zde pracuje i pěvecký sbor Kvítek a výtvarný kroužek. Naši žáci mají tedy tu výhodu, že nemusí dojíždět do Kostelce n. O. V tělocvičně školy probíhají také cvičení Sokola.

• organizace kulturních pořadů a dalších zajímavých akcí

Nový školní rok je zahajován společným shromážděním žáků a učitelů v prostorách před školou. Jsou přivítáni žáci prvních ročníků, kterým jejich vstup do školy usnadňují žáci 9. ročniku. Ti jim prvních 14 dní pomáhají.
Žáci školy se účastní akcí a divadelních představení nabízených kulturním zařízením MK Sokolovna. Již tradicí se stala návštěva divadla v Hradci Králové v rámci předplatného pro školy. V čase adventním si své místo našly Adventní pracovní dílny, na nich si žáci společně se svými rodiči vyrábí různé dárky. S žáky 9. tříd se loučíme závěrem školního roku slavnostním vyřazením, při kterém obdrží nejen vysvědčení, ale i Pamětní list. Na budoucí školáky v únoru čeká netradiční zápis. V 6. roč., přicházejí do naší školy žáci z okolních škol. Pro lepší sžití a začlenění do nového kolektivu pořádáme pro všechny žáky 6. roč. výjezdní pobyt mimo školu. Jednou za dva roky se koná lyžařský výcvik pro žáky 7. a 8. ročníku. Dle zájmu žáků je pořádán pobytový zájezd žáků do Anglie.
Dlouholetou tradicí se stal sběr starého papíru, který pořádáme 2x ročně. Peníze, které jednotlivé třídy získají použijí na dofinancování školního výletu nebo jiné akce své třídy. Třídění odpadu jsme podpořili tím, že na jednotlivá patra budovy jsme pořídili kontejnery na třídění odpadu. V průběhu celého školního roku jsme sbírali PET lahve a víčka od těchto lahví. Každoročně pořádáme sběr usušené pomerančové kůry. Také se zapojujeme do vyhlašovaných soutěží v rámci ekologické výchovy.

•stravování

Školní jídelna je v budově školy a nabízí výběr ze 3 jídel pro žáky, možnost svačin a hlavně pitný režim. Zajišťuje i distribuci dotovaného školního mléka a mléčných výrobků. Žáci si objednávají jídlo prostřednictvím boxu nebo přes internet.

2.2. Spolupráce školy s rodiči a veřejností

Rodiče jsou informováni o prospěchu a chování žáků na třídních schůzkách nebo v době konzultačních hodin, o činnosti školy prostřednictvím webových stránek, článků v místním Zpravodaji.

Na škole pracuje Klub rodičů a přátel školy, ve kterém jsou zástupci – důvěrníci jednotlivých tříd. Třídní důvěrníci se pravidelně scházejí. Pro rodiče a ostatní obyvatele Vamberka pořádají tradiční ples, minibazar a burzu sportovního vybavení a oblečení. Finanční výtěžky z těchto akcí posilují rozpočet KRPŠ, ze kterého jsou žákům financovány knižní odměny na konci školního roku, dále vybraná kulturní představení a příspěvky na dopravu na školní akce.
V roce 2005 byla ustanovena Rada školy, ve které jsou po 1 zástupci z řad rodičů, školy a zřizovatele. Rada školy se schází dvakrát za rok.
Do všech sběrových akcí jsme zapojili veřejnost a máme s tím dobré zkušenosti.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Pojetí školního vzdělávacího programu

Poslání školy ve 21. století nemůže být pouze mechanické předávání vědomostí a faktografických přehledů. Škola musí žáky připravovat pro život se všemi jeho složitostmi a vzájemnými vazbami. Je třeba proměnit školu v prostředí, místo, kde děti dostanou nejen kvalitní a kvalifikovanou vzdělávací péči postavenou na zásadách moderní pedagogiky, ale také v prostředí, kde se budou cítit bezpečně a spokojeně.

Z toho vyplývají potřeby

- Zavést do procesu učení moderní metody výuky
- Vést žáky k používání moderních komunikačních a informačních technologií
- Vést žáky k dodržování stanovených pravidel a norem, zejména školního řádu
- Vést žáky k účasti na diskuzních prezentacích vlastního názoru
- Vštěpovat žákům schopnost spolupráce ve skupině
- Podporovat rovný přístup ke vzdělání pro všechny začleňováním žáků se specifickými vyučovacími potřebami do přirozené populační skupiny
- Podporovat žáky nadané nejen vlohami v oblasti intelektuální, ale i hudební, manuální, estetické a sportovní

3.2. Zaměření školy

Základní škola nemá specifické zaměření. Ani není jejím cílem o specifické zaměření v budoucnu usilovat. Vzhledem k tomu, že je jedinou školou ve městě a i pro okolní obce spádovou školou, je naším cílem dát žákům základní všeobecné vzdělání.

3.3. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání
- Podporujeme samostatnost a tvořivost žáků
- Učíme žáky jasně formulovat své myšlenky
- Vedeme k pozorování světa a přírody
- Pracujeme s multimediálními programy
- Vedeme k práci se slovníky a encyklopediemi
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi

Kompetence k řešení problémů

- Rozebíráme a řešíme s žáky problémové situace v jednotlivých předmětech
- Umožníme žákům objevovat různé varianty řešení
- Podporujeme originální řešení
- Podněcujeme žáky k obhájení svého způsobu řešení problému
- Vedeme žáky k trpělivosti a vytrvalosti při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k porozumění textů a obrazových materiálů
- Vedeme žáky k porozumění základních symbolů a značek
- Dbáme na správné tvoření slov a vět podle gramatických a stylistických pravidel, na správnou artikulaci
- Podporujeme hledání rozpoznání souvislostí
- Vedeme žáky k rozpoznávání manipulativní komunikace v mediích
- Vedeme ke kultivovanému vystupování na veřejnosti

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k respektování základních norem společenského chování
- Seznamujeme žáky se zákony a vedeme je k jejich dodržování
- Vedeme žáky k vytváření správného žebříčku hodnot
- Učíme žáky postavit se proti jakékoliv formě násilí a bezpráví
- Seznamujeme žáky s kulturním a historickým dědictví
- Pěstujeme úctu k národním tradicím
- Snažíme se probouzet národní hrdost, ale i vnímat se jako součást celé Evropy
- Vedeme žáky k ochraně svého zdraví a k dodržování zdravého životního stylu
- Klademe důraz na ekologickou výchovu, zvlášť na ochranu životního prostředí
- Seznamujeme žáky s nebezpečím všech sociálně patologických jevů

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině, k vytváření pravidel týmu
- Učíme žáky odpovědnému jednání s přihlédnutí ke kulturním, morálním a sociálním hodnotám
- Vedeme žáky k ohleduplnosti, toleranci k jiným lidem a jejich názorům
- Učíme žáky respektovat specifika jiných kulturních a duševních skupin

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k získávání pracovních návyků a dovedností
- Vedeme žáky k dodržování hygieny práce jak fyzické tak duševní
- Vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti práce a o ochraně jejich zdraví
- Učíme žáky plánovat práci a její postup
- Umožňujeme využití všech získaných znalostí pro jejich budoucí profesní rozvoj
- Umožňujeme variabilitu představ o jejich budoucí volbě povolání
- Podnikáme se žáky exkurze

3.4. Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je přístupná žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním i žákům mimořádně talentovaným. Žáci jsou individuálně integrováni v běžných třídách. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb spolupracuje škola s PPP v regionu. Výchovný poradce spolupracuje s rodiči žáka, s třídními učiteli i s pracovníky PPP. Každý integrovaný žák zařazený do reedukace má vypracovaný individuální vzdělávací plán podle doporučení PPP. Na realizaci IVP se podílejí jednak vyučující daného žáka, jeho třídní učitel a pedagogové, kteří na realizaci spolupracují formou reedukace. Jeho platnost je jeden školní rok. IVP je konzultován s pracovníky PPP, zohledňuje názor zákonného zástupce, vychází z učebních dokumentů a respektuje potřeby žáka. PPP a zákonní zástupci vyjadřují s IVP souhlas. V případě potřeby je u žáka doporučeno slovní hodnocení. V závažných případech má žák pedagogického asistenta. Na škole probíhá realizace IVP = reedukace, kam jsou

zařazeni žáci s poruchou učení podle doporučení PPP. Výuka probíhá 1x týdně 1 vyučovací hodinu. Počet reedukačních skupin závisí na počtu žáků s poruchou učení a na finančních možnostech školy. V jedné reedukační skupině bývají zařazeni 3 – 4 žáci. Realizaci IVP mohou na základě získaného vzdělání provádět téměř všechny učitelky 1. stupně a oba učitelé ČJ 2. stupně.

Na naší škole pečujeme také o žáky s mentálním postižením. Jedná se o žáky, jejichž rodiče odmítají přeřazení do speciálního školství nebo v dané škole nemají volnou kapacitu. Těmto žákům vypracováváme individuální plán žáka integrovaného s mentálním postižením.

3.5. Péče o talentované žáky

Při vyhledávání mimořádně nadaných žáků spolupracuje škola s PPP. Žáci mají možnost být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky. Dále využíváme srovnávací testy ve 3., 5. a 9. roč. Učitelé si pro tyto žáky připravují náročnější činnosti, žáci mají možnost osvojit si i rozšiřující učivo. Žákům jsou zadávány náročnější samostatné úkoly - referáty, samostatné vstupy v hodinách, vlastní projekty. Uplatnění nacházejí nadaní žáci v kooperativních činnostech, jsou pověřováni vedením a řízením skupin, je jim dáván prostor pro hlubší bádání. Nadaní žáci se zúčastňují vědomostních soutěží a olympiád, pohybově nadaní žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží - reprezentují školu. Žáci s uměleckým nadáním (Hv,Vv) dostávají příležitost prezentovat své dovednosti v hodinách, ale zejména na školních akcích (slavnosti, akademie, besídky) a na soutěžích organizovaných v těchto oborech.

Pro žáky výjimečně nadané je rovněž možné sestavit individuální vzdělávací plán. Rozšiřování učiva by mělo vycházet ze zájmů žáka.

3.6. Péče o žáky se zdravotním znevýhodněním

Škola pečuje i o žáky se zdravotním znevýhodněním (žáci dlouhodobě nemocní, žáci, kteří se ze zdrav. důvodů účastní výuky jen částečně). Takovýmto žákům škola vypracovává individuální vzdělávací plán. Důležitá je spolupráce s rodinou, individuální péče pedagogů i zájem a pochopení spolužáků. Žákům poskytujeme individuální konzultace, spolupracujeme s odborníky, využíváme e-mailovou korespondenci.

3.7. Péče o žáky jiných národností

U žáků z jazykově odlišného prostředí dbáme na osvojení si českého jazyka, vybíráme pro ně vhodné knihy, pomáháme jim i rodičům vyhledat jazykové kurzy, na individuálních konzultacích je možno s žáky doplňovat jazykové znalosti i nedostatky v pochopení učiva.

3.8. Prevence rizikového chování

Škola zajišťuje pro své žáky I. i II. stupně celoročně preventivní programy se zaměřením na rizikové chování dětí a mládeže. Probíhají formou besed, diskuzí a tématicky na sebe navazujících přednášek.V 6. třídě je součástí programu dvoudenní adaptační kurz, kde se zaměřujeme na práci se třídou, posilování kladných vztahů předávání poznatů o formách rizikového chování.Přehled programů a akcí je podrobně rozpracován v Minimálním programu prevence, který je součástí povinné dokumentace školy.O průběhu a obsahu jsou informováni rodiče i širší veřejnost.

4. Učební plán

4.1. Učební plán 1. stupně

Vyučovací předmět	Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku					Minimální dotace v 1.- 5. roč.	Disponibilní časová dotace 1. – 5. roč. *	Skutečný počet hodin v 1. – 5. r.
	1.	2.	3.	4.	5.			
Český jazyk a literatura	**9**	**10**	**9**	**8**	**8**	**35**	**9**	**44**
Anglický jazyk			**3**	**3**	**3**	**9**		**9**
Matematika	**4**	**5**	**5**	**5**	**5**	**20**	**4**	**24**
Informatika					**1**	**1**		**1**
Prvouka	**2**	**2**	**2**					

Přírodověda				**2**	**1**	**12**	**1**	**13**
Vlastivěda				**2**	**2**			
Hudební výchova	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**5**		**5**
Výtvarná výchova	**1**	**1**	**1**	**2**	**2**	**7**		**7**
Tělesná výchova	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**10**		**10**
Pracovní činnosti	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**5**		**5**
Celkem	**20**	**22**	**24**	**26**	**26**	**104**	**14**	**118**
z toho DČD *****	**0**	**2**	**2**	**2**	**3**			

Komentář k učebnímu plánu 1. stupně

14 disponibilních hodin určených pro 1. stupeň využíváme následujícím způsobem:

Český jazyk – 9 disponibilních hodin
Hlavní pozornost bude zaměřena na čtenářskou gramotnost žáků, čtení s porozuměním, dramatickou výchovu a zlepšování komunikačních dovedností žáků, jejichž zvládnutí dává předpoklad pro úspěšnou práci s informacemi. Zároveň vychází ze strategie školy, zejména při rozvíjení kompetence k učení a kompetence komunikativní.

Matematika – 4 disponibilní hodiny
Disponibilní hodiny budou využity především k činnostnímu vyučování, k zařazování počítačových programů do výuky, k procvičování a fixaci učiva.

Přírodověda – 1 disponibilní hodina
Posílení časové dotace využijeme k činnostnímu vyučování, exkurzím a k výuce dopravní výchovy.

4.2. Učební plán 2. stupně

Vyučovací předmět	Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku				Minimální dotace v 6. - 9. roč.	Disponibilní časová dotace 6. - 9. roč. *	Skutečný počet hodin v 6. – 9. roč.
	6.	7.	8.	9.			
Český jazyk a lit.	**5**	**4**	**5**	**4**	**15**	**3**	**18**
Anglický jazyk	**3**	**3**	**3**	**3**	**12**		**12**
Matematika	**4**	**5**	**4**	**5**	**15**	**3**	**18**
Informatika	**1**	**--**	**--**	**--**	**1**		**1**
Dějepis	**2**	**2**	**2**	**2**			
Občanská výchova	**1**	**1**	**1**	**1**	**11**	**1**	**12**
Zeměpis	**2**	**2**	**1**	**2**			
Fyzika	**2**	**2**	**2**	**2**			
Přírodopis	**2**	**2**	**2**	**1**	**21**	**5**	**26**
Chemie	**--**	**--**	**2**	**2**			
Hudební výchova	**1**	**1**	**1**	**--**			
Výtvarná výchova	**2**	**2**	**1**	**2**	**10**		**10**
Tělesná výchova	**2**	**2**	**2**	**2**		**1**	
Rodinná výchova	**1**	**1**	**1**	**--**	**10**		**11**
Pracovní činnosti	**1**	**1**	**1**	**1**	**3**	**1**	**4**
Volitelné předměty	**--**	**2**	**4**	**4**		**10**	**10**
Celkem	**29**	**30**	**32**	**31**	**98**	**24**	**122**
z toho DČD *	**1**	**4**	**6**	**7**			

Komentář k učebnímu plánu 2. stupně

Český jazyk a literatura – 3 disponibilní hodiny
Disponibilní hodiny jsou zařazeny do 6. až 9. ročníku ve snaze o zlepšení čtenářských a komunikačních dovedností žáků a zároveň potřebu upevňování správného používání pravopisných jevů.

Matematika – 3 disponibilní hodiny
Disponibilní hodiny jsou zařazeny do 6. až 9. ročníku. Budou využity k opakování učiva z 1. stupně a k prohlubování a upevňování učiva tak, aby jej žáci využili při studiu na různých typech středních škol.

Dějepis – 1 disponibilní hodina
Disponibilní hodina bude využita v předmětu k besedám, exkurzím, činnostnímu vyučování a vyhledávání informací.

Přírodovědné předměty – 5 disponibilních hodin
Zvýšená časová náročnost je dána používanými formami a metodami práce, jako je především činnostní a projektové vyučování a samostatná práce žáků s využitím počítačového vybavení školy. Tyto metody pomáhají rozvoji všech požadovaných klíčových kompetencí

Rodinná výchova – 1 disponibilní hodina
Důvodem pro posílení tohoto předmětu je prohlubování hygienických, stravovacích a pracovních návyků.

Pracovní činnosti – 1 disponibilní hodina
Zvýšení hodinové dotace povede k dalšímu získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí a snadnější profilaci žáka při výběru středních škol.

Volitelné předměty – 10 disponibilních hodin
V nabídce ŠVP jsou:
Německý jazyk nebo ruský jazyk v dotaci 2 hodiny (volitelný předmět pro žáky s výukou anglického jazyka) - pokud si žáci nevyberou druhý cizí jazyk, jsou tyto 2 hodiny přesunuty na další volitelné předměty.

Nabídka volitelných předmětů	Ročník	Časová dotace
Německý jazyk	7. – 9.	2
Ruský jazyk	7. – 9.	2
Společenskovědní seminář	7. – 9.	2
Technické práce	8. – 9.	2
Informatika	8. – 9.	2
Seminář z českého jazyka	9.	1
Cvičení z českého jazyka	9.	1
Seminář z matematiky	9.	1
Cvičení z matematiky	9.	1
Výtvarný seminář	9.	2

5. Učební osnovy

5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Český jazyk 1. – 5. ročník

Český jazyk zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat ústně i písemně.
Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: jazyková výchova, literární výchova a slohová výchova.
Jazyková výchova a sloh se zaměřují především na to, aby si žáci osvojili techniku čtení a psaní, naučili se souvisle vyjadřovat a používat mateřský jazyk v běžných situacích, získali pro život významné dovednosti spojené s mnohostrannou komunikací člověka v moderní společnosti, rozvíjeli slovní zásobu a v praxi dovedli používat elementární pravidla stylistiky a prakticky ovládli základy českého pravopisu.
V literárně výchovné části směřuje výuka k tomu, aby žáci uměli číst s porozuměním a interpretovat texty z minulosti a současnosti, vytvářeli si základní čtenářské dovednosti a návyky, seznámili se s nejdůležitějšími literárními žánry a formami a snaží se podnítit trvalý zájem žáků o četbu, divadlo, film a ostatní média.
Výuka českého jazyka má za cíl přispět k dosažení kvalit a změn v osobnosti žáka.
Ovládnutí jazykových prostředků češtiny je i základním předpokladem úspěšného vzdělávání v dalších oblastech, zejména při osvojování cizích jazyků.
Žáci tak dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Dle standardů očekáváme tyto výstupy:

Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas; rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává; posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení; reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta; vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku; rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě; volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru; rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace; píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry; píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry; sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti; porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová; rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku; určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech; rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary; vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní

skladební dvojici označuje základ věty; odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí; užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje; píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách; zvládá základní příklady syntaktického pravopisu; vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je; volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma; rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů; při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.

Standardy jsou konkretizovány (rozepsány) ve výstupech jednotlivých ročníků.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- žák se zaměřuje na vnímání a chápání smyslu mateřského jazyka, uvědomuje si jeho význam jako prostředku dorozumění a jako nástroje pro další vzdělávání
- zdokonaluje se ve čtení textů s porozumění
- zdokonaluje se ve schopnosti správně a kultivovaně psát, rozvíjí své řečové dovednosti, učí se správně užívat vhodných jazykových prostředků
- formuje si pozitivní vztah k mateřskému jazyku
- uvědomuje si souvislosti s dalšími vzdělávacími oblastmi
- má možnost sledovat a posuzovat svůj pokrok v učení a sám si ověřovat správnost vlastního hodnocení

Kompetence k řešení problémů

- cvičí se v dovednosti vyhledávat potřebné informace
- pokouší se o samostatné řešení problémových úkolů
- vytváří si schopnosti obhájit své řešení i schopnosti argumentace na úrovni přiměřené jeho věku

Kompetence komunikativní

- slohové učivo i úkoly jazykového učiva směřují :
- k rozvoji vyjadřovací pohotovosti
- k rozvoji schopnosti rozumět čtenému textu, chápání logických souvislostí
- k osvojení si dovednosti komunikovat s lidmi, kteří jsou odlišní – svým názorem, jazykem, původem atd.

Kompetence sociální a personální

- žák se učí spolupracovat ve skupině a ohleduplně prosazovat své názory
- učí se sebehodnocení, vytváří si reálný názor na své schopnosti a dovednosti a učí se korigovat názor na sebe sama
- učí se toleranci vůči odlišným věcem a lidem (spolužáci původem ze zahraničí , chování k handicapovanému člověku apod.)

Kompetence občanské

- učebnice vede žáka k uvědomění si specifika českého národního prostředí i jiných kultur (tolerance k jiné řeči, barvě pleti, k jinému názoru, k lidem znevýhodněným)
- nenásilnou formou vede žáky ke vztahu k literatuře a ke čtenářství

Kompetence pracovní

- žák by si měl uvědomit význam dobrých jazykových znalostí a schopností pro život

Český jazyk – 1. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Mluvnice, čtení a literární výchova jazyková a zraková příprava sluchová analýza a syntéza prostorová orientace, vnímá a rozpoznává odlišnosti písmena malá, velká, tiskací, psací slovo, dělení na slabiky-slabiky otevřené, zavřené, se shluky souhlásek čtení otevřených slabik ve slovech, zavřených slabik na konci slov, slova se skupinou dvou souhlásek, slova se slabikotvornými souhláskami, slova s písmenem ě, se skupinami di,ti ni, čtení složitějších víceslabičných slov hlasité čtení jednoduchých vět porozumění přečteným textům článek, nadpis, odstavec, řádek uspořádání slov ve větě	Žák: • skládá a rozkládá slova podle sluchu • orientuje se na řádku, ve sloupci , vpravo,vlevo nahoře, dole • poznává jednotlivá písmena • rozlišuje tiskací a psací tvary • skládá a čte všechny druhy slabik • skládá a čte všechny druhy slov • respektuje základní pravidla rozhovoru • dbá na pečlivou výslovnost • vázaně slabikuje slova ve větách • čte správně dlouhé a krátké samohlásky • používá znaménka ve slovech i větách • správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Vv, Pč, Ma, Prv	OSV - rozvoj schopnosti poznávání - sebepoznání - sebekontrola - sebeovládání - vzájemné poznávání ve třídě, ve škole - mezilidské vztahy - komunikace

Český jazyk – 1. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
interpunkční znaménka délka samohlásek poslech vyprávění dramatizace,recitace *Psaní* příprava na psaní psaní prvků písmen a číslic písmo psací a tiskací psaní - písmeno, slabika, slovo opis, přepis diktát slabik, slov, jednoduchých vět	Žák: • naslouchá s porozuměním textům • vypráví podle obrázkové osnovy, dramatizuje, recituje, popisuje své zážitky, rozumí mluveným projevům • uvolňuje ruku • nacvičuje správné držení těla a psacího náčiní • píše čáry, oblouky, zátrhy, vlnovky a další uvolňovací cviky • píše správné tvary písmen • správně spojuje písmena do slabik a slov • píše interpunkční znaménka • píše velká písmena u vlastních jmen osob a na počátku věty • píše podle diktátu slabiky, slova a jednoduché věty • bezchybně opisuje a přepisuje • dodržuje úhlednost písma a zachovává hygienické a pracovní návyky		

Český jazyk – 2. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Mluvnice věta jednoduchá, souvětí druhy vět pořadí vět v textu věta – pořádek slov ve větě, slovo – význam slova, slovo nadřazené, podřazené, souřadné, souznačná, protikladná, citově zabarvená slabika – dělení slov písmeno, hláska abeceda samohlásky a dvojhlásky souhlásky tvrdé a měkké souhlásky znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov písmeno ě ve slovech slovní druhy: podstatná jména, slovesa, předložky vlastní jména osob, zvířat a měst	Žák: • vyjadřuje se ústně i písemně, tvoří krátké a souvislé projevy, píše jednoduché věty • rozlišuje věty oznamovací, tázací, rozkazovací, přací • řadí věty podle děje • určí nadřazenost, podřazenost a souřadnost slov • určí protikladná, souznačná slova • odliší slova citově zabarvená • řadí slova ve větě tak, aby věta dávala smysl • rozlišuje hlásky, výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek • osvojí si psaní i –y po měkkých a tvrdých souhláskách • vyjmenuje řadu písmen abecedy, řadí slova podle abecedy • zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov • dělí slova na konci řádku podle slabik • aplikuje psaní a výslovnost slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • seznámí se s názvy vybraných slovních druhů (podstatná jména, slovesa, předložky) procvičuje pravopis vlastních a obecných jmen		OSV rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání sebekontrola sebeovládání vzájemné poznávání ve třídě, ve škole mezilidské vztahy komunikace VMEGS individuální zvláštnosti každého jedince

Český jazyk – 2. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Sloh základní formy společenského styku (poděkování, omluva, pozdrav) jednoduchý popis (osoba, zvíře, věc…) jednoduché vypravování (podle obrázkové osnovy) *Čtení a literární výchova* plynulé čtení textu čtení hlasité i tiché autor, ilustrátor soustředěný poslech textu vyprávění, dramatizace textu poezie- sloka, verš, rým próza- členění textu společná četba dětské literatury	• užívá slušné oslovení, umí požádat, poděkovat, pozdravit, omluvit se • umí popsat předměty a jejich vlastnosti • umí vyjádřit jednoduchý děj se zachováním časové posloupnosti • postupně přechází od slabikování k plynulému čtení • čte se správnou intonací a porozumí čtenému textu • seznamuje se s autory a ilustrátory dětských knih • vnímá mluvené slovo a interpretuje daný text • vypráví , dramatizuje a domýšlí děj • recituje vybrané básně (některé i zpaměti) • orientuje se v textu (nadpis, odstavec, závěr) • seznamuje se s vybranými tituly ze školní i městské knihovny		

Český jazyk – 2. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Psaní procvičování tvarů písmen abecedy	• píše malá a velká písmena podle normy psaní	Vv, M, Prv, Tv, Hv	
psaní slov a vět	• píše úhledně, čitelně, dbá na estetický vzhled		
správné používání diakritických a interpunkčních znamének	• používá znaménka ve slovech i větách • dbá na zásady pravopisu a užívá velká písmena ve slovech i větách		
opis, přepis, diktát	• opisuje, přepisuje jednoduché texty píše podle diktátu		

Český jazyk – 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Mluvnice opakování a upevňování učiva 2. ročníku: - druhy vět - počet slov ve větě - uspořádání slov - měkké a tvrdé souhlásky - u,ú,ů ve slovech - párové souhlásky uvnitř a na konci slov - přízvuk, melodie - předložky - skupiny bě, pě, vě, mě - velká písmena - abeceda význam slov – mnohoznačná, jednoznačná, synonyma, protikladná, citově zabarvená, spisovná, nespisovná vlastní jména měst, vesnic, řek	• zvládá mluvnické učivo 2. ročníku • praktikuje pravopis psaní vlastních jmen • vyhledává v pravidlech a seznamech • rozlišuje slova podle významu ○ uvědoměle praktikuje pravopis vlastních jmen	Prv, Hv, Vv	

Český jazyk – 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
slova příbuzná a kořen slova	• určí kořen slova a pozná slova příbuzná		
vyjmenovaná slova slovní druhy	• pamětně zvládá vyjmenovaná slova, používá vědomosti v praktických cvičeních • určí ve větě podstatná a přídavná jména, číslovky, zájmena (osobní, ukazovací) slovesa, příslovce, předložky, spojky, částice a citoslovce		
podstatná jména - rod, číslo, pád slovesa - osoba, číslo, čas, infinitiv	• osvojí si pádové otázky • skloňuje podstatná jména, rozlišuje pád, číslo a rod • určí osobu, číslo, čas • časuje slovesa v čase přítomném, minulém, budoucím		
věta jednoduchá a souvětí	• pozná větu jednoduchou, pozná souvětí • spojuje věty, doplňuje souvětí • seznámí se se základní skladební dvojicí		

Český jazyk – 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Sloh společenský styk a jeho formy	• požádá o informaci, podá informaci (i telefonicky) uvítá návštěvu a rozloučí se s ní, sděluje přání, pozdravy, píše pohlednice, dopis		
popis vypravování otázky a odpovědi	• popisuje ústně i písemně jednoduché předměty a činnosti • vypravuje podle obrázků tvoří otázky		

Český jazyk – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Mluvnice *Nauka o slově* – slova nadřazená, podřazená, souřadná, jednoznačná a mnohoznačná, spisovná a nespisovná, citově zabarvená *Stavba slova* – kořen, předpona, přípona *Předpony a předložky* *Vyjmenovaná slova* – b, f, l, m, p s, v, z *Slovní druhy* – ohebné a neohebné *Podstatná jména* – pád, číslo, rod *Skloňování podstatných jmen* – vzory podstatných jmen *Slovesa* – časování sloves v čase přítomném, budoucím, minulém *Slovesný způsob* *Stavba věty* *Shoda podnětu s přísudkem*	Žák: • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu • rozlišuje slova spisovná a nespisovné tvary • vyhledává slova příbuzná • v písemném projevu umí používat psaní i-y po obojetných souhláskách uvnitř slova • učí se rozlišovat slovní druhy • umí určit vzory u podstatných jmen • učí se používat i-y v koncovce podstatných jmen • určuje u sloves osobu, číslo, čas • slovesa časuje, pozná infinitiv • rozlišuje slovesný způsob oznamovací, rozkazovací a podmiňovací • vyhledává základní skladební dvojici • určí a vyznačí podmět a přísudek začíná správně psát i-y v příčestí minulém		

Český jazyk – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Vlastní jména *Souvětí a jeho stavba*	• ovládá psaní jmen a příjmení, názvy měst a ulic • určuje větu jednoduchou a souvětí, používá spojovací výrazy	Př – živočichové, rostliny Tv – vypravuje o turnaji ve vybíjené	OSV – vede k poznání a pochopení života Evropanů
Sloh stylizace a kompozice osnova, nadpis, členění projevu	• užívá vhodné jazykové prostředky • sestavuje osnovu, tvoří nadpisy, člení text na odstavce		
vypravování – dějové složky formy společenského styku	• při vypravování dodržuje následnost děje • cvičí různé popisy • píše dopis a adresu, telefonuje		OSV – zaměření se na každodenní verbální komunikaci
Čtení a literární výchova rozvoj techniky čtení čtení textů uměleckých a populárně naučných práce s textem práce s dětskou knihou	• cvičí se správné a plynulé čtení uměleckých a populárně naučných textů se správným přízvukem, intonací a frázováním • dbá na barvu a sílu hlasu • dramatizuje a domýšlí literární příběhy	Vv – ilustrace knih	MV – zdroj požitků, vnímání mluveného projevu
výběr četby podle svého zájmu	• vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích a slovnících, získané poznatky dále využívá • reprodukuje přečtené knihy (texty)		Spolupráce s knihovnou
divadelní a filmová představení základy literatury poezie a próza	• vyjadřuje své pocity z četby • navštěvuje divadelní a filmová představení ○ rozumí jednoduchým literárním pojmům		

Český jazyk – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Mluvnice *Mateřský jazyk* – prostředek dorozumívání *stavba slova* – odvozování slov předponami a příponami kořen slova, slova příbuzná souhláskové skupiny *Předložky s, z* *předpony s-, z-, vz-* *Skupiny bě-bje, vě-vje,mě, mně* *Vlastní jména* - - názvy států, národností, zeměpisné názvy, názvy uměleckých děl, novin, časopisů *Slovní druhy* *Podstatná jména* pád, číslo, rod, vzor *Přídavná jména* druhy přídavných jmen vzory skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých, přivlastňovacích	• průběžně si osvojuje jazyk jako prostředek dorozumívání • rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku • doplňuje předpony a přípony podle smyslu • osvojuje si spisovnou výslovnost a pravopis souhláskových skupin • používá předložky a předpony v praxi • získává dovednosti užívat v praxi skupiny bě-bje, vě-vje,mě, mně • píše pravopisně správně vlastní jména • učí se používat vzory přídavných jmen měkkých a tvrdých • začíná se seznamovat s přídavnými jmény přivlastňovacími	Aj – rodina, škola Tv, dopravní výchova – vjezd, atletika – běh	VMEGS Český jazyk jako nástroj učení, zpracování informací, postojů a názorů, významná funkce při osvojování dalších jazyků OSV Poskytuje základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v ČR a v Evropě. Uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou.

Český jazyk – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Mluvnice *Zájmena* – seznámení s jejich druhy *Číslovky* – druhy *Slovesa* – časování sloves, způsob u sloves *Skladba* – základní a určovací skladební dvojice *Podmět a přísudek, shoda přísudku s podmětem* *Podmět nevyjádřený a několikanásobný* *Souvětí* *Řeč přímá*	Žák: • určuje osobní zájmena, nahrazuje podstatná a přídavná jména zájmeny • rozlišuje číslovky v textu, skloňuje základní číslovky • rozezná mluvnické kategorie u sloves • určuje základní větné členy • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné skladební dvojici označuje základ věty • píše správně i-y v koncovkách příčestí minulého • zvládá základy syntaktického pravopisu • píše i-y ve slovech po obojetných souhláskách • odlišuje větu jednoduchou a souvětí • vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje • seznámení se s psaním přímé řeči a věty uvozovací		

Český jazyk – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Sloh Reprodukce jednoduchých textů Vypravování Popis předmětu, děje, pracovního postupu Dopis, poštovní poukázka Vyjadřování v běžných komunikačních situacích *Literární výchova* Výrazné hlasité čtení uměleckých i naučných textů Recitace – rým, verš, sloka Volná reprodukce přečteného textu Tvorba vlastních textů, dramatizace,scénky, besedy o knihách *Poezie* – lyrika, epika, přirovnání	• sestavuje osnovu textů • odlišuje tvrzení od mínění • procvičuje dovednosti vypravovat • zvládá popis pracovního postupu • je schopen napsat dopis, používat tiskopisy • kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo ni • čte plynule a s porozuměním nahlas i potichu • vyjadřuje své pocity z přečteného textu, řekne svůj názor • čte procítěně s prvky uměleckého přednesu • předčítá texty, recituje básně, vyhledává a vymýšlí rýmy • rozlišuje podstatné od méně podstatného • reprodukuje text • tvoří literární text na dané téma • orientuje se v dětské literatuře • zaujímá postoj k literárním postavám • najde hlavní myšlenku • rozlišuje různé typy uměleckých i neuměleckých textů • orientuje se o odborných textech • využívá různých zdrojů informací – slovníky, encyklopedie, internet • porovnává ilustrace různých výtvarníků • používá základní literární pojmy • pozná čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy, řeč autora a řeč postav	Pč – práce na pozemku - setí M – geometrie – úprava záhonu, jeho správné vytyčení Vlastivěda – okolí Vamberka Vv – kresba podle předlohy např. J. Lada, ze Sluníčka,...	OSV Vede k poznání a pochopení díla významných evropských spisovatelů Rozvíjí schopnost srovnávat evropské kultury, nacházet společné znaky a odlišnosti MV Umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami

5.2. Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk – 3. – 5. ročník

V hodinách AJ se směřuje k tomu, aby žák na 1. stupni dosáhl úrovně A1 a A2 na stupni druhém podle Evropského jazykového portfolia. Časová dotace je 3 hodiny týdně ve všech ročnících (3. - 9. ročník).
Žáci jsou motivováni k zájmu o předmět volbou vhodných učebnic a pracovních sešitů a využitím všech forem a metod práce.
Výuka probíhá formou frontálního vyučování, práce ve dvojicích a práce ve skupinách, využívá se her, soutěží, recitace, zpěvu, audionahrávek i názorných pomůcek. V hodinách si žáci rozvíjejí všechny jazykové dovednosti – poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, mluvení, psaní. Při nich napodobují melodii a rytmus slyšeného textu a rozvíjejí dramatickou výchovu, učí se reprodukovat přečtený text vlastními slovy, učí se používat česko-anglický a anglicko-český slovník a poté ho i samostatně využívat při tvoření krátkodobých projektů.
Od počátku studia žák získává poznatky o anglicky mluvících zemích a učí se respektu a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů a ras.

Dle standardů očekáváme tyto výstupy:

Žák rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům; rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci; vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku; sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů; reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace; obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu.

Standardy jsou konkretizovány (rozepsány) ve výstupech jednotlivých ročníků.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:
Prostřednictvím úkolů v učebnici a pracovním sešitě se žáci seznamují s různými učebními strategiemi a při poznávání anglického gramatického systému rozvíjejí abstraktní myšlení. Žák rozvíjí své schopnosti porozumět slyšenému textu na písních a básničkách.

Kompetence k řešení problémů:
Tato kompetence je rozvíjená díky projektovým úkolům, vyhledávání informací v rozličných zdrojích (různé typy slovníků, internet, cizojazyčné knihy) a využívání znalostí i z jiných předmětů, dále pak v dílčích aktivitách (odhad neznámých slov dle kontextu nebo pokračování kontextu na základě nabízených obrázků).

Kompetence komunikativní:
Výuka je primárně zaměřená na rozvoj cizojazyčných komunikativních dovedností; rovnoměrně jsou rozvíjené všechny jazykové dovednosti, a to prostřednictvím celé řady aktivit, jak v učebnici, tak v pracovním sešitě. Žáci mohou vyjadřovat vlastní názor a naslouchat názorům druhých. Nejen že se seznamuje s různými typy textů a záznamů, ale i s neverbálními projevy, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění. Žák procvičuje gramatické struktury a slovní zásobu dramatizací reálných situací a je tím veden k efektivnímu a logickému vyjadřování se. Žák sděluje informace o sobě prostřednictvím projektů.Učitel poskytuje žákům prostor k vyprávění o sobě, svých blízkých, svém okolí a o svém světě.

Kompetence sociální a personální:

V řadě aktivit žáci spolupracují formou párové nebo skupinové práce, kde se snaží pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce. Touto formou spolupráce se učí identifikovat své silné i slabé stránky.

Kompetence občanské:
Od počátku výuky žák získává poznatky o anglicky mluvících zemích a učí se respektu a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů a ras. Žák je veden k zodpovědnosti za vlastní učení kontrolními testy v pracovním sešitě.

Kompetence pracovní:
Žák pracuje na úkolech, při kterých projeví svou iniciativu, představivost, znalosti a schopnosti spolupracovat s ostatními. Učitel používá různé techniky opakovaně a pravidelně, aby si žák zvykl na jistý druh práce a učení.
Žáci jsou vedeni k uvědomění si důležitosti znalosti cizích jazyků pro budoucí pracovní uplatnění.

Anglický jazyk – 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Fráze pro vedení rozhovoru *Anglická abeceda* *Číslovky 0-100* *Barvy*	Žák: • seznámí se s učebnicí a umí používat její slovník • používá základní slovní zásobu témat v učebnici fonetickou i písemnou formou • čte nahlas a foneticky správně jednoduché texty, které dokáže i obměňovat • pochopí obsah pomalu vyslovované konverzace • reaguje na jednoduché pokyny pro práci v hodině • reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy • prezentuje věku přiměřené básničky, písničky a říkanky • umí pozdravit, rozloučit se, zeptat se na jméno, zeptat se, jak se druhá osoba cítí a sám na tuto otázku reagovat • umí počítat do sta • představí sebe a členy své rodiny, udá jména, vzhled, věk • poblahopřeje k narozeninám • vyjmenuje anglickou abecedu a hláskuje své jméno • přiřazuje barvy k různým věcem	Matematika – příklady do 100 Prvouka – rodinné vztahy ČJ - abeceda	OSV – poznávání lidí; komunikace; básně, písně, říkanky MKV – mezilidské vztahy; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání VMEGS – zvyky a tradice

Anglický jazyk – 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Členy podstatných jmen (a/an,the) *Množné číslo* *Sloveso být, mít* *Osobní a přivlastňovací zájmena* *Předložky (at, in, from)* *Informace o anglicky mluvících zemích a mateřské zemi*	Žák: • rozlišuje používání členů a množného čísla u podstatných jmen • vyhledá na mapě hlavní anglicky mluvící země a Českou republiku • řekne o svém bydlišti a bydlišti postav v učebnici • určí národnost svou i výše uvedených postav		

Anglický jazyk – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Neurčitý člen (a/an) *Předložky místa(in, on, under next to)* *Popisová vazba (there is-are)* *Sloveso být* *Sloveso mít* *Sloveso moci, umět, dokázat* *Sloveso mít rád*	Žák: • získá základní slovní zásobu • rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojeným tématům • čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty se známou slovní zásobou • vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci • vytvoří odpověď na otázku • vyplní základní údaje do formuláře • obměňuje i písemně krátké texty se zachováním smyslu • prezentuje jednoduché písničky, básničky a říkanky • vyjádří polohu věcí za pomocí předložek místa • popisuje jednoduchý obrázek s popisovou vazbou • rozlišuje používání slovesa být a mít • popisuje vzhled svůj a svých přátel • vypráví o schopnostech a o oblíbených věcech, zájmech, činnostech svých i svých spolužáků - dle témat z učebnice • vyhledává informace z textu nutné pro vyplnění jednoduchého formuláře	Vlastivěda – práce s mapou Přírodověda - zvířata Hudební výchova - písně	OSV poznávání lidí; komunikace; básně, písně, říkanky MKV mezilidské vztahy VMEGS zvyky a tradice

Anglický jazyk – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Fráze pro vedení rozhovoru *Anglická adresa* *Čísla 0 – 100* *Barvy* *Rozkaz a zákaz* *Abeceda* *Určitý a neurčitý člen podstat. jmen* *Množné číslo podstatných jmen* *Osobní zájmena* *Přivlastňovací zájmena* *Ukazovací zájmena* *Sloveso být* *Sloveso mít* *Dny v týdnu* *Vyjádření času* *Přítomný čas prostý* *Tvoření otázek a odpovědí* *Tvoření záporu* *Vazba there is - are*	Žák: • rozumí slovům a jednoduchým větám osvojených témat • používá gramatická pravidla daných okruhů • umí navázat i ukončit kontakt s jinými osobami • vyjádří souhlas, nesouhlas i radost • rozumí pokynům používaných při výuce • vyžádá si i reaguje na jednoduchou informaci • rozumí obsahu a smyslu jemu přiměřených materiálů (obrazové a poslechové) • čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty • čte potichu krátké texty obsahující převážně známé jazykové prostředky • orientuje se v obsahu jednoduchého textu • vyhledává v textu potřebnou informaci • vytvoří odpověď na otázky • orientuje se ve dvojjazyčném slovníku • sestaví jednoduché písemné sdělení i odpověď na něj • vyplní základní údaje do formulářů • obměňuje písemně krátké texty se zachováním smyslu	Čj – abeceda M – příklady Vl– práce s mapou Prv - dny v týdnu - čas VV – projekty	OSV komunikace, spolupráce, kreativita VMEGS zvyky a tradice, život v evropských státech, naše vlast a Evropa MKV specifické rysy jazyka, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

5.3. Charakteristika předmětu

Prvouka 1. – 3. ročník

V prvouce jsou kladeny základy příštích systematických poznatků společenských i přírodních věd.
Je to předmět, v němž si žáci upevňují a rozšiřují nabyté informace o svém nejbližším okolí, vytvářejí si vztah k životu, přírodě, k vlasti i k pracovním a režimovým návykům. Získávají vědomí odpovědnosti za vlastní zdraví a bezpečnost, vědomí sounáležitosti s lidmi, přírodou, věcmi i ději kolem sebe.
Součástí prvouky je i její výchovný charakter, vést žáky k uvědomění si místa mezi lidmi, vytváření mezilidských vztahů, k slušnému chování a vystupování ve škole i na veřejnosti.
Učí je jednat a rozhodovat se v běžných i méně obvyklých životních situacích, spoléhat se na sebe, ale i na možnost pomoci jiným.

Prvouka –1. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Jsem školák Poznávání prostorů školy, třídy Školní režim a řád Pracovní návyky ve vyučovací hodině a o přestávce Blízké okolí školy *Moje rodina* Náš dům, náš byt Příbuzenské vztahy Významné události v rodině	Žák: • poznává svoji školu, třídu, spolužáky • umí pojmenovat osoby ve škole • osvojí si základní pravidla vzájemných vztahů se spolužáky, učiteli • osvojí si základy společenského styku- pozdravení, oslovení, omluva • umí si připravit pomůcky, uklidit své místo, dodržuje hygienické návyky při práci • popíše bezpečnou příchod do školy • zná význam několika dopravních značek a barev na semaforu • seznámí se se svojí adresou • pozná svůj dům, umí pojmenovat místnosti v domě, /bytě/, zařízení bytu • pojmenuje členy rodiny, ví kdo je nejstarší, nejmladší • vypráví, jak oslavují v rodině svátky, narozeniny, Vánoce, Velikonoce • umí popřát	Pč, Vv, ČJ, Tv,	EV – uplatňuje v rozsahu přiměřeném chápání prvky EV - žáky učíme citlivému přístupu k přírodě, lásce k okolní krajině, k obci, její minulosti a přítomnosti - uvědomění si vztahu mezi člověkem a přírodou a možnost člověka přírodu ovlivňovat MKV - vést žáky k respektování zvláštností různých etnik MV – využívat potenciál médií, jako zdroje informací

Prvouka –1. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Povinnosti a zábava	Žák: • chápe pojmy práce a zábava • pozná některá povolání • pomáhá v rodině • umí vybrat vhodné činnosti pro volný čas		
Lidé a čas Roční doby	• umí vyjmenovat roční období • pozoruje a popisuje proměny přírody v každém ročním období • popisuje projevy rostlin a živočichů v různých ročních období • rozpoznává některé vybrané přírodniny, popisuje je a třídí • vymezí hry dětí v jednotlivých ročních obdobích		
Orientace v čase– režim dne Měsíce, dny v týdnu, celé hodiny Části dne	• rozpozná měsíce, dny v týdnu, celé hodiny • umí vyjmenovat části dne a spojit je s činnostmi		
Člověk a zdraví Lidské tělo	• zná a umí vyjmenovat vybrané části lidského těla,všímá si rozdílů mezi lidmi různých částí světa		
Osobní hygiena	• má osvojeny základní hygienické návyky • umí h. návyky řadit do denního režimu		

Prvouka – 1. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zdraví, nemoc, úraz Péče o zdraví Správná výživa	Žák: • vyjmenuje běžné nemoci a jejich příznaky, vymezí rozdíl nemoc – úraz • ví, jak se chránit proti nemocem • zná, jak předcházet úrazům • seznámí se s pitným a stravovacím režimem • rozezná zdravou výživu		

Prvouka – 2. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Jsem školák Osoby ve škole Prostory školy Při hodině o přestávce	Žák: • jmenuje osoby ve škole, ví, co dělají, ví, jak se k nim chovat • umí vyjmenovat prostory školy, orientuje se v budově • osvojí si pravidla chování při hodině, o přestávce, k dospělým, ke spolužákům	Čj, Vv, Pč, Tv,	OSV prostřednictvím témat směřovat k sebepoznání, sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví VMEGS v učivu člověk a zdraví využívat zkušeností a poznatků žáků z běžného života (ochrana člověka za mimořádných událostí) MV využívat média jako zdroj informací, rozvíjet komunikační schopnosti při vystupování
Příroda kolem nás Změny v přírodě Ptáci Savci Hmyz Hospodářská zvířata	• pozoruje a popisuje změny v přírodě během roku • pozná vybrané ptáky • popíše jejich stavbu těla • určí některé stěhovavé a stálé ptáky • pozná vybrané druhy savců • popíše jejich stavbu těl • pozná některé druhy hmyzu • popíše jejich stavbu těla • vyjmenuje některé škůdce • ví, jak pečovat o zvířata v zimě, jak je chránit • umí pojmenovat jejich části těla • umí pojmenovat členy zvířecí rodiny • zná jejich užitek		

Prvouka – 2. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rostliny (stromy) Jehličnaté a listnaté stromy Ochrana přírody <u>*Náš domov*</u> Moje rodina Náš domov	Žák: • třídí vybrané druhy ovoce, zeleniny, zemědělských plodin • popíše stavbu těl rostlin (stromů) • umí přiřadit k ovocnému stromu ovoce • pozná některé pokojové rostliny • ví, jak o ně pečovat • vyjmenuje a pozná vybrané jarní, luční, lesní rostliny, houby • pozná vybrané druhy jehličnatých a listnatých stromů • chápe jejich význam pro člověka • poznává různá přírodní společenstva • ví, jak může přírodu chránit • pojmenuje členy rodiny (bratranec, sestřenice, strýc, teta) • vypráví o rodinných oslavách, o pomoci při domácích pracích • zapíše své datum narození • umí vyjmenovat domácí elektrické spotřebiče, • ví, jak bezpečně s nimi zacházet • chápe rozdíl vesnice a města • ví, název obce, kde bydlí, napíše svou adresu • seznámí se s termínem naše vlast, hlavní město		

Prvouka – 2. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Člověk a jeho zdraví Naše tělo Úraz a nemoc Čistota a hygiena Potraviny, výživa *Lidé a čas* Hodiny a jejich názvy Kalendářní a školní rok	Žák: • určuje části těla, které jsou vidět, podle obrázku nebo skutečnosti • seznámí se s vnitřními orgány • vyjmenuje smysly • ví, z jakých hlavních částí se skládá kostra • vyjmenuje druhy úrazů a nemocí • ví, jak jim předcházet • zná základní vybavení lékárničky • rozlišuje mycí,čistící, prací prostředky • ví, jak pečovat o tělo (má osvojeny základní hygienické návyky) • popíše správné stolování • ví, které potraviny jsou zdravé a které člověku neprospívají (minerály, vitamíny) • umí sestavit jídelníček podle zásad zdravé výživy • orientuje se v čase podle hodin (čtvrt, půl, tři čtvrtě, celá hodina), zná některé druhy hodin • rozlišuje kalendářní a školní rok, umí vyjmenovat měsíce		

Prvouka – 2. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Práce a volný čas	Žák: • vymezí týdny, dny, hodiny, minuty • vypráví o oslavách Vánoc,Velikonoc se zaměřením na tradice, zařadí je do kalendáře • rozlišuje vhodně a nevhodně trávený volný čas, dobu práce a odpočinku • vytváří si představy o jednotlivých profesích • pracuje s termíny surovina,výrobek		

Prvouka – 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Místo kde žijeme *Domov* Bydliště a jeho okolí, orientace v nejbližším okolí *Rodina* Postavení členů rodiny práva a povinnosti členů rodiny Širší okruh příbuzenských vztahů Neúplné rodiny, děti bez domova *Škola* Mezilidské vztahy Pravidla slušného chování Národnostní menšiny, cizinci Bezpečná cesta do školy	Žák: • umí různými způsoby vyjádřit, co pro něho znamená domov a vztah ke známým lidem a věcem • zná svou plnou adresu, své telefonní číslo a umí použít telefon • bezpečně se pohybuje v nejbližším okolí • umí pojmenovat práva a povinnosti členů rodiny • umí se vhodně chovat • rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy • uvědomuje si funkci rodiny ve společnosti • pojmenuje problémy dětí v neúplných rodinách a dětských domovech • usiluje o dobré vztahy ve třídě (pomoc, důvěra,…) • rozlišuje vhodné a nevhodné chování, vyjádří svůj názor • rozpozná odlišnost lidí (dětí cizinců a národnostních menšin) podle vzhledu, ale nechápe je jako důvod k odlišnému jednání s nimi • ovládá základní pravidla provozu na pozemních komunikacích z pohledu chodce a cyklisty a dodržuje je	Čj, Vv, Pč, Tv, M	OSV prostřednictvím témat směřovat k sebepoznání, sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví MKV učit přijmout druhého, jako jedince se stejnými právy rozvíjet schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských a sociálních skupin EV vést k uvědomění si podmínek života a možnosti jejich ohrožování

Prvouka – 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<u>*Naše obec*</u> Poloha obce v krajině, její části, zajímavá místa, historické památky, kulturní a společenský život <u>*Země v níž žijeme*</u> <u>*Krajina okolí domova*</u> Orientace v krajině, hlavní a vedlejší světové strany Povrch krajiny	Žák: • seznámí se s členěním dopravních značek do skupin • umí použít veřejný telefon (zná důležitá telefonní čísla 150, 155, 158) • umí jednoduše označit rozdíly mezi městem a venkovem • pojmenuje nejdůležitější části obce, zná historické památky a zajímavá místa v obci a okolí • orientuje se v jednoduchém plánku obce i v obci samotné • pojmenuje hlavní a vedlejší světové strany • seznámí se s principem určování světových stran podle buzoly (kompasu) • seznámí se s možností určování světových stran podle přírodních úkazů • vyhledá v místní krajině zeměpisné a přírodní dominanty a umí je pojmenovat • rozlišuje krajinu podle výškové členitosti • jednoduše popíše přírodní a lidmi vytvořené objekty pozorované v místní krajině • seznámí se ze způsoby využití krajiny člověkem (pole, lesy,...)		

Prvouka – 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Voda v krajině *Naše vlast* Místní region Česká republika, historické členění Symboly ČR Zeměpisná poloha ČR, sousední státy *Lidé a čas* *Orientace v čase a časový řád* Hodiny Kalendář, datum Orientace v čase Lidé dříve a dnes	Žák: • sleduje přítomnost vody v krajině • sleduje tok řek, pozná pravý a levý přítok • zná název kraje do kterého patří jeho bydliště • zná historické členění ČR, ví ,do které části patří místní krajina • rozlišuje některé státní symboly a umí se vhodně chovat v situacích spojených s jejich používáním • orientuje se na zeměpisné mapě, zná státy, které sousedí s ČR • určuje čas podle hodin, prakticky využívá časové jednotky (hodina, minuta, sekunda) • používá kalendář, umí se v něm orientovat, určuje měsíce, týdny, dny • rozlišuje mezi dějem v minulosti, přítomnosti, budoucnosti • popisuje proměny způsobu života lidí • rozlišuje předměty z doby minulé a současné		

Prvouka – 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Věci kolem nás Lidská činnost a tvořivost	Žák: • pojmenovává lidské výtvory,rozpoznává různé materiály, nástroje		
Práce a volný čas Práce, povolání Pracovní vlastnosti Práce duševní a fyzická Lidské výtvory Volný čas	• pojmenuje a přiblíží profesy svých rodičů • rozliší na konkrétních příkladech rozdíl mezi dobrou a špatnou prací • chápe rozdíl mezi duševní a fyzickou prací • chrání výsledky práce své a jiných • umí si vybrat vhodný způsob trávení volného času		
Lidé a výrobky Výroba věcí s nimiž denně přicházíme do styku Způsoby nakupování Hospodárnost	• odlišuje výrobky průmyslu a zemědělství • určí, kde se vyrábějí a nakupují • orientuje se v sítí obchodů • rozlišuje různé podoby peněz • porovnává cenu některých výrobků		
Neživá příroda *Látky a jejich vlastnosti* Třídění látek Změny látek	• vysvětlí rozdíl mezi živou a neživou přírodou • pozná rozdíl mezi přírodninou, surovinou, výrobkem		

Prvouka – 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Vlastnosti látek *Voda* Výskyt Oběh vody v přírodě *Vzduch* Složení, proudění, Význam pro život *Půda* Složení,vznik, Vlastnosti a význam *Slunce, Země, jiné planety* Postavení Země ve vesmíru Den a noc	Žák: • rozliší známé látky a jejich vlastnosti • popíše vlastnosti vody • orientuje se v proměnách vody v přírodě • pozoruje, kde všude se voda v přírodě vyskytuje • jednoduše popíše koloběh vody v přírodě • vysvětlí základní význam vzduchu pro život všech živých organismů • zná složení vzduchu • pojmenuje různé podoby proudění vzduchu • vysvětlí význam půdy pro živé organismy • chápe význam její ochrany • seznámí se se složením půdy a jejím vznikem • seznámí se s různými typy půd a jejich úrodností • chápe rozdíl planety a hvězdy • vyhledá a seznámí se se základními informacemi Zemi i jiných planetách • chápe střídání dne a noci		

Prvouka – 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Význam Slunce pro živé organismy *Živá příroda* *Rostliny* Znaky života Části těla Hospodářské rostliny Třídění Dřeviny Ovoce, zelenina *Houby* *Živočichové* Znaky života Stavba těla Význam živočichů v přírodě i pro člověka	Žák: • chápe Slunce jako zdroj tepla, světla a života na Zemi • umí vyjmenovat znaky života rostlin • rozlišuje nejznámější rostliny ze svého okolí • rozlišuje na nich části těla (kořen, stonek, list,květ, plod) • umí vyjmenovat a poznat hospodářské rostliny • umí zařadit rostliny do skupin (užitkové, okrasné, plané, léčivé, jedovaté, chráněné) • vysvětlí rozdíl mezi bylinami a dřevinami • pozná a pojmenuje plody běžných druhů ovoce, zeleniny • pozná nejznámější jedné a jedovaté houby • vysvětlí nebezpečí jejich záměny • pojmenuje části hub • umí vyjmenovat znaky života živočichů • pojmenuje základní části těla známých živočichů • pojmenuje některá volně žijící a domácí zvířata • rozliší jejich způsob života • vysvětlí význam živočichů pro člověka		

Prvouka – 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Ochrana a rozmanitost přírody Podnebí Počasí Změny počasí v průběhu roku Rovnováha v přírodě Ochrana přírody *Člověk* Společné znaky a odlišnosti od ostatních živočichů Růst a vývoj Stavba těla Péče o zdraví	Žák: • rozliší rozmanitosti života v jednotlivých ročních obdobích, oblastech • uvede příklady výskytu běžných organismů v určitém prostředí • vyjmenuje některá možná ohrožení přírody • uvědomí si závažnost znečišťování ovzduší, vody, půdy • uvědomí si význam recyklace odpadů • orientuje se v základních odlišnostech od ostatních živočichů • orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu života • pojmenuje základní části lidského těla včetně vnitřních ústrojí • orientuje se mezi zdravou a méně zdravou stravou • rozpozná některé příznaky nemocí • ví, jak se před nemocemi a úrazy chránit • zná místo ukládání léků a obvazového materiálu doma • chápe, že dostatečný spánek, odpočinek a aktivní pohyb má pro zdraví velký význam		

5.4. Charakteristika předmětu

Matematika 1. – 5. ročník

Matematika spolu s jazykovou výukou tvoří osu vzdělávacího působení na prvním stupni základní školy.
Vyučování směřuje k tomu, aby se žáci naučili provádět početní výkony s přirozenými, desetinnými čísly a zlomky, a to pamětně i písemně, řešit úlohy z praxe s užitím početních výkonů, odhadovat výsledky řešení, provádět potřebné zaokrouhlení, číst jednoduché tabulky a diagramy, užívat proměnnou v rovnicích a nerovnicích, řešit geometrické úlohy na výpočet obvodů a obsahů rovinných obrazců, poznat tělesa v praktickém životě a orientovat se v rovině a prostoru.
Tyto poznatky a dovednosti získané v matematice jsou předpokladem k dalšímu vzdělávání v přírodovědných oborech, ekonomice, technice či informatice.
Matematika rozvíjí intelekt, paměť, představivost, tvořivost žáků, abstraktní myšlení a schopnost logického úsudku.
Tím je rozvíjena žákova osobnost jako celek, což je důležité pro uplatnění matematických vědomostí a dovedností v praktickém životě.

Dle standardů očekáváme tyto výstupy:

Žák využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení; Žák provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel; Žák zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel; Žák řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru; Žák vyhledává, sbírá a třídí data; Žák čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy; Žák narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce; Žák sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran; Žák sestrojí rovnoběžky a kolmice; Žák určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu; Žák rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru; Žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.

Standardy jsou konkretizovýny (rozepsány) ve výstupech jednotlivých ročníků.

Klíčové kompetence
Kompetence k učení
- žák vybírá vhodné a efektivní způsoby k učení
- projevuje ochotu věnovat se dalšímu celoživotnímu učení

- operuje s obecně užívanými symboly a znaky
- poznává smysl a cíl učení
- samostatně posuzuje vlastní problémy, pokrok a hodnotí výsledky svého učení

Kompetence k řešení problému
- žák užívá k řešení problémů vlastního úsudku a zkušeností
- hledá různé varianty řešení problému
- užívá logické, matematické postupy k řešení problému
- obhajuje svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní
- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
- využívá své komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke spolupráci a soužití s ostatními ve skupině

Kompetence sociální a personální
- žák spolupracuje ve skupině, podílí se na týmové práci
- přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů a umí pomoci druhým
- respektuje názor druhých, umí ovládat své jednání a chování

Kompetence občanské
- žák chápe základní principy a normy a je si vědom svých práv a povinností

Kompetence pracovní
- žák využívá znalostí a zkušeností získaných v oblasti matematiky pro svůj další rozvoj a přípravu na budoucí profesi

Klíčové kompetence se navzájem prolínají, mají nadpředmětovou hodnotu a lze je získat jako výsledek celkového procesu vzdělávání.

Matematika – 1. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Čísla 0 – 20 Úvod k učivu o přirozených číslech Čtení a psaní čísel Porovnávání čísel, vztahy větší ,menší, rovnost Číselná osa – orientace Součet čísel bez přechodu desítky Rozdíl čísel bez přechodu desítky Řešení a tvoření slovních úloh Komunikativnost sčítání Sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem desítky *Seznámení se základními jednotkami*	Žák: • spočítá prvky daného souboru do 20 • vytváří skupinu s daným počtem prvků do 20 • píše čísla 0 – 20, rozlišuje číslice tiskací a psací • doplní chybějící čísla v řadě • rozhoduje o vztahu více, méně, rovno • orientuje se na číselné ose • sčítá a odčítá v oboru do 20 bez přechodu desítky • řeší slovní úlohy na porovnávání čísel,na sčítání a odčítání,úlohy s využitím vztahů o n- méně, n- více • sčítá a odčítá s přechodem přes desítku • seznání se s jednotkou metr,litr,kilogram a jejich značením	Vv, Pč, Prv, Čj, Hv, Tv	OSV - cvičení smyslového vnímání - řešení problémů - spravedlivost VMEGS - euro / měna/

Matematika – 1. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Geometrie geometrické pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned nad, hned pod, nahoře, dole,řádek, sloupec menší, větší, vyšší, nižší, široký, úzký, stejný geometrické tvary – trojúhelník, obdélník, čtverec, kruh tělesa- krychle, kvádr, koule,válec, kužel	Žák: • orientuje se v prostoru,rozlišuje pojmy před, pod, nad , vpravo, vlevo, hned před, hned za,nahoře, dole, první řádek, n- tý řádek, první sloupec, n-tý sloupec • porovnává předměty podle velikosti • rozezná geometrické tvary • seznámí se s tělesy na modelech • hledá příklad geometrických tvarů a těles ve svém okolí		

Matematika – 2. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Procvičení učiva *Číselný obor 0 -100* Čísla 0 – 100, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel, počítání po jedné,po desítkách do 100 Řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel Zaokrouhlování čísel na desítky Sčítání a odčítání desítek do 100 Sčítání a odčítání do 100 bez přechodu přes desítku Sčítání a odčítání do 100 s přechodem přes desítku Řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání	Žák: • zvládá sčítat a odčítat do 20 s přechodem přes desítku • spočítá prvky souboru do 100 • tvoří konkrétní soubory/ na počítadle, s penězi, ve čtvercové síti/, s daným počtem prvků do 100 • orientuje se na číselné ose • porovnává čísla do 100, používá symboly <, >,= • zaokrouhlí dané číslo na desítky • sčítá a odčítá desítky do 100 • sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo v oboru do 100 bez přechodu přes desítku • sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo v oboru do 100 s přechodem přes desítku • počítá s použitím závorek • užívá sčítání a odčítání při řešení slovních úloh	Čj, Prv, Vv, Pč, Hv, Tv	OSV - kreativní tvoření slovních úloh - řeší problémové úlohy - cvičení sebekontroly - plánování učiva ve vyučovací jednotce - psychohygiena MEV - interpretace správných odpovědí - práce v realizačním týmu

Matematika – 2. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Příprava na násobení a dělení na souborech různých předmětů Násobení jako opakované sčítání Násobek, činitel, záměna činitelů Násobilky 2,3,4,5 automatizace násobilek, řady násobků daného čísla, dělení v oboru těchto násobilek Vztahy mezi násobením a dělením, automatizace dělení v oboru probíraných násobilek Násobilky 6,7,8,9,10 automatizace násobilek, řady násobků daného čísla, dělení v oboru těchto násobilek Řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů x-krát méně, x-krát více Orientace v čase - den, hodina,minuta, sekunda	Žák: • manipulativně pracuje se soubory předmětů • užívá spoje násobilek 2,3,4,5 • dělí v oboru násobilek 2,3,4,5 • užívá spoje násobilek 6,7,8,9,10 • dělí v oboru násobilek 6,7,8,9,10 • řeší slovní úlohy na násobení a dělení a slovní úlohy se dvěma početními úkony a slovní úlohy se vztahy x- krát méně, x- krát více • rozezná časové jednotky, čte časové údaje na různých typech hodin		

Matematika – 2. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Geometrie Práce s pravítkem Typy čar – rovná, lomená, křivá Bod, přímka, úsečka Jednotky milimetr, centimetr, decimetr, metr Tělesa - krychle, kvádr, koule, válec, kužel a jehlan	Žák: • rýsuje podle pravítka • kreslí různé typy čar • označuje body, rýsuje přímky a úsečky • měří úsečky • rýsuje úsečky dané délky modelování těles, skládání z papíru		

Matematika - 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Číselný obor 0 -1000 Číselná řada, zápis čísel, číselná osa Znázornění trojciferných čísel na číselné ose, čtení a zápisy trojciferných čísel Počítání po stovkách, desítkách, jednotkách Porovnávání čísel Řešení úloh na porovnávání trojciferných čísel Zaokrouhlování čísel na stovky a desítky Rozklad čísla v desítkové soustavě Součet a rozdíl čísel Řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání	Žák: • čte a píše trojciferná čísla • vytváří soubory s daným počtem prvků do 1000 • čte čísla na číselné ose • počítá po stovkách, desítkách , jednotkách • porovná čísla do tisíce • řeší a stručně zapisuje slovní úlohy • sčítá a odčítá trojciferná čísla pamětně i písemně, s přechodem i bez přechodu základu • provádí kontrolu svého výpočtu	Čj, Prv, Vv, Pč,Tv	OSV VMEGS EV

Matematika – 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Písemné sčítání a odčítání Násobení a dělení v oboru do 100 Násobení a dělení mimo obor násobilek Sudá a lichá čísla Jednotky délky, objemu, hmotnosti Jednotky času	Žák: • osvojí si písemné algoritmy sčítání a odčítání, kontroluje si výsledky záměnou sčítanců, u odčítání sčítáním • automatizace všech spojů násobení a dělení v oboru násobilek • násobí a dělí mimo obor násobilek • dělí se zbytkem • zná pojmy součin, podíl, zbytek • násobí a dělí součty nebo rozdíly dvou čísel i s užitím závorek • vytváří a řeší slovní úlohy se dvěma různými početními výkony • písemně násobí jednociferným činitelem • rozlišuje sudá a lichá čísla • zná a převádí jednotky s měnitelem 10,100,1000 • zná jednotky času, orientuje se v něm		

Matematika – 3. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Geometrie Přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek Různoběžky, rovnoběžky Úsečky Rovina Rovinné obrazce: trojúhelník, čtyřúhelník – čtverec, obdélník Kružnice, kruh Konstrukce trojúhelníka Jednotky délky- převody Tělesa	Žák: • označí bod, krajní body, průsečík • pozná kolmost a rovnoběžnost • měří a rýsuje úsečky v cm a mm • přenáší , porovnává, určuje střed úseček • umí si představit rovinu, její body a určí ji v praxi • narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník ve čtvercové síti • určí strany sousední, protější a změří jejich délku • pozná čtyřúhelníky • rozliší kruh od kružnice • seznámí se a pracuje s kružítkem • rýsuje kružítkem kružnice a kruhy daného poloměru a průměru • sestrojí daný trojúhelník kružítkem • převede jednotky délky km, m, dm, cm, mm • modeluje daná tělesa	Pč, Vv, Čj, Prv	

Matematika – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Číselný obor 0 – 1000 (opakování) Čtení a zápis čísel, číselná osa Porovnávání čísel Pamětné sčítání a odčítání v oboru, písemné sčítání a odčítání v oboru, pamětné násobení a dělení jednociferným číslem v oboru Písemné násobení a dělení jednociferným činitelem (dělitelem) v oboru Řešení slovních úloh *Číselný obor 0 – 10 000* Čtení a zápis čísel, číselná osa rozklad čísla v desítkové soustavě Porovnávání čísel Sčítání a odčítání do 10 000 zpaměti Zaokrouhlování čísel	Žák: • čte, píše a zobrazuje čísla na číselné ose • porovnává čísla do 1 000, řeší příslušné nerovnice • pamětně sčítá a odčítá čísla, využívá komutativní a asociativní zákon • provádí písemné početní operace v oboru • žák řeší úlohy, ve kterých používá osvojené početní operace v oboru • čte, píše a zobrazuje čísla na číselné ose • porovnává čísla do 10 000, řeší nerovnice • pamětně sčítá a odčítá čísla • zaokrouhluje na desítky, stovky, tisíce.	Vlastivěda vyučování o kraji(údaje o počtu obyvatel,výstavbě bytů, ...) Literární výchova formulace slovních úloh – časová a příčinná posloupnost v ději slovní úlohy ČJ – významová stránka slova (vztah nadřazenosti a podřazenosti)	Cvičení pozornosti a soustředění OSV řešení problémů OSV osobnostní rozvoj, kreativita

Matematika – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Písemné sčítání a odčítání Násobení a dělení zpaměti Písemné násobení a dělení Práce s diagramy *Čísla větší než 10 000* Čtení a zápis čísel, číselná osa Porovnávání čísel Zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce Sčítání a odčítání zpaměti Písemné sčítání a odčítání Pamětné násobení a dělení čísly 10 a 100 Řešení slovních úloh na 2 až 3 početní úkony Rovnice	Žák: • ovládá pamětně sčítat a odčítat čísla • ovládá pamětní násobení a dělení jednociferným číslem • písemně násobí a dělí jednociferným dělitelem • zjistí údaje z diagramu, sestaví jednoduchý diagram • počítá do 100 000 po statisících, desetitisících, tisících • umí porovnat čísla do 1 000 000 • žák zaokrouhlí čísla na statisíce, desetitisíce. • provádí odhad • sčítá a odčítá čísla v oboru • chápe vztahy mezi sčítáním a odčítáním • písemně sčítá a odčítá, provádí odhady • kontroluje výsledky početních operací • ovládá pamětné násobení a dělení čísly 10, 100 • slovní úlohy, provádí početní výkony s čísly v daném oboru • naučí se pracovat s neznámou	Přírodověda měření teploty, času. Vlastivěda zaokrouhlení údajů z ČR. ČJ - formulace slovních úloh s využitím času minulého, budoucího, přítomného.	OSV hledání pomoci, rozvíjení týmové spolupráce Vzájemná kontrola, vést ke kritičnosti a sebekritice OSV uvědomování si hodnoty, spolupráce a vzájemné pomoci řešení problémů

Matematika – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Písemné násobení dvojciferným činitelem Práce s kalkulačkou, provádění kontroly Přímá úměrnost Jednotky délky, hmotnosti, objemu, času Slovní úlohy se vztahy o x více – méně *Milion* Zápis čísel, porovnávání. Rozvoj čísla v desítkové soustavě Početní výkony s přirozenými čísly *Zlomek* Celek, část, zlomek Určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, ... z celku Vytvoření celku z jeho dané poloviny, čtvrtiny, ... desetiny Sčítání zlomků se stejným jmenovatelem	Žák: • Písemné násobení dvojciferným činitelem • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy • získává dovednosti v převádění jednotek délky, hmotnosti, objemu a času • řeší složitější slovní úlohy • získává dovednosti ve čtení, zapisování a porovnávání čísel větších než milion • ovládá početní výkony s přirozenými čísly v oboru, užívá zlomek • názorně vyznačí polovinu, čtvrtinu celku • čte zlomky, zapisuje zlomky • řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny ... desetiny • sečte zlomek se stejným jmenovatelem	Přírodověda měření délky, hmotnosti, objemu a času Vl – práce s mapou. Vl – statistické údaje z ČR ČJ – popis vlastní činnosti (popis postupu výpočtu)	VDO motivace k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším OSV cvičení dovedností a zapamatování si

Matematika – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<u>*Geometrie*</u> *Vzájemná poloha přímek v rovině* Různoběžky, rovnoběžky, přímky kolmé	Žák: • umí určit vzájemnou polohu dvou přímek	Vl – poledníky, rovnoběžky (srovnání zeměpisných rovnoběžek).	
Rýsování kolmic, rýsování daným bodem Rýsování rovnoběžek, rýsování daným bodem	• sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou • sestrojí rovnoběžky	ČJ – popis činnosti (konstrukce kolmic). Vv – architektonické představy (rovnoběžky v architektuře), vytváření lineární kresby.	OSV manuální zručnost, koordinace pohybů
Pravý úhel – pravoúhlý trojúhelník	• umí narýsovat pravý úhel, umí vybrat pravoúhlý trojúhelník	Vv – modelování a organizace prostoru Pv – při práci s textilem, se stavebnicí	Rozvoj geometrické představivosti
Trojúhelník Trojúhelníková nerovnost Rýsování trojúhelníku Obvod trojúhelníku	• spočítá, zda lze sestrojit trojúhelník • znázorní a narýsuje trojúhelník • spočítá obvod trojúhelníku		
Obdélník a čtverec Obdélník, čtverec Rýsování obdélníku a čtverce	• pozná rovinné útvary • umí narýsovat obdélník a čtverec	Pč – využití vlastností čtverce a obdélníku při práci s papírem	Vedení k přesnosti

Matematika – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Výpočet obvodu obdélníku a čtverce Výpočet obsahu čtverce a obdélníku Jednotky obsahu *Kruh, kružnice* Střed kružnice, poloměr kružnice *Osa úsečky, střed úsečky* Útvary souměrné podle osy *Úsečka* Grafický součet úseček Grafický rozdíl a násobek úseček	Žák: • vypočítá obvod obdélníku a čtverce • určí obsah čtverce a obdélníku • dokáže převádět základní jednotky obsahu • narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem • pozná souměrný útvar • nakreslí souměrný útvar ve čtvercové síti • určí osu překládání • umí sestrojit grafický součet, rozdíl a násobek úsečky	Pč – učí se odhadnout spotřebu textilu, dřeva na výrobky Přírodověda vynález kola Vv – skládání z papíru	OSV rozvoj prostorové představivosti

Matematika – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Číselný obor *0 – 1 000 000 000* Čtení, zápis čísel, posloupnost čísel, porovnávání čísel Zaokrouhlování na miliony, statisíce, desetitisíce, ... Sčítání a odčítání v oboru zpaměti i písemně Násobení a dělení zpaměti Písemné násobení víceciferným činitelem Písemné dělení jedno a dvouciferným dělitelem Jednoduché a složené slovní úlohy *Římské číslice* Seznámení se s učivem *Zlomky* Zápis a čtení zlomků, porovnávání Sčítání a odčítání zlomků	Žák: • porovná přirozená čísla do miliardy, umí je zobrazit na číselné ose • zaokrouhluje přirozená čísla na miliony, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, ... • získává dovednosti ve sčítání a odčítání jak zpaměti, tak i písemně v oboru do miliardy • pamětně násobí a dělí přirozená čísla • násobí písemně až čtyřciferným činitelem • písemně dělí až dvouciferným dělitelem, provádí kontrolu násobením i na kalkulačce • řeší slovní úloh na jeden až dva početní výkony • provádí odhady a kontroluje výsledky. • přečte a zapíše pomocí římských číslic i větší čísla • umí přečíst zlomek, zapsat zlomek, porovnat zlomek se stejným jmenovatelem a s číslicí 1 • sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem	Vlastivěda údaje o počtu obyvatel na Zemi, ... ČJ – popis vlastní činnosti (postupy výpočtů) Přírodověda technika a my – kalkulačka ČJ – užití podmiňovacího způsobu při formulaci slovní úlohy Vlastivěda dějiny Pv – práce s papírem a špejlemi	VMEGS utvářet pozitivní postoje, vnímat Evropu jako širší vlast OSV vytvářet dobré mezilidské vztahy ve třídě i mimo ni MKV komunikace ve skupině

Matematika – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Počítání se zlomky v jednoduchých slovních úlohách *Desetinná čísla* Zápis, čtení desetinných čísel, zobrazení na číselné ose Porovnávání desetinných čísel. Zaokrouhlování desetinných čísel Sčítání a odčítání desetinných čísel pamětně i písemně Násobení desetinných čísel 10, 100 Dělení desetinných čísel 10, 100 Násobení desetinných čísel číslem přirozeným číslem *Aritmetrický průměr* *Nezávisle proměnná* *Nestandartní úlohy a problémy* Číselné řady, magické čtverce, slovní úlohy	Žák: • řeší jednotlivé slovní úlohy se zlomky • zapíše a přečte desetinná čísla, řadu desetin a setin, zobrazí je na číselné ose • porovná desetinná čísla. • zaokrouhlí desetinná čísla, řádu desetin na celky • písemně sečte a odečte desetinné číslo řádu desetin a setin • umí vynásobit desetinná čísla 10, 100 • umí vydělit desetinné číslo 10, 100 • je schopen vydělit desetinné číslo číslem přirozeným • vypočítá aritmetický průměr několika čísel. • doplní tabulky, čte diagram, umí sestavit jednoduchý graf v soustavě souřadnic • doplní číselnou řadu, určí krok, který řadu doplňuje • doplní magické čtverce • řeší slovní úlohy úsudkem i logicky	Vlastivěda Přírodověda	OSV rozvoj schopností poznávání MV OSV

Matematika – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Geometrie *Geometrické útvary* Bod, úsečka, přímka, polopřímka, rovina *Úhel* Ramena, vrchol úhlu Úhel přímý a pravý *Čtverec, obdélník* Rovinné útvary, jejich úhlopříčky Konstrukce obdélníku a čtverce Výpočet obvodu obdélníku a čtverce Výpočet obsahu obdélníku a čtverce Jednotky obsahu *Trojúhelník* Trojúhelník pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný Vlastnosti trojúhelníku Obvod trojúhelníku	Žák: • rýsuje rovnoběžky a kolmice daným bodem • zkonstruuje střed úsečky a osu úsečky • seznámí se s pojmy: úhel, ramena úhlu, vrchol úhlu • rozeznává přímý a pravý úhel • rozlišuje rovinné útvary, sestrojí úhlopříčky čtverce a obdélníku • umí narýsovat obdélník a čtverec • vypočítá obvod obdélníku a čtverce • vypočítá obsah obdélníku a čtverce • převádí jednotky obsahu v m, dm, cm, mm • umí narýsovat trojúhelník pravoúhlý, rovnostranný a rovnoramenný • určí, zda lze trojúhelník sestrojit – řeší trojúhelníkovou nerovnost • spočítá obvod trojúhelníku	Pv – pěstitelství (vytyčení pravého úhlu při vyznačování záhonů) Vv – architektonické představy pravoúhelníků v architektuře ČJ – popis vlastní činnosti (postup při konstrukci čtverce a obdélníku) Pv, Vv	OSV vzájemná pomoc a spolupráce

Matematika – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Kruh, kružnice Střed kružnice, poloměr kružnice Vzájemná poloha dvou kružnic *Osově souměrné útvary* Útvary souměrné podle osy *Tělesa* Kvádr, krychle, jehlan, válec	Žák: • umí sestrojit kružnici s daným středem a poloměrem • rozpozná osově souměrný útvar, znázorní ve čtvercové síti jednoduchý osově souměrný útvar • umí určit osu souměrnosti. • získává dovednosti v poznávání těles • načrtne od ruky tělesa • ze sítí skládá tělesa	Vv	

5.5. Charakteristika předmětu

Přírodověda 4. – 5. ročník

Přírodověda navazuje na učivo prvouky v 1. – 3. ročníku. Obsahuje poznatky z různých přírodovědných oborů. Žáci získávají takové vědomosti a dovednosti, které rozvíjejí jejich schopnosti aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět i prostředí, ve kterém žijeme. Žáci získávají základní vědomosti o Zemi, člověku a technice. Poznávají základní jevy a vztahy v přírodě. Seznamují se se souvislostmi mezi organismy navzájem, mezi organismy a prostředím, mezi člověkem a prostředím. Naučí se základní poznatky o vybraných rostlinách a živočiších, seznámí se se stavbou jejich těla i způsobem života. Poznají význam přírodních celků pro člověka. Žáci získají poznatky i o neživé přírodě (voda, vzduch, půda, horniny, nerosty). Seznámí se s principy třídění přírodnin. Dále se žáci naučí pozorovat změny v přírodě v průběhu roku. Také poznají základní oblasti Země. Učivo přírodovědy zahrnuje i elementární poznatky o vesmíru a Sluneční soustavě. Ucelené poznatky žáci získají o stavbě lidského těla a funkcích nejdůležitějších lidských orgánů. Součástí učiva je také hygiena a první pomoc. Žáci si zároveň utvářejí kladný vztah ke svému zdraví a zdravému způsobu života.

Přírodověda – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Živá příroda *Jedinec a druh* Pšenice, rajče, brambor, divizna, sedmikráska Plané a kulturní rostliny Rostliny podle délky života Dřeviny: jabloň, rybíz, buk, dub, bříza,borovice, smrk, jedle, modřín Stavba těla rostlin a živočichů Příprava rostlin na zimu *Houby* Části těla Jedlé a jedovaté houby Hlavní zásady správného houbaře	Žák: • rozlišuje kulturní a polní rostliny • třídí rostliny podle délky života • zná základní orgány rostlin • hovoří o výživě rostlin • přezimování • pozoruje rostliny v přírodě • popíše přípravu rostlin a živočichů na zimu • umí pojmenovat běžně se vyskytující rostliny a houby • rozlišuje vybrané jedlé a jedovaté houby • uvede rozdíly mezi výživou zelených rostlin a hub • popíše změny v přírodě během roku	Školní pozemek Vycházka na Bačinku Vv Výstava hub Vycházka do Merklovic – les	VDO chápe problémy, události z různých úhlů OSV utváření dobrých kamarádských vztahů i mimo školu, pomoc a vzájemná spolupráce

Přírodověda – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Neživá příroda Roční období, střídání dne a noci Magnety a světové strany Jednotky: hmotnost, objem, čas, teplota Vzduch, voda Oběh vody v přírodě *Horniny a nerosty* Žula, pískovec, vápenec, sůl kamenná Půda *Živočichové* Pes, kočka domácí, liška obecná, hraboš polní, havran polní, strakapoud velký Ptáci v zimě *Ekosystémy*	Žák: • pozná důvody střídání ročních období • střídání dne a noci • zná magnetickou sílu • měří hmotnost, objem, čas a teplotu • chápe důležitost vody a vzduchu pro život na Zemi • jmenuje základní vlastnosti vody a vzduchu • pozná vybrané nerosty a horniny a hovoří o jejich použití • vysvětlí vznik půdy • popíše stavbu těla vybraných živočichů • hovoří o způsobu života těchto živočichů • pozoruje živočichy • pracuje s encyklopediemi a atlasy • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody • nachází souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka	(Planetárium Hradec Králové) Tv	

Přírodověda – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Společenstva rostlin a živočichů Lesní přírodní společenstva Vztahy organismů v lese Význam lesů pro krajinu a člověka Společenstvo potoků a rybníků Společenstvo polí a luk Zahrady a sady Ekologie a ochrana přírody	Žák: • zkoumá základní společenstva v oblasti regionu • pozoruje přizpůsobení organismů prostředí • porovnává základní projevy života na konkrétních organismech • třídí organismy do skupin • využívá atlasy • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě • rozliší, co prostředí i zdraví člověka podporuje nebo poškozuje založí jednoduchý pokus	Vycházka do okolí Pv	MKV učí se využívat média, encyklopedie EV uvědomuje si vliv prostředí na zdraví své i ostatních lidí EV vytváří si návyky k ochraně přírody

Přírodověda – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Dopravní výchova Chodec *Cyklista* Jízdní kolo Dopravní předpisy Zdravověda	Žák: • umí se bezpečně pohybovat po chodníku a po silnici • zná povinné a doporučené vybavení kola • zná pravidla správného chování při jízdě na kole na silniční komunikaci • pozná a chápe význam důležitých dopravních značek • řeší křižovatky • prakticky ovládá jízdu po dopravním hřišti • zná základy první pomoci • ošetří drobnější poranění • umí přivolat pomoc RZP (155)	Tv Vv Pč	

Přírodověda – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Magnetická síla Póly magnetu, působení magnetů *Země a vesmír* Planeta Země Střídání dne a noci Roční období Slunce, sluneční soustava Měsíc, hvězdy *Podmínky života na Zemi* Přizpůsobivost rostlin a živočichů Počasí, podnebí, podnebné pásy – tropický, subtropický, mírný, polární Oceány *Třídění organismů* živočichové, rostliny, houby	Žák: • má základní představu o magnetech a magnetické síle • popíše postavení země ve vesmíru • vysvětlí důsledky pohybu Země kolem své osy a kolem Slunce • vysvětlí střídání dne a noci, ročních období • vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi • jmenuje zástupce rostlin a živočichů v jednotlivých podnebných pásech. • porovnává podmínky pro život v základních oblastech Země • studuje encyklopedie • využívá poznatků ze zoologické příp. botanické zahrady • třídí organismy na skupiny podle typických znaků • zkoumá vzájemné vztahy mezi organismy • nachází shody a rozdíly přizpůsobení prostředí • ví , co znamená rovnováha v přírodě	M	Vztah člověka k prostředí – prolíná celý rok.

Přírodověda – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rostliny semenné a výtrusné Stavba těla, rozmnožování Obratlovci a bezobratlí Třídění organismů podle příbuznosti a podobnosti Ohrožené rostliny a živočichové Národní park	Žák: • na základě pozorování porovnává základní projevy života konkrétních organismů		
Ochrana životního prostředí	• zná význam zdravého prostředí pro člověka • ví, co znečišťuje vodu, vzduch a půdu • zná význam čističek odpadních vod • pojem recyklace • zhodnotí působení člověka na přírodu • chrání životní prostředí		
Živelné katastrofy	• seznamuje se s příčinami a důsledky přírodních pohrom a katastrof		EV získává návyky k ochraně životního prostředí
Člověk životní podmínky a vztahy k prostředí Lidské tělo, kostra, svaly, kůže Soustavy Oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, rozmnožovací, nervová, smyslová	• žák pojmenuje části lidského těla • vysvětlí vývin jedince • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života • naučí se pojmenovat důležité části těla a nejzákladnější funkce soustav • jednoduše popíše, jak v těle fungují		

Přírodověda – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zásady správné výživy Péče o zdraví, pitný režim Práce a odpočinek Drobné úrazy, první pomoc Stabilizovaná poloha *Návykové látky* HIV –AIDS *Jednoduché stroje* Nakloněná rovina, páka, kladka, kolo Formy a druhy energie, obnovitelné a neobnovitelné zdroje Elektrická energie Výroba skla, papíru a tiskárna	Žák: • pečuje o své zdraví • umí si rozvrhnout čas práce a odpočinku • učí se správné životosprávě, stravě a pitnému režimu • učí se poskytovat 1. pomoc zraněnému • zná důležitá telefonní čísla • posoudí negativní vliv kouření, alkoholu, drog, násilí, hracích automatů • odsoudí šikanu, týrání • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví • ví, že se má chránit přímému kontaktu s krví a zvláště u zraněných • vysvětlí technický pokrok • aplikuje poznatky o jednoduchých strojích • uvědomuje si potřebu energie pro život a nutnost výzkumu a objevování nových zdrojů	ČJ Tv Pv	VMEGS uvědomit si společné znaky a odlišnosti jedinců VDO prostřednictvím znalostí a dovedností vést děti k řešení problémů a učit je samostatně se rozhodovat Exkurze: Ruční papírna, tiskárna, vodní elektrárna (dle podmínek)

5.6. Charakteristika předmětu

Vlastivěda 4. – 5. ročník

Ve vlastivědě se upevňují a rozšiřují vědomosti a dovednosti, které žáci získali v prvouce. Vlastivěda jim přináší základní ucelené poznatky z přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických oblastí života lidí. Žáci se seznamují s důležitými událostmi a významnými osobnostmi regionálních a národních dějin. Utvářejí si počáteční systematickou představu o České republice a o svém regionu. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapou, používat získané vědomosti v praktických situacích. Naučí se s pomocí mapy charakterizovat jednotlivé oblasti České republiky, vyhledat na mapě významná města, řeky, pohoří, hory, nížiny, památná místa, využívají značky na mapě. Žáci získávají základní poznatky o vývoji událostí, životě a práci lidí od nejstarších dob až po současnost. Seznámí se se životem a dílem nejvýznamnějších lidí naší historie. U žáků se formuje vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, uvědomují si význam slov domov a vlast. Žáci získávají odpovědný vztah k přírodnímu bohatství své vlasti, k životnímu prostředí, kulturnímu dědictví a historickým památkám.Žáci se také dozvědí elementární poznatky o sousedních státech a o způsobu života lidí v sousedství naší vlasti. Dále se učí využívat k získávání nových poznatků sdělovací prostředky a tisk a předávat takto získané informace svým spolužákům.

Vlastivěda – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zeměpisná část *ČR*-demokratický stát - -parlament, zákony, demokratická práva občanů, prezident, vláda, státní symboly, státní svátky, památná místa. *Rodina* soužití lidí, chování lidí vlastnictví, právo a spravedlnost základní lidská práva práva a povinnosti žáka	Žák: • rozlišuje hlavní orgány státní moci, některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam • vysvětlí význam státních svátků a památných míst • vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi • vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci • rozlišuje rozdíly mezi jednotlivci • obhájí své názory • připustí svůj omyl . • rozpozná jednání, které porušuje základní lidská práva • rozlišuje základní formy vlastnictví • používá peníze	Vv Hv Vv Př- výchova ke zdraví	VDO výchova k respektování zákonů, norem, dohodnutých pravidel. Pochopení hodnot jako spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance, odpovědnost. OSV utváření dobrých mezilidských vztahů, rozvíjení týmové spolupráce VDO uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých

Vlastivěda – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Práce s mapou Světové strany, směrová růžice, kompas Glóbus, mapy, plány Orientace na mapě, měřítko mapy, nadmořská výška, značky na mapě	Žák: • určí světové strany přírodě i na mapě • rozlišuje plány a základní typy map • vyhledává jednotlivé údaje • určí polohu svého bydliště • vyhledává typické regionální zvláštnosti, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	Př M Vv	
Poloha ČR v Evropě Státní hranice, sousední státy	• jmenuje sousední státy • chápe soužití národů a národností, rovnocennost národů, evropská měna		
Historické země ČR Členění ČR na kraje	• má přehled o rozčlenění ČR na kraje		
ČR – pohoří, nížiny, vodstvo, města Půdy a zemědělství Nerostné bohatství a průmysl Životní prostředí, ochrana přírody	• jmenuje a ukáže na mapě daná pohoří, nížiny, řeky, přehrady, města • charakterizuje přírodní tvářnost ČR • snaží se posoudit stav životního prostředí v ČR	Př – ekologie Vv Pč	VMEGS Učit se vnímat Evropu jako širší vlast

Vlastivěda – 4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Kapitoly z našich nejstarších Za dávných časů Velkomoravská říše Konstantin a Metoděj Čechy za vlády Přemyslovců Sv. Václav, Vojtěch, Oldřich a Božena, Břetislav a Jitka, Kosmas, Přemyslovci, Lucemburkové, Karel IV., Jan Hus, Jan Žižka, husité České království po husitských válkách, Jiří z Poděbrad Habsburkové, Rudolf II., bitva na Bílé hoře, J.A.Komenský, Marie Terezie a Josef II.	Žák: • uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka, lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí porovnáním minulosti a současnosti • orientuje se v časových údajích a využívá je k pochopení vztahů mezi jevy a ději • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území, minulost a současnost s využitím regionálních specifik • vypráví o životě našich předků • zná významné osobnosti našich starých dějin • využívá knihoven a muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	Čj - pověsti Pč Vv	OSV vést žáky k uvědomování si hodnoty spolupráce a vzájemné pomoci

Vlastivěda – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Svět, Evropa Planeta Země Poledníky a rovnoběžky Světadíly a oceány Podnebné pásy, časová pásma *Evropa* – světadíl, kde leží naše vlast Hranice Evropy Ostrovy a poloostrovy, hory a nížiny Počasí a podnebí v Evropě Vodstvo Rostlinstvo a živočišstvo Vybrané evropské státy a jejich hlavní města - Německo, Rakousko, Slovensko, Polsko *Česká republika* Praha Střední Čechy, Polabí	Žák: • vysvětlí rozdílnost podnebí na Zemi • chápe rozdílnost času v jednotlivých částech Země • porovná světadíly a oceány podle velikosti • ukáže na mapě hranice Evropy, největší ostrovy a poloostrovy, hory a nížiny, řeky, moře, oceány • získá základní znalosti o podnebí Evropy • vyhledává na mapě určené evropské státy a významná města. • popíše polohu sousedních států • projevuje toleranci k soužití lidí různých národností na Zemi • uvědomuje si rozdílnost ve způsobu života různých národů • chápe národní zvyky a tradice • porovnává způsob života národů • dovede charakterizovat jednotlivé části ČR, přírodní podmínky, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo		

Vlastivěda – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Severovýchodní Čechy, Severní Čechy, Severozápadní Čechy, Západní Čechy, Jižní Čechy, Střední Povltaví, Českomoravská vrchovina, Severní Morava a Slezsko, Ostravsko, Valašsko, Moravské úvaly, Brno a okolí	Žák: • vyhledává na mapě ČR významná města, řeky, pohoří, nížiny, významná místa a památky • doplňuje slepé mapy • ukáže na mapě národní parky v ČR • zprostředkuje ostatním své poznatky a zážitky z cestování po ČR • vyjádří se k současnému stavu životního prostředí v ČR	Př Vv	EV učit se odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů
<u>*Kapitoly z našich dějin*</u> Život poddaných Obrození českého jazyka Národní buditelé Vynálezy mění svět Politické probuzení – r. 1948 Rakousko – Uhersko Národ sobě Hospodářský růst českých zemí Nové uspořádání společnosti	• charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti • popisuje způsob života lidí v různých etapách vývoje • popíše kulturní a politický vývoj v ČR • vyjádří se k životu lidí v Rakousku – Uhersku	Čj Vv Hv	VDO motivace k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším
První světová válka První prezident První republika	• vypráví o první světové válce • vypráví o prvním prezidentovi • charakterizuje život v první republice.		

Vlastivěda – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Druhá světová válka Život za okupace, boj proti nacistům Zrod nového Československa Období komunistické vlády Od totality k demokracii Vznik ČR	Žák: • má základní znalosti o druhé světové válce, o boji proti nacismu • popíše vývoj v Československu po druhé světové válce • ví o změnách po roce 1989 • vyhledává další poznatky v encyklopediích, v knihovně		MKV uvědomovat si rovnocennost etnických skupin EV vnímání života jako nejvyšší hodnoty

5.7. Charakteristika předmětu

Hudební výchova 1. – 5. ročník

Hudební výchova uspokojuje přirozenou potřebu žáků setkávat se s hudbou. Obohacuje jejich estetické vnímání a prožívání. V souladu s přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem směřuje ke kultivovanému rozvoji v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, hudební paměti a fantazie.
Rozvíjí u žáků receptivní, reprodukční a částečně i produkční činnosti. Dává nahlédnout do hudební kultury české i světové.
Hudební výchova se uskutečňuje prostřednictvím pěveckých, instrumentálních, poslechových a hudebně pohybových činností, které jsou provázány a vzájemně se doplňují.
Očekávané kompetence jsou realizovány nejen v hodinách hudební výchovy, ale i pří návštěvách koncertů, besedách o hudbě, při poslechu skladeb v rámci jiných vyučovacích předmětů a samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách.
Cílem hudební výchovy je především podnítit celoživotní zájem o hudbu, zpěv a tanec.

Hudební výchova 1. – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Pěvecké návyky Vdech mezi fázemi, hlasový rozsah,hospodárné dýchání, vokální činnost- nádech (výdech, hlavový tón, průprava dvojhlasu, vázání tónů, střídavý dech) *Rytmické dovednosti* Hra na tělo, hra na orf. nástroje a melodické nástroje *Teorie hudební abecedy* Notová osnova, houslový klíč, noty v rozsahu stupnice c1 – c2, části not,délka not, pomlky, taktová čára, takt, taktování, melodie durová a molová, ital. názvosloví, repetice, dvojhlas, kánon	Žák: • užívá správné pěvecké návyky podle indiv. dispozic • využívá jednoduché hudební nástroje pro doprovod • vytleská jednoduchá intonační cvičení • orientuje se v jednoduchém zápisu skladby • umí zapsat houslový klíč, noty a pomlky a určit jejich délky • rozezná melodii durovou a molovou	Čj, M, Vv, Pč,	OSV rozvoj smyslového vnímání, kreativity VDO motivace žáků k uplatňování svých názorů v třídním kolektivu (pomoc a ochota pomáhat, být ohleduplný – chování v divadle, na koncertě) VMEGS budovat vztah k evropské a světové hudbě nejznámější hymny evropských zemí

Hudební výchova 1. – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Pohybové a taneční dovednosti Držení těla s hudebním doprovodem Hry s tanečními kroky, chůze po špičkách, cvalový krok, mazurka, pohyby odvozené od populární hudby *Hudební nástroje* Orchestr, kvartet *Zvukový záznam hudby* Poslech, epizody ze života skladatelů *Osvojení alespoň 10 písní za rok* Jednoduchá hudební improvizace *Hudební populární styly a žánry*	Žák: • reaguje pohybem (gestem, tancem) na hudbu • pozná sluchem a zrakem hudební nástroje a slovně je charakterizuje • rozlišuje některé hudební směry a slovně je charakterizuje • chápe hlasovou hygienu • orientuje se v hudebních stylech a žánrech		MV seznamování s rozmanitostí různých hudebních kultur, jejich tradicemi, hudba v našem regionu EV vnímání estetických kvalit v hudbě

Charakteristika předmětu

Výtvarná výchova 1. – 5. ročník

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat svět okolní i svět vnitřní prostřednictvím výtvarných činností. Učí žáky rozumět výtvarnému umění jako nedílné součásti duchovního života a bohatství společnosti.
Výtvarná výchova umožňuje žákům osvojovat si výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjet přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjadřování, jejich fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a tím pomáhá utvářet kreativní stránky jejich osobnosti.
Výtvarná výchova usiluje u žáků o osvojení si teoretických a praktických poznatků o malbě, kresbě, grafických technikách, modelování a prostorovém vytváření. Prohlubuje vztah k výtvarnému umění a kultuře vůbec. Učí žáky nalézat krásu a estetické hodnoty v přírodě i ve světě vytvořeném lidmi. Výtvarné práce jsou inspirovány změnami v přírodě během roku, lidovými tradicemi a zvyky. Prostřednictvím těchto prací se žáci podílejí na výzdobě školy a tříd.
Výtvarnými činnostmi i prožíváním a postupným chápáním konkrétních uměleckých děl se kultivuje vztah dětí ke skutečnosti, jejich senzibilita, emocionálně volní a intelektuální sféra, harmonizuje a integruje se jejich osobnost.

Výtvarná výchova 1. – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<u>*Malba*</u> Barvy- teplé, studené světlé, tmavé řídké, husté kontrastní <u>*Kresba*</u> Linie- různé druhy přítlak, odlehčení, zhušťování, zřeďování čar vyhledávání optimálního tvaru <u>*Kombinované techniky*</u> Koláž, kolorovaná kresba, frotáž, tisk, mozaika <u>*Dekorativní a prostorové práce*</u> Poznávání základních vlastností materiálů Rozvíjení citu pro prostor-poznávání základních prostorových útvarů, modelování	Žák: • pozná základní barevnou škálu • míchá barvy • hry s barvou (barevné skvrny, stopy, zapouštění,rozpíjení, rozfoukávání, dotváření podle fantazie a představy) • kreslí uhlem, pastelem, rudkou, fixem, tužkou, pastelkou, tuší, křídou, dřívkem, štětcem • umí vytvářet práce různými kombinovanými technikami • vyjadřuje se na základě představ a fantazie • uplatňuje poznatky o kompozici v praxi	Čj, Hv, Pč, M, Prv, Tv, Aj	OSV Rozvoj smyslového vnímání, kreativity, spolupráce VMEGS Prostřednictvím výstav je prohlubováno povědomí potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů MKV Poskytovat informace o etnických skupinách okolo nás EV Vnímání estetických kvalit ve výtvarném umění

Výtvarná výchova 1. – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rozvíjení smyslu pro výtvarný rytmus *Výtvarné umění* Ilustrace, fotografie, obrazy, sochy, architektura, film, reklama, odívání, bydlení	Žák: • řadí různé přírodní prvky, jejich otisky a tvary podle rytmu • seznámí se s různými druhy výtvarného umění návštěvami výstav, galerií, muzeí, prohlídkou zajímavých staveb v okolí • beseduje o knihách a jejich ilustrátorech • pozná nejznámější autory dětské ilustrace		

Charakteristika předmětu

Pracovní činnosti 1. – 5. ročník

Předmět svým obsahem a formami utváří osobnost žáků rozvíjením některých vlastností, motorických i tvořivých schopností a dovedností. Žáci získávají praktické dovednosti a návyky,zejména při ručním zpracování dostupných a vhodných materiálů a poznávají je. Učí se pracovat kreativně a efektivně volí pracovní postupy potřebné i pro běžný život. Přitom respektují zásady bezpečnost a hygieny při práci.Žáci jsou vedeni k týmové práci, využívají zkušenosti své i ostatních, vzájemně si pomáhají, spolupracují a hodnotí výsledky své práce. Děti získají orientaci v různých oborech lidské činnosti a tím se připravují na svou budoucí profesi. Pracovní činnosti pozitivně ovlivňují rozvoj kladných charakterových vlastností žáků, učí je přesnosti, pečlivosti, vytrvalosti, ukázněnosti, odpovědnosti k vlastní činnosti a její kvalitě. Rovněž jsou žáci vedeni k šetření matriálem a pochopení důležitosti přírodních zdrojů.

Pracovní činnosti 1. – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Práce s drobným materiálem Sláma, lýko, šišky, semena, kůra, kameny, listí, větvičky, korále, drátky, bužírka, víčka, knoflíky *Práce s modelovací hmotou* Plastelína, modelovací hlína, těsto	Žák: • pozná různé druhy materiálu, jeho vlastnosti, tvar, barvu, povrch, tvrdost • rozliší přírodní a technické materiály • dokáže zhotovit jednoduché výrobky pomocí elementárních dovedností a činností • dovede zacházet s jednoduchými pracovními pomůckami a nářadím • udržuje pořádek na pracovním místě • naučí se materiál hníst, válet, stlačovat, přidávat, ubírat, ohýbat, stáčet • výrobky zdobí rytím, nastřihováním, barvením • opatrně zachází s pracovními nástroji • dodržuje bezpečnost a hygienu práce • dovede zhotovit výrobky podle fantazie	PRV - věci kolem nás VV- rytmus v dekorativní výzdobě - výtvarné umění a životní sloh - schopnost estetického ztvárnění - vzhled výrobku M - obdélník, čtverec, koule, válec Př - z neživé přírody podmínky života na zemi přírodní společenstva technika Vl – domov, obec, město, textilní průmysl, strojírenství Čj – čtení krásné literatury Exkurze- papírny Návštěva muzea	OSV kreativita, sebeorganizace, týmová práce, spolupráce VDO odpovědnost za svou práci VMEGS člověk a příroda, ochrana přírody, ochrana zdraví člověka MKV zvyky a tradice EV ekologie

Pracovní činnosti 1. – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Práce s papírem a kartonem Balicí, kancelářský, hedvábný, novinový, barevný, krepový, vlnitá lepenka, karton, čtvrtka *Práce s textilem*	Žák: • zdokonaluje se v přesném překládání, skládání, střihání, vystřihování, lepení, řezání a měření papíru • porovnává vlastnosti papíru a kartonu • určuje jakost povrchu, pevnost, pružnost • dodržuje pracovní postup podle slovního návodu, ale i náčrtku a nákresu • vybere vhodný pracovní nástroj, umí s ním zacházet • své pracovní místo udržuje v čistotě a pořádku • dbá na bezpečnost práce • odměřuje a odděluje návlek • navlékne nit do jehly, udělá uzlík • šije předním, zadním, obnitkovacím a křížkovým stehem • zarovná tkaninu podle vytažené nitě • umí přišít háčky, poutka, dvou a čtyřdírkové knoflíky • dokáže pracovat s jednoduchým střihem • řeší drobnou opravu oděvu • upevňuje si návyk v organizaci a plánování práce • hospodárně nakládá s materiálem		

Pracovní činnosti 1. - 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Práce montážní a demontážní Práce se stavebnicemi z kartonových prvků Práce se stavebnicemi z plastů, kovová konstrukční stavebnice *Lidové zvyky, tradice, řemesla* Sláma, šustí, těsto, kraslice *Pěstitelské práce* Péče o pokojové rostliny	Žák: • učí se vybírat správné součástky • učí se umisťovat je a používat • všímá si jejich funkcí • dodržuje pracovní postupy • kontroluje, zda výrobek odpovídá předloze • pracuje v pracovních skupinách • podřizuje se způsobu kolektivní práce • pracuje podle vlastní představy • hledá nejvhodnější postup při provádění montáže • kriticky posuzuje hotový výrobek • užívá přírodnin a přírodních materiálů k výrobě jednoduché ozdoby, šperku, svícnu, vánoční ozdoby… • sleduje průběh předváděné práce a pak sám dovede napodobit pracovní postup • naučí se starat o pokojové rostliny - zalévá, kypří, hnojí, rosí • přesazuje pokojové rostliny • rozmnožuje rostliny dělením trsů a vrcholovými řízky • pozná běžné pokojové rostliny		

Pracovní činnosti 1. - 5. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Aranžování Školní pozemek	Žák: • seznámí se s jednoduchým pěstitelským nářadím • naučí se správně vybírat rostliny pro vazbu kytice a úpravu do váz • seznámí se se správným postupem při setí zeleniny (dle výběru)		

Charakteristika předmětu

Tělesná výchova 1. – 5. ročník

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků. V tělesné výchově žáci nacházejí prostor k osvojování si nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a nářadí. Učí žáky uplatnit nové pohybové dovednosti v různém prostředí. Umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti, popřípadě i zdravotní a pohybové omezení.
Učí je respektovat je u sebe a u druhých a aktivně je využívá. Vede žáky k tomu, aby zvládli základní organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění sportovní či jiné pohybové aktivity.
Tělesná výchova usiluje o kladné prožití pohybových činností a jejich využití k překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů a vytváří trvalý vztah k pohybovým aktivitám.
Tyto cíle jsou naplňovány v jednotlivých tematických blocích: průpravná cvičení, kondiční cvičení, pohybové a sportovní hry, rytmická a sportovní gymnastika, atletika, turistika, plavání …

Tělesná výchova 1. - 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Pořadová cvičení Základní postoj Nástupy *Průpravná cvičení* Příprava organismu pro různé pohybové činnosti Rozvoj koordinace pohybu a zvyšování jejich úrovně Průprava pro zvládnutí daných cviků Správné držení těla a prevence deformací páteře ***Gymnastika*** *Základní pojmy* Základní bezpečnostní pravidla Základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náčiní a nářadí Gymnastické držení těla	Žák: • reaguje na povely: pozor, pohov, vřad nastoupit, dvojřad, nástup do družstev, vlevo vbok, vpravo vbok, čelem vzad, zastavit stát • reaguje na signály a gesta učitele • umí připravit náčiní a nářadí • dovede se samostatně převléci do cvičebního úboru • porozumí základům tělocvičného názvosloví • uvědomuje si důležitost přípravy těla pro náročnější cvičení • žák provádí správně cviky na protažení a posílení svalstva • zná zásady správného držení těla (ve stoji, sezení) a správného dýchání • uvědomuje si důležitost cvičení a jeho vliv na správné držení těla • žák uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických cvičeních • reaguje na základní pokyny a gesta učitele • zvládá soustředit se na cvičení • zvládá základní gymnastické držení těla	M	OSV vnímání a soustředění na danou činnost

Tělesná výchova 1. - 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Akrobacie Průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed Kotoul vpřed Průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad Kotoul vzad Stoj na lopatkách Průpravná cvičení stoje na rukou Stoj na rukou (s dopomocí) Akrobatické kombinace *Přeskok* Průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu (trampolínka, můstek) Výskok do vzporu dřepmo na kozu (bednu) Průpravné cviky pro nácvik skrčky a roznožky *Hrazda* Visy a ručkování ve visu Průpravná cvičení pro přešvihy Průpravné cviky pro průvleky, výmyky	Žák: • zvládá průpravné cviky pro kotouly vpřed a vzad • zvládá kotouly vpřed a vzad a jeho varianty • zvládá stoj na rukou s dopomocí • zvládá jednoduché akrobatické vazby • zvládá gymnastický odraz z trampolínky (odrazo-vého můstku) • uvědomuje si gymnastické držení těla při doskoku • přes průpravné cviky zvládne skrčku a roznožku přes nářadí odpovídající výšky • zvládá visy, ručkování a vzpory na hrazdě • s rozvojem síly a koordinace pohybu je veden ke zvládnutí náročnějších cviků (sešin, průvlek, výmyk	M	OSV vnímání a soustředění se na danou činnost OSV záchrana při cvičení na nářadí, pozitivní vztah ke cvičení, ale i ke zdraví

Tělesná výchova 1. - 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Náskok do vzporu – sešin Kombinace cviků *Lavička – kladinka* Chůze s dopomocí varianty chůze (přeměnný, přísunný krok) Náskoky, obraty, seskoky *Šplh na tyči* Průpravná cvičení pro nácvik Šplh do výšky max. 4 metrů s dopomocí i bez Průpravná cvičení pro nácvik šplhu na laně **<u>Rytmická gymnastika</u>** *Základní pojmy* Zásady bezpečnosti Základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) Rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem, tvořivé vyjádření rytmu pohybem	Žák: • některé cviky z hrazdy lze přenést i na kruhy (visy, průvleky) • zvládá gymnastickou chůzi s dopomocí i bez • zvládá s dopomocí jednoduché náskoky, obraty, seskoky • zvládá základy šplhu s dopomocí učitele i bez ní • uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytmizaci, za pomoci učitele je do-držuje • reaguje na základní pokyny a gesta učitele • zvládá estetické držení těla (snaží se o to) • zvládá estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty, atd.) • uvědoměle kontroluje napětí a uvolnění • rozvíjí schopnost reagovat stanoveným způsobem na signály nebo hudbu		

Tělesná výchova 1. - 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Atletika *Základní pojmy* Názvosloví používané při běhu, skoku a hodu Základy bezpečnosti při atletických činnostech Zjednodušené startovní povely a signály *Běh* Průpravná cvičení Základy nízkého a polovysokého startu Rychlý běh na 20 až 60 m Vytrvalostní běh *Skok* Průpravná cvičení Odraz z místa Skok do dálky z místa Skok do dálky s rozběhem Postupně odraz z břevna Průpravné cviky pro skok do výšky (skok skrčný a střižný) *Hod* Průpravné cviky pro hod míčkem z místa i s rozběhem a odhodem	• žák uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických činnostech, za pomoci učitele je dodržuje. • reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele • zvládá základní pojmy související s během. • seznámí se se základní technikou nízkého a polovysokého startu • chápe význam vytrvalostního běhu pro rozvoj zdatnosti • zvládá pojmy pro skok • seznámení se s technikou skoku • seznámí se s průpravnými cviky pro hod a s technikou hodu	M Vl	VMEGS význam sportu v souvislosti evropských kořenů olympijských idejí a sport jako výraz přátelství a porozumění mezi lidmi různých národů a národností VDO cvičení a pobyt v přírodě vnímat jako kladný vliv na zdraví

Tělesná výchova 1. – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Kondiční cvičení Rychlý běh vpřed a vzad Běhy k metě s obraty Běhy přes překážky Běh na vymezené dráze, orientace v ploše Běh spojený s odrazem jednonož Cvičení se švihadlem, plnými míči Cvičení s využitím bedny, laviček	• postupným zatěžováním zvyšuje svou fyzickou kondici • projevuje samostatnost, odvahu a vůli ke zlepšení svého výkonu • uplatňuje správné provedení cviků (zatížení dané svalové skupiny)		EV zdravý životní styl VMEGS napomáhat orientaci žáků v globálních problémech souvisejících se zdravím
Pohybové hry *Základní pojmy* Pojmy související s osvojovanými hrami a používaným náčiním Základní organizační povely pro realizaci her Základní pravidla osvojovaných her Bezpečnost při hrách i v různých podmínkách Využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám Rozvoj rychlosti, síly, obratnosti, vytrvalosti	• soutěží a jedná v duchu fair play • uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit • zvládá některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo Tv s použitím hraček a jiných předmětů		OSV podporovat chování, které vede k dobrým vztahům mezi žáky třídy . vzájemná spolupráce při hře

Tělesná výchova 1. – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zdokonalování pohybových dovedností Rozvoj soutěživosti a bojovnosti Hry s přetahy a přetlaky **Sportovní hry** *Základní pojmy* Základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách *Vlastní nácvik* Držení míče jednoruč a obouruč Manipulace s míčem odpovídající velikosti (na místě a v pohybu, zvolenou rukou i opačnou) Základní přihrávky jednoruč, obouruč, vrchní oblouk, trčení (zvolenou i opačnou rukou) Základní sportovní hry – vybíjená, minifotbal, basketbal se zjednodušenými pravidly Střelba jednoruč, obouruč na koš, střelba na branku Vedení míče (nohou, driblinkem	• uvědomuje si, že pohyb lze spojovat s představou, rytmem, příběhem, pohádkou a slovem • uplatňuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech, za pomoci učitele je dodržuje • zvládá základní pojmy označující: náčiní, osvojované dovednosti, části hřiště a základní sportovní hry jako je vybíjená • zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti • zvládá vlastní chování (adekvátní reakci na výhru a prohru) • zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a dovede je využívat	JČ – článek o sportovním utkání (šk. časopis, noviny)	OSV vést žáky k vzájemnému respektování a spolupráci OSV cvičit dovednost řešení problému OSV cvičit zvládání vlastního chování (výhra, prohra) VMEGS získávat informace o mezinárodních sportovních událostech

Tělesná výchova 1. - 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Plavání Základní plavecký výcvik 2. – 3. ročník Plavání mimo plavecký výcvik **Bruslení** Průpravné cviky Jízda na bruslích **Sáňkování** **Hry na sněhu** **Turistika** Pěší	• žák si osvojí plavecké dovednosti dle osnov plavecké školy, kde probíhá výcvik • umí pojmenovat základní plavecké způsoby, uvědomuje si, že plavání je jedna z nejzdravějších pohybových činností • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při koupání • zná zásady bezpečnosti jízdy na bruslích a řídí se jimi. • dle svých schopností a možností zvládá klouzání, vstup na led, průpravná cvičení pro osvojení rovnováhy (skluzu, jízdy, ...) • sjíždí přiměřené svahy s předem stanovenými pravidly pro sjezd i výstup • uvědomuje si význam pobytu venku na sněhu • dojde k určenému cíli. • plní smyslové hry zaměřené na pozorování okolí • překonává přírodní překážky • orientuje se v terénu podle mapy, buzoly s dopomocí učitele • chová se ohleduplně k přírodě • učí se, že turistika je vhodná víkendová a prázdninová činnost • učí se samostatně připravit na turistickou akci	Přírodověda Vlastivěda M Př Vl	 EV cvičení a pobyt v přírodě, vnímat vliv prostředí na zdraví Chování v přírodě. Vnímá estetičnost při pěších vycházkách, ale i hrách v přírodě a vyhledává nevhodné zásahy člověka do přírody

Tělesná výchova 1. – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Jízda na kole Dopravní výchova ve 4. – 5. ročníku	• zvládá základy jízdy na kole. • zvládá základní pravidla silničního provozu pro cyklisty a chodce	Čj Př	EV upevňuje si zdravý životní styl OSV vnímání a soustředění na danou činnost

5.8. Charakteristika vyučovacího předmětu

Český jazyk 6. – 9. ročník

Předmět Český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět v 6. a 8.. ročníku 5 hodin týdně a v 7. a 9. ročníku 4 hodiny týdně.

Dovednosti získané ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro další jazykové vzdělávání, ale jsou důležité v dalších oblastech lidského poznání. Zvládnutí mateřštiny je předpokladem k úspěšnému dorozumívání mezi lidmi. Žáci se učí vyjadřovat pomocí jazyka své názory, vědomosti a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých životních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura má celostní charakter a je tvořen třemi složkami: jazykovou výchovou, literární výchovou a slohovou výchovou. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V jazykové výchově žáci získají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění nebo konkretizaci. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární žánry, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názor o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti.
V literární výchově jsou žáci vedeni ke čtení s porozuměním, k práci s textem, k rozlišování specifických znaků literárních žánrů, k základní orientaci v dílech českých i světových spisovatelů. Na základě osvojování a rozvíjení čtenářských zkušeností získávají kladný vztah k literatuře a zájem o další četbu a nové kulturní prožitky, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje. Uvědomují si souvislosti mezi historickými událostmi a literaturou, v níž se odrážejí. Prostřednictvím regionální literatury se rozvíjí u žáků také zájem o obec, město, kraj, v němž žijí, a zájem a občanské dění.

V **komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu.
Žáci si utvrzují pravidla pro vytváření psaných a ústních textů různých slohových postupů.
K osvojování souvislého plynulého a srozumitelného vyjadřování se využívají mluvené projevy připravené i nepřipravené, jsou zadávány samostatné práce, navozovány různé situace z běžného života, které žáci mají řešit na základě vlastních zkušeností.

Důležitou součástí komunikační výchovy je rozvoj slovní zásoby, využití všech možných zdrojů k získávání informací a práce na počítači (práce se slovníky, encyklopediemi, bibliografií, internetem) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání. Žák se učí nejen obhajovat svůj názor podložený přesvědčivými argumenty, ale také cíleně poslouchat druhé, zaujímat kritický a sebekritický postoj.

Dle standardů očekáváme tyto výstupy:
Žák odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji; rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj; dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci; odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru; využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát; uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování; využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů; spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova; rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.; samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami; správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci; rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí; v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí; rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití; rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele; uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla; rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora; formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo; tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie; rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty; rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele; uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře; porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování; vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.

Standardy jsou konkretizovány (rozepsány) ve výstupech jednotlivých ročníků.

A) Cíle vzdělávací oblasti

- chápat jazyk jako svébytný historický jev, ve kterém se odráží historický a kulturní vývoj národa, jako významný sjednocující činitel národního společenství a jako důležitý a nezbytný nástroj celoživotního vzdělávání
- rozvíjet pozitivní vztah k mateřskému jazyku, chápat jeho význam pro přesné, logické a věcné vyjádření reality, k získávání, ale i k předávání informací, ale také jako bohatého mnohotvárného prostředku pro individuální prožívání uměleckého díla, sdílení těchto zážitků i vyjádření vlastních prožitků
- vážit si umění a literatury jako zdroje poznání a pochopení určité epochy, jako zdroje rozvíjení emocionálního a estetického vnímání
- zvládnout běžná pravidla komunikace, účastnit se diskusí, vyjadřovat a obhajovat svůj názor v rámci kultivovaného, všestranně rozvinutého projevu
- získávat informace v literatuře, slovnících, sdělovacích prostředcích a informační technice, učit se informace objektivně hodnotit a zpracovávat

B) Charakteristika výuky

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány

- komunikační a slohovou výchovou
- jazykovou výchovou
- literární výchovou

Komunikace v českém jazyce se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím d r a m a t i c k é v ý c h o v y . Všechny složky oboru Český jazyk a literatura se ve výuce vzájemně prolínají.
Jejich úspěšné zvládnutí je předpokladem pro poznávání, získávání vědomostí a osvojování dovedností v dalších oborech vzdělávacího procesu.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej, učit se posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu, používat složitější větnou stavbu.

Komunikační dovednosti žáků jsou vytvářeny ve všech vyučovacích předmětech.

Číst s porozuměním různé druhy textů věcné i odborné povahy, včetně orientace v tabulkách a v grafech vede žáky k pochopení souvislostí, k souvislému vyjadřování, stanovení hlavní myšlenky, problému, vytváření osnovy.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka, učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy (podoby). Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznání.

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

K o m u n i k a č n í a s l o h o v á v ý c h o v a

- čtení - p r a k t i c k é (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu)
- čtení - v ě c n é (studijní, čtení jako zdroj informací)
- čtení - k r i t i c k é (analytické, hodnotící)
- čtení - p r o ž i t k o v é

Dále:

- naslouchání - p r a k t i c k é (výchova k empatii, podnět k jednání)
- naslouchání - v ě c n é (soustředěné, aktivní)
- naslouchání - k r i t i c k é (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové)
- naslouchání - z á ž i t k o v é

Dále:

- m l u v e n ý p r o j e v - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného mluveného projevu (technika mluveného projevu), komunikační žánry, připravený i nepřipravený projev na základě poznámek, referát, diskuse
- p í s e m n ý p r o j e v - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní

Jazyková výchova

- zvuková stránka jazyka - zásady spisovné výslovnosti, přízvuk slovní i větný intonace, členění souvislé řeči (pauzy a frázování)
- slovní zásoba a tvoření slov - slovní zásoba (slova a pojmenování), slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, antonyma, obohacování slovní zásoby, tvoření slov
- tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- skladba -výpověď a stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
- pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický
- obecné poučení o jazyce - čeština,skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka, jazyk a komunikace

Literární výchova

- tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, reprodukce, hlavní myšlenka, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, výtvarný doprovod

- způsoby interpretace literárních a jiných děl
- základy literární teorie a historie - struktura, jazyk literárního díla, literatura umělecká, věcná
- literární druhy a žánry - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry, představitelé

Obsah vzdělávacích oblastí

J a z y k a j a z y k o v á k o m u n i k a c e

Jazyková oblast přispívá k poznávání, pochopení, objevování skutečností. Cílem je komunikační, čtenářská a informační gramotnost. Největší důraz klademe na komunikaci.

Cílem je rovněž rozvoj žákovských dovedností účinného dorozumívání. Sekundární oblast tvoří četba a literatura (včetně vlastní tvorby). Terciální sféru tvoří vlastní pravopis, ona soustava lexikálních a gramatických jazykových výrazových prostředků.

Oblast zahrnuje především :

- český jazyk
- anglický jazyk

V devátém ročníku je počítáno s částečnou výukou jiných oblastí v jazyce anglickém (Evropská unie, průvodci po zemích apod.).Také jsme ve spojení s dramatickou výchovou, uměním diskutovat, kritickým myšlením.

Jazyk je prostředkem sdělování myšlenek a pocitů. Je především vyjádřen zvukem a druhotně graficky, je jedním z prostředků myšlení a je s ním bezprostředně spojen. Takto k jazyku přistupujeme ve výuce. Chápeme jej v rovině kulturní, sociální a psychické.

Klíčové kompetence v ČJ na 2. stupni

1. **Kompetence k řešení problémů:**

- žák se cvičí v dovednosti vyhledávat potřebné informace (encyklopedie, životopisy autorů, odborné příručky, internet, tisk, …)
- pokouší se samostatně řešit problémové úkoly
- učí se obhajovat svá řešení
- vytváří si schopnost argumentovat na přiměřené úrovni
- učí se používat znalosti z jiných oblastí, dávat je do souvislostí (Z, D ,OV, VV)

2. **Kompetence komunikativní:**

- žák se učí používat nové formy jazyka (básnický, nářečí)
- rozvíjí schopnost naslouchání uměleckým dílům, jejich porozumění a využití pochopeného k rozšíření komunikačních schopností / texty, děj díla /
- rozvíjí vyjadřovací pohotovost
- učí se rozvíjet schopnost porozumět psanému i čtenému textu a chápání logických souvislostí
- učí se dovednosti komunikovat s lidmi, kteří jsou odlišní – názorem, jazykem…

3. **Kompetence sociální a personální:**

- žák se učí spolupracovat ve skupině a ohleduplně prosazovat své názory
- vytváří si reálný názor na své schopnosti a dovednosti / porovnání s výkony ostatních /
- učí se sebehodnocení
- učí se toleranci k odlišným věcem a lidem

4. **Kompetence občanské:**

- žák se pokouší uvědomovat specifika české národní literatury, jazyka i odlišnosti jiných kultur
- mohl by pochopit, že jazyk a znalost literatury přispívá k uvědomění si národnostních specifik
- učí se vztahu k projevům různých druhů umění - jazyku, literatuře, historii, význačným osobnostem…

5. **Kompetence pracovní:**

- žák se učí použít vědomosti i dovednosti k další přípravě na budoucnost
- měl by si uvědomovat význam dobrých jazykových znalostí a schopností pro život
- učí se dodržovat vymezená pravidla, dodržovat povinnosti, rozumět pokynům, pracovat samostatně, ve skupinách, měnit styly práce…

6. **Kompetence k učení:**

- žák se učí vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- učí se vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- začíná používat obecně užívané termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- pokouší se samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
- dostává se k poznání smyslu a cíle učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Český jazyk - 6. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Úvod do učiva *Tvarosloví* *1. Opakování slovních druhů* *2. Podstatná jména* Opakování-mluvnické kategorie Podstatná jména konkrétní a abstraktní Podstatná jména pomnožná, hromadná, látková Podstatná jména obecná a vlastní Procvič. tvarů pod.jmen dle vzorů Některé odchylky od pravidelného skloňování podstat.jmen	Žák: • žáci se seznámí s potřebou výuky rodného jazyka • opakuje a utvrzuje se v určování druhů slov • správně určuje všechny ohebné slovní druhy • procvičuje mluvnické kategorie • seznamuje se s učivem • seznamuje se s podstat. jmény pomnožnými, hromadnými, látkovými • žák je umí vyhledat v textu • rozlišuje jména obecná a vlastní • skloňuje vlastní jména domácího původu • poznává odlišnosti češtiny od angličtiny a němčiny • procvičuje se v určování vzorů a skloňování • vytváří duální tvary v názvech částí těla • vyhledává v textu nepravidelnosti u některých jmen vzorů píseň a kost • pravopisně správně zapisuje vlastní jména osobní • skloňuje pomnožná jména v místních názvech	Z – příchod Slovanů, mapa státy EU a národní jazyky Ov – přátelství, zdvořilost, úcta Vv – abstraktní malířství Z – Praha, Vltava, názvy čtvrtí Z – státy EU AJ, Nj – odlišnosti Lit. – J. Neruda. J.A. Komenský Z, Př – rodné město, pomístní názvy, názvy rostlin	OSV Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí VMEGS Objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané EV Základní podmínky života, vztah člověka k prostředí

Český jazyk - 6. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Pravidla českého pravopisu *3. Přídavná jména* Opakování - druhy přídavných jmen - pravopis koncovek přídavných jmen Tvoření tvarů přídavných jmen Stupňování přídavných jmen Skloňování přídavných jmen Jmenné tvary přídavných jmen *4. Zájmena* Opakování druhů zájmen Skloňování zájmen dle vzorů ten a náš Skloňování zájmen vztažných - který a jenž Skloňování zájmen podle vzorů přídavných jmen *5. Číslovky* Opakování – druhy číslovek Skloňování základních číslovek	Žák: • seznamuje se s užíváním jazykových příruček • rozpoznává druhy přídavných jmen • správně aplikuje pravopisná pravidla v pravopisu koncovek příd. jmen včetně přípon -ský,-ští • prokazuje znalost tvoření správných tvarů příd. jmen, stupňuje zvolené příd. jméno • užívá jmenných tvarů přídavných jmen ve větě • vyhledává a určuje druhy zájmen • orientuje se v zájmenných vzorech zájmen ukazovacích a přivlastňovacích • seznamuje se s užitím různých tvarů zájmen vztažných • orientuje se v přiřazování vzorů k zájmenům typu můj, tvůj, svůj a zájmen týž, tentýž • vyhledává a určuje druhy číslovek • seznamuje se s pravopisem číslovek • Seznamuje se s pravidly skloňování základních číslovek a jejich tvary	Lit. – přivlastňovací příd. jména v díle B. Němcové Z – „nej“ve světě Vv – práce ilustrátora, ilustrace k vlastní básni Lit. – užití číslovek v názvu lit. díla, pohádková čísla	VMEGS Objevujeme Evropu a svět OSV Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání OSV Osobnostní rozvoj - kreativita OSV Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Český jazyk - 6. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<u>*6. Slovesa*</u> Opakování-mluvnické kategorie Podmiňovací způsob přítomný a minulý Slovesný čas-užívání slovesných časů Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost Skladba <u>*1.Větné členy*</u> Opakování - základní skladební dvojice -shoda přísudku s podmětem Rozvíjející větné členy - přívlastek, předmět, příslovečné určení Stručná mluvnice česká	Žák: • seznamuje se s mluvnickými kategoriemi sloves a rozlišením tvarů na určité a neurčité • rozlišuje tvary jednoduché a složené • vyhledává v textu spisovné tvary podmiňovacího způsobu a užívá jich ve větách • aplikuje na příkladech užití slovesného času • prohlubuje si dovednost práce s jazykovými příručkami • upevňuje si vědomosti o druzích podmětu a přísudku - holý, rozvitý a několikanásobný Po a Př • zdokonaluje se v pravopise koncovek příčestí minulého • seznamuje se s možnostmi rozvíjení holé věty pomocí rozvíjejících větných členů, vyjmenovává je, orientuje se ve stavbě věty, vyhledává je ve větě • prohlubuje si dovednosti v používání jazykových příruček	Z – mapa Slovenska, názvy kosmických těles D – vývojové fáze člověka Lit. – povídky E. Štorcha, film: K. Zeman Cesta do pravěku Lit. – využití čítankových textů Z – Babiččino údolí	MKV Kulturní diference VMEGS Evropa a svět nás zajímá MKV Etnický původ

Český jazyk - 6. ročník – mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Věta jednoduchá Opakování Grafické znázornění věty jednoduché	Žák: • vyhledává věty jednoduché a rozlišuje jejich část podmětovou a přísudkovou • tvoří věty jednoduché s podmětem vyjádřeným podstatným jménem • seznamuje se s grafickým znázorněním větné stavby • pokouší se o převedení větného schématu do větného textu		OSV Sociální rozvoj - komunikace
Souvětí Opakování Určování vět hlavních a vedlejších Grafické znázornění souvětí Nejobvyklejší spojovací výrazy Interpunkce v souvětí	• rozlišuje větu jednoduchou a souvětí • rozlišuje hranice věty v souvětí a stanovuje jejich počet • seznamuje se s pojmy věta řídící a závislá, věta hlavní a vedlejší • seznamuje se s možnostmi grafického znázornění souvětí • osvojuje si nejobvyklejší spojovací výrazy v souvětí • aplikuje znalosti o vztažných zájmenech • uvědomuje si potřebu interpunkce v jednoduchých souvětích na hranici vět	Př – názvy mořských živočichů Inf – práce s internetem Př – názvy hub, rozdělení na jedlé a nejedlé	EV Vztah člověka k prostředí OSV Sociální rozvoj - komunikace

Český jazyk - 6. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zvuková stránka jazyka Opakování o hláskách Spisovná a nespisovná výslovnost	Žák: • objasňuje pojem hláska a písmeno • orientuje se ve výslovnosti souhláskových skupin • utvrzuje si znalosti o ztrátě znělosti na konci slova, • výslovnosti stejných souhlásek, splývání hlásek v souhláskových skupinách a zjednodušené výslovnosti některých souhláskových skupin		
Zvuková stránka slova a věty	• seznamuje se se zvukovou stránkou slova – orientuje se v pojmech: přízvuk, melodie, důraz, tempo a pauza		
Řeč a jazyk	• seznamuje se s ukázkami spisovného a nespisovného jazyka • rozlišuje útvary národního jazyka - nářečí, slang, argot, obecná čeština	Z, D – rozdělení evropských národů do jazykových rodin a skupin, evropské národní jazyky, historie stěhování národů	VMEGS Jsme Evropané MKV Multikulturalita, etnický původ
Jazykověda a její složky Jazykověda	• seznamuje se s pojmem jazykověda, vyjmenovává jednotlivé části		

Český jazyk - 6. ročník - sloh			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
1. Úvod k výuce slohu *2. Vyplňování jednoduchých tiskopisů* Poštovní poukázky Podací lístek Telegram *3. Jednoduché komunikační žánry* Vzkaz Inzerát Objednávka Zpráva a oznámení SMS *4.Dopis osobní a úřední* Dopis osobní	Žák: • seznamuje se s různými ukázkami mluveného a psaného projevu • vysvětluje pojem komunikace a stylistika • vyplňuje formulář poštovní poukázky, podacího lístku a telegramu • vyhledává ukázky • rozlišuje dopis soukromý a úřední orientuje se v užití vhodných jazykových prostředků a v jejich formě	M – sazba poštovného, seznam PSČ Inf – posílání SMS z webového rozhraní D – vynálezce telefonu Bell Inf – operátoři mobilních sítí v ČR Ov – anonym, otevřený dopis, veřejné prohlášení D – z historie poštovnictví v ČR a ve světě	OSV Sociální rozvoj – komunikace OSV Osobnostní rozvoj – kreativita, psychohygiena OSV Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy OSV Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

Český jazyk - 6. ročník - sloh			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
5. Popis a jeho funkce Úvod k popisu Popis budovy Popis místnosti Popis postavy Popis krajiny Popis pracovního postupu *6. Výtah a výpisky* Výtah Výpisek *7. Vypravování* Dějová posloupnost Časová posloupnost	Žák: • rozlišuje různé druhy popisu • osvojuje si popisný postup • orientuje se ve vhodném výběru jazykových prostředků • vhodně člení text do odstavců • osvojuje si pojmy: odborné názvy, návod, recept • zpracovává popis jednoduchého pracovního postupu • odlišuje výtah a výpisek • vytváří heslovitou osnovu z textu • vyhledává v textu hlavní myšlenky a zaznamenává je formou výpisku a výtahu • reprodukuje text v časové posloupnosti. • vytváří dějovou osnovu	D – významné památky regionu, stavební slohy Vv – architektura, krajinomalba, sochařství regionu Ov – významní umělci regionu a památná místa Rv – příprava pokrmů Pč – výrobní postup Vv – výtvarné techniky D, Z, Lit. – výpisky z textu Vv – jednoduchý komiks Ov – lidové zvyky a svátky	MV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EV Vztah člověka k prostředí OSV Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání, Kreativita MV Tvorba mediálního sdělení

Český jazyk - 6. ročník - sloh			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Osnova vypravování Jazykové prostředky vypravování Vypravování podle obrázku Dokončení načatého příběhu	Žák: • osvojuje si pojmy: osnova heslovitá, větná, citátová a obrázková, osnovu tvoří a vypravuje podle osnovy • chápe možnosti významového využití slov citově zabarvených • užívá synonyma • prohlubuje si dovednost vypravovat zpaměti podle osnovy • pokračuje v načatém vypravování • vhodně doplňuje chybějící začátek a konec vypravování • shrnutí učiva 6. ročníku	Lit. – epický a lyrický text	MV Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti MV Tvorba mediálního sdělení

Český jazyk - 6. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Můj domov …a to je ta krásná země	Žák: • Čte literární ukázky: J.V. Sládek: Čechy F.Nepil: Každá země je nějak hezká R.M.Rilke: Středočeská krajina J. Čapek: Rodný kraj J.Jech: Dukáty ve vejcích • posiluje lásku k rodné zemi, k místu svého bydliště • rozvíjí pocit vlastenectví • zdokonaluje čtenářské návyky • rozlišuje poezii a prózu • seznamuje se s pojmem pověst a regionální pověst	D, Ov – pojem vlast, nejstarší historie, pojem emigrace Z – Lány Rv – staročeské pokrmy	MV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EV Vztah člověka k prostředí
Otec vlasti	• Čte literární ukázky: E. Petiška: Král ze zlaté kolébky Karel IV.: Když jsme přišli do Čech Karel IV.: Ten čas jsme jednou jeli J. Neruda: Romance o Karlu IV. V. Cibula: O mostě z vajec, tvarohu a syrečků J. Žáček: Sochy na Karlově mostě A. Wenig: Divotvorný meč Z. Mahler: Svatováclavská koruna J. Vrchlický: Noc na Karlštejně • osvojuje si pojem romance	D – významné osobnosti a stavby , biografie některých osobností	OSV Morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika

Český jazyk - 6. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Učitel národů	Žák: • recituje zpaměti báseň • seznamuje se s pojmem vlastenectví • poznává znaky svého kraje • poznává významné osobnosti českých dějin, významné architektonické památky • posiluje svoje národní cítění • čte ukázky pověstí a dramatizovaných básní • seznamuje se s tradicemi Pražského hradu, tvořením názvů starobylých městských pražských čtvrtí a pomístních jmen • pomocí literárních ukázek poznává korunovační klenoty a dílo Mistra Theodorika • Čte literární ukázky: H. Doskočilová: J.A. Komenský I. Olbracht: O zmatení jazyků J. Žáček: Odemyky – zamyky E. Frynta: Angličané I. Hurník: V Lešně J.A. Komenský: Ukolébavka F. Kožík: Černý mor • seznamuje se s životem a dílem J.A. Komenského a s pojmem exil	D, Ov, Z – exulant, mapa míst jeho života	VDO Občan, občanská společnost a stát

Český jazyk - 6. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Národ sobě J. Seifert: Hora Říp J. John: Kámen z památného Řípu K. Heger: Ve zlaté kapličce J. John: Divadlo hoří K. Čapek: Starý mistr L. Stehlík: Otava Z. Mahler: Kapitoly ze života B. Smetany I. Hurník: Vltava	Žák: • poznává zvláštnosti jednotlivých jazyků a jejich dělení • čte ukázky biblických textů a seznamuje se s náboženským viděním světa • Čte literární ukázky: • poznává památná místa českého národa v české literatuře • osvojuje si pojem národní obrození • chápe okolnosti jeho vzniku • seznamuje se s historií Národního divadla a okolnostmi jeho vzniku • poznává jeho výzdobu a architekturu • pojmenovává jednotlivé divadelní prostory	D – historie Národního divadla Hv – významná hudební díla spjatá s Národním divadlem Vv – výzdoba Národního divadla a architektura	MKV Kulturní diference MV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Český jazyk - 6. ročník – literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Bejvávalo…	Žák: • poznává významné osobnosti národního divadla • seznamuje se s historií státní hymny, recituje její text • poznává některé lidové tradice a zvyky • vysvětluje pojmy rapsodie, mýtus, alegorie, elegie • poznává některá archaická pojmenování • Čte ukázky: F. Nepil: Každý jsme odněkud… F. Hrubín: Červenec B. Němcová: Obžínky na ratibořickém panství B. Němcová: Babička L. Fikar: Pečení chleba na vsi M. Ulčová: Havelské posvícení Lidová slovesnost o posvícení M. Ulčová: Husy, husičky Lidová slovesnost o husách M. Aleš: Špalíček J. Mánes: Orloj • osvojuje si pojem rodokmenu • pokouší se o sestavení vlastního rodokmenu • seznamuje se s historismy z života na vesnici, např. se slovy povříslo, podruh, čeledín…	D, Ov, Vv – historie rodů, způsob života, historie rodné obce, národopisná muzea Čj – význam zastaralých slov	OSV Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace MKV Etnický původ

Český jazyk - 6. ročník – literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Za dobrodružstvím *V nebezpečí*	Žák: • vysvětluje pojem ústní lidová slovesnost • seznamuje se s lidovými pranostikami čte a recituje pořekadla, přísloví, rčení, rozpočitadla, hádanky, poslouchá ukázky lidových písní • seznamuje se s posláním národopisného muzea • navštíví muzeum krajky • seznamuje se s tradicí lidových krojů • Čte ukázky: Jar. Foglar: Ježek v kleci E.T. Seton: Válečná čelenka A. Randíme: Šlépěje v bahně L. Moulis: Připravujeme se na sníh A. Lindgrenová: Ronja, dcera loupežníka R. Kipling: Mauglí J.O. Curwood: Král šedých medvědů K. May: Souboj E. Štorch: Zubři • poznává rozdíly mezi uměleckou a brakovou literaturou • charakterizuje komiks, pokouší se o jednoduchý komiks	Ov – pojem Nobelova cena, FF ve Zlíně Vv – malby Zd. Buriana Př – paleontolog J. Augusta D – o životě v pravěku pomocí lit. ukázek a filmu	EV Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Český jazyk - 6. ročník – literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
V zahradě, v lese, na horách	Žák: • Charakterizuje dobrodružnou povídku • nachází v ukázkách části s napětím, charakteristiku postav přímou a nepřímou • vyhledává v ukázkách motivy statečnosti, obětavosti, vzájemné pomoci, exotiky, lásky k přírodě • chápe dobrodružnou povídku jako jednu z možností zprostředkovaného poznání skutečnosti • zamýšlí se nad filmovým zpracováním povídek Jurský park a Cesta do pravěku • Čte ukázky: J. Tomeček: Jíkavci, Kosí pořádek J. Steinbeck: Hříbě J. London: Bílý tesák K. Nový: Potulný lovec V. Bianko: Daleká cesta J.V. Sládek: Studánka J. Skácel: Modlitba V. Holan: Pak studánku jsme našli V. Nezval: Skřivánek, Noční můra, Bělásek M. Reiznerová: Lidé se přestali smát		MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EV Vztah člověka k prostředí MV Vnímání autora mediálních sdělení

Český jazyk - 6. ročník – literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Nevšední příběhy *Ve škole, doma a mezi kamarády*	Žák: • opakuje si rozdíly mezi poezií a prózou • rozlišuje části textu lyrické a epické • rozvíjí své komunikační dovednosti, volně reprodukuje text • vyhledává a upravuje přímou řeč, polopřímou a nepřímou řeč • Čte ukázky: R. Goscinny: Návrat z prázdnin S. Rudolf: Siky V. Steklač: Boříkovy lapálie Z.Kriebel: Hra na déšť M. Twain: Piráti, Dobrodružství na řece J. Žáček: Hledám tátu J. Plachta: Štěně s dlouhým krkem E. Bass: Profesionálové • osvojuje si pojmy metafora, personifikace, zvukomalba • charakterizuje pojem dětská tématika • popisuje hlavního hrdinu • rozlišuje části vypravování, tvoří dějovou osnovu, volně reprodukuje text • poznává literární ich a er formu vypravování • vytváří si svůj pohled na svět	Ov - rodičovství	OSV Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání OSV Sociální rozvoj – Komunikace MV Lidské vztahy

Český jazyk - 6. ročník – literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Ve škole fantazie	Žák: • Čte ukázky: Ivan Martin Jirous: Krajina Dudédu J.R.R. Tolkien: Temný hvozd R.L. Stevenson: Před usnutím J. K. Rowlingová: Škola čar a kouzel O. Preussler: Čarodějův učeň Jiří Kolář-J- Hiršal: Enšpígl O. Scheinpflugová: Poslední čert • rozlišuje dobro a zlo, charakterizuje jejich představitele v příběhu • chápe humor a užití nadsázky v literatuře, mnohovýznamovost slov • rozvíjí svoji obrazotvornost • osvojuje si česká rčení, přísloví a pranostiky • časová rezerva – rozvoj čtenářských dovedností při četbě doplňujících textů	Vv - ilustrace	OSV Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

Český jazyk - 7. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
1.Opakování učiva 6. ročníku *2.Nauka o významu slov* Význam slova Slova jednoznačná a mnohoznačná Slovo a sousloví, rčení Synonyma a homonyma Slova citově zabarvená Odborné názvy *3. Nauka o tvoření slov* Slovní zásoba a její obohacování	Žák: • zopakuje souhrnně pravopisná doplňovací cvičení • je veden k rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku • určuje věcné významy slov • prohlubuje si dovednosti práce se slovníkem SSČ • umí vyhledat slova jednoznačná a mnohoznačná v zadaném textu • umí vyhledat rčení, vysvětlit jejich význam a začlenit je do mluveného a psaného projevu • dovede je odlišit od slov neutrálních • dovede je užít ve větách, volí vhodné výrazy • vyhledává citově zabarvená slova v beletrii • chápe jazyk jako svébytný historický jev chápe jazykové změny ve vývoji češtiny • uvádí příklady názvů osob, zvířat, prostředků, dějů, vlastností…atd. • průběžně pracuje s Pravidly č.p.	Lit. – pohádky, rčení, pranostiky, balady Vv – ilustrátoři pohádek Ov, D – listopad 1989, OSN Ov – neverbální komunikace, znaková řeč, tělesné postižení lidí Dopr. výchova – dopravní značky Hv – notový zápis, hudební pojmy	OSV Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání MV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MV Stavba mediálních sdělení OSV Sociální rozvoj - Komunikace

Český jazyk - 7. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
4.Stavba slova Způsoby tvoření nových slov v češtině Odvozování Skládání Zkracování Odvozování podstatních jmen Odvozování přídavných jmen Odvozování sloves *5.Tvarosloví* Opakování učiva o slovních druzích	Žák: • seznámí se stavbou slova • rozlišuje slovo základové a odvozené, slovotvorný základ, kořen slova, předponu, příponu, koncovku • zopakuje si tvoření nových slov, jejich rozpoznávání • přenáší pojmenování, rozlišuje části slova, tvoří odvozeniny • vyhledává složeniny v textu, vytváří složeniny, rozlišuje složeniny vlastní a nevlastní • rozlišuje a užívá zkratky a zkratková slova • přechyluje podstatná jména • vyslechne ukázky regionálních názvů • vyhledává slova odvozená • dovede rozlišit kmen přítomný a minulý, příčestí minulé, koncovku • tvoří slovesa od podstatných a přídavných jmen, odvozuje slovesné tvary • dále procvičuje mluvnické kategorie a pravopis slov ohebných		OSV Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice OSV Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání

Český jazyk - 7. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Skloňování zájmena **jenž** Slovesa Slovesný rod Příslovce Příslovečné spřežky Stupňování příslovcí Další neohebná slova-předložky, spojky, částice, citoslovce <u>*6. Skladba*</u> Druhy vět podle postoje mluvčího	Žák: • seznámí se se zájmenným vzorem a procvičuje tvary zájmen podle daného vzoru • zopakuje si určování mluvnických kategorií sloves • převádí slovesa do trpného a činného rodu • nahrazuje daná příslovce příslovci s opačným významem • využívání příslovečných spřežek, umí je vyhledat v textu • seznámí se s tvary stupňovaných tvarů příslovci, • dovede zesilovat a zeslabovat jejich význam • rozlišuje ohebná a neohebná slova, a vyhledává je v textu • seznámí se s určováním druhů vět • procvičuje rozlišování vět jednoduchých a souvětí • nalézá v souvětí větu hlavní a vedlejší	Lit. – humor v díle K. Poláčka, dialekt Sloh – fiktivní příběh	MV – Fungování a vliv médií ve společnosti

Český jazyk - 7. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Věty oznamovací Věty rozkazovací,žádací Věty přací,žádací Věty tázací,doplňovací a zjišťovací Věty zvolací	Žák: • charakterizuje jednotlivé druhy vět • rozlišuje jejich melodické různění • volí správná interpunkční znaménka	D – období renesance, stavební slohy Vv – umělecké slohy a výtvarné techniky	MKV Kulturní diference
Věty dvojčlenné a jednočlenné,větné ekvivalenty	• vyhledává a určuje základní větné členy • rozliší větu dvojčlennou a jednočlennou • dovede určit druh jednočlenné věty		MKV Multikulturalita
Základní větné členy Podmět Přísudek Rozvíjející větné členy	• určuje podmět a slovní druh, kterým je vyjádřen • určuje přísudek a slovní druh, kterým je vyjádřen • rozliší a vyhledává přísudek slovesný a jmenný se sponou a beze spony		
Předmět Příslovečné určení	• vyhledává a určuje předmět • vyhledává a určuje jednotlivé typy příslovečných určení		
Přívlastek Doplněk	• vyhledává a určuje různé typy přívlastků • vyhledává a určuje doplněk		
Přístavek	• seznámí se s jednotlivými typy přívlastků, vyhledává a určuje přístavek		

Český jazyk - 7. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Druhy vedlejších vět Vedlejší věta podmětná Vedlejší věta přísudková Vedlejší věta předmětná Vedlejší věta přívlastková Vedlejší věta příslovečná Vedlejší věta doplňková *7. Pravopis* Procvičování pravopisu –i/-y Vyjmenovaná slova Psaní –i/-y v koncovkách podstatných jmen Psaní –i/-y v koncovkách přídavných jmen Shoda přísudku s podmětem	Žák: • seznámí se se souvětím podřadným a souřadným, • nahrazuje větný člen vedlejší větou • vyhledává charakteristické spojovací výrazy • u jednotlivých druhů vedlejších vět, nahrazuje větné členy vedlejší větou • určuje druh vedlejších vět • procvičuje se v užívání jednotlivých druhů vedlejších vět • postupně si osvojuje typické spojovací výrazy • správně tvoří spisovné tvary a vědomě jich užívá • opakuje a procvičuje pravopis i/y ve vyjmenovaných a příbuzných slovech • prohlubuje si znalost všech vzorů podstatných jmen • prohlubuje si znalost všech vzorů přídavných jmen • prohlubuje si znalost pravopisu koncovek příčestí minulého	Z – plán Prahy Informatika – Praha na internetu	MVK Multikulturalita

Český jazyk - 7. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
8.Souhrnná cvičení *9.Psaní velkých písmen ve vlastních jménech*	Žák: • prohlubuje si znalost pravopisu lexikálního, slovotvorného, morfologického i syntaktického ve větě jednoduché i v souvětí • procvičuje a ověřuje správnost pravopisu velkých písmen s užitím jazykových příruček		OSV Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání

Český jazyk – 7. ročník - sloh			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Komunikace a sloh *1. Popis* Popis výrobku Popis uměleckého díla Popis pracovního postupu *2. Charakteristika*	Žák: • chápe rozdíl v popisu statickém a dynamickém • vytváří samostatně osnovu popisu a volí jazykové prostředky • chápe popisný postup • samostatně stanoví jednotlivé plány popisu obrazu, dodržuje popisný postup • užívá přiměřených odborných názvů v popisu pracovního postupu • užívá vhodných jazykových prostředků vzhledem k záměru, odborné termíny čerpá z různých slovníků • vystihuje povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy, zvláštnosti • vyjadřuje se mj. i pomocí rčení a přirovnání • rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní, přímou a nepřímou • charakterizuje literární postavy	Vv – výtvarné plány Pv, Rv – pracovní postup a recept Vv – karikatura a portrét Lit. – ukázky z beletrie	MV Stavba mediálních sdělení MV Tvorba mediálního sdělení MV Vnímání autora mediálních sdělení MV Lidské vztahy

Český jazyk – 7. ročník - sloh			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
3. Líčení-subjektivně zabarvený popis Líčení krajiny	Žák: • chápe správnou volbu citově zabarvených jazykových prostředků uvědomuje si působivost textu – expresiva - na citové vnímání • procvičuje se v psaní subjektivně zabarveného popisu krajiny		OSV Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
4. Výtah Výtah z odborného textu	• řadí informace z daného textu s ohledem na jeho účel • tvoří osnovu výtahu z odborného textu - osnova s ohledem na vhodný výběr jazykových prostředků • shrnuje hlavní myšlenky daného textu		
5. Žádost	• seznámí se s pojmem administrativní styl • formuluje žádost a orientuje se v obvyklých formách žádosti		
6. Životopis	• sestavuje vlastní životopis, životopis rodinného příslušníka, popř. známé osobnosti • seznámí se s pojmem profesní životopis a snaží se jeho sestavení	Ov – rodinné poměry	MKV Lidské vztahy, Kulturní diference

Český jazyk – 7. ročník - sloh			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
7. Vypravování	Žák: • vytváří bez pomoci osnovu vypravování • sestavuje osnovu daného uměleckého vypravování, reprodukuje ústně vypravování podle této osnovy • užívá vhodně přímou řeč • má možnost vlastního tvořivého psaní • chápe rozdíly v projevu mluveném a psaném, • chápe pojem mezilidské komunikace pomocí slov		MV Stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení

Český jazyk - 7. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Můj domov Chrám i tvrz	Žák: • Čte ukázky: Karel Čapek: Chvála české řeči Marie Kubátová: O konci králíka a řeči lidí Fr. Nepil: Kapitola o řemeslnické češtině Fr. Nepil: Puty, lídy, panny Marie Ulčová: Čeština líbezná je řeč • učí se chápat mateřský jazyk jako nástroj dorozumění • užívá encyklopedický a biografický slovník		MKV Kulturní diference, Multikulturalita VDO Občan, občanská společnost a stát
Svatý Václave	• Čte ukázky: Píseň Svatý Václave Legendy a kroniky Legenda o sv. Václavu Kosmova a Dalimilova kronika Ivan Olbracht: Ze starých letopisů A. Jirásek: Praporec sv. Václava A. Jirásek: Blaničtí rytíři Fr. Halas: Praze Mir. Ivanov: Vražda! Pátrání téměř detektivní • seznamuje se s nejstarším obdobím českých dějin a s nejvýznamnějšími osobnostmi • osvojuje si pojem vlastenecké literatury • chápe spisovné a nespisovné literární útvary • vysvětluje pojem český patron	Ov, D, Vv – historie křesťanství, osoba sv. Václava a Mistra J. Husa Tv – významní čeští sportovci	

Český jazyk - 7. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Žij pravdu	Žák: • Čte ukázky: M.V. Kratochvíl: Mistr Jan Hus Husův list z Kostnice Z. Winter: Podoba Husova M. Ulčová: Výročí Mistra Jana Husa • učí se chápat význam slova reforma, náboženská reforma a náboženské symboly	D – význam husitství Vv – křesťanství	MKV Princip sociálního smíru a solidarity
Běh na dlouhou trať	• Čte ukázky: Ota Pavel: Jak to tenkrát běžel Zátopek Jarmila Kratochvílová: Dvě čtvrtky nejsou půlka • seznamuje se s biografickou a autobiografickou literaturou	Ov, D, Z , Tv – úspěšní čeští sportovci	MV Fungování a vliv médií ve společnosti
Bylo, nebylo	• vysvětluje pojem autentičnost		OSV Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopnosti poznávání, Sebepoznání a sebepojetí
Odkud a kam	• Čte ukázky: Ivan Olbracht: O stvoření světa a člověka Starý a Nový zákon Publius Ovidius Naso: Stvoření člověka Potopa Mir. Holub: Stručná úvaha o potopě Rudolf Mertlík: Prométheus Eduard Štorch: Oheň! Eduard Petiška: O životě slavného izraelského krále Davida		OSV Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice

Český jazyk - 7. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Byl jednou jeden	Žák: V+W: David a Goliáš Karel Šulc: Mladík s prakem • s pomocí literárních ukázek poznává svět, • seznamuje se s názory na jeho vznik • chápe antické umění jako základ naší kulturnosti • vyhledává užití archaismů a neologismů v textech • Čte ukázky: Josef Brukner: Návštěva u pohádkového draka M. Macourek: Sedmá hlava Karel Čapek: Pohádka o sani z Vojtěšské ulice Vlad. Holan: Bajaja Jan Drda: Dalskabáty, hříšná ves, aneb zapomenutý čert Jan Werich: Moře, strýčku, proč je slané? Josef Hiršal: Královský vraník • podílí se na dramatizaci pohádky, porovnává ji s prozaickou předlohou • rozlišuje pohádku lidovou a umělou • chápe a vhodně užívá pranostiky a přísloví • seznamuje se s baladou, charakterizuje ji • Čte ukázky: K.J. Erben: Zlatý kolovrat, Kytice B. Němcová: O zlatém kolovrátku Fr. Hrubín: Chytrá Šahrazád	Vv – zobrazení bohů, ilustrace, komiks D – antická božstva, antické umění a stavitelství Ov – biblické texty Ov – objektivní poznání světa, co je pravdivé Vv – ilustrace pohádek	OSV Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace mediálních sdělení a reality, Vnímání autora mediálních sdělení

Český jazyk - 7. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Ve zvířecím zrcadle	Žák: Fr. Hrubín: Pohádka o Abdalláhovi… Viera Gašparíková: Vodní paní Jan Vladislav: O chytré nevěstě Pavel Šrut: Obr jménem Drobeček Alos Mikulka: O Červené karkulce • seznamuje se s ukázkami satiry i se satirou ve veršované pohádce • vymýšlí satirická přirovnání • Čte ukázky: K.H. Borovský: Král Lávra H.Ch. Andersen: Císařovy nové šaty • učí se chápat alegorická vyjádření • seznamuje se s pojmem personifikace • charakterizuje pomocí typických vlastností jednotlivá zvířata v bajkách • procvičuje výraznou četbu • Čte ukázky: I. A. Krylov: Vlk a beránek, Liška a hrozny Ezop: Blahobyt a obojek K.Čapek: Bajky a podpovídky Jiří Žáček: ukázky z jeho díla		EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena

Český jazyk - 7. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
V cizí zemi *Co nás zajímá* O zvířatech a lidech	Žák: I. Olbracht: O mudrci Bidpajovi a jeho zvířátkách E. Frynta: Nosorožec I. Vyskočil: Proč se lidé bojí zajíců • charakterizuje cestopis, populárně naučnou a vědeckou, uměleckou a věcnou literaturu • Čte ukázky: Zd. Vavřík: Dobrodružství Marka Pola A. Jirásek: Z Čech až na konec světa Karel Čapek: Anglický park, Hyde Park, Corrida Fr. Nepil: Býčí zápasy J. Shift: V zemi ušlechtilých koní • pokouší se vytvořit zápis z vlastní cesty formou cestopisu • Čte ukázky: Karel Čapek: Minda čili o chovu psů, Buffino a Jůra M. Horníček: Hero J. Kainar: Kocourek L. Aškenazy: Ošklivý čumák M. Holub: Pes v lomu Fr. Nepil: Čí jsou to koníčky L. Aškenazy: Cvok	Z – vyhledávání zemí v atlasu	

Český jazyk - 7. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Osoby navzájem	Žák: Fr. Šrámek: Raport Chris Plattová: Malý král William Saroyan: Léto na krásném bílém koni Jiří Wolker: Bílý kůň • seznamuje se s pojmem fejeton, čte jeho ukázky • učí se chápat rozdíl mezi publicistickým, odborným a uměleckým stylem • procvičuje vytváření personifikace, metonymie, personifikace a metafory • učí se vést osobní deník • Čte ukázky: Sue Townsendová: Z deníku Adriana Molea Jar. Hašek: Školní výlet Iva Procházková: Únos z domu Alena Jantarová: Jak vlastně začaly prázdniny? B. Říha: Nad zemí • uvědomuje si potřebu zřetelného úhledně psaného textu • posiluje schopnost sebevyjádření , mj. i prostřednictvím sebeironie a satiry	Ov – týrání zvířat jako trestný čin	

Český jazyk - 7. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Nápady literárního klauna *O našich dětech*	Žák: • Čte ukázky: Ota Pavel: Jak jsme zahynuli na rybách Grafická poezie Jiří Kolář: Stávka abecedy, Ře, ře Jan J. Hanzlík: Karamela J. Hiršal: Zrcadlo Nonsens – literární nesmysl E. Frynta: Limeriky Jiří Žáček: Limerik • seznamuje se s podobou grafické poezie • posiluje své smyslové estetické vnímání textu • procvičuje metaforická vyjádření • ústně diskutuje o možném významu grafické poezie • Čte ukázky: Adolf Branald: Cestující kovář O. Batlička: Na ploché dráze Jana Knotková: Krakonoš a Lyžníci • seznamuje se s možností vytváření filmu jako přepisu literárního díla nebo filmu na literární námět • zhlédne ukázky této filmové tvorby • posiluje své vlastenecké cítění, lásku k rodnému kraji	Vv – koláže, písmo jako grafický prvek Ov – pojem vlastenectví	

Český jazyk - 7. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
O lidech a robotech Leo Pavlát: Jak rabi Löw stvořil Golema, Golemovy služby V+W: Píseň strašlivá o Golemovi Konrád Fialkowskiá: Adam a Eva Mary Wollstonecraft Shelleyová: Frankenstein A.R. Běljajev: Člověk obojživelník K. Čapek: RUR	Žák: • Čte ukázky: • seznamuje se s pražskými židovskými pověstmi a s postavou Abraháma • pracuje s hlavním motivem pověsti a dále ho rozvíjí • učí se improvizaci vyhledává motivy Starého zákona v umělecké transformaci sci-fi. • pomocí literárních ukázek se seznamuje s pojmem literatura science fiction • vytváří samostatně svůj vnitřní monolog • rozvíjí svoji představivost • pokouší se vytvářet dramatizaci ukázek v žánru science fiction. • seznamuje se s pojmem robot, robotizace	Ov, Rv – židovské náboženské zvyky a obyčeje Př – vývoj člověka, umělá bytost, umělé oplodnění, genetické klonování Vv – portrét humanoida	

Český jazyk - 8. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Úvod do učiva 8. ročníku *Opakování 7. ročníku* *Obohacování slovní zásoby* Nauka o tvoření slov Slova přejatá (výslovnost, pravopis)	Žák: • rozvíjí si vztah k českému jazyku – chápe potřebu kvalitního jazykového vzdělání v mluvené i písemné podobě • čte s porozuměním, kultivovaně píše a mluví a rozhoduje se na základě přečteného i vnímaného textu • prohlubuje si osvojování spisovné podoby českého jazyka • rozlišuje synonyma a homonyma • zopakuje si tvoření slov a jejich odvozování, uvádí příklady složenin a zkratek • přenáší slovní význam • spojuje slova v sousloví • seznámí se s přejímáním slov z cizích jazyků • chápe věcný význam slov • rozlišuje nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby • rozpoznává přenesený význam v pojmenování, zvl. ve frazémech • rozšiřuje si postupně aktivní a pasivní slovní zásobu	Lv – V + W, divadlo Př – mikroorganismus Ov – vánoční zvyky	

Český jazyk - 8. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Tvarosloví Skloňování jmen přejatých a cizích vlastních jmen	Žák: • seznamuje se s pravopisem přejatých slov • umí rozlišit slova pravopisně počeštělá a slova psaná pravopisem původním. • procvičováním si osvojuje výslovnost přejatých slov • seznamuje se s odchylkami skloňování obecných podst. jmen cizího původu od skloňování slov domácích • skloňuje cizí vlastní jména osobní a odlišuje od nich nesklonná cizí jména • správně vyslovuje běžně užívaná cizí slova		
Užití vlastních jmen v textu	• doplňuje cizí vlastní jména, např. rodná jména a příjmení • užívá správné vzory pro jejich skloňování	Významné osobnosti a objevitelé Z – nejvyšší hory světa	
Slovesný vid	• účinně spolupracuje ve skupině (upevňuje si pravidla práce v týmu) • rozlišuje slovesa dokonavá, slovesa nedokonavá • vytváří vidové dvojice		

Český jazyk - 8. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Pravopis Psaní i/y v koncovkách	Žák: • utvrzuje se v pravidlech psaní i/y v koncovkách podst. a příd. jmen podle vzorů, ve shodě Př s Po • určuje mluvnické kategorie jmen	M – geometrické útvary Lv – film Př – nerosty D – řecké báje Ov – sociální skupiny	
Psaní předpon s-, z-, vz- a předložek s/se, z/ze	• osvojuje si pravidla psaní předpon – s/z – v/z, pády, se kterými se pojí, a předložek s/se, z/ze	Všeobecné znalosti Nobelova cena, Braillovo písmo	
Psaní skupin bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně	• osvojuje si pravidla psaní skupin • využívá poznatků o jazyce ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu	Lv – divadelní hry Práce se SSČ. Olympijské hry M – aritmetický průměr, objemy těles Charita, charitativní činnost	

Český jazyk - 8. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Skladba Opakování – Věta jednoduchá a souvětí Druhy vedlejších vět Významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami, souvětí souřadné, hlavní věty - v poměru slučovacím - v poměru odporovacím - v poměru stupňovacím	Žák: Opakuje učivo o základních a rozvíjejících větných členech a o větě. Dvojčlenné a jednočlenné. Rozlišuje věty jednoduché a souvětí. Dále si osvojuje spojovací výrazy v souvětí, opakuje si poznatky O jednotlivý druzích vedlejších vět, určuje jejich druhy. Seznamuje se s pojmem vztah podřadnosti a souřadnosti, rozlišuje souřadné a podřadné spojení vě, rozpoznává věty hlavní.. Seznámí se s jednotlivými významovými poměry mezi hlavními větami. Umí vyjmenovat a v textu najít typické spojovací výrazy jednotlivých významových poměrů. Vytváří pojení vět v souřadném souvětí bez spojovacích výrazů. Rozumí různým typům textů a záznamů vět souřadně spojených	Rv – zdravá výživa Ov – mimořádné události Ochrana člověka za mimořádných událostí Z – sopečná činnost D – Marie Terezie, Josef II. Tv – plavání, lakros Ov – lidská práva D – antika, T.G.M. Ov – prezidenti u nás od r. 1918, volba prezidenta Lv – fantastická literatura Z – hlavní města D – kulturní památky Hv – druhy hudby Lv – divadlo, divadelní hry Ov – složky státní moci Ov, Rv - první pomoc Ch – těkavé kapaliny, vypařování, koroze kovů	

Český jazyk - 8. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- v poměru vylučovacím - v poměru příčinném - v poměru důsledkovém Významové poměry mezi větnými členy Souvětí souřadné a podřadné	Žák: • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek v souvětí • vytváří náležitá spojení v daných poměrech • rozlišuje několikanásobné větné členy a jejich druhy • grafické znázorňuje spojení několikanásobných větných členů, vět a souvětí, významové poměry mezi nimi a souřadné spojení mezi nimi • rozlišuje souvětí souřadné a podřadné • pracuje s informacemi v souladu se zákony duševním vlastnictví • chápe etický přístup k informacím • pracuje s odborným textem, rozumí mu • v daných textech si osvojuje normy a zásady péče o životní prostředí • chápe pojem vlastenectví a úctu ke stáří	F – protony, elektrony Př – krevní tlak, krevní skupiny, dárcovství krve Př – divoká zvířata ve volné přírodě (ekologická vých.) M – převody jednotek Environmentální vých. – ekologická paliva Inf. – počítačové pirátství, etika Ov – zásady společenského chování Environmentální vých. – NP a CHKO – ochrana přírody Ov- Ústava ČR, parlament, volební právo Ov, Rv – vztah mezi rodiči a dětmi	

Český jazyk - 8. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Spojovací výrazy v souvětí, interpunkce v souvětí Jazykové rozbory, složitější souvětí	Žák: • vhodně užívá spojovací výrazy – spojky, vztažná zájmena, vztažná příslovce, jiná příslovce, chápe interpunkci – a, i, ani, nebo • uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí • hodnotí samostatně výsledky své práce • naznačuje pomocí grafického znázornění stavbu složitého souvětí • určuje vztahy a poměry mezi větami • vnímá nejrůznější problémové situace • hledá způsoby řešení problémů – tj. poskytuje pomoc dle svých možností	Z – ostrovy ve Středozemním moři Př – tučňáci Z – Antarktida D - Velká čínská zeď D – Eiffelova věž Ch – chemická reakce, katalyzátor Protidrogová prevence – drogy Rv – novorozenec D, Lv – V. Havel Hv – W. A. Mozart D – muzeum, galerie Ochrana za mimořádných událostí – přírodní katastrofy	

Český jazyk - 8. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Obecné výklady o českém jazyce Slovanské jazyky Útvary českého jazyka a jazyková kultura	Žák: • seznamuje se s jazykovým vývojem, s pojmy: indoevropské jazyky, praslovanština, rozdělení slovanských jazyků, staroslověnština • rozlišuje jednotlivé útvary mateřského jazyka • vyhledává v textu ukázky útvarů spisovné češtiny • vyhledává a odlišuje hovorové a spisovné či nespisovné útvary – slang, argot, obecná čeština, nářečí • zdůvodňuje jejich užití • vyjmenovává nejvýznamnější jazykovědce • odlišuje spisovný a nespisovný projev • orientuje se ve vhodném užívání spisovné češtiny vzhledem ke komunikačním záměrům	Azbuka a latinka, porozumění mezi národy Z – Chorvatsko, Bulharsko, Polsko Lv – ukázky textů z krásné literatury Jazykové chyby ve vyjadřování a v textech médií	

Český jazyk - 8. ročník - sloh			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Úvod do učiva slohu *Výtah* (z učební látky jiného předmětu) (Výtah – pokračování) *Charakteristika literární postavy*	Žák: • seznamuje se se slohovými styly, slohovými postupy a útvary • pracuje s odborným textem • provádí souvislý výtah a citace • sestavuje osnovu • vytváří výpisky • chápe rozdíl mezi výtahem a výpiskem • využívá základů studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu • tvoří a rozlišuje vnější a vnitřní charakteristiku • osvojuje si správné slohové zařazení přímé a nepřímé charakteristiky • vhodně užívá jazykových prostředků charakteristiky • respektuje přesvědčení druhých lidí • je schopen se vcítit do situací ostatních lidí • učí se chápat pocity druhých • charakterizuje svého oblíbené literárního hrdinu – svůj vzor	Lv – ukázky z čítanky Lv – čtenářský deník Ochrana člověka za mimořádných událostí – případ ohrožení, evakuace, evakuační zavazadlo IZS Humanitární pomoc Ch – chem. prvky, kovy D – bronz Z - environmentální vých. lidstva – globální problémy lidstva (HS) Lv – ukázky z krásné literatury Hv – Edith Piaf, šanson F, Ch, M, Př – slavné osobnosti – objevitelé a vynálezci	

Český jazyk - 8. ročník - sloh			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Výklad *Líčení*	Žák: • rozlišuje výklad mluvený a psaný • volí přiměřené jazykové prostředky výkladu podle vytvořené osnovy • vytváří pozitivní představy o sobě samém • podporuje svou sebedůvěry při ústním jazykovém projevu a vystoupení před posluchači • formuluje myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a souvisle se snaží o ústní i písemný projev • využívá znalostí získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu své přípravy na další vzdělávání a profesní zaměření • uspořádává získané informace • osvojuje si zásady uměleckého popisu • tvoří kompozici líčení • volí vhodné jazykové prostředky líčení • sestavuje osnovu líčení • využívá slov citově zabarvených	D, Z – výklad Lv- básnické jazykové prostředky Z – podnebí, počasí Vv – malířství (HS)	

Český jazyk - 8. ročník - sloh			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	Žák: • využívá poznatků o jazyce a stylu k tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení		
Úvaha	• sestavuje osnovu úvahy, chápe úvahový postup • rozlišuje druhy úvahy – odbornou, publicistickou, uměleckou prozou, uvažování a esej • vhodně zařazuje citát • oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska, čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají	F – Newtonovy zákony D, Lv – egyptské moudrosti	
	• pokouší se o vlastní tvořivé psaní s případnou pomocí učitele, o vyjádření vlastního postoje ke sdělovanému obsahu		
Souhrnné poučení o slohu (různé slohové útvary v literárních ukázkách)	• rozlišuje jazykový projev mluvený a psaný • vhodně užívá styl: prostě sdělovací, administrativní, teoreticky odborný, popularizačně odborný, učební, žurnalistický, publicistický, umělecký		
(Souhrnné poučení o slohu – dokončení) Shrnutí Časová rezerva	• opakuje si slohové postupy a útvary • vyhledává a třídí informací a na základě jejich pochopení, využívá jich v procesu učení, při tvůrčích činnostech i v praktickém životě • vytváří si pozitivní vztah k učení a hodnocení výsledků své práce		

Český jazyk - 8. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<u>*Literatura faktu*</u> *Biografická lit. Faktu* *Autobiografie* *Biografický román* *Cestopis* *Deník* *Dopis* *Životopisný film* <u>*Epické žánry*</u> *Antický epos* *Mýtus* *Pověst* <u>*Dramatické žánry*</u> *Antická tragedie* <u>*Lyrické žánry*</u> *Vizuální poezie* *Starořímská lyrika* *Časoměrný verš* *Epigram*	Žák: • rozliší pojmy biografie a autobiografie • charakterizuje základní znaky poznává a chápe odlišnost sociálních a kulturních norem života • je schopen založit a vést si deník • odliší osobní a úřední dopis – rozpozná individuální styl autora • seznámí se s ukázkami starší klasické epiky • umí vypravovat některou pověst za Starých řeckých bájí • umí charakterizovat hlavní postavy mýtů • pochopí významy mytických a literárních postav, dovede aktualizovat, převyprávět pro současný svět • rozumí pojmu přátelství a láska na bázi zkušenosti svého věku • rozliší verš od prózy • chápe odkaz kultivace milostného chování a její proměny	D, VV – životopisy osobností D – historické souvislosti Z – práce s mapou, orientace D – starověké Řecko a Řím VV – architektura, malířství, sochařství, užité umění OV – mravnost, oblast erotiky, přátelství, láska, smysl bytí	OSV Seberealizace, kreativita, flexibilita, schopnost práce v kolektivu EV Vztah člověka a životního prostředí transformace vědomostí a dovedností do postojů žáka OSV Tvůrčí a lidský potenciál žáků Seberealizace MV Zpracování informací OSV Interpretace vztahu minulosti a přítomnosti

Český jazyk - 8. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Epické žánry *Hrdinský epos* *Rytířský epos* *Rytířský román* *Legenda* *Kronika* *Pověst* *Lyrický žánry* *Dvorská a trubadúrská lyrika* *Pověst* *Epika* *Beletrizované příběhy Ježíšova života podle evangelií* *Texty nového zákona a křesťanské tradice v literatuře* *Legenda* *Pověst* *Lyrické básně* *Látky čerpající z vánoční tradice* *Vánoční koledy*	Žák: • rozumí ironicky vyjádřené myšlence • chápe pojem rytířství najde prvky parodie a ironie, které mají zábavnou funkci • seznámí se s postavami svatých • zopakuje si znalosti o kronikách, charakterizuje základní znaky kroniky • zopakuje si dřívější znalosti z těchto žánrů a obohatí je o nové poznatky • chápe tento blok ne jako náboženskou výchovu, ale jako důležitý zdroj naší kulturní paměti • seznámí se s ukázkami základních etap Ježíšova života • umí převyprávět nějaký příběh z Nového zákona • poslechne si nahrávky • charakterizuje hlavní morální zásady podle učení Ježíšova • svými slovy charakterizuje vánoční dobu	D – středověké mapy, šlechtické rody, králové Z – měnící se uspořádání Evropy VV – obraz rytíře, ilustrace Z – Blízký Východ HV – koledy	Rozvoj schopnosti poznávání sama sebe a reality světa OSV Lidský a tvůrčí potenciál VMEGS Poučení z historie, aplikace na dnešní způsob života

Český jazyk - 8. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Symboly *Zvyky* *Apokryf* *Opakování* *Citát* *Romance* *Historický román* *Balada* *Lidová, autorská* *Téma smrti a mrtvých* *Deník* *Arabesky* *Horor* *Lidová slovesnost* *A její ohlasy* *Básnická povídka* *a romantická lyrika* *Ohlasová poezie* *Reflexní lyriky* *Rukopisy*	Žák: • zamyslí se nad konzumním přístupem dnešní doby • připomene si znaky žánrů • seznámí se s novými ukázkami • odliší lidovou, autorskou a umělou baladu, zná znaky • chápe pojem osudovost • umí vyjmenovat romantické symboly, motivy, témata (noc, měsíc, opuštěnost, tulák, loupežník,…) • uvědomuje si vliv lidové slovesnosti v kontextu jazykového charakteru českého národního obrození • umí určit pohádkové motivy • charakterizuje zlo a dobro • rozumí pojmu idea slovanství • převypráví příběhy ze Starých pověstí českých nebo magické pohádky • poslech a procítěná interpretace lyriky	VV – betlém, symboly, výzdoba školy, dárky D – národní obrození OV – národ, svoboda, ideál VV – komix, ilustrace, citové vyjádření barvou HV – zhudebněný text VV – citové formy barevnosti	OSV Úcta k tradicím MV Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality Rozlišování pravdy a lži, úprava pravdy, nadsázka VDO Trestní odpovědnost Práva a povinnosti VMEGS seznámení s folklórem, lidovými zvyky, tradicemi

Český jazyk - 8. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Romantická povídka a román *Povídka* *Komix* *Téma dospívání* *Humoristická literatura* *Satira* *ironie* *Nonsens* *Problematika překladu* *Hrdinové fantasy literatury a mýtů* *Dobrodružství a scifi literatura* *Cestopis* *Dobrodružná próza* *Scifi* *Globalizace*	Žák: • umí rozlišit romantické a realistické obrazy • seznámí se s pojmem emancipace • seznámí se a procítí tíhu historických událostí • pokusí se o vlastní interpretaci • seznámí se s ukázkami – spojení textu s obrazem, blízkost filmové řeči • používá se záměrem a porozuměním jazyk 21. století • tento jazyk používá k charakteristice svého vztahu k reálnému světu • pozná v ukázkách jazykovou komiku, satiru, ironii • odliší rozdílné překlady • seznámí se s ukázkami • charakterizuje scifi jako žánr	VV – rasismus Nacionalismus Šovinismus Z – mapa Evropy D - 2. světová válka OV – současné světové konflikty VV – vlastní komix OV – sociální vztahy RV – budoucí rodič ČJ – jazykové prostředky OV – otázky budoucnosti, globalizace, mír	VDO Schopnost poznávání sama sebe a reality světa MV Moderní formy mediálního prostoru OSV Seberealizace Mezilidské vztahy

Český jazyk - 8. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<u>Téma matky a ženy</u> *Humoristická povídka* *Esej* *Fejeton* *Ich – forma* *<u>Eseje a vzpomínková próza</u>* *krédo*	Žák: • orientuje se v žánrech • diskutuje na téma ženská emancipace • charakterizuje termín krédo a vymýšlí příklady	OV - emancipace	EV Důsledky globalizace světa a jejich možné dopady na životní prostředí budoucnosti OSV Rodina základ státu

Český jazyk - 9. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Úvod do učiva 9. ročníku *Opakování 8. ročníku* *Slovní zásoba a význam slova* Slovo a sousloví, věcné významy slov Rozvoj slovní zásoby, jádro slovní zásoby Významové vztahy mezi slovy: synonyma, homonyma, antonyma Rozvrstvení slovní zásoby; odborné názvy, slova domácí a cizí	Žák: • uvědomuje si potřebu výuky mateřštiny • rozlišuje slova nadřazená, podřazená, souřadná; sousloví • dále si prohlubuje a rozvíjí slovní zásobu • osvojuje si způsoby obohacování slovní zásoby, aktivní a pasivní slovní zásobu • využívá aktivní slovní zásobu k výstižnému vyjadřování, souvislému a kultivovanému projevu • osvojuje si kultivovaný projev • rozvíjí svou osobnost a sebedůvěru při vystupování na veřejnosti (kompetence sociální a personální) • prohlubuje si schopnost pracovat s textem • čte s porozuměním • správně vyslovuje a vhodně používá cizí slova • užívá odborné názvy • pracuje s různými druhy slovníků		

Český jazyk - 9. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<u>*Nauka o tvoření slov*</u> Stavba slova Odvozování, skládání, zkracování slov <u>*Tvarosloví*</u> Slovní druhy – slova ohebná a neohebná Podstatná jména Přídavná jména – druhy, stupňování, mluvnické významy Zájmena a číslovky – druhy, skloňování Slovesa a jejich mluvnické významy, tvary slovesa být, přechodníky, slovesné třídy	Žák: • seznámí se se zásadami tvoření českých slov • zopakuje si učivo o částech slova • věci pojmenovává a pojmenováním rozumí • zná významy slov a rozvíjí slovní zásobu • tvoří nová slova pomocí odvozování, zkracování a skládání • správně třídí slovní druhy a vědomě je používá ve vhodných komunikačních situacích • rozlišuje druhy podstatných jmen (obecná, vlastní, konkrétní, abstraktní) – a mluvnické kategorie jmen • umí dávat věci, jevy a pojmy do vztahů, upřesňovat význam jednoho slova pomocí dalších slov • umí výstižně a srozumitelně vystavět výpovědi • rozlišuje druhy a skloňování zájmen a číslovek • staví výpovědi o skutečnostech, svých myšlenkách a pocitech • používá vhodně rovin spisovného jazyka • seznámí se s tvary a užitím s přechodníkem přítomným a minulým • tvoří spisovné tvary podle třídění do jednotlivých slovesných tříd • umí správně určit a stupňovat příslovce		

Český jazyk - 9. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Příslovce Předložky a spojky Skladba Stavba věty a souvětí Věty podle postoje mluvčího Věty dvojčlenné a jednočlenné, větné ekvivalenty Věta jednoduchá a souvětí Tvoření věty a souvětí Mluvnický zápor Skladební dvojice, přívlastek, doplněk Věta hlavní a vedlejší, řídící a závislá	Žák: • vyhledává příklady příslovcí v daném textu • rozlišuje a vyhledává v textu vlastní a nevlastní předložky • vyjmenuje příklady spojek souřadicích a podřadicích • rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího • rozlišuje věty podmětové a bezpodmětné • formuluje složitější myšlenky • rozumí složitějšímu sdělení • seznámí se s valenční skladbou • určuje valenčnost sloves • užívá v textu zápor slovní a mluvnický • chápe rozdíl mezi nimi • rozumí zdvojenému záporu • rozlišuje a v textu uvede příklady na shodu, řízenost, a přimykání • vyhledává přívlastek těsný a volný • určuje doplněk, rozlišuje shoda a přimykání • rozlišuje jednotlivé druhy vedlejších vět		

Český jazyk - 9. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Souvětí souřadné a podřadné, druhy vedlejších vět, významové poměry mezi souřadně spojenými větnými členy a vedlejšími větami Složité souvětí Řeč přímá a nepřímá Samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná Pořádek slov v české větě (slovosled) *Pravopis* Pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební Vlastní jména *Zvuková stránka jazyka* Hlásky a hláskové skupiny	Žák: • rozlišuje a nalézá v daném textu jednotlivé druhy významových poměrů • určuje druhy vedlejších vět • zakresluje schéma souvětí a vět jednoduchých • formuluje složitější myšlenky • rozumí složitějšímu sdělení • stylizuje text • rozlišuje uvozovací větu, přímou řeč, správně užívá uvozovky • nachází v daném textu samostatný větný člen, vsuvku • vyhledává věty neúplné • seznamuje se s východiskem a jádrem výpovědi • aplikuje zásady českého pravopisu při tvorbě vlastního jazykového projevu • osvojuje si obecná pravidla pro psaní velkých písmen u vlastních jmen a názvů, zkratek, na začátku větných celků, k vyjádření úcty • pracuje s jazykovými příručkami (SMČ) • opakuje soustavu českých hlásek a hlavní zásady spisovné výslovnosti • čte s porozuměním, plynule, výrazně, s prožitkem recituje vhodné umělecké texty		

Český jazyk - 9. ročník - mluvnice			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Větný přízvuk, větná melodie *Obecné výklady o jazyce* Projev mluvený a psaný, řeč, jazyk *Opakujme si:* slovanské jazyky, vývoj jazyka, útvary českého jazyka Jazykověda a její disciplíny Jazyková kultura Opakování učiva, shrnutí Časová rezerva	Žák: • dbá na slovní přízvuk, větnou melodii – opakuje zvukovou podobu věty • seznamuje se s funkcí řeči, národním jazykem, s druhy jazyků • dorozumívá se pomocí neverbální komunikace • odlišuje spisovný a nespisovný projev • promyšleně vybírá pro svůj komunikační záměr vhodné spisovné a nespisovné prostředky • uvádí důvody svého výběru • rozděluje rodinu slovanských jazyků do skupin • seznamuje se s hlavními etapami vývoje českého jazyka • seznamuje se s pojmem jazykověda a jejím rozdělením na jednotlivé disciplíny • uvědomuje si potřebnost kultury jazyka • Pracuje s textem uměleckým, naučným, obchodním • čte ukázky manipulativní komunikace – např.reklamy • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, spisovnou češtinou • opakuje formou jazykových cvičení získané vědomosti a dovednosti		

Český jazyk - 9. ročník - sloh			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Úvod do učiva slohu *Výklad* *Popis:* Popis pracovního postupu Popis uměleckého díla Subjektivně zabarvený popis	Žák: • opakuje rozdělení slohových útvarů • charakterizuje jejich typické výrazové prostředky • osvojuje si výkladový postup, tvoří jeho osnovu, užívá vhodné jazykové prostředky • formuluje hlavní myšlenky textu • uspořádává informace z textu s ohledem na jeho účel • opakuje a procvičuje popisný postup • procvičuje popis děje • užívá vhodných jazykových prostředků • tvoří jeho osnovu • pracuje s odborným textem, odbornými názvy, popisuje stručně, jasně a přehledně jednotlivé činnosti • užívá čtení jako zdroj informací • rozlišuje základní plány obrazu - nalézá hlavní motiv, popředí, pozadí. • užívá vhodných jazykových prostředků vhodných vzhledem ke komunikačnímu záměru • tvoří osnovu • dbá na souvislé a kultivované vyjadřování • promyšleně vybírá vhodných citově zabarvených jazykových prostředků - líčí na základě svých pozorovacích a vyjadřovacích schopností • sestavuje osnovu líčení		

Český jazyk - 9. ročník - sloh			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Charakteristika – povaha, schopnosti, zájmy *Vypravování* *Úvaha* *Proslov* *Diskuse*	Žák: • přímo a nepřímo charakterizuje, tvoří osnovu • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému projevu, k vlastnímu tvořivému psaní s využitím vhodných jazykových prostředků • výstižně a srozumitelně stylizuje výpovědi o různých skutečnostech • používá spisovný jazyk, kultivovaně se vyjadřuje • reprodukuje a domýšlí děj • osvojuje si vedlejší dějové linie • vypravuje retrospektivně osobní zážitky • využívá vhodných výrazových prostředků včetně přímé řeči • sestavuje osnovu • na základě získaných poznatků se zamýšlí nad daným problémem, formuluje závěr • vyjmenovává rozdíly mezi úvahou a výkladem • sestavuje osnovu úvahy • sestavuje osnovu proslovu • využívá působivosti mluveného projevu, intonace, tempa řeči • dbá na společenské chování řečníka • osvojuje si pravidla řízení schůze a diskuse • řídí žákovskou diskusi • připravuje diskusní příspěvek • spolupracuje v diskusi s druhými při řešení daného úkolu		

Český jazyk - 9. ročník - sloh			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Fejeton Funkční styly Životopis Dopis, otevřený dopis Shrnutí učiva Časová rezerva	Žák: • seznamuje se s publicistickými útvary na aktuální téma • na základě literárních ukázek se seznamuje s historií fejetonu • rozlišuje jednotlivé styly: prostěsdělovací, odborný, administrativní, publicistický, umělecký, řečnický • opakuje a procvičuje zásady životopisu • pracuje s informací – vyhledává životopisné údaje • tvoří dopis soukromý, milostný a dopis úřední • seznamuje se s pojmem otevřený dopis • vytváří si pozitivní vztah k vlastní tvůrčí činnosti, hodnotí výsledky své práce a práce spolužáků		

Český jazyk - 9. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Žánry věcné literatury – fejeton, sloupek, rozhovor, reportáž Drama – absurdní drama, autorské divadlo Filmová, televizní a rozhlasová tvorba Ukázky poezie – pásmo, blues, satira, říkadlo a experimentální poezie Souhrnný přehled žánrů: Pohádka	Žák: • četba a poslech ukázek z prací českých fejetonistů • pokus o vlastní fejeton • umí vyhledat ukázky žánrů v současné publicistické literatuře • ukázky absurdního dramatu V.Havla • přehled vývoje tvorby Semaforu • seznámí se s autorskými dvojicemi S+Š, V+W a další… • umí charakterizovat jednotlivé žánry tvorby jako: groteska, detektivka, western, katastrofický film… • seznámení s českou satirickou tvorbou, četba ukázek světových satirických autorů • zvládne a pochopí vytváření básnických figur • upevní si pojmy sloka, verš, druhy rýmu… • četba ukázek experimentální poezie • pokus o vlastní tvorbu • vyjmenuje charakteristické rysy pohádky • rozliší pohádku kouzelnou, moderní a novelistickou - uvede příklady • vyjmenuje české i světové autory pohádek (popř. sběratele pohádek)		

Český jazyk - 9. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Pověst Povídka Novela Román Film a adaptace literárních děl Fejeton	Žák: • shrne a upevní si vědomosti • porovná pohádku s pověstí • rozliší pověsti národní a regionální - uvede příklady • vyjmenuje nejznámější autory pověstí • shrne a upevní si vědomosti • uvede charakteristické rysy • vyjmenuje autory povídek a zařadí díla • přečte si povídkovou knihu a vyhledá typické znaky • charakterizuje novelu, uvede příklad • porovná povídku s novelou • upevňuje si vědomosti • uvádí charakteristické rysy • zařazuje díla a jejich autory do časové přímky • shrne a upevní si vědomosti (lidé u filmu, filmový scénář, technický scénář) • zhlédne adaptaci literárního díla a porovná s literární předlohou • shrne a upevní si vědomosti • uvede charakteristické rysy • vyhledá fejeton (např. v časopise) a shromáždí jména autorů, kteří fejetony píší • vytvoří fejeton		

Český jazyk - 9. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Divadelní hra	Žák: • shrne a upevní si vědomosti (lidé kolem divadla; prolog a epilog, premiéra a derniéra, monolog a dialog…) • vyjmenuje české i světové dramatiky a uvede jejich nejznámější díla • rozliší komedii a tragedii, uvede příklady. • zhlédne divadelní představení • formuluje své dojmy • uvede názvy nejznámějších divadel		
Poezie	• shrne a upevní si vědomosti • uvede české i světové básníky a zařadí díla • pracuje s textem • vyhledá básnické prostředky • naučí se libovolnou báseň zpaměti		
Písňové texty	• přečte si ukázky písňových textů (např. Kainara, Kryla, Nohavici…) a využije dovednosti z oblasti poezie (vyhledá metaforu, personifikaci, přirovnání …)		
Populárně-naučná literatura Literatura faktu	• vyhledá z různých zdrojů knihy s touto tematikou a uvede jejich autory • na základě vlastní četby vysvětlí podstatu a cíle této literatury		

Český jazyk - 9. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Hlavní vývojová období české literatury	Žák: • poznatky z této literatury dokáže využít i v jiných předmětech • zopakuje si a upevní vědomosti z 8.roč.		
Poezie mezi válkami	• přečte si ukázky z knih, které se vztahují k 1.sv. válce (Hašek, Šrámek, John…) • vyjádří hlavní myšlenky a popíše vážnost situace • pracuje s textem • vysvětlí pojmy satira, situační a slovní humor • uvede nejznámější představitele (Šrámka, Wolkra, Seiferta, Nezvala, Halase …) • přečte si ukázky z jejich básní • pracuje s textem • vyhledá bás. prostředky, rým … • vyvodí témata básní		
Próza mezi válkami	• uvede nejznámější představitele (Vančura, Čapek…) • přečte si ukázky z jejich tvorby a pracuje s textem • charakterizuje postavy, dobu a prostředí, vztahy mezi lidmi		
Divadelní hra mezi válkami	• shrne vědomosti o Osvobozeném divadle		

Český jazyk – 9. ročník - literatura			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	Žák: • doplní informace o díle K.Čapka, vyjmenuje jeho divadel. hry a objasní hlavní myšlenky • charakterizuje postavy.		
Literatura po roce 1945	• do časové přímky zařadí autory (Seiferta, Nezvala, Hrubína, Hrabala…) • přečte si ukázky z děl a pracuje s textem • uvede témata, vysvětlí hlavní myšlenky, charakterizuje postavy • rozliší literaturu hodnotnou a konzumní		
*literatura exilová	• uvede autory, kteří odešli po roce 1968 do exilu a publikovali v zahraničí (Škvorecký, Kundera, Lustig, Vaculík …) • přečte si ukázky z jejich děl a pracuje s textem • opírá se o historické události		
*literatura samizdatová	• vysvětlí pojem samizdat • uvede důvody, proč tato literatura vznikla • vyjmenuje některá díla a jejich autory		
*drama	• vysvětlí pojem absurdní drama • uvede autory		
Současná literatura Světová literatura			

5.9. Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk – 6. – 9. ročník

V hodinách anglického jazyka se směřuje k tomu, aby žák na 1. stupni dosáhl úrovně A1 a A2 na stupni druhém podle Evropského jazykového portfolia. Časová dotace je 3 hodiny týdně ve všech ročnících (3. - 9. ročník).
Žáci jsou motivováni k zájmu o předmět volbou vhodných učebnic a pracovních sešitů a využitím všech forem a metod práce.
Výuka probíhá formou frontálního vyučování, práce ve dvojicích a práce ve skupinách, využívá se her, soutěží, recitace, zpěvu, audionahrávek i názorných pomůcek. V hodinách si žáci rozvíjejí všechny jazykové dovednosti – poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, mluvení, psaní. Při nich napodobují melodii a rytmus slyšeného textu a rozvíjejí dramatickou výchovu, učí se reprodukovat přečtený text vlastními slovy, učí se používat česko-anglický a anglicko-český slovník a poté ho i samostatně využívat při tvoření krátkodobých projektů.
Od počátku studia žák získává poznatky o anglicky mluvících zemích a učí se respektu a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů a ras.

Dle standardů očekáváme tyto výstupy:

Žák rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky; rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci; odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu; sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy; písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty; stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace; vyžádá jednoduchou informaci.

Standardy jsou konkretizovány (rozepsány) ve výstupech jednotlivých ročníků.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:
Prostřednictvím úkolů v učebnici a pracovním sešitě se žáci seznamují s různými učebními strategiemi a při poznávání anglického gramatického systému rozvíjejí abstraktní myšlení. Žák rozvíjí své schopnosti porozumět slyšenému textu na písních a básničkách.

Kompetence k řešení problémů:
Tato kompetence je rozvíjená díky projektovým úkolům, vyhledávání informací v rozličných zdrojích (různé typy slovníků, internet, cizojazyčné knihy) a využívání znalostí i z jiných předmětů, dále pak v dílčích aktivitách (odhad neznámých slov dle kontextu nebo pokračování kontextu na základě nabízených obrázků).

Kompetence komunikativní:
Výuka je primárně zaměřená na rozvoj cizojazyčných komunikativních dovedností; rovnoměrně jsou rozvíjené všechny jazykové dovednosti, a to prostřednictvím celé řady aktivit, jak v učebnici, tak v pracovním sešitě. Žáci mohou vyjadřovat vlastní názor a naslouchat názorům druhých. Nejen že se seznamuje s různými typy textů a záznamů, ale i s neverbálními projevy, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění. Žák procvičuje gramatické struktury a slovní zásobu dramatizací reálných situací a je tím veden k efektivnímu a logickému vyjadřování se. Žák sděluje informace o sobě prostřednictvím projektů.Učitel poskytuje žákům prostor k vyprávění o sobě, svých blízkých, svém okolí a o svém světě.

Kompetence sociální a personální:
V řadě aktivit žáci spolupracují formou párové nebo skupinové práce, kde se snaží pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce. Touto formou spolupráce se učí identifikovat své silné i slabé stránky.

Kompetence občanské:
Od počátku výuky žák získává poznatky o anglicky mluvících zemích a učí se respektu a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů a ras. Žák je veden k zodpovědnosti za vlastní učení kontrolními testy v pracovním sešitě.

Kompetence pracovní:
Žák pracuje na úkolech, při kterých projeví svou iniciativu, představivost, znalosti a schopnosti spolupracovat s ostatními. Učitel používá různé techniky opakovaně a pravidelně, aby si žák zvykl na jistý druh práce a učení.
Žáci jsou vedeni k uvědomění si důležitosti znalosti cizích jazyků pro budoucí pracovní uplatnění.

Anglický jazyk – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Popisová vazba (there is- are) *Předložky místa* *Způsobová slovesa (must, can)* *Rozkazovací způsob* *Přítomný čas průběhový* *Přítomný čas prostý* *Členy (a/an, the)* *Řadové číslovky* *Datum* *Roční období* *Zájmena osobní vyjadřující podmět a předmět* *Zájmena ukazovací* *Zájmena neurčitá*	Žák: • získá základní slovní zásobu dle učebnice • rozumí přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích • čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu • sestaví jednoduché ústní nebo písemné sdělení týkající se probíraných tématických okruhů • orientuje se v obsahu jednoduchého textu a vyhledává odpovědi na otázky • formuluje otázky a odpovědi • rozlišuje používání přítomných časů • umí sdělit základní informace o sobě, své rodině a bydlišti	Čj řadové číslovky stavba věty Z roční období Ov bydliště Vv projekty	OSV vzájemné poznávání se při práci ve skupině nebo v páru, komunikace v různých situacích VMEGS zvyky a tradice MKV význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

Anglický jazyk – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Fráze pro vedení rozhovoru *Minulý čas sloves* *Vyjádření budoucnosti pomocí going to* *Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména* *Vyjádření množství* *Členy (a/an,the)* *Stupňování přídavných jmen* *Přirovnání (as…as)* *Anglicky mluvící země* *Tvoření příslovcí* *Frekvenční příslovce* *Vyjádření nutnosti pomocí have to* *Vytváření návrhů*	Žák: • získá základní slovní zásobu dle učebnice • rozumí přiměřeně obtížným textům v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory • orientuje se v textu s menším počtem neznámých výrazů, jejichž význam dokáže odhadnout z kontextu • formuluje otázky a odpovědi • tvořivě se zúčastní rozhovoru dvou i více osob • reaguje v nejběžnějších řečových situacích • vyžádá si potřebnou informaci • stručně reprodukuje obsah přiměřeného textu i konverzace • sestaví jednoduché ústní nebo písemné sdělení týkající se probíraných tématických okruhů • doplní správné údaje do formulářů • má základní poznatky o anglicky mluvících zemích (ESC)	Čj stavba věty tupňování příd. jmen vorba příslovcí Z ESC D historie ESC Vv projekty	OSV vzájemné poznávání se při práci ve skupině nebo v páru; komunikace v různých situacích; kreativita; sebepoznávání VMEGS zvyky a tradice; objevujeme Evropu a svět; Evropa a svět nás zajímají MKV význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání; kulturní diference

Anglický jazyk – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Fráze pro vedení rozhovoru *Víceúčelové používání slovníku* *Minulý čas prostý* *Minulý čas průběhový* *Vztažné věty* *Přítomný čas prostý* *Přítomný čas průběhový* *Vazba like +ing* *Modální slovesa* *Vyjádření budoucnosti pomocí going to* *Vyjádření budoucnosti pomocí will* *Vyjádření nabídky, rozhodnutí pomocí will* *Vytváření návrhů* *Předložky místa* *Předložky času* *Anglicky mluvící země*	Žák: • získá základní slovní zásobu uvedenou v učebnici • používá dvojjazyčný slovník • čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • orientuje se v přiměřeně obtížném textu, vyhledává známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky • umí užívat obraty vyjadřující svolení, odmítnutí, radost, omluvu, prosbu, rozhodnutí, nabídku, návrh • jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích • odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu • formuluje otázky a odpovědi • tvořivě se zúčastní rozhovoru dvou i více osob • reaguje v nejběžnějších řečových situacích • vyžádá si potřebnou informaci • stručně reprodukuje obsah přiměřeného textu i konverzace • sestaví jednoduché ústní nebo písemné sdělení týkající se probíraných tématických okruhů • vyplní běžný formulář a dotazník • má základní poznatky o anglicky mluvících zemích (ESC)	ČJ stavba věty Z ESC – práce s mapou časová pásma D historie ESC Ov kulturní život podobnost a odlišnost lidí - osobní rozvoj VkZ mezilidské vztahy, komunikace a kooperace Vv projekty	OSV vzájemné poznávání se při práci ve skupině nebo v páru; komunikace v různých situacích; kreativita; sebepoznávání VMEGS zvyky a tradice; objevujeme Evropu a svět; Evropa a svět nás zajímají MKV význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání; kulturní diference EV lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí MV fungování a vliv médií ve společnosti

Anglický jazyk – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Fráze pro vedení rozhovoru *Členy* *Vyjádření budoucnosti pomocí přítomného času průběhového* *Udávání směru* *Stupňování přídavných jmen* *Zájmena osobní vyjadřující podmět a předmět* *Přivlastňovací zájmena* *Předpřítomný čas* *Činný a trpný rod* *Minulý čas* *Modální slovesa(must, have to, can, should)* *Frázová slovesa* *Čísla vyšších řádů* *Desetinná čísla* *Neurčitá zájmena* *Význačné osobnosti anglicky mluvících zemí*	Žák: • získá základní slovní zásobu podle učebnice • jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích • dokáže pohovořit na známá témata včetně reálií • orientuje se v přiměřeně obtížném textu, vyhledává známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky • odvodí pravděpodobný význam neznámých slov z kontextu • formuluje otázky a odpovědi • tvořivě se zúčastní rozhovoru dvou i více osob • vyžádá si potřebnou informaci • reprodukuje obsah přiměřeného textu i konverzace • sestaví ústní nebo písemné sdělení týkající se probíraných tématických okruhů • vyplní běžný formulář a dotazník • vyjadřuje vlastní názor • má základní poznatky o anglicky mluvících zemích (ESC)	ČJ – stavba věty Zeměpis: - ESC – práce s mapou Dějepis – historie ESC Matematika – příklady OV: - kulturní život - podobnost a odlišnost lidí - osobní rozvoj VkZ - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace VV – projekty	OSV vzájemné poznávání se při práci ve skupině nebo v páru; komunikace v různých situacích; kreativita; sebepoznávání VDO žák a škola VMEGS zvyky a tradice; objevujeme Evropu a svět; Evropa a svět nás zajímají MKV význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání MV fungování a vliv médií ve společnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Německý jazyk – 7.- 9. ročník

Výuka dalšího cizího jazyka – německého probíhá v 7. – 9. ročníku. Týdenní dotace pro tento cizí jazyk jsou 2 hodiny týdně.
Obsah předmětu je koncipován tak, aby přispíval ke snižování jazykových bariér, poskytoval žákům základ komunikace především v německy mluvících zemích, ale i v zemích v rámci Evropy a celého světa.
Studium německého jazyka umožňuje žákům poznávat život lidí v německy mluvících zemích a zároveň se seznamovat s jejich kulturními tradicemi, zvyky a obyčeji. To napomáhá ke vzájemnému pochopení odlišností, sbližování národů a prohlubování mezinárodního porozumění.

Základními metodami při realizaci výuky je především vyučovací hodina - skupinové vyučování. Dále se žáci učí prostřednictvím dialogů, poslechu a četbou originálního textu.
Velice důležitá je i reprodukce textu ve psané i ústní podobě.
Žáci používají při výuce též slovníky, jsou vedeni k tomu, aby si sami vyhledávali informace v encyklopediích a přes internet.
Nedílnou součástí výuky je tvorba projektů na daná témata.

Dle standardů očekáváme tyto výstupy:

Žák rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům; rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci; čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu; vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku; používá dvojjazyčný slovník; sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů; reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace; obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu; aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci; čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu; rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky; rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci; odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu; používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku; sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy; písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty; stručně reprodukuje obsah

přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace; vyžádá jednoduchou informaci; jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.

Standardy jsou konkretizovány (rozepsány) ve výstupech jednotlivýcj ročníků.

Výchovné a vzdělávací strategie učebnic využívají současné i tradiční metody výuky. Jejich prostřednictvím jsou utvářeny a rozvíjeny následující klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Žák analyzuje a procvičuje novou gramatiku v kontextu psaného nebo slyšeného textu a je tak veden k pochopení látky kognitivním způsobem.
Žák rozvíjí své schopnosti porozumět slyšenému textu na písničkách a básničkách Učitel pravidelně sleduje pokrok žáka a přizpůsobí výuku případnému opakování při nepochopení látky.

Kompetence k řešení problémů

Žák pracuje na projektech, při kterých využívá znalostí z jiných předmětů.Učitel podněcuje aktivity a zadává úkoly, při kterých učí žáky vyhledat informace z různých zdrojů. Rozhodování mezi kvalitou a kvantitou obsahu projektu nechává na žákovi.

Kompetence komunikativní

Žák procvičuje gramatické struktury a slovní zásobu dramatizací reálných situací a je tím veden k efektivnímu a logickému vyjadřování.O sobě sděluje informace prostřednictvím projektů. Učitel poskytuje žákům prostor k vyprávění.

Kompetence sociální a personální

Žák pracuje na párových a týmových úkolech, vypracovává projekty.
Učitel přizpůsobuje výuku individuálním potřebám a schopnostem žáka.Zadává skupinové práce tak, aby se při činnosti na dalším úkolu sešli jiní žáci a zvykli si tak na vzájemnou spolupráci a styl.

Kompetence občanská

Žák je veden k zodpovědnosti za vlastní učení kontrolními testy v pracovním sešitě. Prezentuje výsledky skupinové práce, shromažďuje materiály potřebné k realizaci projektů .Učitel vede žáky k vzájemnému poskytování pomoci a nechává žáky pracovat svým tempem, projevovat se svým vlastním způsobem a vyžaduje os nich zodpovědnost za vlastní projevy.

Kompetence pracovní

Žák pracuje na úkolech, při kterých projeví svou iniciativu, představivost, znalosti a schopnosti spolupracovat s ostatními.
Učitel používá různé techniky opakovaně a pravidelně, aby si žák zvykl na jistý druh práce a učení.

Německý jazyk - VP - 7.ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Název učiva *Pokyny, instrukce* *Dialogy našich mluvčí* *Technika čtení* *Otázky a odpovědi , krátká sdělení* *Výslovnost a intonace* *Písemná podoba různých forem sdělení- pozdrav, blahopřání* *Tématické okruhy-rodina, škola, volný čas* *Jazykové prostředky jsou odvisl od obsahu používané učebnice*	Žák: • rozumí jednoduchým pokynům v cizím jazyce • při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat • rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah • orientuje se v cizím textu • vyhledává odpovědi na otázky • používá abecední slovník v učebnici • naváže kontakt s osobou • sestaví jednoduché sdělení • písemně sestaví jednoduché sdělení • zvládá základy písemného projevu • napíše pozdrav, blahopřání	Vv – obrázkový slovníček Hv – zpěv písní v Nj Ov, Rv – členové rodiny, rodinné vztahy Aj – pozdravy, anglická slova v Nj Z – evropské země D – soužití národů	OSV sociální rozvoj VMEGS Evropa a svět MKV lidské vztahy MV tvorba mediálního sdělení

Německý jazyk – VP - 8.ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Dialogy našich a rodilých mluvčí-rostoucí náročnost jazykových projevů *Čtení hlasité a tichá s porozuměním* *Práce se slovníkem* *Vedení telefonického rozhovoru* *Sestavení jednoduchého dopisu a odpověď* *Zeměpisné údaje něm. mluvících zemí* *Tématické okruhy* *Sport, zdraví,stravování, nákupy, moje město* *Jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice*	Žák: • čte nahlas plynule a foneticky bez chyb jednoduché texty • udrží pozornost nutnou pro porozumění obsahu textu • umí používat slovník Čj - Nj • stručně sdělí obsah obtížnějšího textu • písemně vyjádří krátké texty • má základní zeměpisné poznatky o něm. mluvících zemích • řeší jednoduché situace se zahájením, vedením a ukončením i telefonického rozhovoru	D – Češi v historické Evropě Hv – zpěv německých písní Ov, Rv – vztahy v rodině, ke spolužákům Z – orientace na mapě Evropy, světové strany Aj – anglická slova v Nj Čj – srovnání s českou gramatikou, stavbou věty	OSV- sociální rozvoj VMEGS- Evropa a svět nás zajímá MKV- lidské vztahy MV- tvorba mediálního sdělení

Německý jazyk – VP - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Práce s autentickými materiály ze zemí studovaného jazyka- časopisy, knížky,obrazové materiály.práce s internetem,video *Svátky, tradice, zvyky* *Volná reprodukce přečteného nebo vyslechnutého textu* *Význačné osobnosti* *Popis osoby, předmětu, místa, děj* *Tématické okruhy* *Příroda, cestování* *Reálie příslušných jazykových oblastí* Jazykové prostředky jsou závislé na výběru učebnice	Žák: • rozumí obsahu promluvy a dokáže rozlišit zásadní informace od inf. nepodstatných • rozumí slyšenému textu • běžně používá slovník Čj,Nj a na internetu • rozumí monologu nebo dialogu s neznámým počtem slov, jejich význam dokáže odhadnout • rozumí přiměřeně obtížným souvislým sdělením a konverzaci dvou a více osob • dokáže popsat osobu, místo ,vypráví děj • orientuje se v základních zeměpisných, kulturních reáliích	Z – orientace na mapě Evropy, světové strany D – vztahy mezi Čechy a Němci v historii Inf. – práce s internetem Ov – zvyky, tradice – srovnání N x Č Rv – přátelství, láska	OSV sociální rozvoj VMEGS objevujeme Evropu a svět MKV kulturní diference, multikultura EV lidské aktivity MDV-tvorba mediálního sdělení VDO občanská společnost a škola

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ruský jazyk - 7. – 9. roč.

Cíle vzdělávací oblasti:
- dosáhnout úrovně A1 podle Evropského jazykového portfolia
- poznávat kulturní bohatství země, vyhledat základní důležité informace o státě studovaného jazyka a práce s nimi
- učit se respektu a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů a ras
- naučit se používat česko-ruský a rusko-český slovník i k jiným než překladovým účelům
- rozvíjet všechny jazykové dovednosti – poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, mluvení, psaní
- orientovat se v přiměřených textech a pracovat s nimi – najít požadované informace, odpovídat na zadané otázky, obměňovat věty, sestavovat text podle pokynů
- rozumět frázím běžného života
- vyjádřit svůj názor, zážitky, přání
- i činnostní formou se seznámit se slovní zásobou , pravidly gramatiky a využívat znalostí RJ v běžných každodenních situacích

Charakteristika výuky:
- časová dotace: 2 hodiny týdně, od 7. do 9. ročníku
- výuka probíhá formou frontálního vyučování, práce ve dvojicích, práce ve skupinách
- do výuky jsou zařazeny různé formy - výklad, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, reprodukce textu v ústní i písemné formě, práce se slovníkem, rozhovory, krátkodobé projekty
- využívá se her, soutěží, zpěvu, audionahrávek, názorných pomůcek, autentických materiálů

Dle standardů očekáváme tyto výstupy:

Žák rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům; rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci; čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu; vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku; používá dvojjazyčný slovník; sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů; reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace; obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu; aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci; čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu; rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky; rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci; odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu; používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku; sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy; písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty; stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace; vyžádá jednoduchou informaci; jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.

Standardy jsou konkretizovány (rozepsány) ve výstupech jednotlivýcj ročníků.

Ruský jazyk – VP - 7. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Fráze pro vedení rozhovoru *Ruská azbuka* *Intonace a přízvuk* *Číslovky 1 – 20 v prvním pádě* *Dny v týdnu* *Sloveso být* *Časování sloves v přítomném čase* *Zápor* *Oslovování* *Podstatná jména po číslovkách* *Přivlastňovací zájmena*	Žák: • dokáže používat písmena ruské abecedy v tištěné i písemné formě • seznámí se s učebnicí a umí používat její slovník • používá základní slovní zásobu témat v učebnici fonetickou i písemnou formou • čte nahlas a foneticky správně jednoduché texty, které dokáže i obměňovat • pochopí obsah pomalu vyslovované konverzace • vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci • reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy, básničky, písničky • umí pozdravit, rozloučit se, představit se, poděkovat, omluvit se • reaguje na jednoduché pokyny pro práci v hodině • obměňuje i písemně krátké texty se zachováním smyslu • pojmenuje členy rodiny a zeptá se na ně	Český jazyk : - stavba věty - zájmena - podstatná jména - slovesa - číslovky Matematika – příklady OV – kulturní život VkZ - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace	OSV vzájemné poznávání se při práci ve skupině nebo v páru; komunikace v různých situacích; kreativita; sebepoznávání VMEGS zvyky a tradice; objevujeme Evropu a svět; Evropa a svět nás zajímají MKV význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání; kulturní diference

Ruský jazyk – VP - 8. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Fráze pro vedení rozhovoru *Intonace a přízvuk* *Výslovnost tvrdých a měkkých souhlásek* *Skloňování podst. jmen* *Skloňování zájmen* *Časování sloves* *Zvratná slovesa* *Dny v týdnu* *Řadové číslovky* *Vyjadřování data* *Čas* *Minulý čas* *Vyjádření vykání* *Předložkové vazby*	Žák: . Získá základní slovní zásobu uvedenou v učebnici . Používá dvojjazyčný slovník . Čte foneticky správně texty přiměřeného rozsahu . Orientuje se v přiměřeně obtížném textu, vyhledává známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky . Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu . Formuluje otázky a odpovědi . Vyžádá si potřebnou informaci . Umí užívat obraty vyjadřující svolení a odmítnutí . Tvořivě se zúčastní rozhovoru dvou i více osob . Reaguje v nejběžnějších řečových situacích . Stručně reprodukuje obsah přiměřeného textu i konverzace . Sestaví jednoduché ústní nebo písemné sdělení týkající se probíraných tématických okruhů . Vyplní běžný formulář a dotazník . Má základní poznatky o Rusku	ČJ: - stavba věty - řadové číslovky OV: - kulturní život - podobnost a odlišnost lidí - osobní rozvoj VkZ - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace VV – projekty	OSV- vzájemné poznávání se při práci ve skupině nebo v páru; komunikace v různých situacích; kreativita; sebepoznávání VDO –žák a škola VMEGS – zvyky a tradice; objevujeme Evropu a svět; Evropa a svět nás zajímají MKV - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

Ruský jazyk – VP - 9. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Fráze pro vedení rozhovoru *Intonace a přízvuk* *Časování sloves* *Infinitivní věty* *Nesklonná podst. jména* *Skloňování podstatných jmen* *Skloňování příd. jmen* *Skloňování osobních zájmen* *Předložkové vazby*	Žák: . Získá základní slovní zásobu podle učebnice . Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích . Dokáže pohovořit na známá témata včetně reálií . Orientuje se v přiměřeně obtížném textu, vyhledává známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky . Odvodí pravděpodobný význam neznámých slov z kontextu . Formuluje otázky a odpovědi . Tvořivě se zúčastní rozhovoru dvou i více osob . Vyžádá si potřebnou informaci . Reprodukuje obsah přiměřeného textu i konverzace . Sestaví ústní nebo písemné sdělení týkající se probíraných tématických okruhů . Vyplní běžný formulář a dotazník . Vyjadřuje vlastní názor . Má základní poznatky o hlavním městě Ruska	ČJ – stavba věty Zeměpis: - práce s mapou Dějepis: - historie hlavního města OV: - kulturní život - podobnost a odlišnost lidí - osobní rozvoj VkZ - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace VV – projekty	OSV- vzájemné poznávání se při práci ve skupině nebo v páru; komunikace v různých situacích; kreativita; sebepoznávání VDO –žák a škola VMEGS – zvyky a tradice; objevujeme Evropu a svět; Evropa a svět nás zajímají MKV - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

5.10. Charakteristika vyučovacího předmětu

Dějepis 6. – 9. ročník

Předmět dějepis se vyučuje od 6. – 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.Vzdělávání v tomto předmětu směřuje především ke vnímání hlavních historických mezníků a pochopení historických událostí a souvislostí. Žáci se učí orientaci v historickém čase a chápání kulturních rozmanitostí světa a přijímání hodnot evropských civilizací.
Při výuce je kladen důraz na dějiny 20. století a osvojování si zásad života v demokratické společnosti. Žáci jsou vedeni především k pochopení a osvojení si českých dějin, k rozvíjení zájmu o minulost a současnost vlastního národa.Do výuky jsou zařazeny i kapitoly z regionálních dějin a jejich vazba na dějiny celonárodní a evropské.
Prostřednictvím výuky dějin se žáci učí úctě k vlastnímu národu a rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin a společenství.
Do výuky je též zařazena prevence vůči rasistickým postojům a výchova k toleranci a respektování lidských práv. Žáci se učí zvyšovat si svou odolnost vůči myšlenkovým manipulacím.
Při výuce dějepisu využívá učitel učebnice, autentické dokumenty, knihy s historickou tématikou, historické mapy a atlasy, názorné pomůcky, videozáznamy, internet, výstavy exkurze a přednášky, které vhodně doplňují výuku ve třídě.

Výchovné a vzdělávací strategie učebnic využívají současné moderní i tradiční metody výuky. Jejich prostřednictvím jsou utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence.

Kompetence k učení

Důsledným odlišením základního a rozšiřujícího učiva směřuje žák ke schopnosti rozlišovat podstatné a podružné a tím se posiluje jeho individuální metoda učení.Vstupem do chronologie vývoje dějin lidstva si žák vytváří povědomí o postupných změnách ve vývoji lidské společnosti v souvislosti s biologickými a environmentálními podmínkami života.Žák si při výuce osvojuje základní pojmy a termíny .Učitel dbá na to, aby plněním úkolů, naplňováním dílčích projektů si upevnil tvořivý a činnostní přístup k obsahu vzdělávání a na základě mezipředmětových vztahů si utváří vlastní systém vědomostí, dovedností a hodnot. Prací s mapou a dobovým obrazovým materiálem se učí ověřovat si zprostředkované znalosti a vytvářet si vlastní názor.

Kompetence k řešení problémů

Žák se učí vyhledávat potřebné informace a poznatky pro řešení úkolů v učebnici, pro práci s mapovým a obrazovým materiálem v učebnici.
Na základě porovnávání historického a současného stavu se učí argumentovat a obhajovat své stanovisko.

Kompetence komunikativní

Žák se učí porozumět odbornému textu, sám vyhledává a nachází zdroje informací na internetu a v tištěných médiích, zpracovává si nalezené informace do podoby samostatných vystoupení v hodinách.

Kompetence sociální a personální

Žák si osvojuje dovednost kooperovat ve skupině při plnění úkolů obsažených v učebnici a v pracovním sešitě, osvojuje si pravidla týmové spolupráce, seznamuje se s prožitkem odpovědnosti za společnou práci. Dále se učí obhajovat stanovisko skupiny a prezentovat výsledky její práce před ostatními.
Při výuce si spojuje dějepisné poznatky s prostředím a regionem, kde žije nebo který dobře zná. Při výuce přispívá svými znalostmi ke znalostem třídy jako celku.

Kompetence občanské a pracovní

Výuka dějepisu na II. stupni základní školy umožňuje žákům poznání člověka v různých regionech světa, pochopení jeho rozdílů, ale i shod.
Žák si vytváří povědomí o specifice národního vývoje, formují se mu základy občanské hrdosti a vlastenectví.
Dále žák při výuce dějepisu poznává základní principy soužití lidí a jejich vývoj v dějinách - např. vznik států, vývoj forem vlády, postavení člověka ve společnosti, úloha jedince v dějinách.
Vytváří si základní vztah k umění a k uměleckým dílům, k výtvorům lidského ducha a materiální kultury.
Žák si za pomoci učitele formuje vztah k historii jako potenciálnímu zájmu a koníčku, který může být základem pro příští profesní volbu v oblasti humanitních věd a umění.

Dějepis – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Úvod do dějepisu Význam zkoumání dějin Historické prameny Čas a časová osa *Pravěk* Starší doba kamenná Mladší doba kamenná Doba kovů Pravěk v českých zemích *S* Nejstarší oblasti starověkého východu (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína) - hospodářství - společnost - kultura, věda, náboženství Další důležité oblasti Předního východu (Persie, Palestina, Chetité)	Žák: • uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti • orientuje se na časové přímce • vysvětlí význam poznatků z historie pro současného člověka • umí popsat způsob života, materiální a duchovní kulturu pravěkých sběračů a lovců • pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství • pochopí podmínky vzniku řemesel a obchodu • uvědomí si nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa • chápe kulturní rozmanitost světa • zná příklady nejvýznamnějších archeologických kultur v Evropě a na našem území • zvládne základní orientaci na dějepisné mapě • charakterizuje život nejstarších civilizací • dovede specifikovat význam a přínos jednotlivých kultur pro současnost • uvede a pozná nejvýznamnější hmotné památky dané doby • v základním rozsahu se seznámí s historií nejstarších východních kultur	Z: - světové strany, světadíly - orientace na mapě - územní rozsah státu Ma: - arabské a římské číslice Fy: - řečtí fyzikové Př: - vznik a vývoj člověka - lékařství a lidské tělo - přírodovědné pojmy Vv: - výtvarné pojmy - pravěké malby - řecké a římské umění - umělci	OSV mezilidské vztahy komunikace VDO společnost a stát formy participace občanů politickém životě principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Evropa a svět jsme Evropané

Dějepis – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Řecko Přírodní podmínky Hospodářství Kréta Mykénské období Homérské období Antické Řecko Kultura Makedonie Helénismus *Řím* Přírodní podmínky Hospodářství Etruskové a římští králové Římská republika Císařský Řím Rozpad a zánik říše římské *Kultura*	Žák: • přiměřeně se orientuje v politických dějinách starověkých států a jejich projevech v současnosti (například: stát, forma vlády, práva a povinnosti občana …) • chápe přínos řecké a římské civilizace pro rozvoj evropské kultury • uvědomuje si prolínání kulturních vlivů • uvědomí si význam křesťanství pro vznik raně feudálních států • získá představu o životě a jednání osobností a společenských skupin • popíše s pomocí mapy územní rozsah starověkých států • dokáže porovnat barbarské civilizace se světem antiky • uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy	Čj: - literární pojmy - řecké báje a pověsti - významní spisovatelé Ov: - člověk a společnost - stát a státní zřízení - lidská a občanská práva - významní státníci a politici	MKV kulturní diference etnický původ lidské vztahy EV člověk a příroda první civilizace

Dějepis – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Středověk *Zánik otrokářské společnosti* *Křesťanství a islám* *Franská říše* *Arabská říše* *Sámova říše a Avaři* *Velkomoravská říše* *Kyjevská Rus* *Anglie a Normané* *Západofranské a Východofranská říše* *Počátky středoevropských států-Přemyslovci, Slavníkovci,Piastovci, Arpádovci* *Český stát v době knížecí-BřetislavI.* *Hospodářství raně středověkého státu-zemědělství, řemesla* *Románská kultura* *Křížové výpravy-Palestina* *Český stát za Přemyslovců* *Anglie a Francie v pozdním středověku*	Žák: • zařadí období na časovou přímku • popíše osídlení Evropy po rozpadu římské říše • charakterizuje období a místo vzniku říše • časově zařadí vznik, charakterizuje společnost, rozumí zásadám islámu • charakterizuje první státní útvary na našem území a časově je zařadí • chápe důvody přijetí křesťanství • popíše události ve vých. Evropě • vysvětlí mocenské zájmy Normanů • charakterizuje vývoj v záp. Evropě • rozumí a vysvětlí události na našem území v 10.st. • popíše vývoj prvních států u záp. Slovanů • charakterizuje vývoj v českém státě • popíše hospodářství a strukturu středověké společnosti, seznámí se s regionálními dějinami • charakterizuje románskou kulturu • popíše cíle křížových výprav • charakterizuje vývoj v čes. státě ve středoevrop. kontextu a regionu charakterizuje vývoj v záp. Evropě	Z, Ov - vývoj společnosti, srovnání se současnou Ov – vznik státu Z – světadíly, Evropa, země dnes, světové strany Vv – románský sloh Čj – první knihy psané v češtině Hv – duchovní hudba, chorál Hospodine, pomiluj ny	OSV mezilidské vztahy Komunikace Rozvoj schopnosti poznávání VDO společnost a stát formy participace občanů v politickém životě principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Evropa a svět jsme Evropané MKV Kulturní diference Lidské vztahy Etnický

Dějepis – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Český stát a střední Evropa za vlády Lucemburků *Vláda Václava IV.* *Hospodářské poměry českého státu vrcholného středověku* *Gotická kultura* *Husitská reformace a revoluce* *Počátky stavovského státu za vlády Jiřího z Poděbrad* *Jagellovci na českém a uherském trůně* *Italská renesance* *Novověk* *Objevné plavby a důsledky* *Reformační hnutí v Evropě*	Žák: • charakterizuje toto významné období v kontextu a evrop. a regionálními dějinami • rozumí a vysvětlí příčiny neúspěchu • charakterizuje hospodářskou strukturu středověké společnosti ,vysvětlí způsob života lidí v tomto období • charakterizuje gotickou kulturu • popíše události, rozumí termínu reformace a dokáže ho vysvětlit • zná regionální dějiny včetně osobností • charakterizuje časové období, spojí si události s událostmi v Evropě • vysvětlí okolnosti nástupu Jagellonců na čes. trůn v souvislosti s evropskými dějinami • charakterizuje italskou renesanci • popíše hlavní objevné plavby a vysvětlí jejich význam • chápe hospodářské a kulturní změny v Evropě • rozumí slovu reformace dokáže vysvětlit náboženské rozdíly	Vv – gotika Hv – chorály, Kdož sú boží bojovníci Čj - kroniky Ov – změna uspořádání státu Z – světadíly, evropské Země, světové strany	VDO společnost a stát formy participace občanů v politickém životě principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Evropa a svět jsme Evropané

Dějepis – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Monarchie západoevrop. zemí- Anglie, Francie	Žák: • charakterizuje a porovnává vývoj v jednotlivých státech		

Dějepis - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Novověk *Český stát v habsburské Monarchii* *Renesance* *Třicetiletá válka* *Česká válka* *Anglie- 16. – 17. st.* *Anglická revoluce* *Habsburská monarchie a české země po třicetileté válce* *Baroko* *Rozvoj vědy, techniky a společnosti v 17.- 18. st.*	Žák: • charakterizuje postavení čes. zemí v habsburské monarchii • charakterizuje renesanci • popíše události třicetileté války v Evropě a chápe důsledky této války • charakterizuje průběh české války • objasní dějinné události • vysvětlí –konstituční monarchie • vysvětlí důsledky války pro monarchii a české země • charakterizuje umění baroka • popíše rozvoj vědy, charakterizuje změny ve společnosti v 17.- 18. st. v Evropě	Z – světadíly, evropské Země, světové strany Vv – renesanční sloh, móda, nábytek Ov – vývoj států Vv – barokní sloh Hv – barokní hudba – J. S. Bach	VDO - společnost a stát - formy participace občanů v politickém životě - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS - Evropa a svět - jsme Evropané

Dějepis - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Absolutistická monarchie Francie, Rusko, Prusko *Rakousko- Marie Terezie, Josef II* *Společnost a kultura* *Vznik USA* *Velká francouzská revoluce* *Napoleonská doba, války* *Evropa po porážce Napoleona* *České země a národní obrození* *Průmyslová revoluce,společenské změny a kultura I.pol. 19.st.* *Revoluční rok 1848* *Politické a společenské změny na zač. 2.pol. 19.st*	Žák: • vysvětlí historii těchto monarchií • zná osobnosti • objasní reformy a jejich cíl a výsledek • objasní vliv osvícenství na hospod., společenské a kulturní vývoj našich zemí a zemí evropských • popíše dějinné události • objasní cíle fr. revoluce a její dopad na změny v Evropě • rozumí novému uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu • charakterizuje národní obrození a objasní úlohu jednotlivých osobností • vysvětlí změny ve společnosti, kultuře • rozumí termínu průmyslová revoluce • popíše průběh a cíle revolucí 1848 • objasní změny ve společnosti a politice	Ov – principy demokracie Vv – rokoko Hv – klasicismus - Mozart Čj – národní obrozenci J. Jungmann – slovník spisovný český jazyk Čj – František Palacký Ov – formy vlády	OSV VDO VMEGS VDO společnost a stát formy participace občanů v politickém životě principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Evropa a svět jsme Evropané

Dějepis - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Občanská válka v USA *Sjednocení Itálie a Německa* *Bachovský absolutismus* *Vznik Rakousko- Uherska* *Kultura v pol. 19. st. Literatura, hudba, malířství* *Svět v poslední třetině 19.st, kultura, umění,výchova , mezinárodní vztahy* *postavení českých zemí v rámci Rakousko-Uherska, hlavní cíle české politiky*	Žák • popíše události občanské války • charakterizuje vývoj v Itálii a Německu • popíše vliv výsledků revoluce v našich zemích a v Rakousku • vysvětlí okolnosti změny na trůně • zná okolnosti vzniku Rakousko- Uherska • vysvětlí dualismus, říjnový diplom, ústavní monarchie • popíše rozdíl mezi absolutistickou vládou a ústavní monarchií • charakterizuje vývoj v našich zemích • zná osobnosti kultury • charakterizuje hl. změny konce 19.st. a poč. 20.st. v oblasti hospod., společenské a kulturní v českých zemích a ve světě • vysvětlí postavení českých zemí v Rak. -Uh	Z – světadíly, světové strany, evropské země Čj – česká literatura – Němcová, Erben, Neruda, Hálek Vv – J. Mánes Hv – B. Smetana, A. Dvořák Z – světadíly, evropské země	OSV VMEGS VDO společnost a stát formy participace občanů v politickém životě principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS: Evropa a svět jsme Evropané MKV

Dějepis - 9. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
cesta ke světové válce, Trojspolek a Dohoda *vývoj v Rusku na poč. 20.st.* *I. světová válka, průběh,hl. cíle, české země za I.svět, války,rozpad rak. monarchie, vznik ČSR* *Versailleský systém,mírová konference v Paříži*	Žák: • rozumí politickým problémům a mezinárodní situaci na přelomu století • chápe termíny marxismus, leninismus, socialismus, carismus • popíše příčiny vzniku války, průběh, výsledky • vysvětlí průběh vzniku ČSR • rozumí novému uspořádání Evropy po vítězství dohody v I.svět. válce	Z – světadíly, evropské země Ov – politický život, formy vlády Z – evropské země	VDO společnost a stát formy participace občanů v politickém životě principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Evropa a svět jsme Evropané MKV

Dějepis - 9. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	Žák:		
Poválečné období v Evropě- 20.léta *Období krize* *Tzv. „zlatá léta“*	• chápe změny v hospodářství, politice a kultuře • rozumí termínu – konjunktura	Ov – občan a stát, principy demokracie Vv – avantgardní umění	VDO - společnost a stát - formy participace občanů v politickém životě - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
ČSR ve 20.letech	• rozumí pojmům demokracie, pluralitní parlamentní systém • Masarykův program občanské společnosti • rozumí problémům sovětské společnosti	Vv – konstruktivismus Hv - jazz Vv – Zrzavý, Špála Čj – poetismus – Čapek, Vančura	
Život v SSSR mezi dvěma válkami *30. léta – stalinismus*	• chápe slovo diktatura, diktátorský režim, kolektivizace, industrializace		VMEGS - Evropa a svět - jsme Evropané
Světová hospodářská krize1929 – 1933	• vysvětlí a rozumí termínům nezaměstnanost, ztráta sociálních jistot, krize v průmyslu		VMEGS výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
ČSR- 30.léta 20.st.	• vysvětlí opatření, které vedly ke zmírnění krize a následně k jejímu překonání		
Nástup fašismu v Německu a jeho cíle *Občanská válka ve Španělsku* *Habeš*	• vysvětlí pojem fašismus • rozumí termínu militarismus • chápe porušování versailleského míru ze strany Německa a jeho spojenců		

Dějepis - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Ohrožení ČSR fašismem *Henleinova sudetoněmecká strana* *r. 1935 – prezidentské a parlamentní volby* *ČSR a Mnichovská konference* *Konec I. republiky* *Kultura, školství, věda ve 20.-30. letech* *Začátek II. světové války* *Ovládnutí ČSR N, období II.republiky, okupace, protektorát* *Průběh II. světové války, ovládnutí E Hitlerem,útok na SSSR, otevření západní fronty, boje v Tichomoří, Africe* *Definitivní porážka N a Jap* *Situace v českých zemích za II. svět války, holokaust*	Žák: • vysvětlí příčiny aktivizace nedemokratických hnutí • chápe politické ohrožení republiky ze strany N • rozumí termínu vítězství demokracie • vysvětlí politiku appeasementu • důvody zrady Anglie a Francie • orientuje se těchto oblastech a dokáže je charakterizovat • vysvětlí příčiny této války • chápe a porozumí politickým událostem • vysvětlí okolnosti vzniku protektorátu • popíše průběh jednotlivých válečných operací • vysvětlí a charakterizuje termín Velká trojka a vítězství protihitlerovské koalice • charakterizuje život v protektorátě • vysvětlí holokaust	Ov – volby do parlamentu Ov – volba prezidenta Z – orientace na mapě Evropy	VDO společnost a stát formy participace občanů v politickém životě principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Evropa a svět jsme Evropané OSV Poznávání lidí Rozvoj schopnosti poznávání Mezilidské vztahy Řešení problémů Hodnoty, postoje a praktická etika komunikace

Dějepis - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Domácí a zahraniční odboj, česká vláda v exilu, činnost čes.jednotek v zahraničí a účast na osvobozování ČSR *Jednání o uspořádání světa po II.svět. válce* *Postupimská konference* *Mezinárodní postavení ČSR a jeho postupné začleňování do vých. bloku* *Hl. vývojové rysy záp. států* *Vývoj v SSSR a zemích jeho vlivu* *Nastolení komunistické moci vČSR- únor 1948* *50. léta v ČSSR*	Žák: • charakterizuje akce odboj. organizací • chápe rozdílné politické cíle západního a východního odboje • chápe nesmyslnost válečného běsnění • nesmyslnost a nebezpečí diktátorských režimů • osvojí si problémy po II. světové války • chápe politické procesy v ČSR a sympatie k SSSR • charakterizuje hospod. obnovu zemí a obnovu demokracie • vysvětlí vývoj v SSSR a dopad na ostatní země • vysvětlí okolnosti vítězství KSČ • charakterizuje období kom.vlády .	Z – evropské země Ov – demokracie, diktatura, lidská a občanská práva	VDO společnost a stát formy participace občanů v politickém životě principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Evropa a svět jsme Evropané

Dějepis - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
60. léta - období uvolnění *okupace - 1968* *70.léta - období normalizace* *Charta 77* *Kultura, věda, umění, zábava, samizdat* *Výrazné politické změny ve Světě a v ČSSR* *Glasnosť, perestrojka* *Pád kom. režimů* *Sametová revoluce, rozdělení republiky* *Úspěchy lidstva* *Závažné problémy ohrožující lidstvo* *Proces sjednocování Evropy*	Žák: • charakterizuje toto období • vysvětlí příčiny uvolnění • charakterizuje historické události • rozumí termínu normalizace, emigrace, disidenti, • zná představitele Charty • chápe proces demokratizace • charakterizuje události v Praze • prezentuje úspěchy • orientuje se v politických změnách E a ve světě • rozumí procesu sjednocování v EU	Čj – samizdatová literatura, Kundera Z – země Evropy, Asie a Afriky	VDO společnost a stát formy participace občanů v politickém životě principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Evropa a svět jsme Evropané MKV multikulturní výchova VMEGS výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

5.11. Charakteristika vyučovacího předmětu

Občanská výchova 6. – 9. ročník

Předmět občanská výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9.. ročníku 1 hodinu týdně.

Předmět **Občanská výchova** se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství

- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Občanská výchova – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
I. Úvod k výuce občanské výchovy *II. Člověk v rytmu času* Čas nezastavíš Cyklus přírody *III. Rodinný život* Rodina	Žák: • seznamuje se s obsahem výuky OV • prohlíží si učebnici • vysvětluje pojem občan, občanství, národnost • vysvětluje na příkladech chápání času • v praktickém životě člověka uvádí příklady relativnosti času • zná několik způsobů měření času • stanovuje období zimního a letního času • seznamuje se s historií orloje • seznamuje se s různými přírodními cykly • chápe člověka jako nedílnou součást přírody • vysvětluje pojem rovnodennost a slunovrat • orientuje se v čase • vysvětluje pojem kalendář • seznamuje se s různými kalendáři • porovnává údaje juliánského a gregoriánského kalendáře • vysvětluje pojem přestupný rok • určuje počet dnů v jednotlivých měsících • definuje pojem minuta, hodina, den • seznamuje se s postavením rodiny v dnešní společnosti, vyjmenovává typy rodiny • vysvětluje příbuzenské vztahy • chápe zodpovědnost rodičů za výchovu a vývoj dětí, rodinného uspořádání ve světě	D - práce s časovou přímkou, pojem př.n.l., juliánský a gregoriánský kalendář Vv - vtipy s tématikou času Hv – odhad délky skladby Čj – souvisle hovoří po dobu dvou minut, lit.ukázky o obdobích lidského života, význam slova cyklus F – jednotky času, výroba slunečních hodin Z – určování světových stran, orloj v Olomouci, přírodní cykly Př – biologický rytmus M – výpočet přestupných roků Čj – Gazdina roba – důsledky majetkových rozdílů pro rodinu, Dceřina kletba ze sbírky Kytice – vztah matky k dítěti	OSV osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání MKV lidské vztahy

Občanská výchova - 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Manželství Rodina – místo návratů Děti – pokračování našeho života Rodina – ostrov bezpečí	Žák: • seznamuje se s některými prvky genealogie • pokouší se sestavit rodokmen své rodiny • vyjmenovává podmínky uzavření manželství a podání žádosti k jeho uzavření • vysvětluje pojmy polygamie a registrované partnerství • sestavuje blahopřání k sňatku • vyhledává různé zvyklosti, pověry a tradice při uzavírání sňatku, vytvoření rodiny, vývoj člověka • vysvětlí biologickou funkci rodiny • vyhledává v literárních ukázkách příklady kladného vztahu dětí k rodičům a opačně • vysvětluje důležitost pocitu rodinného bezpečí, pohody a štěstí v životě člověka • vysvětluje pojem rodičovství • uvádí pomůcky zabraňující nechtěnému početí • vyjmenovává a charakterizuje jednotlivá biologická období v životě člověka • uvádí příklady lidských práv z oblasti života rodiny • vyjmenovává funkce rodiny • chápe rodiče jako ochránce svých dětí	D – výhodné sňatky v českých panovnických rodech D – manželky Karla IV. D – vývoj člověka Rv – prezervativ jako ochrana před nechtěným početím	OSV osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy

Občanská výchova - 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rodina dělá z domu domov Rodina jako vzor a příklad	Žák: • seznamuje se s nebezpečím drogové závislosti, s nebezpečím kouření a alkoholismu • vyjmenovává telefonní kontakty linky tísňového volání • vyhledává na internetu vysvětlení pojmu konzumní společnost • seznamuje se s pojmem rodinný rozpočet • sestavuje rodinný rozpočet a svůj žebříček hodnot • uvádí příklady možných legálních příjmů rodiny • uvádí příklady výchovného působení rodiny • uvádí příklady společných rodinných zájmů • vysvětluje pojem ideál a vzor • vysvětluje vzorné jednání rodičů • chápe vliv rodiny na výchovu dítěte • sestavuje přehled svého denního rytmu-režim dne • uvádí společenská rodinná pravidla, stanoví nová pravidla • seznamuje se s pravidly stolování • vysvětluje pojem menu • blahopřeje rodinným příslušníkům k narozeninám	Z – rozdíly v životní úrovni vyspělých a rozvojových zemích M – kapesné a rozpočet osobních výdajů Čj – pověst o Diogénovi – nízká životní úroveň jako životní názor, vyplňování poštovních poukázek, pojem lakota a šetrnost ve slovníku D – osobnosti českých dějin na bankovkách	OSV osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání, psychohygiena, seberegulace a sebeorganizace sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy

Občanská výchova - 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Když vlastní rodina chybí	Žák: • uvádí důvody náhradní péče, formy náhradních zařízení a jejich charakteristiku • vysvětluje pojem nadace • uvádí příklady různých nadací • uvádí příklady adopcí na dálku • vyhledává na mapě některé rozvojové země • připravuje podklady pro některou nadační sbírku	Z – země rozvojové – adopce na dálku, práce s atlasem: Indie, Uganda, Lotyšsko	MKV princip sociálního smíru a solidarity, lidské vztahy, multikulturalita. etnický původ
IV. Život ve škole Škola – základ života	• vysvětluje potřebnost školní docházky • sestavuje komplexní informace o životě své školy • porovnává školní docházku a její úroveň v různých zemích světa • vysvětluje systém našeho školství • uvádí příklady různých typů škol • zamýšlí se nad volbou svého budoucího povolání	Vv, Čj – příprava informací pro média Z – vyhledávání zemí se zajímavostmi ve školní docházce	OSV rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace
I ve škole s pravidly	• zamýšlí se nad nutností stanovení školního řádu • uvádí příklady pravidel různých her • chápe nutnost stanovení pravidel • vyjmenovává jednotlivá pravidla školního řádu • vypracovává návrh na doplnění či úpravu školního řádu		
Umění učit se	• seznamuje se s různými způsoby učení • vytváří si plány učení • seznámí se s předpoklady úspěšného učení		OSV psychohygiena

Občanská výchova – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
V. Domov je tam, kde žijeme Obec	Žák: • osvojuje si zásady správné organizace práce a metody učení • charakterizuje jednotlivé učební metody • seznamuje se a postupně si osvojuje různé způsoby relaxace • uvádí příklady práce duševní a fyzické, odpočinku pasivního a aktivního • vlastními slovy definuje pojem domov • čte literární ukázky s tématikou domova • seznamuje se s místními pověstmi a umí je vypravovat • popisuje své nejoblíbenější místo v obci • sestavuje turistického průvodce městem • seznamuje se s historií nejvýznamnějších staveb v obci • popisuje a kreslí znak obce • uvádí příklady místních významných osobností • vysvětluje pojem obec, obyvatelstvo obce, trvalé a přechodné bydliště • seznamuje se s některými aktuálními vyhláškami MÚ • vysvětluje pojem státní správa – uvádí příklady úřadů státní správy • seznamuje se s pojmem referendum	D – návštěva místního muzea a pátrání po historii obce Čj, Vv, Hv – seznámení se s díly rodáků o místě svého bydliště	OSV osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena MKV kulturní diference OSV sociální rozvoj – komunikace morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika MV tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

Občanská výchova - 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Obecní zřízení Životní prostředí <u>*VI. Má vlast*</u> Život v regionech	Žák: • účastní se exkurze na MÚ • seznamuje se s povinnostmi starosty • poznává úřední hodiny MÚ vysvětluje rozdíl mezi obecním zastupitelstvem a obecní radou • seznamuje se s položkami obecního rozpočtu a navrhuje jeho změny • vyjmenovává druhy obcí v ČR • vyhledává na mapě tzv. statutární města ČR • seznamuje se s pojmem ekologie a životní prostředí • vyjmenovává a uvádí příklady složek životního prostředí • zdůvodňuje nutnost ochrany životního prostředí • uvádí příklady vlastního přínosu k ochraně životního prostředí • uvádí další možnosti v ochraně životního prostředí v obci • vyjmenovává regiony v ČR • seznamuje se s historií svého regionu • popisuje lidový regionální kroj • odlišuje některé lidové kroje podle typických znaků	Čj – pravopis pomístních jmen a názvů státních úřadů Z – tzv. statutární města, vyhledávání v atlasu, určování zeměpisné polohy obcí ČR Př – pojmy flora, fauna, společenstvo, ekosystém, potravní řetězec, potravní pyramida	OSV rozvoj schopnosti poznávání EV ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí VMEGS evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané

Občanská výchova – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Jazyk, národní jazyk	Žák: • popisuje lidové regionální zvyky a tradice • charakterizuje národní jazyk jako mateřštinu • uvádí některé odlišnosti od jiných západoslovanských jazyků • seznamuje se s ukázkami českých a moravských nářečí • na literárních ukázkách dokládá užití spisovné a nespisovné podoby českého jazyka		MKV kulturní diference, etnický původ OSV sociální rozvoj - komunikace
Státní symboly Česká republika – demokratický právní stát	• seznamuje se se státními symboly ČR • přiřazuje vlajky k příslušnému státu • popisuje státní znak • vysvětluje smysl státních symbolů a jejich užití • hovoří o historii státních symbolů • popisuje korunovační klenoty • vysvětluje pojem státní suverenita • recituje text státní hymny • vysvětluje pojem demokracie • rozděluje státní moc na moc zákonodárnou, výkonnou a soudní • popisuje složení Parlamentu ČR • vysvětluje pojem republika a pojem ústava • seznamuje se orientačně s Ústavou ČR • vyjmenovává prezidenty od vzniku ČSR	Z – vlajky sousedních států a zemí EU ČJ – slova hymny Kde domov můj, její historie, pověst o Bruncvíkovi – státní znak D – první prezident ČSR a ČR, naši prezidenti	VDO občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Občanská výchova – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
VII. Z historie *V hlubinách dávných časů* O zlatý dukát Významné osobnosti Stověžatá Praha *VIII. Miniúvod do lidských práv* Ty, já, on – jsme rozdílní První krok k lidským právům	Žák: • Seznamuje se s pravěkými nalezišti na našem území a s památkami v regionu • charakterizuje nejstarší stavební památky na našem území • popisuje zámky a hrady, které navštívil • soutěží v poznatcích o české historii se spolužáky • časově vymezuje nejdůležitější události a osobnosti českých dějin • uvádí příklady významných osobností českého národa a jejich zásluhy • uvádí příklady světově známých českých výrobků • shromažďuje informace o hlavním městě • vytváří z nich přehledy • vyjmenovává nejvýznamnější budovy Prahy a její nejvýznamnější historické památky • orientuje se na mapě Prahy • vypisuje shodné znaky různých lidí • vyhledává odlišnosti mezi lidmi • vysvětluje pojmy rovnoprávnost, diskriminace, rasismus, xenofobie a uvádí k nim příklady z denního tisku • vysvětluje význam Mezinárodního dne lidských práv	D – život v pravěku, pravěká naleziště u nás Čj – Kosmas a Kronika česká Z – seznámení s Prahou	OSV osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání MKV princip sociálního smíru a solidarity, multikulturalita

Občanská výchova – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Dvě strany mince Moje práva – tvoje práva První pomoc	Žák: • seznamuje se s Všeobecnou deklarací lidských práv a s mezinárodními právy dětí • vysvětluje pojem deklarace, národnostní menšina • vysvětluje rozdíl mezi zletilostí a nezletilostí • seznamuje se s pojmem právní úprava a zákoník • pokouší se řešit na modelové situaci konflikt v oblasti lidských práv • seznamuje se s posláním Červeného kříže • vysvětluje pojmy diagnóza a resuscitace • uvádí čísla tísňového volání a místo pohotovostní služby podle svého bydliště • seznamuje se s technikou první pomoci při zástavě dýchání, zástavě srdeční činnosti a při prudkém krvácení • vysvětluje důležitost dobrovolného dárcovství krve • uvádí podrobnosti o osobnosti Jana Jánského • seznamuje se s obvazovou technikou • na modelové situaci řeší poskytnutí první pomoci	D – Chammurapiho zákony	OSV sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika osobnostní rozvoj - kreativita MKV lidské vztahy OSV morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika

Občanská výchova – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
I. Život mezi lidmi Patříme k lidem	Žák: • seznamuje se s pojmy společnost, socializace, resocializace, minorita a majorita, kasty • rozlišuje záměrné a nezáměrné působení, vciťuje se do života jiných kultur – etnických skupin • rozpoznává nežádoucí vlivy okolí na rozvoj jeho osobnosti • samostatně pracuje s danými fotografiemi a uvádí příklady nežádoucího působení • uvádí příklady nedostatečné péče o dítě	Čj – význam slov minorita a majorita D – orientální společnost a dělení na kasty Z – vyhledávání států v atlasu – Irák, Laponsko, Mali, Mongolsko, Peru, Skotsko	
Vliv rodiny	• rozlišuje sociální skupiny podle různých hledisek • uvědomuje si rodinu jako nejpřirozenější skupinu a vytváří si k ní pozitivní postoj • vlastními slovy charakterizuje sociální skupinu přirozenou a sekundární • seznamuje se s funkcemi rodiny a se sociálními rolemi jejích členů.	Čj – význam slov erb a heraldika Vv – ukázka erbů významných českých rodů M – vyjádření pomocí kruhového grafu, kolik času žák tráví s rodiči, kamarády mimo školu a se spolužáky ve škole	
Ve škole	• seznamuje se s propojením institucí školních a mimoškolních • rozlišuje vhodné a nevhodné chování spolužáků		

Občanská výchova – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Mezi vrstevníky	Žák: • uvědomuje si vlastní spoluzodpovědnost za vztah ke spolužákům a ke školnímu prostředí • pokouší se řešit neshody se spolužáky • diskutuje o konkrétních neshodách se spolužáky a o jejich řešení • vytváří si přehled o orgánech školy a jednotlivých funkcích jejích zaměstnanců • odlišuje důležité sdělení od „žalování“ • seznamuje se s rozdíly mezi nejrůznějšími skupinami vrstevníků • rozlišuje různé skupiny podle jejich aktivit, cílů a zájmů • uvědomuje si vliv skupiny na její členy • rozpoznává možný negativní vliv skupiny na jedince • učí se nenechat se ovlivnit případným negativním působením okolí • porovnává se spolužáky různé aktivity volného času • řeší modelové situace negativního působení skupiny • vysvětluje na příkladech jev davového jednání a chování	Čj – význam slova žalovat Čj – poslech ukázek o přátelství Př, Rv – změny v období puberty	

Občanská výchova – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Komunikace Média <u>*II. Člověk a kultura*</u> Kultura	Žák: • vysvětluje pojmy komunikace, slovní komunikace mimoslovní komunikace, komunikační prostředky, znaková řeč, gesta, mimika • vnímá působení komunikace na ostatní lidi • zamýšlí se nad smyslem komunikace • seznamuje se s možnostmi mimoslovní komunikace • pokouší se komunikovat prostřednictvím mimiky a gest • seznamuje se s hromadnými sdělovacími prostředky • uvažuje o osobním výběru sdělovacích prostředků jako zdroje informací • učí se přistupovat k informacím kriticky, nekonzumovat cokoli • zjišťuje průzkumem sledování jednotlivých druhů masmédií lidmi ze svého okolí • seznamuje se s pojmy antropolog a etnograf • vysvětluje obsah pojmu kultura • uvědomuje si důležitost objektivního pohledu na odlišné kultury • snaží se poznat jiné kultury, nechápat jejich odlišnost, tedy zvyky, životní styl… jako důvod ke strachu a nepřátelství	Čj, Rv – významy slova komunikace, masové sdělovací prostředky, přenos informací mezi živočichy, ironie Př – různé způsoby dorozumívání, osobní bezpečnostní zóna člověka Fy – zákon akce a reakce Čj – význam slov masa, médium, veřejné médium, porovnání různých zpravodajství o téže události M – graf sledovaných médií vzájemným poměrem Z – kulturní krajina, název oděvu sárí a kilt Př – kulturní plodiny Rv – kulturní stravování	

Občanská výchova - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Umění Krása kolem nás	Žák: • vyjmenovává různé druhy kultury • uvědomuje si přizpůsobení kultury aktuálním životním podmínkám • osvojuje si pojem umění • seznamuje se s jednotlivými funkcemi umění a vysvětluje je, rozlišuje druhy umění • přistupuje k umění jako k prostředku našeho obohacení a povznesení • vyhledává různé druhy umění, které mu jsou blízké • podle svých možností užívá umění jako jeden ze způsobů sebevyjádření • přiřazuje umělecká díla k příslušnému druhu umění prostřednictvím barev, zvuků a pohybů vyjadřuje své pocity • osvojuje si pojmy kýč, krása a móda, estetické cítění • uvědomuje si subjektivní vnímání krásy • diskutuje o tom, v čem spočívá krása člověka • učí se respektovat vkus druhých lidí a v honbě za „krásou“ nepoškozovat sebe a své zdraví	D, Čj, Vv – pravěké umění, umění starověkých civilizací, vznik divadla ve starověkém Řecku Vv – kreslení piktogramů jednotlivých druhů umění Čj – význam rčení „políbila mě múza“	

Občanská výchova - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Víra a náboženství Nejstarší formy náboženství	Žák: • vlastními slovy definuje, co je krása • vysvětluje pojem móda • diskutuje o kráse lidského těla • seznamuje se s následky anorexie a bulimie • seznamuje se s pojmem krásy v jiných kulturách • seznamuje se s nejvýznamnějšími náboženskými systémy a jejich principy • porovnává náboženská pravidla jednotlivých systémů • zamýšlí se nad významem náboženství pro život člověka • uvědomuje si, jak může víra ovlivňovat život, životní postoje a chování lidí • učí se respektovat náboženské přesvědčení druhých lidí • zamýšlí se nad pojmy reinkarnace, meditace, askeze • shromažďuje materiály, informace a zajímavosti o některém světovém náboženství • seznamuje se s nejstaršími formami náboženství • zamýšlí se nad původem náboženství a jeho významem	D – pojem kalokagathiá ve starověkém Řecku Vv – ukázky významných světových uměleckých děl Vv – jednoduchý comics na téma stvoření světa Čj – poslech biblických textů, zejména příběhů Nového zákona Význam slov evangelium, monoteizmus, mešita, synagoga, kostel, chrám, katedrála	

Občanská výchova - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Slušnost pro každý den Kam za kulturou <u>*III. přírodní a kulturní bohatství*</u> Krásy naší země	Žák: • uvědomuje si důležitost znalosti příslušné kultury ve styku s lidmi • vnímá mytologii a náboženství jako zdroj důležitých informací • seznamuje se s jmény některých antických a slovanských bohů • vysvětluje pojmy duše, magie, polyteismus • upevňuje si znalosti slušného chování • učí se přizpůsobovat své chování dané situaci • osvojuje si aktivní životní styl • seznamuje se s nabídkou kulturních institucí • uvádí způsoby zdravení mezi lidmi a zvažuje jejich vhodnost • seznamuje se s přehledem akademických titulů • zvažuje vhodnost oblečení pro danou kulturní akci • uvědomuje si, kolik krásných a zajímavých míst se nachází v naší zemi • seznamuje se s nejvýznamnějšími architektonickými a uměleckými styly a jejich a jejich základní znaky	Z – Havajské ostrovy a náboženské představy jejich obyvatel Čj – smysl slov vkus, elegance, místa a data konání významných filmových festivalů v ČR a ve světě D – osobnost Gutha Jarkovského	

Občanská výchova - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Ochrana přírodního a kulturního bohatství Zachraňme Zemi	Žák: • prohlubuje vztah ke své vlasti a povzbuzuje zájem o ni • seznamuje se s některými organizacemi a úřady pro ochranu životního prostředí • zamýšlí se nad působením člověka na přírodu, nad jeho počínáním a jejich následky, přemýšlí o možné nápravě • vnímá naléhavost chránit kulturní a přírodní bohatství naší vlasti • uvádí možnosti, jak on sám může přispět k ochraně životního prostředí. • seznamuje se s posláním UNESCO • seznamuje se s možnostmi ochrany životního prostředí • uvědomuje si, že se ochrana životního prostředí týká každého z nás a je pro všechny důležitá • navrhuje řešení ve vztahu k životnímu prostředí • přistupuje aktivně k problémům ve svém okolí, učí se chovat šetrně k životnímu prostředí • seznamuje se s výhodami třídění odpadu a jeho dalším využitím	Z – podnebné pásy a typy přírodní krajiny, zakreslování regionů ČR do slepé mapy, letní sídlo prezidentů v Lánech, různé typy staveb lidských příbytků ve světě Př – ekosystém přírodní a umělý D – stavební styly Vv – umělecké styly a jejich někteří představitelé Lit. – o regionech v české literatuře D – vztahy lidí k přírodě v době pravěku Př – národní parky a chráněné krajinné oblasti, ukázka jejich návštěvního řádu Z - nejznámější národní parky světa	

Občanská výchova – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
IV. Majetek v našem životě Naše potřeby	Žák: • porozumí pojmům zbytné a nezbytné potřeby • seznamuje se s funkcemi peněz • zamýšlí se nad činiteli, které ovlivňují lidské potřeby • vyjmenovává základní biologické potřeby • uvědomuje si společenskou a kulturní podmíněnost hodnocení potřeb • chápe nezbytnost uspokojování psychických potřeb, jako je láska, přátelství • vnímá nutnost uspokojovat své potřeby přiměřeně a ne na úkor druhých • učí se soucítit s lidmi, kteří žijí ve špatných sociálních podmínkách a v rámci svých možností jim poskytovat možnou pomoc	D – historie druhů platidel na území České republiky	
Majetek a vlastnictví	• vysvětluje pojmy vlastnictví, movitý a nemovitý majetek, majetek hmotný a nehmotný	Čj – citáty o majetku	

Občanská výchova – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Mít nebo být?	Žák: • rozlišuje druhy vlastnictví • vyjmenovává práva vlastníka • vysvětluje způsoby získání majetku • zamýšlí se nad významem majetku pro život člověka, nad potřebou ho vlastnit a schopností s ním dobře hospodařit • sestavuje rozpočet své rodiny, příjmy a výdaje • zamýšlí se nad příčinami častého poškozování veřejného majetku • chápe nutnost respektovat cizí majetek a užíváním svého majetku neomezovat práva druhých • seznamuje se s pojmy životní úroveň, životní styl, konzumní společnost • vysvětluje, co ovlivňuje životní úroveň lidí • uvědomuje si, že kvalitu života nelze hodnotit jen podle majetku • zamýšlí se nad příčinami orientace člověka na hmotnou spotřebu • ujasňuje si vztah k penězům a majetku • učí se skromnosti, vážit si věcí, lidské práce, s rozmyslem je využívat a spotřebovávat	Z – rozdíly v životní úrovni různých zemí světa M – statistické ročenky	

Občanská výchova – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
V. *Řízení společnosti* Stát	Žák: • seznamuje se se znaky státu • osvojuje si pojmy demokracie, autokracie, republika, teokracie • rozlišuje různé formy státu • vhodně prezentuje a obhajuje své názory, respektuje názory spolužáků	D – Sámova říše Z – evropské monarchie Čj – Jules Verne: Dva roky prázdnin	
Cesta k demokracii	• chápe základní demokratické principy • rozlišuje demokratické a nedemokratické principy • uvědomuje si zodpovědnost všech občanů za udržení demokracie v daném státě • jedná v souladu s demokratickými zásadami • vysvětluje pojmy demokracie přímá a nepřímá	D – příklady demokratických a nedemokratických přístupů	
Volby	• seznámí se s volbami jako jedním z hlavních principů demokracie • seznámí se s pojmy aktivní a pasivní volební právo, vysvětluje jejich význam • rozlišuje volby parlamentní, obecní, prezidentské, volby do Evropského parlamentu • zkouší organizovat volby • připravuje se na budoucí aktivní roli ve volbách	Čj – slovesný rod činný a slovesný rod trpný	

Občanská výchova – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Začlenění do veřejného života *VI. Svět kolem nás* Spolupráce mezi zeměmi Evropy Tolerance k národnostním menšinám	Žák: • zopakuje si pojmy obec, státní správa, samospráva • seznámí se s dalšími možnostmi, jak se podílet na veřejném životě v obci a ve státě • seznámí se se systémem územní správy ČR • uvědomuje si, co ovlivňuje úroveň života v obci. • zkouší si rozhodování v „obecním zastupitelstvu“ • připravuje se na aktivní účast v životě obce • seznámí se s úkoly Evropské unie • blíže se seznámí s jednotlivými členskými státy EU • vysvětluje důležitost a přínos mezinárodní spolupráce • vyhledává základní informace a zajímavosti o členských státech EU • připravuje se na využívání možností, které nabízí spolupráce zemí EU • vysvětluje pojmy tolerance a intolerance, rasismus, xenofobie, diskriminace, antisemitismus • vciťuje se do role diskriminovaného člověka • uvědomuje si, jak první dojem poznamenává naše chování k lidem • učí se přistupovat k ostatním lidem bez předsudků	M – plošné jednotky M – výpočty se zaokrouhlenými čísly Př, Z – lidské rasy	

Občanská výchova – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Nadnárodní organizace a společenství	Žák: • seznamuje se s posláním OSN a NATO • uvádí příklady činností některých mezinárodních organizací • učí se chápat nutnost shody. • uvědomuje si nezbytnost světového míru.		
Ochrana obyvatel za mimořádných událostí	• seznamuje se s pojmy živelní pohroma, terorismus, havárie s únikem nebezpečných látek. • uvědomuje si nutnost sebeochrany za mimořádných událostí a nutnost vzájemné pomoci. • rozpoznává varovné signály. • správně používá telefonní linky tísňového volání. • vyzkouší si některé úkony první pomoci. • připravuje se účinně chránit v rámci svých možností nejen svůj život, zdraví a majetek, ale i jiných lidí.	Čj – význam slova živel	
VII. Lidská práva Lidská práva v dokumentech	• seznamuje se s některými dokumenty lidských práv, zejména se Všeobecnou deklarací lidských práv a Listinou základních práv a svobod. • uvědomuje si vzájemnou propojenost a souvislost jednotlivých dokumentů o lidských právech. • objasňuje důležitost dodržování lidských práv a nutnost jejich ochrany	Čj – příběh Kain a Ábel	

Občanská výchova – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rovnost a nerovnost Svoboda a autorita	Žák: • charakterizuje jednotlivá lidská práva a odlišuje je od jiných práv a povinností • dbá na dodržování vlastních lidských práv a na dodržování lidských práv jiných lidí • prohlubuje si poznatky o různých druzích diskriminace • zopakuje si pojmy diskriminace, xenofobie, rasismus, zamýšlí se nad jejich původem • vciťuje se do role pronásledovaného člověka. • uvědomuje si nejrůznější předsudky v přístupu k ostatním lidem • učí se vnímat ostatní lidi jako sobě rovné • vysvětluje pojmy svoboda a autorita, chápe svobodu ne jako nevázanost, ale jako stanovení a dodržování vnitřních pravidel • chápe stanovená společenská pravidla a autoritu jako nutnost pro svou ochranu a fungování společného života • rozpoznává porušování svobody • zamýšlí se nad problémy v uplatňování protichůdných práv • učí se být schopen podřídit se autoritě, ale současně si zachovat vlastní samostatnost a vnitřní svobodu	Čj – moudro o svobodě v bajkách	

Občanská výchova – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Morálka a mravnost Všeobecná deklarace lidských práv a Listina základních práv a svobod občanů ČR	Žák: • rozumí pojmu morálka • rozlišuje, co je dobré a špatné • učí se naslouchat hlasu svého svědomí a řídit se jím • není lhostejný k porušování svých práv a jiných lidí • seznámí se s vybranými body těchto dokumentů • na příkladech uvede uplatňování těchto dokumentů v běžném občanském životě	Čj – o dobru a zlu v pohádkách, význam slova euthanasie Dokument Ústava ČR	

Občanská výchova - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Osobnost Co už je za mnou	Žák: • uvědomuje si, že během vývoje organismu nedochází jen ke změnám fyzickým a fyziologickým, ale také k psychickým a sociálním • seznamuje se blíže s pojmy biologická, psychická a sociální stránka jedince a tyto stránky rozlišuje • uvědomuje si, jak nás ovlivňují a formují životní události • všímá si rozdílů mezi lidmi a učí se je vnímat jako přirozené • opakuje si znaky jednotlivých vývojových období • upevňuje si pravidla správné životosprávy • zamýšlí se nad tím, co člověka utváří, co jej vychovává a která pravidla jsou pro jeho život důležitá • odlišnosti mezi lidmi nevnímá jako důvod k nepřátelství • přijímá biologické, psychické i sociální změny ve svém životě jako přirozené a normální	Př – fáze vývoje člověka, biologické změny, dědičnost	
Kde právě jsem	• vysvětluje obsah pojmu osobnost		

Občanská výchova - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Kam jdu	Žák: • opakuje si charakteristické znaky období dospívání • poznává sebe sama • uvědomuje si vlastní jedinečnost • učí se rozeznávat své záporné stránky a pracovat s nimi • uvědomuje si své klady a posiluje je • zamýšlí se nad tím, jak se na dospívající dívají starší lidé a uvědomuje si, že i dospělí to mají těžké s mladými • přijímá sama sebe pozitivně • učí se být otevřený k druhým • seznamuje se s dalšími fázemi lidského života, tedy s dospělostí a stářím • uvědomuje si, že k některým znakům dospělosti člověk dospívá výchovou a sebevýchovou • diskutuje o problematice jednotlivých etap života • zamýšlí se nad významem iniciačních rituálů • učí se cílevědomosti a využívat životní příležitosti	Čj – význam slova rituál	

Občanská výchova – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Jak se znám Co jsem	Žák: • vysvětluje pojmy sebepojetí, sebehodnocení, sebevědomí • zkouší uplatňovat metody posilující sebevědomí • seznamuje se s možnostmi splnění svých snů • zamýšlí se nad rozdíly mezi zdravým • a přehnaným sebevědomím • uvědomuje si rozdíl v sebevnímání a tím, jak nás vnímají jiní lidé • snaží se o pozitivní přístup sama k sobě, pěstuje si vůli • vysvětluje pojmy temperament a charakter • jednoduše charakterizuje jednotlivé temperamentové typy klasické typologie • opakuje poznatky o mravnosti, morálce a mravním jednání • zjišťuje svůj dominantní typ temperamentu • a stanovuje si pro něj sebevýchovné úkoly • uvědomuje si rozdíly v reakcích lidí s různým temperamentem • zamýšlí se nad projevy charakteru v jednání člověka • diskutuje o problematice charakterního a bezcharakterního jednání	Čj – slohové cvičení na téma. Co by mně řekl… Př – klasická typologie	

Občanská výchova – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Co chci Co mohu <u>*II. Psychické projevy a stavy*</u> Jak poznávám a vnímám	Žák: • počítá s rozdílným jednáním lidí a přizpůsobuje mu své jednání • využívá získaných poznatků k cílené sebevýchově • seznamuje se s pojmem motiv a zájmy • opakuje si pojem potřeba a hodnota • uvědomuje si, co člověka motivuje • rozlišuje nižší a vyšší potřeby • poznává, které motivy jsou pro nás obzvláště důležité • využívá svých poznatků k posílení své aktivity a činorodosti • vysvětluje pojmy vloha, schopnost, inteligence, nadání, talent, genialita, kreativita • uvědomuje si potřebu rozvíjení svých vloh vlastní činorodostí • posiluje si sebevědomí, vědomě rozvíjí kreativitu • seznamuje se s pojmy vjem, smyslové vnímání, sociální vnímání	Cizí jazyk – pojmenovává své zájmy a koníčky v cizím jazyku Vv – někteří významní malíři Čj – význam slova génius, Mensa České republiky	

Občanská výchova – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Jak myslím a tvořím nové Jak si pamatuji a soustředím se	Žák: • uvědomuje si součinnost smyslových orgánů při získávání informací o vnějším a vnitřním prostředí • uvěřuje si existenci smyslových klamů • procvičuje si svou všímavost a představivost • uvědomuje si závislost vnímání na ostatních vlivech a chybné tendence při vnímání druhých lidí • učí se nepodléhat omylům při sociálním vnímání druhých lidí • pěstuje v sobě pozitivní vnímání světa • seznamuje se s pojmy myšlení, pojem, myšlenková operace • procvičuje svou schopnost myšlení, hledá nové způsoby řešení problémů • procvičuje divergentní myšlení – hledá více možností, učí se neomezovat se pouze na jednu možnost řešení problému • seznamuje se s pojmy paměť, zapomínání a pozornost, chápe jejich zákonitosti • procvičuje různé druhy paměti • ověřuje na sobě pravidla pro zapamatování • zamýšlí se nad tím, co nám pozornost ulehčuje a co ji naopak ztěžuje • testuje si svou pozornost a svůj typ paměti zrakový, sluchový, pohybový	Př – smyslové orgány Čj – slova jednoznačná a mnohoznačná	

Občanská výchova – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Jak se učím Jak prožívám své city <u>*III. Člověk v sociálních vztazích*</u> Umím se přiměřeně prosazovat	Žák: • uvědomuje si rozdíly mezi hrou, učením a prací • seznamuje se s funkcemi levé a pravé hemisféry • hledá odlišnosti mezi jednotlivými druhy činností • zamýšlí se nad nutností celoživotního vzdělávání • pokouší se určit, která hemisféra je u něho dominantní a cílevědomě zapojuje méně dominantní hemisféru • vědomě rozvíjí svou osobnost • hledá porozumění pro pojmy city, afekty, vášně • a nálady, seznamuje se s jejich základními vlastnostmi druhy • uvědomuje si a pojmenovává své emoce, hledá jejich příčiny a přemýšlí o jejich projevech • uvědomuje si motivační vliv emocí na vlastní aktivitu • vnímá propojenost mezi city a vnějšími tělesnými projevy, akceptuje a kontroluje své city • seznamuje se s pojmy asertivní, pasivní • a agresivní jednání, seznamuje se s asertivními právy a povinnostmi • rozpoznává nevýhody agresivního a pasivního jednání • zvažuje výhody asertivního chování pro lepší • a snadnější jednání s lidmi	Vv, Tv, Hv – vyjadřování libovolných pocitů a nálad pomocí umění	

Občanská výchova – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zvládnu i náročné životní situace Umím žít zdravě	Žák: • vyjadřuje svůj názor a postoj • asertivně vyjadřuje pochvalu a kritiku • učí se přijímat kritiku a pochvalu • používá vhodné formulace při efektivní komunikaci • získané poznatky a dovednosti asertivního jednání využívá v osobním životě • vysvětluje pojmy stres, konflikt a kompromis • rozlišuje vlastní původce stresu, tzv. stresory • učí se zvládat stresové situace • zamýšlí se nad svými způsoby řešení konfliktů, hledá vhodnější varianty jejich zvládání • nacvičuje užívání tzv. JÁ-výroku • aplikuje získané poznatky v praxi • přemýšlí o obsahu pojmu zdraví • upevňuje si pravidla zdravého způsobu života • uvědomuje si, že zdraví je jednotou tělesné a duševní pohody • uvědomuje si svůj aktuální zdravotní stav a řeší jeho případné nedostatky • trénuje schopnost relaxace. • zamýšlí se nad důsledky nevhodných praktik, které poškozují naše zdraví, např. užívání návykových látek • pečuje o své zdraví po stránce tělesné • a duševní	Čj – vysvětlení smyslu různých přísloví k lidským vlastnostem Př – chování stresovaných zvířat Fy – blesk, kladný a záporný náboj D – osobnost Prokop Diviš Rv – zásady péče o zdraví, vyvážená strava, režim dne	

Občanská výchova – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
IV. Hospodaření Ten umí to a ten zas tohle	Žák: • zopakuje si pojmy potřeby, dělba práce, výroba, služby, statky a seznámí se s pojmy vzácné statky, volné statky, specializace, efektivita • vciťuje se do života v minulosti a zamýšlí se nad jeho přednostmi a negativy • popisuje základní funkce a principy dělby práce v rodině a společnosti a vysvětluje jejich význam • uvědomuje si rozsáhlost výrobních • a nevýrobních řetězců uspokojujících naše potřeby, závislost jako jeden z důsledků přílišné specializace • popisuje jednoduše vývoj výroby • uvědomuje si důležitost vzájemné spolupráce • a prohlubuje svou vlastní schopnost spolupracovat s ostatními lidmi • zamýšlí se pod vlivem získaných informací nad možnostmi zmírnění vlastního konzumu	D – dělba práce, vznik a vývoj tovární výroby	
Přejete si, prosím	• seznamuje se s pojmy odvětví a výrobní faktory • rozlišuje výrobní a nevýrobní odvětví • vyjmenovává příklady výrobních faktorů, práce, půdy, kapitálu • orientuje se v síti obchodů a služeb v obci, popř. regionu • zamýšlí se nad způsoby, kterými se prodávající snaží získat své zákazníky • při nákupu zboží a využívání služeb vhodně • komunikuje a formuluje své požadavky	Cizí jazyk – komunikace s prodavačem v cizím jazyku	

Občanská výchova – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Nakupujeme *V. Právní minimum* Právo je minimum morálky	Žák: • zamýšlí se nad způsoby, kterými se prodávající snaží získat své zákazníky • při nákupu zboží a využívání služeb vhodně komunikuje a formuluje své požadavky • vysvětluje pojmy trh, nabídka, poptávka, firmy, domácnosti • opakuje si funkce peněz a uvádí způsoby jejich získávání • vykládá podstatu fungování trhu na příkladu chování kupujících a prodávajících • zamýšlí se nad možnostmi ovlivňování poptávky. • jednoduše charakterizuje subjekty nabídky a poptávky na trhu • jednoduše vysvětluje fungování trhu zboží a trhu práce • uvědomuje si vzájemné propojení ekonomických subjektů, firem a domácností • přemýšlí nad základními ekonomickými otázkami – Co? Jak? Pro koho? • při nákupu zboží zvažuje nejen cenu, ale i kvalitu • uvědomuje si význam práce jako hlavní zdroj příjmů • při nákupu zboží zvažuje nejen cenu, ale i kvalitu • uvědomuje si význam práce jako hlavní zdroj příjmů	Čj – různý význam slova cena, Nobelova cena, Pulitzerova cena	

Občanská výchova – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Právo je systém	Žák: • upevňuje si znalost pojmů morálka a právo • vysvětluje rozdíl mezi právními a morálními normami • procvičuje možnosti spolupráce v rámci třídy • posiluje schopnost dodržování společně stanovených zásad • uvědomuje si potřebu dodržování pravidel pro fungování společnosti • uvědomuje si důležitost spolupráce • seznamuje se se systémem práva • vysvětluje pojmy právní vztah, právní řád, právní odvětví • přemýšlí nad konkrétními právními vztahy • rozlišuje účastníky právnických vztahů, osoby právnické a fyzické • pokouší se vyhledávat potřebné právní normy platné v konkrétní životní situaci • uvědomuje si důležitost znalosti svých práv a povinností a podle toho jedná • chápe, že neznalost zákona neomlouvá		

Občanská výchova – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Ústava ČR Moc zákonodárná Moc výkonná Moc soudní	Žák: • seznámí se s Ústavou ČR • vyjmenovává jednotlivé hlavy Ústavy ČR • vyhledává informace v Ústavě ČR • uvědomuje si důležitost Ústavy ČR jako nejvyššího právního předpisu českého právního řádu, upravujícího zásadní otázky týkající se řízení společnosti a života občanů • vysvětluje Preambuli Ústavy ČR • upevňuje si znalosti o zákonodárné složce stání moci • seznamuje se s pojmy poměrový a většinový systém, mandát, poslanecká imunita • uvědomuje si význam Parlamentu ČR jako orgánu silně ovlivňujícího život ve společnosti • připravuje se na využití svého volebního práva v dospělosti, pasivní a aktivní • seznámí se s fungováním výkonné moci • vyzkouší si postup při tvorbě vlády • chápe význam a úkoly vlády a prezidenta ČR • uvědomuje si vzájemnou provázanost moci zákonodárné a výkonné jako důležitého znaku demokracie	Z – sídla nejvyšších státních orgánů ČR	

Občanská výchova – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Základní práva a svobody Politika	Žák: • seznámí se s významem soudní moci a se soustavou soudů ČR • zamýšlí se nad prostředky, které umožňují nestrannost a nezávislost soudů • vysvětluje rozdíly mezi trestním a občanskoprávním řízením • uvědomuje si zodpovědnost soudů a obtížnost jejich rozhodování • upevňuje své znalosti o základních lidských právech a povinnostech • uvědomuje si, že základní lidská práva jsou zakotvena v našem ústavním pořádku • jsou garantována státem a chráněna jeho institucemi • posiluje schopnost diskuse a společného řešení. • zamýšlí se nad významem odpovědnosti • prosazuje svá lidská práva a současně respektuje práva druhých lidí • seznamuje se s pojmy politické spektrum, pravice, levice, pluralita • rozlišuje hlavní principy levicových a pravicových stran • zamýšlí se nad prostředky užívanými ve volebních kampaních • připravuje se na zodpovědné využití svého volebního práva		

Občanská výchova – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Právo v Evropě	Žák: • objektivně hodnotí možnosti politických stran, rozlišuje předvolební sliby a povolební praxi • seznamuje se s orgány EU • uvědomuje si, že uspořádání EU je probíhající proces • diskutuje nad aktuální situací v EU • porovnává soustavu orgánů EU se soustavou státních orgánů ČR • projevuje zájem o aktuální situaci v EU jakož i o aktuální politickou situaci v ČR		

Občanská výchova – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
I. Občan Já jako občan obce	Žák: • vypravuje o své obci a jejích obyvatelích, o životě ve své obci; uvádí jména významných osobností • připravuje se na svou spoluúčast na správě a řízení obce • seznamuje se s právem volebním a petičním • chápe význam komunálních voleb		
Na úřadu	• uvědomuje si své právo na informace, zná povinnosti úředníků • seznámí se s vyřizováním záležitostí na úřadu, je si vědom svých povinností a práv, umí dodržovat pravidla slušného chování		
Jsem občanem státu	• chápe pojem státní občanství, občanství ČR, seznámí se s průkazy totožnosti a povinností prokázat se jimi • seznámí se s možnostmi ovlivňování věcí veřejných v demokratické společnosti, s postavením cizinců, vysvětluje pojem imigrace		
Jsem občanem Evropské unie	• vnímá ČR jako součást Evropské unie, chápe práva a povinnosti plynoucí z občanství v EU, uvědomuje si výhody členství v EU		

Občanská výchova – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
II. Občan a právo Odvětví práva ČR Občanskoprávní vztahy Vlastnictví zavazuje	Žák: • vysvětluje pojmy právní stát, zákonnost, právní jistota a právní vědomí • seznamuje se s nutností právního řádu a jeho dodržováním • vysvětluje rozdíl mezi pojmem zákon, právní předpis a právní norma • chápe právní vztahy mezi konkrétními subjekty, vysvětluje pojem fyzická a právnická osoba • seznamuje se se způsobilostí k právům a povinnostem, se způsobilostí k právním úkonům • vyjmenovává základní občanská práva, seznamuje se s Ústavou ČR a Listinou základních práv a svobod • seznamuje se s existencí Občanského zákoníku, vysvětluje pojmy vlastnické právo, zodpovědnost vlastníka a dědění • uvádí způsoby nabývání vlastnictví a jeho druhy • definuje majetek a bohatství v žebříčku našich hodnot • vysvětluje pojmy oprávněné a neoprávněné omezení vlastnického práva, vyvlastnění, pojištění majetku, pojištění odpovědnosti za škodu		

Občanská výchova – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
III. Právní ochrana Orgány právní ochrany a sankce Přestupky a správní řízení Občanské soudní řízení Trestní právo	Žák: • uvědomuje si nutnost ochrany autorských práv, uvádí příklady jejich porušování • seznamuje se s občanskoprávní smlouvou a jejími náležitostmi, vysvětluje pojmy smlouva o dílo, smlouva kupní, zakázka, závazky, pohledávky • je upozorněn na zodpovědnost občanů za jimi způsobené škody a na právo domáhat se odškodnění • vysvětluje rozdíly mezi právní a mravní normou • vyjmenovává orgány právní ochrany a jejich úkoly. • vysvětluje nutnost dodržování zákonů. • uvádí příklady protiprávního jednání, chápe význam sankcí • vysvětluje pojem správní řízení a jeho průběh • definuje pojem přestupek, vyjmenovává povinnosti svědka • seznamuje se s činností správních orgánů a s vyřizováním jejich běžné agendy • popisuje průběh občanského soudního řízení • uvádí rozdíly mezi občanským soudním a správním řízením • chápe úlohu soudů a vyjmenovává jejich soustavu v ČR		

Občanská výchova – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Děti a paragrafy <u>*IV. V pracovním poměru*</u> Správná volba Každé povolání si žádá své	Žák: • uvědomuje si trestní odpovědnost občana • vysvětluje rozdíl mezi přestupkem a trestným činem • uvádí příklady trestné činnosti mladistvých a její možné příčiny a následky • hledá a navrhuje cesty ke snížení trestné činnosti mladistvých • uvádí rozdíly mezi trestním stíháním dospělých a mladistvých • uvědomuje si důležitost prevence • seznamuje se s důležitostí správné volby povolání, a se studijními a jinými předpoklady pro výkon zvoleného povolání • učí se sebepoznávání – vyjmenovává své vlastnosti, schopnosti a dovednosti • pokouší se o plánování vlastní budoucnosti • seznamuje se s profesním a personálním poradenstvím • vysvětluje pojmy pracovní činnost, pracovní prostředí, pracovní prostředky a předměty		

Občanská výchova – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
První brigáda, první zaměstnání V zaměstnání *V. Rodina a zákony* Rodina	Žák: • chápe význam zodpovědné volby povolání pro svůj další život • poznává možnosti, jak hledat zaměstnání, a jak získávat potřebné informace • seznamuje se s možnostmi komunikace se zaměstnavatelem, umí napsat žádost zaměstnání a sestavit svůj životopis • uvádí základní nabídku služeb úřadu práce • seznamuje se s pojmem pracovní právo • definuje pojem pracovní smlouva, uvádí její povinné náležitosti a náležitosti výpovědi, vyjmenovává jednotlivé způsoby rozvázání pracovního poměru • seznamuje se s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů • seznamuje se se základními ustanoveními Zákoníku práce v části zaměstnávání mladistvých • učí se vnímat rodinu z pohledu práva, seznamuje se se základními právy a povinnostmi manželů • vysvětluje rozdíl mezi manželstvím a partnerstvím • vyjmenovává základní formy pomoci státu rodinám		

Občanská výchova – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rodiče a děti *VI. Hospodaření* Stát a národní hospodářství Státní rozpočet Záchytná sociální síť Peněžní ústavy Právní subjekty podnikání	Žák: • výchova, právní odpovědnost rodičů, mravní a právní důsledky rozvodu • náhradní rodinná péče, mezinárodní adopce • seznamuje se s pojmy ekonomika, zásahy státu do ekonomiky – normativní a pozitivní ekonomie, řízená a tržní ekonomika • na příkladech poznává zákonitosti fungování trhu • státní rozpočet – zdroje příjmů • daně v daňové soustavě ČR • poplatník a plátce daně • sociální politika státu • druhy pojištění, povinné pojištění • pomoc potřebným • peněžní ústavy, Česká národní banka, bankovní služby, úrok, úvěr • elektronické bankovnictví • poznává možnosti podnikání v ČR • seznamuje se s fungováním živnostenského úřadu, vysvětluje pojmy živnostenský list, živnostník • chápe odlišnosti, výhody a nevýhody zaměstnání a podnikání		

Občanská výchova – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
VII. Globální svět Problémy současného světa Ohrožené životní prostředí Příliš mnoho lidí – příliš problémů *VIII. Životní perspektivy* Životní plány a cíle	Žák: • svět kolem nás, odpovědnost člověka za osud planety • globální, lokální a individuální problémy, jejich řešení • chápe vztah člověka a přírody • ekologie, závažnost a důsledky zásahů lidí do přírody • organizace a hnutí • globalizace • populační exploze, ekologická stopa • války a ozbrojené konflikty • mimořádné události, ochrana obyvatel v případě ohrožení, evakuace • zamýšlí se nad smyslem života, učí se hledat vlastní zdroje energie a dobré nálady		

5.12. Charakteristika vyučovacího předmětu

Rodinná výchova 6. – 8. ročník

Předmět výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7. a 8. ročníku 1 hodinu týdně

Vzdělávání je zaměřeno na
- preventivní ochranu zdraví
- na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky
- na dovednosti odmítat škodlivé látky
- předcházení úrazům
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc

Předmětem prolínají **průřezová témata**:
- VDO – angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpov. chování
- OSV – obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích
- MKV – schopnost zapojovat se do diskuze, rozeznat argumentaci a výrazové prostředky komerční i politické reklamy
- EV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
- VMEGS – osvojování evropských hodnot, svoboda lidské vůle, humanismus, morálka, kritické myšlení,…

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k

- efektivnímu učení
- vyhledávají a třídí informace, využívá je v procesu učení
- vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- plánují, organizují a řídí vlastní učení
- samostatnému vyhledávání, hodnocení a využívání informací při rozhodování o volbě budoucího profesního zaměření

Učitel

- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům , řešením sami žáci
- sleduje při hodině pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají nejrůznější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel

- klade otevřené otázky
- ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence komunikativní

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze
- uplatňují bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy

- získávají dovednosti s komunikací v situacích souvisejících s volbou povolání a vstupem do zaměstnání

Učitel

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

Učitel

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- chápou základní ekologické souvislosti, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví

- prakticky využívají poznatky z oblasti sebepoznání, rozhodování a plánování vlastní budoucnosti při dosahování stanovených životních cílů

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Žáci

- si zdokonalují grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- mohou využít ICT pro hledání informací
- využívají znalostí v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci
- uvědomují si nutnost stále na sobě pracovat bez ohledu na již dosažený stupeň vzdělání

Učitel

- umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi,…
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích

Rodinná výchova - 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rodina a širší sociální prostředí Rodina- postavení a role ženy a muže Vliv rodiny na rozvoj osobnosti dítěte Komunikace Komunikace v rodině Komunikace mezi vrstevníky a ve společnosti dospělých Modelové situace zaměřené na osvojení komunikačních dovedností Kamarádství, přátelství, láska *Rozvoj osobnosti* Duševní a tělesné zdraví Vyrovnávání se s problémem(únik)- úvod	Žák: • rozlišuje užší a širší příbuzenské vztahy • popíše základní funkce rodiny • zná rozdělení rolí v rodině • projevuje úctu k rodinným tradicím a zvyklostem • uvede konkrétní příklady pravého kamarádství • respektuje přijatá pravidla mezi vrstevníky • k opačnému pohlaví se chová kultivovaně • dokáže rozpoznat pozitiva a negativa životního stylu lidí pro zachování zdraví • umí vyjádřit své názory a pocity k řešení problému	Čj- přísloví, literatura Hv- písně. ukolébavky, tanec Z- školství v rozvojových zemích Ov- žebříček hodnot Čj- rčení	OSV umět správně komunikovat v různých situacích rodinného života

Rodinná výchova - 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Osobní bezpečí Způsoby chování v krizových situacích- šikanovaní, deviantní osoby Způsoby chování při pobytu v různých prostředcích Dětská krizová centra, linky důvěry Zdokonalování nácviku komunikace s linkou důvěry a jinými specializovanými službami Beseda s policistou	Žák: • rozpozná situace ohrožující jeho bezpečnost • používá účinné způsoby chování uplatňuje účelné metody chování v případě šikanování, týrání, zneužívání • komunikuje se službami poskytující anonymní poradenskou službu • přivolá pomoc dospělých, policie v situacích cizího ohrožení		OSV hledání pomoci při potížích, respektování podpora, pomoc, chování podporující dobré mezilidské vztahy
Péče o zdraví, osobní hygiena, režim dne Osobní a intimní hygiena chlapců a dívek Odívání – různé příležitosti a činnosti Režim dne – vedení záznamu o čase stráveném u TV, videa, počítače a jeho srovnání s časem věnovaným pohybu	• uplatňuje pravidla osobní hygieny v denním režimu • dokáže rozlišit vhodnost oblečení na různé příležitosti • ví, kolik času je potřebné denně věnovat aktivnímu pohybu • zařazuje do denního režimu pohybové aktivity, které jsou pro něj vhodné	Tv	

Rodinná výchova - 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zdravá výživa Vliv výživy na zdravotní stav lidí Výživová hodnota potravy, energetická potřeba organismu Způsoby technologie zpracování jednotlivých druhů potravin ke vztahu ke zdravé výživě Sestavování jídelníčku Hodnocení jídelníčku v rodině a ve školní jídelně z hlediska zásad zdravé výživy Recept na přípravu jednoduchého pohoštění ze studené kuchyně	Žák: • rozlišuje mezi zdravými a méně zdravými potravinami • orientuje se v údajích na obalech potravinářských výrobků • rozlišuje mezi čerstvými, starými a zkaženými potravinami • posoudí do jaké míry se děti stravují zdravě	D- mořeplavci Z- tropické země, tropické ovoce Př- Čj Hv	EV ekologické zemědělství VMEGS zvyky a tradice národů Evropy MKV respektování zvláštností různých kultur MV kritický přístup k reklamě na potravinářské výrobky, role médií při výběru a nákupu potravin a nápojů
Sexuální výchova Proměny člověka v dospívání Vztahy mezi chlapci a děvčaty Sexuální zneužívání- pedofile	• dovede používat základní pojmy sexuální výchovy • nepoužívá vulgární slova související se sexualitou	Př Ov Čj- literatura	

Rodinná výchova - 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Prevence zneužívání návykových látek Pozitivní životní cíle a hodnoty Alkoholismus, kouření Propagace tabákových výrobků a alkoholu formou reklamy Modelové situace zaměřené na nácvik způsobu odmítání Centra odborní pomoci	Žák: • dokáže vyjádřit svoje názory k systému hodnot • vytváří si postoje na škodlivost reklamy a k výchově na zdraví • dokáže zhodnotit možné důsledky kouření na vznik nemocí	Hv- písničkáři	MV média jako zdroj informací o vlivech působících na zdraví EV vztah člověka k prostředí

Rodinná výchova - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<u>*Rodina*</u> Práva a povinnosti členů rodiny Kdo si hraje nezlobí Rodina a domov Komunikace v rodině Rodina a bydlení O zařízení a stolování Jak sestavit domácí rozpočet <u>*Klíče ke zdraví*</u> Člověk ve zdraví a nemoci Infekční choroby Postižení mezi námi Klíče ke zdraví	Žák: • správně chápe práva a povinnosti v rodině i mimo • uvědomuje si význam společenských her, dodržování pravidel v řešení případných konfliktů • chápe estetiku a společenská pravidla jako součást způsobu života • chápe význam verbální a neverbální komunikace • dokáže vytvořit žebříček hodnot s ohledem na ekonomické myšlení a jednání • uvědomuje si ekonomické stránky života • uvědomuje si rozdílnost nemoci a postižení, důležitost péče o nemocné • rozpozná běžná onemocnění virová a bakteriální • porozumí pravidlům prevence chorob • uvědomuje si, že i postižení lidé mohou mít šťastný život pokud jim vytvoříme podmínky • vnímá a chápe rozdílnost potřeb jedincům s různým postižením	Př- mláďata (starost o potomky), dorozumívání živočichů Čj – pohádky Z- obydlí M- geometrie- plánek D - bydlení v historii Vv – reprodukce obrazu Hv - poslech Př- hmyz, paraziti Z- (běh Terryho Foxe)	OSV utváření dobrých mezilidských vztahů v rodině, praktických životních dovedností MKV pozitivní postoje k jinakosti

Rodinná výchova - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<u>*Zdravá výživa*</u> Zdravá výživa Látky tvořící naše tělo Alternativní výživa a poruchy výživy Abeceda zdravé výživy	Žák: • chápe základní pravidla sestavování jídelníčku • uvědomuje si rozdílnost stravování ve vztahu ke kultuře a tradicím • zdůvodní klady a zápory alternativních způsobů výživy • rozpozná poruchy příjmu potravy • objasní nutnost dodržování pitného režimu • vysvětlí souvislosti mezi nezdravou výživou a rozvojem civilizačních chorob	Čj	VMEGS zvyky a tradice národů Evropy MKV respektování zvláštností různých kultur MV kritické vnímání mediálních sdělení, reklamy na potraviny, vliv médií na každodenní život
<u>*Zneužívání návykových látek*</u> Drogy- zrádný přítel Nejčastěji užívané drogy Drogy a jejich účinky Doping Záludnosti drog Drogy a legislativa Vznik závislost Drogy aneb Ztráty a nálezy	• uvědomuje si historické souvislosti v otázkách zneužívání léčiv a drog • dokáže vyjmenovat nejčastěji užívané drogy v současné společnosti a jejich účinky • uvědomuje si nebezpečné užívání drog a zdravotní a sociální dopad • přemýšlí o smysluplném trávení volného času	D Čj- řecké báje Ov- zákony	OSV komunikace v různých situacích/ odmítání, vysvětlování, přesvědčování) MV kritické vnímání mediálních sdělení (kouření, alkohol) VDO výchova k úctě a zákonům

Rodinná výchova - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Osobní bezpečí Nebezpečné situace Skupina vrstevníků a násilí Agresoři a oběti Každý chce dosáhnout úspěchu Bezpečné sportování Bezpečnost silničního provozu Násilí v sexualitě Nacvičuje první pomoc	Žák: • samostatně vyhledá v případě potřeby specializované služby • rozpozná situace ohrožující jeho bezpečnost • používá účelné metody chování v případě šikanování a týrání • kriticky se vyjadřuje k projevům násilí • dodržuje pravidla pro sportování • rozumí dopravním předpisům týkajících se chodce a cyklisty jako účastníka silničního provozu • rozumí pojmům týkajících se pohlavních úchylek • dokáže poskytnout první pomoc	D Z- olympijské hry	EV ochrana přírody při sportovních akcích VDO zásady slušnosti a odpovědnosti, projevovat se v jednání a v řešení problémů samostatně a odpovědně
Sexuální výchova Lidský život v proměnách času Odlišnosti mají svůj význam Pohlavní orgány muže a ženy Stáváme se mužem a ženou Rozmnožování	• pojmenuje tělesné i psychické změny v dospívání • osvojí si pojmy s oblasti sexuality • popíše lidskou reprodukce • nepoužívá vulgární slova spojená se sexualitou	Vv- zobrazení lidského těla D- renesance Př- rozmnožování rostlin	OSV sebepoznání, sebepojetí- moje tělo, moje psychika Moje vztahy k druhým lidem v dospívání

Rodinná výchova - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rodina Faktory ovlivňující stabilitu rodiny Hledání ideálů aneb jak najít toho pravého, pravou Sňatek ano, či ne Neshody v manželství	Žák: • správně chápe práva a povinnosti v rodině i mimo ní • vyjmenuje povahové vlastnosti partnerů, které jsou předpokladem pro založení rodiny • uvědomuje si rizika předčasného vstupu do manželství • dokáže řešit různé konflikty v partnerství, v manželství i rodičovství • uvědomuje si nutnost hledání kompromisu ve vztazích	Vv- (ztvárnění rodiny),motivy lásky(Švabinský, Mánes Čj- literatura(sonety) Hv- motivy lásky(Prodaná nevěsta) Ov	OSV poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace v různých situacích
Člověk ve zdraví a nemoci Rozumět a pomáhat nemocným aneb jak o ně pečovat Stravování nemocných Podávání léků Sami sobě lékařem aneb prevence léčení přírodními prostředky Hrozba civilizačních chorob aneb hledá se zdravý člověk	• zdůvodní léčebný režim a jeho proces na uzdravování nemocného • vysvětlí dietní stravování v době nemoci • zná rizika alternativní medicíny • rozliší pozitivní a negativní působení alternativních způsobů léčení • rozlišuje běžné civilizační choroby • uvědomuje si faktory, které způsobují civilizační choroby	Př- léčivé byliny, onemocnění rostlin Ch- Tv-	MV média jako zdroj informací o zdraví, prevence a úspěchy lékařské vědy, role médií v propagaci zdravého způsobu života

Rodinná výchova - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<u>*Zdravá výživa*</u> Zdravá výživa aneb to mám ale hlad Vliv výživy a způsobu stravování na zdravý člověka Jak tělo zpracovává a využívá potraviny Nežádoucí způsoby výživy Zdravé či nezdravé?- alternativní strava Zdravé či nezdravé- reklama a hygiena potravin Shrnutí zásad při výběru a přípravě pokrmů <u>*Prevence zneužívání návykových látek*</u> Drogy kolem nás Závislost je nebezpečnější než samotné drogy Jak se ubránit, jak pomoci	Žák: • rozumí vztahu mezi příjmem a výdejem energie • pozná nedůslednost ve výživě a stravovacích návycích i poruchy příjmu potravy • uvědomuje si možná rizika v souvislosti s různými typy alternativního stravování • diskutuje o reklamě na potraviny z hlediska její věrohodnosti • popíše správné zásady pro zdravou úpravu jídla • uvede rizika častého využívání rychlého občerstvení • dává do souvislosti rizika zneužívání drog s ohrožením zdravý člověka • uvede poškození zdraví člověka v důsledku zneužívání drog (následky zdravotní, psychické, sociální) • předvede způsob odmítnutí drogy • dokáže setrvat na svých argumentech	Ov- zákony M- grafy	OSV regulace vlastního jednání a prožívání MV vliv médií na společnost (modelky) Reklama na potravinářské výrobky OSV komunikace v různých situacích (odmítání, vysvětlování, přesvědčování) VDO výchova k úctě k zákonům MV kritické vnímání mediálních sdělení (kouření alkohol)

Rodinná výchova - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Osobní bezpečí Agresivita patří k životu…? Nebezpečí kolem nás aneb hledám bezpečí Žijeme v bezpečí- nebezpečí číhá všude *Lidská sexualita aneb co je to láska* Láska Odlišnost v lásce aneb co je a co není normální Reprodukční zdraví dospívajících a možná ohrožení Co k lásce patří a co ne Plánované rodičovství	Žák: • zaujímá odmítavý postoj k záporným jevům agresivity • uvědomuje si i jiné formy nebezpečí – úrazy • vysvětlí nebezpečí nemocí způsobených živočichy • dokáže vyjmenovat „ mimořádné situace“ a popíše jak se chovat (záplavy, požáry) • poskytne první pomoc • uvědomuje si, že sexuální orientace není na překážku úspěchu a postavení ve společnosti • rozpozná odlišnosti mezi zdravým a nezdravým sexuálním životem (sexuální deviace) • uvědomuje si příčiny podněcující sexuální touhy mužů (zjev, oblékání) • vysvětlí rizika nechráněného pohlavního styku a střídání partnerů • chápe význam antikoncepce	Z- záplavy ve světě Čj- literatura (obrazy válek) Vv- obrazy Čj- esej Vv- odívání Hv Tv- tanec D- odívání v historii Z- odívání v souvislosti s podnebním pásmem Př- přírodní vlákna	VDO zásady slušnosti, tolerance a odpovědného chování VMEGS morálka a osobní zodpovědnost

Rodinná výchova - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Sebepoznání *Rozhodování* *Akční plánování* *Možnosti absolventa* *Informace pro volbu povolání* *Rovnost příležitostí na trhu práce* *Adaptace na životní změny*	• orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce		

5.13. Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika 6. – 9. ročník

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 6. a 8. ročníku 4 hodiny týdně, v 7. a 9. ročníku 5 hodin týdně.

Vzdělání v matematice je zaměřeno na
- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matematických postupů
- rozvoji abstraktního a exaktního myšlení
- logickém a kritickém usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika - převody jednotek, rovnice,…, zeměpis - měřítko mapy, výpočty vzdálenosti, rozlohy,…, chemie - řešení rovnic, převody jednotek,……)

Předmětem prolínají průřezová témata.

Dle standardů očekáváme tyto výstupy:

Žák provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu; Žák zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor; Žák modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel; Žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem); Žák řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů; Žák řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek); Žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním; Žák formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav; Žák analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel; Žák vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data; Žák porovnává soubory dat; Žák určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti; Žák vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem; Žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů; Žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku; Žák charakterizuje a třídí základní rovinné útvary; Žák určuje velikost úhlu měřením a výpočtem; Žák

odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů; Žák využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh; Žák načrtne a sestrojí rovinné útvary; Žák užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků; Žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar; Žák určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti; Žák odhaduje a vypočítá objem a povrch těles; Žák načrtne a sestrojí sítě základních těles; Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině; Žák analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu; Žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací; Žák řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.

Standardy jsou konkretizovýny (rozepsány) ve výstupech jednotlivých ročníků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k
- osvojování základních matematických pojmů od nejjednodušších k složitějším
- vytváření zásoby matematických nástrojů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh
- využívání prostředků výpočetní techniky
- žák je veden k tvorbě vlastní strategie řešení úloh a hledání vlastních postupů

Učitel
- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žáci
- porovnávají reálné situace s matematickým modelem
- analyzují problém, hledají nejvhodnější postup řešení, odhadují předpokládaný výsledek
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů
- ověřují správnost odhadu a řešení

Učitel
- na nevhodném postupu ukazuje správný postup řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žáci
- rozumí textu, orientují se v grafech, tabulkách
- jsou schopni zdůvodnit matematické postupy a řešení
- přesně a výstižně formulují závěry

Učitel
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální

Žáci
- spolupracují v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině
- učí se věcně argumentovat
- respektují názory ostatních

Učitel
- zadává úkoly pro možnost využití skupinové práce
- vede žáky k organizaci práce ve skupině (rozdělení úloh)

Kompetence občanské

Žáci
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Učitel
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- ověřují si účinnost různých forem práce s ohledem na složení třídy

Kompetence pracovní

Žáci
- si neustále zdokonalují grafický projev
- vyhledávají nejefektivnější metody při organizování vlastní práce

Učitel
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

Matematika - 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rozšířené opakování Přirozená čísla a jejich zápis v desítkové soustavě, zobrazení na číselné ose, početní operace, zaokrouhlování *Geometrické útvary v rovině*	Žák: • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla • zobrazuje přirozená čísla na číselné ose • zaokrouhluje • provádí početní operace s přirozenými čísly zpaměti a písemně včetně dělení jedno a dvojciferným dělitelem • řeší slovní úlohy vedoucí na jeden až dva početní výkony s přirozenými čísly • užívá a rozlišuje pojmy: přímka, úsečka, polopřímka • rozeznává rovinné obrazce (trojúhelník, obdélník, čtverec, čtyřúhelník, kruh) • sestrojuje rovnoběžky s danou přímkou, kolmice k dané přímce, kružnici s daným středem a poloměrem • umí vypočítat obvod rovinného obrazce, obsah obdélníku a čtverce • převádí jednotky délky, hmotnosti a času • řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým výpočtům obvodů a obsahů čtverce a obdélníků	Fy – převody jednotek	

Matematika - 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Desetinná čísla *Rozšiřující učivo*	Žák: • čte a zapisuje desetinné číslo v desítkové soustavě • znázorňuje desetinné číslo na číselné ose • porovnává desetinná čísla • zaokrouhluje desetinná čísla na desetiny, setiny • provádí početní operace s des. čísly - sčítá a odčítá, násobí a dělí deset.čísla 10,100,1000,.., násobí, dělí des.čísla zpaměti v jednoduchých případech (0,1.1,2 apod.), písemně násobí a dělí desetinná čísla • převádí jednotky délky a hmotnosti • řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům s desetinnými čísly • provádí odhady a kontrolu výsledků řešení úloh • dělí troj a čtyřciferným dělitelem • sčítá více sčítanců, odčítá více menšitelů		

Matematika – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Dělitelnost přirozených čísel *Úhel a jeho vlastnosti*	Žák: • zná pojem násobek, dělitel • rozezná prvočíslo a číslo složené • provádí rozklad přirozeného čísla na prvočísla • určí čísla soudělná a nesoudělná • umí použít znaky dělitelnosti • určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele • řeší jednoduché slovní úlohy s využitím dělitelnosti přirozených čísel • rozumí pojmu úhel • narýsuje úhel dané velikosti určené ve stupních • změří velikost úhlu pomocí úhloměru • provádí početní operace s velikostmi úhlů • užívá jednotky stupeň, minuta • graficky sčítá a odčítá úhly • dokáže násobit a dělit úhel a jeho velikost dvěma • umí graficky přenést úhel a sestrojit jeho osu • rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů • pozná a vyznačuje vrcholové, vedlejší úhly, určuje jejich velikosti • umí sestrojit pravidelný šestiúhelník a pravidelný osmiúhelník		

Matematika – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Osová souměrnost *Trojúhelník*	Žák: • sestrojuje pomocí kružítka úhly 60°, 45°, 30°, 15° • určí, zda jsou dva rovinné obrazce shodné • sestrojí obraz rovinného obrazce v osové souměrnosti • určí osu souměrnosti osově souměrného obrazce, počet os souměrnosti daného rovinného obrazce • pozná útvary osově souměrné • třídí a popisuje různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastnosti • pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy: strana, výška, vnitřní a vnější úhly, těžnice,.. • umí sestrojit těžnice, výšky, střední příčky trojúhelníku • sestrojuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku • určí velikost vnitřního úhlu trojúhelníku, jsou-li dány velikosti dalších dvou vnitřních úhlů trojúhelníku		

Matematika – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Objem a povrch kvádru a krychle	Žák: • zná jednotky obsahu,vypočítá obsah čtverce a obdélníku • charakterizuje tělesa:kvádr a krychle • sestrojí obraz kvádru a krychle ve volném rovnoběžném promítání • umí načrtnout a narýsovat síť a z ní těleso vymodelovat • vypočítá objem a povrch kvádru a krychle • zná a umí převádět jednotky objemu • řeší úlohy z praxe na výpočty objemů a povrchů kvádru a krychle		

Matematika – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zlomky *Celá čísla, racionální čísla*	Žák: • zná pojem zlomek-čitatel,jmenovatel • modeluje a zapisuje zlomkem část celku • uvede daný zlomek na základní tvar • porovnává zlomky • zobrazí daný zlomek na číselné ose • určí společného jmenovatele dvou až tří zlomků • sčítá a odčítá dva až tři zlomky • násobí a dělí dva zlomky • upraví smíšené číslo na zlomek • určí převrácené číslo k danému zlomku • převede zlomek na desetinné číslo a naopak • užívá zlomky při praktických situacích • řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky • zapisuje záporné a kladné číslo a zobrazuje je na číselné ose • určí opačné číslo k danému číslu • zobrazí dané racionální číslo na číselné ose		

Matematika - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Poměr *Přímá a nepřímá úměrnost*	Žák: • porovnává racionální čísla • určí absolutní hodnotu racionálního čísla pomocí číselné osy • provádí početní operace-sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru racionálních a celých čísel • užívá početní výkony s celými a racionálními čísly v praxi • řeší slovní úlohy na užití celých a racionálních čísel • porovnává dvě veličiny poměrem • zvětšuje a zmenšuje danou hodnotu v daném poměru • rozdělí celek na dvě (tři) části v daném poměru • daný poměr zjednoduší krácením • pracuje s měřítky map a plánů • řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru • rozumí a využívá pojmu úměra • umí zapsat tabulku přímé, nepřímé úměrnosti • určí, zda daná závislost je nebo není přímá (nepřímá) úměrnost a své tvrzení zdůvodní	Z – měřítko mapy	

Matematika - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Procenta *Úroky*	Žák: • zakreslí a přečte souřadnice bodu v pravoúhlé soustavě souřadnic • vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem,rovnicí řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé, nepřímé úměrnosti • řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky • chápe pojem 1% • užívá základní pojmy procentového počtu • určí, kolik procent je daná část z celku • určí, jek velkou část celku tvoří daný počet procent • určí celek z dané části, z daného počtu procent řeší slovní úlohy na výpočet počtu procent, procentové části, celku • chápe pojem promile • řeší jednoduché příklady na výpočet úroků	Ch – výpočet složení roztoků	

Matematika - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Shodnost, středová souměrnost	Žák: • určí shodné útvary • užívá věty o shodnosti útvarů *sss, sus, usu* • sestrojí trojúhelník zadaný *sss, sus, usu* • sestrojí obraz útvaru v osové a středové souměrnosti • určí osu osově souměrného rovinného obrazce • určí střed souměrnosti středově souměrného rovinného obrazce • užívá shodná zobrazení v praxi		
Čtyřúhelníky, hranoly	• rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a zná jejich vlastnosti • rozlišuje jednotlivé druhy lichoběžníků a zná jejich vlastnosti • sestrojí rovnoběžník v jednoduchých případech • vypočítá obvod a obsah rovnoběžníků • sestrojí lichoběžník v jednoduchých případech • vypočítá obvod a obsah lichoběžníku		

Matematika - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	Žák: • řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku • sestrojí síť hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou podstavou • vypočítá povrch a objem hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou podstavou		

Matematika - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Druhá mocnina a odmocnina	Žák: • čte a zapisuje druhé mocniny a odmocniny • určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky • užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech		
Pythagorova věta	• rozlišuje odvěsny a přeponu v pravoúhlém trojúhelníku • rozumí odvození vzorce Pythagorovy věty • zná Pythagorovu větu • užívá Pythagorovu větu v praxi • řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty		
Mocniny s přirozeným mocnitelem	• určuje mocniny s přirozeným mocnitelem • používá pravidla a algoritmy pro počítání s mocninami • provádí základní početní operace s mocninami • zapisuje dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti a ve tvaru a. 10^n, kde $1< a <10$ • určuje mocninu s exponentem nula a mocniny se záporným celým mocnitelem		

Matematika - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Výrazy *Lineární rovnice* *Základy statistiky*	Žák: • zná pojem číselný výraz, výraz s proměnnou, jednočlen, mnohočlen, člen výrazu, rovnost dvou výrazů a uvede příklady • určí hodnotu daného číselného výrazu • zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými v jednoduchých případech • sčítá a odčítá celistvé výrazy • násobí výraz jednočlenem • upraví výraz vytýkáním před závorku • násobí dvojčlen dvojčlenem, trojčlenem • užívá vzorce $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, $a^2 - b^2$ ke zjednodušení výrazů • řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav • provádí zkoušku správnosti svého řešení • vypočítá hodnotu neznámé ze vzorce po dosazení číselných hodnot všech daných veličin • řeší slovní úlohy vedoucí k řešení lineární rovnice • užívá řešení lineárních rovnic v praxi • provádí jednoduchá statistická šetření a zapisuje jejich výsledky formou tabulky nebo je vyjadřuje sloupkovým (kruhovým) diagramem • čte tabulky a grafy a umí je interpretovat v praxi • určí četnost jednotlivých hodnot a zapíše je do tabulky • vypočítá aritmetický průměr	F – Ch – výpočty z chemických rovnic, sestavování vzorců Z – klimatodiagram Z – histogram, rozbor statistických údajů (počty obyvatelstva, národnostní složení, …)	MV třídění, hodnocení údajů podle jednotlivých kritérií

Matematika - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	Žák: • určí z dané tabulky modus a medián • čte a sestrojuje různé diagramy a grafy s údaji uvedenými v procentech		
Kruh, kružnice, válec	• sestrojí kružnici daného poloměru • zná pojmy tečna, sečna, vnější přímka • sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodu kružnice a z daného bodu ležícího vně kružnice • umí užít Tháletovu větu v praxi • určí vzájemnou polohu přímky a kružnice, vzájemnou polohu dvou kružnic • vypočítá obvod a obsah kruhu, délku kružnice • sestrojí síť válce • užívá pojmy kruh, kružnice, válec v praktických situacích • řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům obsahu a obvodu kruhu, délky kružnice, objemu a povrchu válce		
Konstrukční úlohy	• používá základní pravidla přesného rýsování • sestrojí osu úsečky, osu úhlu • sestrojí rovnoběžky s danou přímkou v dané vzdálenosti, soustředné kružnice • sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodě, tečnu ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice		

Matematika - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	Žák: • sestrojí trojúhelník podle vět *sss*, *sus*, *usu* • sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky v jednodušších příkladech • zapisuje postup řešení konstrukční úlohy pomocí symboliky		

Matematika - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Lomený výraz *Rovnice s neznámou ve jmenovateli* *Soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými*	Žák: • zná pojem lomený výraz • určuje podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl • krátí a rozšiřuje lomené výrazy • sčítá a odčítá dva až tří lomené výrazy • násobí a dělí dva lomené výrazy • umí převést složený lomený výraz na násobení dvou lomených výrazů • řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, provádí zkoušku řešení • řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli • umí vyřešit soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací a sčítací metodou • řeší slovní úlohy vedoucí k řešení soustavy dvou lineárních rovnic, slovní úlohy nazývané slovní úlohy „na pohyb“, „na společnou práci“, „na směsi“	Fy - Ch – složení roztoků	

Matematika - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Funkce *Rozšiřující učivo* *Podobnost* *Goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku*	Žák: • rozezná funkční vztah od jiných vztahů • určuje z tabulek a grafů různé závislosti, které jsou zadáním funkce • umí určit definiční obor funkce a množinu hodnot funkce, zná pojem závislá a nezávislá proměnná • sestrojuje graf lineární funkce, určuje kdy je funkce rostoucí a klesající a proč • sestrojuje graf kvadratické funkce $y = ax^2$, nepřímé úměrnosti $y = k/x$ • řeší graficky soustavy dvou lineárních rovnice • užívá vybraných funkcí při řešení úloh z praxe • zná vlastnosti kvadratické funkce, kvadratickou funkce tvaru $y = ax^2 + bx + c$ a její graf • určuje podobné útvary v rovině • používá a určuje poměr podobnosti • sestrojuje rovinný obrazec podobný danému • rozdělí úsečku dané délky v daném poměru • užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami • sestrojuje grafy funkcí sinus, kosinus, tangens a kotangens pro hodnoty úhlů v intervalu $< 0^o, 90^o >$ • definuje základní vztahy mezi stranami v trojúhelníku příslušných k danému úhlu		

Matematika – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Jehlan, kužel, koule *Základy finanční matematiky*	Žák: • provádí výpočty pomocí goniometrických funkcí v pravoúhlém trojúhelníku • určuje hodnoty funkcí pomocí tabulek a kalkulačky • aplikuje znalosti v úlohách z praxe • vysvětlí pojmy a základní vlastnosti jehlanu, kužele a koule • načrtne tato tělesa • vypočítá povrch a objem jehlanu, kužele a koule s užitím vzorce • vyhledává potřebné informace pro práci v tabulkách, využívá kalkulačku k základním početním operacím • řeší slovní úlohy a reálné příklady z praxe • v jednoduchých příkladech užije goniometrických funkcí při výpočtu objemu, povrchu některého z těles • sestrojí sítˇjehlan • vypočítá slevu, daň pomocí procent • určí výši úroku pomocí procent • definuje základní termíny pro úročení - úrok, sazba, úroková doba, úrokovací období • vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře • provádí jednoduché a složené úrokování • vypočítá úrok z úroku		

5.14. Charakteristika vyučovacího předmětu

Zeměpis 6. – 9. ročník

Moderní geografie je soubor vědních disciplín, studujících krajinnou sféru a její vazbu na lidskou společnost v konkrétním prostředí a čase.Úloha školního zeměpisu je nezastupitelná v objasňování složitých vazem mezi přírodou a lidskou společností. Ve vyučovacím předmětu zeměpis si žáci osvojují určitý systém vybraných poznatků z různých geografických oborů. Výuka zeměpisu obohacuje v návaznosti na prvouku a vlastivědu celková vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, sociálních, sociálních a do hospodářských podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, regionu, na území České republiky, v Evropě a v dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva i spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k přírodnímu i společenskému prostředí.

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9.ročníku. V 6., 7., 9.ročníku dvě hodiny týdně, v 8. ročníku jednu hodinu týdně. Zeměpis se vyučuje v odborné učebně s interaktivní tabulí.

Vzdělání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí,osvojování hlavních geografických objektů,jevů,pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat a se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot,lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažovaní
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami,obrazovým materiálem
- skupinová práce(s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky
- projekty

Předmětem prolínají průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci
- vybírají a využívají způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky
- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézaní souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

Žáci
- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- učí se naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky
- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky

- k využívání skupinového a inkluzívního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- chápou základní enviromentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného zdroje

Učitel vede žáky

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ a geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

Žáci

- jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- jsou vedeni k efektivní práci

Učitel vede žáky

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Zeměpis - 6. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Postavení Země ve vesmíru *Tvar a pohyby planety Země*	Žák: • objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy • charakterizuje polohu, pohyby Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce • orientuje se na hvězdné obloze • rozumí pojmům planeta, hvězda, měsíce, meteorická tělesa, komety, galaxie • používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti planety Země • orientuje se v přírodě podle Slunce • hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi • umí vysvětlit délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období • vysvětlí podstatu polárního dne a noci	F - sluneční soustava Př - život ve vesmíru D - stáří kosmu, existence lidstva M - jednotky vzdálenosti, porovnávání velikosti planet M - porovnávání rozměrů Slunce, Měsíce Země F - gravitační síla Země D - vývoj poznání o tvaru Země Ov - kalendář Čj - 2 významy slova den	OSV komunikace, naslouchání VMEGS důsledky pohybů Země pro život lidí na světě OSV otázka vlastního názoru na tvar, pohyby Země v minulosti MV aktuality

Zeměpis - 6. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Globus *Plány a mapy* *Zeměpisná síť* *Zeměpisné souřadnice*	Žák: • používá globus jako zmenšený a zjednodušený model Země k demonstraci rozmístění oceánů a kontinentů • používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat, přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek • seznámí se se znázorněním výškopisu a polohopisu • umí mapové značky, pojmy: vrstevnice, výšková kota, nadmořská výška • vyhledává potřební informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich rejstříku • používá zeměpisnou sít a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na globusu i mapě geografickou polohu jednotlivých míst na Zemi • vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem, úlohu hlavního a 180. poledníku		

Zeměpis - 6. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Krajinná sféra Země	Žák: • vysvětlí pojem krajinná sféra • rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými přírodními složkami krajinné sféry • popíše stavbu zemského tělesa,dna oceánu • posuzuje reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidské činnosti • chápe pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky • umí vyhledat na mapách různé podnebné pásy • pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště • seznámí se s rozložením vod na Zemi • porozumí a umí vyhledat na mapách pojmy: oceán, moře, vodní toky, ledovce, bažiny, umělé vodní nádrže, bezodtokové oblasti, ostrov, záliv • popíše složení půdy, půdní druhy a typy • objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce • vymezí geografická šířková pásma na Zemi • seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí • umí vysvětlit a popsat rozdíly v jednotlivých šířkových pásmech na Zemi		

Zeměpis – 6. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	Žák: • zná pojmy: tropický deštný prales, savana, poušť, tundra, tajga, mrazové pustiny • rozlišuje charakter a význam - lesohospodářské, těžební, průmyslové, zemědělské, městské a rekreační krajiny • dokáže diskutovat o globálních problémech Země, katastrofách ohrožujících krajinu a lidi, změnách životního prostředí .		

Zeměpis - 7. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zeměpis světadílů - polární oblasti	Žák: • určí geografickou polohu a vyhledá na mapách polární oblasti • uvede význam Arktida a Antarktida seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí • posoudí význam mezinárodní politické a vědecké spolupráce při výzkumu a využívání polárních oblastí	D - dobývání pólů Př - fauna, flóra M - rozbor klimatodiagramu	EV klimatické změny, podmínky života VMEGS oteplování, mezinár. spolupráce a výzkum MV aktuální stav
Zeměpis světadílů - Afrika, Austrálie a Oceánie (poloha, rozloha, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo, hospodářství)	• dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí • provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytýčí společné znaky daného regionu a provede porovnání jednotlivých regionů • vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států jednotlivých oblastí	D-nejstarší osídlené oblasti, historie jednotlivých oblastí, kolonizace, otroctví Ov - lidská práva, vzdělání Rv - životní styl Př - podmínky života na Zemi, nerostné suroviny, podmínky pro zemědělství M - rozbor grafů, kartogramů Čj - různá písma	MKV spolupráce mezi národy MKV tolerance, rasismus, diskriminace, xenofobie OSV demokratický způsob řešení konfliktů, mezilidské vztahy, poznávání lidí VDO dodržování lidských práv a svobod, forma vlády, principy demokracie

Zeměpis - 7. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zeměpis světadílů - Amerika, Asie *Amerika* - fyzickogeografická sféra, charakteristika států, socioekonomická sféra *Asie* - fyzickogeografická sféra, charakteristika států, socioekonomická sféra	Žák: • provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytýčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města • vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech • seznámí se s mezinárodními organizacemi • vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí	Př - lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, hlad, HIV D - nejstarší osídlené oblasti, vznik prvních měst, vývoj urbanizace, průmyslová revoluce-významné technické objevy, průmyslový pokrok, význam zemědělství v historii, význam objevných plaveb	EV stav životního prostředí, další vývoj, ochrana, možnost změny VDO prvky demokracie, forma vlády, orientace ve světě OSV komunikace s jinými národy, rozvoj schopností poznávání, kreativní myšlení, diskuze nad problémy

Zeměpis - 7. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
		obchod s cizími zeměmi v minulosti, rozvoj služeb, vzdělanosti, univerzit v minulosti Ov - lidská práva, pokrok lidstva, šetření surovinami,význam vzdělání pro člověka, zdravý životní styl Rv - rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa- city-slum M - rozbor grafů kartogramů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění Ch - využití nerostných surovin, chemický průmysl petrochemie F - typy elektráren Rv - suroviny pro přípravu pokrmů	MKV kultura a tradice, rasismus MV aktuality, zdroj informací, obrazového materiálu

Zeměpis - 8. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Společenské, sídelní a hospodářské poměry dnešního světa	Žák: • pracuje aktivně s tématickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu, sídlech a hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku • orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele • popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací • určuje a vyhledává hlavní oblasti světového hospodářství • porovnává a lokalizuje na mapách hlavní a vedlejší oblasti světového hospodářství • vymezuje kritéria vyspělosti států • charakterizuje státy podle stupně rozvoje	Př - lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, podvýživa, hlad, HIV D - nejstarší osídlené oblasti, demografická revoluce, vznik prvních měst, vývoj urbanizace, průmyslová revoluce, průmyslový pokrok, význam zemědělství v historii, význam objevných plaveb, obchod s cizími zeměmi v minulosti Ov - lidská práva, význam vzdělání pro člověka Rv - rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa	

Zeměpis - 8. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Státy světa, hlavní mezinárodní politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení	Žák: • orientuje se na politické mapě světa • uvede aktuální počet států současného světa,vyhledá na politické mapě světa nově vzniklé státy rozlišuje a porovnává státy podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, hlediska svrchovanosti, státního zřízení a formy vlády, správního členění • uvádí příklady různé míry demokracie ve světě • lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě • umí uvést příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení	M - zpracování statistických údajů Ov - státní zřízení, forma vlády, principy demokracie, náboženství, národnostní menšiny, možnosti řešení konfliktů, mezinárodní spolupráce D - vznik států v minulosti, vývoj počtu států Př - vliv přírodních podmínek na osídlení ICT - zdroj informací	VDO prvky vlády, demokracie, totalita, vztahy mezi státy světa OSV řešení problémových úkolů, formulace názorů MKV politické a sociální konflikty, tolerance, výchova proti rasismu VMEGS mezinárodní spolupráce, orientace v evropském a mezinárodním prostoru, nebezpečí terorismu MV - aktuality, zdroj informací

Zeměpis - 8. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Globální problémy současného světa	Žák: • vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení	Př - podvýživa, hlad, AIDS ,kyselé deště, oteplování, ekologické katastrofy, vyčerpatelné nerostné suroviny, kácení tropických deštných lesů Ch - skleníkový efekt, kyselé deště, složení atmosféry, ozon, oteplování, výfukové plyny, ropné havárie, nerostné suroviny, jiné zdroje energie, pitná voda-znečištění D - rozvoj společnosti, změny krajiny, života lidí v průběhu času F - alternativní zdroje energie, rozvoj techniky Ov - mezinárodní spolupráce, pokrok lidstva	EV vývoj přírodního obrazu světa, aktivní řešení problémů životního prostředí VMEGS globalizace, globální úroveň,důsledky globálních problémů pro každého z nás OSV komunikace
Krajina - prostředí, typy krajin,společenské a hospodářské vlivy na krajinu a životní prostředí	• rozlišuje vzhled,funkce a základní znaky přírodních a kulturních krajin,umí uvést konkrétní příklady • posuzuje působení přírodních krajinotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností na krajinu a životní prostředí	Př-životní prostředí,ekologie,vliv prostředí na zdravý lidí,život v přírodní a kulturní krajině	

Zeměpis – 8. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	Žák: • umí zhodnotit jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti působí dlouhodobě v prostoru a čase na krajinu a životní prostředí • zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni • porozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný zdroj • provede prostorové rozmístění hlavních ekosystémů		EV ochrana přírody,trvale udržitelný rozvoj MDV kritické vyhodnocení informací VMEGS globální úroveň životního prostředí - možnost zlepšení OSV osobní zodpovědnost za jednání v okolním prostředí

Zeměpis – 9. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zeměpis světadílů – Evropa *Evropa –fyzicko-geografická sféra, charakteristika států, socioekonomická*	Žák: • rozlišuje základní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů Evropy • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, společenské, politické a hospodářské poměry Evropy • vyhledává na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých regionech • vyhledává na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu, dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí	D – nejstarší osídlené oblasti, vznik prvních měst, vývoj urbanizace, průmyslová revoluce – významné technické objevy, průmyslový pokrok, význam objevných plaveb Př – podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, produkty rostlinné a živočišné výroby	VMEGS život v evropském prostoru, spolupráce zemí, vliv globálních problémů VDO prvky demokracie, formy vlád EV stav životního prostředí, ochrana, možnost změny

Zeměpis - 9. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Absolutní geografická poloha, relativní geografická poloha, rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry České republiky Rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry České republiky	Žák: • určí absolutní geografickou polohu,polohu v zeměpisné síti • vyhodnotí relativní geografickou polohu České republiky podle různých kritérií • porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států • popíše pomocí obecně zeměpisných map a tématických map vznik a vývoj reliéfu,určí a vyhledá horopisné celky • charakterizuje podnebí vodstvo,rostlinstvo a živočišstvo ČR • zhodnotí stav životního prostředí • yymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost • vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva České republiky • vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory • vyhledá aktuální demografické údaje	Př-geologická stavba.ochrana přírody M-porovnávání rozlohy F-atmosférické prvky M-hustota obyvatel Př-vliv osídlení na krajinu Čj-nářečí	EV stav přírody VMEGS poloha států na mapě světa,orientace OSV národnostní menšiny, rasismus, xenofobie VMEGS vzájemné vztahy mezi národy,cestování MV zdroj informací, aktuality MKV kultura a tradice

Zeměpis – 9. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rozmístění hospodářské činnosti České republiky	Žák: • rozlišuje a porovnává předpoklady,rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit v České republice • charakterizuje hospodářství České republiky po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod • zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé republiky	Ch-využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie D-historie průmyslu Př-obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl F-typy elektráren	EV vliv hospodářství na životní prostředí-těžba, průmyslové závody, doprava OSV vytvoření názoru na stav hospodářství VMEGS postavení hospodářství v rámci EU a světa
Regiony České republiky	• lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v České republice • charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů a porovnává jejich hospodářskou funkci a vyspělost	D-historie regionů Ch-průmysl regionů Čj-významné osobnosti M-práce s daty	MV reklama,zdroj informací EV stav životního prostředí VMEGS euroregiony, spolupráce v rámci EU MV srovnávání regionů

Zeměpis – 9. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Místní region České republiky	Žák: • zjistí historii, statické údaje vztahující se k obci • popíše a posoudí regionální zvláštnosti,typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu a jejich možné perspektivy • pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu	D-historie regionu Čj-významné osobnosti M-práce s daty	EV stav životního prostředí krajiny VDO život v regionu VMEGS postavení oblasti v rámci regionu, evropská spolupráce MV sběr, třídění, hodnocení hospodářských údajů hodnocení podle jednotlivých kritérií OSV řešení problémů místní oblasti

5.15. Charakteristika vyučovacího předmětu

Přírodopis 6. – 9. ročník

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9.ročníku. V 6. – 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:
- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- krátkodobé projekty

Řád učebny přírodopisu je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět přírodopis úzce souvisí s dalšími předměty:
-chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy
- fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Předmětem prolínají průřezová témata:
- aplikace odpovědného jednání, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k prostření (VDO)
- evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace, seberegulující jednání (OSV)

- porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MV)
- evropská a globální dimenze v základech ekologie (VMEGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Přírodopis – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Uspořádání živého světa *Buňka* *Nebuněčnost, jednobuněčnost, mnohobuněčnost* *Projevy života*: fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování, dráždivost, vývin *Třídění organismů* *Viry a bakterie* *Jednobuněčné organismy:* - rostliny sinice bičíkovci rozsivky řasy	Žák: • vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy • uvede příklady rozmanitosti přírody • popíše buňku, vysvětlí funkci organel • vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou • pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát • vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem • uvede příklady jedno a mnohobuň. organismů • vysvětlí pojmy: pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus • vymezí základní projevy života, uvede jejich význam • dokáže roztřídit organismy do říší • pochopí rozdíl mezi bakterií a virem • na příkladech řas a kvasinek vysvětlí pojmy producent, konzument, reducent • pochopí nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci	Z - planeta Země Ch-oxidace	EV rozmanitosti přírody, probudit citový vztah VMEGS pandemie nemocí, očkování, problémy 3.světa EV neléčit virová onemocnění antibiotiky

Přírodopis – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- houby - kvasinky *Mnohobuněčné organismy:* - nižší rostliny - řasy - houby – plísně - vyšší rostliny - lišejníky *Vývoj rostlin, přechod rostlin na souš* *Vyšší rostliny* *Rostliny výtrusné* *Mechorosty* – mechy, játrovky *Kapraďorosty* - plavuně, přesličky, kapradiny *Nahosemenné rostliny* - cykasy, jinany, jehličnany *Stavba rostlinného těla* - kořen - stonek - list - květ, oplození - plod	Žák: • zná význam řas a vybrané zástupce • umí vysvětlit rozdíl ve stavbě buňky hub a rostlin • umí popsat jednotlivé části hub • zná význam hub v přírodě i pro člověka, rozlišuje mezi parazitismem a symbiózou • pozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby • vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin • pozná lišejník zeměpisný • vysvětlí vývoj rostlin • dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu • zná příklady výtrusných rostlin • vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapraďorosty • vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě • vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami • podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin • vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, plod) • pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin • vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady	Pč – pěstitelství	EV potravní řetězec, zachování rovnováhy VMEGS revoluční objev antibiotik, problém rezistence bakterií vůči antibiotikám EV symbioza, lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší EV rostliny - producenti, potravní řetězec VMEGS hospodářsky významné rostliny, import, potravinové zdroje

Přírodopis – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Krytosemenné rostliny 1. Dvouděložné - pryskyřníkovité - hvězdicovité - růžovité - brukvovité - miříkovité - mákovité - lilkovité - bobovité - vrbovité - bukovité - břízovité - hlukavkovité 2. Jednoděložné - liliovité - amarylkovité - lipnicovité - vstavačovité - kosatcovité	Žák: • rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin • zná významné zástupce jednotlivých čeledí a dokáže je roztřídit • pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin		EV léčivé rostliny, bio - produkt EV umělé ekosystémy, zásahy člověka

Přírodopis – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Buňka *Jednobuněčné organismy:* - Živočichové nálevníci kořenonožci *Mnohobuněčné organismy:* - *nižší živočichové (bezobratlí)* žahavci ploštěnci hlísti měkkýši - plži - mlži - hlavonožci	Žák: • popíše buňku • vysvětlí funkci organel • vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou • pracuje s mikroskopem • připraví jednoduchý mikroskopický preparát • na příkladech prvoků vysvětlí pojmy producent, konzument , reducent • pochopí nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci • popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie • vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky • rozlišuje vnitřní a vnější parazity • podle charakteristických znaků rozlišuje plže , mlže, hlavonožce • pochopí vývojové zdokonalení stavby těla • rozlišuje vodní a suchozemské druhy • pozná vybrané zástupce (hlemýžď, páskovka, škeble, srdcovka, sépie)	Př – cizopasníci v TS člověka	OSV základní hygienické návyky

Přírodopis – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
kroužkovci členovci - pavoukovci – pavouci, sekáči, roztoči, štíři - korýši – mnohonožky, stonožky -hmyz 1) proměna nedokonalá – vážky, rovnokřídlí, škvoři, vši, stejnokřídlí, ploštice, … 2) proměna dokonalá – síťokřídlí, blanokřídlí, brouci, dvoukřídlí, blechy, motýli, ostnokožci *<u>Třídění organismů</u>* *<u>Strunatci:</u> podkmen obratlovci* třídy - kruhoústí - paryby	Žák: • zná jejich význam a postavení v přírodě • popíše tělo žížaly a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů • vysvětlí význam žížaly v přírodě • dokáže popsat vnější i vnitřní stavbu těla členovců • rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků • uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd • dokáže popsat tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu • rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou • orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce • zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu • pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska • vysvětlí význam a zásady třídění organismů • zná jednotlivé taxonomické jednotky • porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • dokáže rozdělit zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování	Př – nemoci přenášené na člověka Pč – škůdci Ch – insekticidy	EV insekticidy EV narušení přírodní rovnováhy, přemnožené druhy hmyzu - důsledky

Přírodopis – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- ryby - obojživelníci – ocasatí, bezocasí - plazi – ještěři, hadi, želvy, krokodýli - ptáci – hrabaví, měkkkozobí, vrubozobí, dravci, sovy, šplhavci, kukačky, papoušci, pěvci, pštrosi, tučňáci - savci – vejcorodí, vačnatci, šelmy, ploutvonožci, hlodavci, zajícovci, sudokopytníci, lichokopytníci, chobotnatci, kytovci, letouni, hmyzožravci, primáti	Žák: • vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí • pozná vybrané zástupce ryb • rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby • rozumí postavení ryb v potravním řetězci, význam ryb v potravě člověka • pozná vybrané zástupce obojživelníků • vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí • pozná vybrané zástupce plazů • seznámí se s exotickými druhy plazů a možností jejich chovu v teráriích • zná význam plazů v potravním řetězci • chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu • pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů (pěvci, dravci, hrabaví, atd.) - přizpůsobení prostředí • zná zástupce tažných a přezimujících ptáků • popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku • podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztřídí vybrané zástupce • vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek, apod.) • pozná vybrané zástupce • zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému	Z – cesty ptáků Z – biomy Pč - chovatelství	EV ptačí krmítka, co je vhodné? VMEGS ohrožené druhy, nezákonný lov EV, OSV chov domácích savců

Přírodopis – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Vývoj člověka původ člověka vývoj člověka lidské rasy *Buňky, tkáně, orgány* *Soustava opěrná a svalová* *Energie* *Trávicí soustava* *Dýchací soustava*	Žák: • žák umí zařadit člověka do systému živočišné říše, charakterizovat biologické znaky lidského a živočišného organismu • umí vysvětlit vývoj člověka • zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky • žák umí vysvětlit pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus • zná stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla • zná význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb • dovede pojmenovat základní kosti a svaly • zná příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci • dovede vysvětlit, jak tělo získává energii • umí pojmenovat a popsat části tráv. soustavy a zná jejich funkci • zná příčiny nemocí tráv. soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci • umí pojmenovat a popsat části dých. soust. • vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži	D - vývoj člověka Tv-význam posilování, udržování kondice Ch-aerobní procesy, oxidace F-zákon zachování energie, přeměna energie Ch -cukry, tuky, bílkoviny Ch - oxidy, spalování	MKV rasy, národnostní menšiny VDO tolerance k odlišnostem VMEGS hladomor, problémy zemí třetího světa, přístup k pitné vodě EV znečištěné ovzduší, exhalace

Přírodopis – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Tělní tekutiny *Oběhová soustava* *Soustava vylučovací* *Soustava kožní* *Nervová soustava* *Smyslové orgány* *Žlázy s vnitřní sekrecí*	Žák: • zná příčiny nemocí dých. s., prevence, zásady první pomoci • zná složení krve a funkci jednotlivých částí krve • zná stavbu srdce a druhy cév • umí vysvětlit činnost srdce a celé oběhové soustavy • zná příčiny nemocí oběh. s. a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci • zná stavbu a funkci vylučovací soustavy • zná příčiny onemocnění vyluč. s., jejich prevence a zásady první pomoci • zná význam a stavbu kůže • zná příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevence a zásady první pomoci • zná stavbu nervové soustavy • umí popsat činnost nervové soustavy • umí popsat části mozku a jejich význam • zná příčiny nemocí nerv. s., jejich prevence a zásady první pomoci • zná stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí • zná příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci • zná nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu		MV využití médií, stav ovzduší, varování-špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství EV- pitný režim, ochrana vodních zdrojů - udržitelný rozvoj

Přírodopis - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rozmnožování *Pohlavní soustava*	Žák: • umí popsat stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy • vysvětlí způsob oplození • zná nebezpečí přenosu pohlavních chorob	VZ sexualita, pohlavně přenosné choroby	VMEGS pandemie AIDS
Vývoj jedince *Člověk a zdraví* *Životní styl* *Genetika*	• popíše jednotlivé etapy života • zná vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka • rozlišuje příčiny a příznaky nemocí, uplatňuje zásady prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života • zná návykové látky a jejich nebezpečí • vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu	VZ-nebezpečí návykových látek, kouření, alkoholismus	

Přírodopis – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<u>*Země*</u> vznik, stavba <u>*Mineralogie*</u> nerost, hornina, krystal *Třídění nerostů* prvky, halogenidy, sulfidy, oxidy, soli – uhličitany, dusičnany, sírany, fosforečnany, křemičitany nerosty organického původu *Petrologie* - horniny vyvřelé – výlevné, hlubinné usazené – úlomkovité, chemické, organogenní přeměněné	Žák: • vysvětlí teorii vzniku Země • objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života • rozliší prvky souměrnosti krystalu • orientuje se ve stupnici tvrdosti • podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty • zná význam některých důležitých nerostů (rudy) • rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku • zná význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice)	Z - planeta Země, stavba F, Ch - terminologie, rozpustnost Ch - chem. vzorce, značky prvků	

Přírodopis – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Geologické děje vnitřní sopky, zemětřesení *Geol. děje vnější* zvětrávání, gravitace, činnost vody, činnost větru *Pedologie* *Vznik a vývoj života na Zemi* prahory, starohory, prvohory druhohory třetihory čtvrtohory *Stavba a vývoj našeho regionu* *Podnebí a počasí ve vztahu k životu*	Žák: • rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů • uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geol. dějů • popíše druhy zvětrávání • dokáže popsat vlivy erozí ve svém okolí (skalní města) • porovná význam půdních činitelů pro vznik půdy rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy • popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi • na základě pozorování uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života různých ekosystémů, charakterizuje události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy	Z - vznik pohoří, pohoří v ČR, ve světě Ch - působení vody ve vápencích Př – stavba buňky, vývoj rostlin a živočichů	MV přírodní katastrofy, zemětřesení EV principy udržitelného rozvoje VMEGS Spolupráce v otázkách ŽP a udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO

5.16. Charakteristika vyučovacího předmětu

Fyzika 6. – 9. ročník

Vyučovací předmět fyzika tvoří nedílnou součást vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučuje se jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a v 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Vzdělávání v předmětu fyzika:
- směřuje žáky k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz a vlastního názoru na ožehavá témata současnosti
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů a souvislosti mezi nimi
- podporuje vytváření kritického myšlení a logického uvažování i schopnost řešit zadané teoretické a praktické problémy
- v žácích pěstuje smysl pro pečlivost, systematičnost i manuální zručnost

Vzdělávací obsah předmětu je rozčleněn na tématické okruhy Látky a tělesa, Pohyb těles, Síly, Mechanické vlastnosti tekutin, Energie, Zvukové děje, Elektromagnetické a světelné děje, Vesmír.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury, výukových programů
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- žáci si osvojují obecně platné fyzikální termíny, zákony, znaky a symboly
- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- žáci se učí samostatně i v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat fyzikální objekty a děje, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a zobecňovat pro své vlastní učení
- žáci provádějí jednoduché fyzikální experimenty, kterými potvrzují vyslovené hypotézy

- žáci jsou vedeni k obhajobě naměřených výsledků i rozboru možných chyb při měření
- žáci řeší fyzikální úlohy spojené s praktickým životem

Kompetence k řešení problémů
- žáci se učí rozpoznávat problém
- jednoznačně problém formulovat
- hledat, navrhovat a používat metody, informace nebo nástroje, které by mohly přispět k řešení daného problému (pozorování, měření, experimentování, matematické a grafické prostředky)
- posuzovat řešení daného fyzikálního problému z hlediska
  jeho správnosti
  jednoznačnosti
  efektivnosti
- porovnávat různá řešení ze stejných hledisek
- korigovat chybná řešení problému

Komunikativní kompetence
- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názoru druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální
- skupinové vyučování umožňuje rozdělení zadané práce, vede žáky ke spolupráci při řešení problémů, k vzájemné komunikaci a odpovědnosti
- zadáváním úkolů přiměřených k úrovni schopností jednotlivých žáků upevňujeme jejich sebevědomí

Kompetence občanské
- u žáků rozvíjíme zodpovědný vztah k životnímu prostředí, jeho ochraně, jsou seznamováni s důsledky nezodpovědného a kořistnického chování i možným krizovým vývojem v budoucnosti

Kompetence pracovní
- žáci rozvíjí své motorické schopnosti při sestavování fyzikálních pokusů
- grafické schopnosti při tvorbě písemných výstupů své práce
- manuální zručnost při výrobě fyzikálních modelů i pomůcek pro fyzikální pokusy
- žáci umí ocenit a ohodnotit výsledky práce své i práce ostatních spolužáků
- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Fyzika – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Látky a tělesa, síly Tělesa a látky Vzájemná působení těles Síla Gravitační síla Gravitační pole	Žák: • rozliší na příkladech těleso a látka • zjistí, zda daná látka (těleso) patří mezi látky (tělesa) plynná, kapalná či pevná • porovná vlastnosti pevných, plynných a kapalných látek (křehkost,pružnost, tvárnost, pevnost, tekutost, stlačitelnost, rozpínavost) • doloží na příkladech, že působení dvou těles je vždy vzájemné • posoudí v konkrétní situaci, která dvě tělesa na sebe působí • rozliší zda působením síly došlo ke změně tvaru či pohybu tělesa • charakterizuje grav. sílu, jako působení grav. pole, které je kolem každého tělesa • objasní pojem grav. pole Země,.určí směr grav. síly • porovná velikost grav. síly působící:na dvě různá tělesa, na těleso v různé vzdálenosti od země • uvede přibližnou charakteristiku hlavní jednotky Newton (síla, kterou země přitahuje těleso přibližně o hmotnosti 0.1 kg, uvede násobky či dílky této jednotky)	Př-9. roč. – vlastnosti nerostů a hornin Z-6. roč. – sluneční soustava, vliv Měsíce, slapové jevy M-jednoduché výpočty	

Fyzika – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Složení látek, atomy a molekuly Brownův pohyb Částicové složení pevných krystalických látek Vlastnosti kapalin a plynů *Elektrické vlastnosti látek* Model atomu Atomy různých chemických prvků, ionty	Žák: • změří danou sílu siloměrem a zapíše její velikost • rozliší částice látky (atomy, molekuly), určí z čeho se skládá atom, molekula • charakterizuje molekulu, jako částici tvořenou ze dvou či více atomů • vymezí z jakých atomů (molekul) se skládá prvek (sloučenina) • charakterizuje pojem neustálého pohybu částic a uvede jevy, které jej potvrzují (např. difúzi) • porovná částicovou stavbu pevných, kapalných a plynných látek, vzájemné silové působení mezi částicemi a na tomto základě zdůvodní jejich různé vlastnosti • popíše složení atomu • uvede, čím se liší atomy různých prvků • uvede druh el. náboje protonu, el. a neutronu • určí na základě znalostí počtu elektronů a protonů, zda jde o kladný, záporný iont nebo o neutrální at. • rozhodne na základě znalostí druhu náboje, zda se dvě tělesa budou přitahovat, odpuzovat, či zda na sebe nebudou elektricky působit	Ch.-8. roč. – chemické prvky, částicové složení látek Ch.-8. roč. – valenční elektrony, ionty	

Fyzika – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Elektrování těles při vzájemném dotyku Elektrické pole *Magnetické vlastnosti látek* Magnety přírodní a umělé Póly magnetu Magnetické pole Magnetizace látky Indukční čáry magnetického pole Magnetické pole Země *Měření délky pevného tělesa* Jednotky délky Délková měřidla Měření délky	Žák: • objasní pojem elektrování těles • ověří existenci el. pole a charakterizuje el. sílu jako působení el. pole na těleso • popíše el. pole pomocí siločar • stanoví rozdíl mezi magnety přírodními a umělými • popíše póly magnetu a stanoví, jaké póly magnetu se vzájemně přitahují a jaké se odpuzují • vysvětlí pojem magnetické pole a předvede, jak se projevuje • zmagnetizuje feromagnetickou látku • rozlišuje magneticky tvrdou, měkkou ocel • vysvětlí pojem indukční čáry • stanoví umístění severního a jižního magnetického pólu Země • použije kompas a buzolu • uvede hlavní jednotku délky, její díly a násobky • změří danou délku vhodným délkovým měřidlem a zapíše ji pomocí značky, číselné hodnoty a jednotky • určí aritmetický průměr z naměřených délek • vyjadřuje délku při dané jednotce jinou jednotkou délky	Z - 6. roč. – postavení Země ve vesmíru, práce s buzolou, orientace na mapě M - 6. roč. – převody jednotek, převodní vztahy	EV elektrostatické lapače popílku OSV práce s buzolou OSV

Fyzika – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Měření objemu tělesa Jednotky objemu Měření objemu kapalného tělesa Měření objemu pevného tělesa *Měření hmotnosti tělesa* Jednotky hmotnosti Rovnoramenné váhy Porovnávání hmotností těles Měření hmotnosti pevného a kapalného tělesa *Hustota*	Žák: • určí odchylku měření • uvede hlavní jednotku objemu, její díly a násobky • změří objem (kapalného, pevného tělesa) při použití odměrného válce • zapíše změřený objem pomocí značky,číselné hodnoty a jednotky • určí odchylku měření • vyjadřuje objem při dané jednotce jinou jednotkou objemu • uvede hlavní jednotku hmotnosti její díly a násobky • zváží dané těleso na rovnoramenných vahách a hmotnost zapíše pomocí značky, číselné hodnoty a jednotky • určí odchylku měření • vyjadřuje hmotnost při dané jednotce jinou jednotkou hmotnosti • uvede hlavní jednotku hustoty • vysvětlí fyzikální význam hustoty na konkrétních příkladech • zapíše hustotu pomocí značky, číselné hodnoty • uvede hlavní i vedlejší jednotky	M - 6. roč. - objem tělesa, desetinná čísla, převody jednotek M - 6. roč. – převody jednotek Ch.- 8. roč. – vlastnosti látek	OSV hospodaření s vodou-pitná, užitková OSV

Fyzika – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Výpočet hustoty látky Výpočet hmotnosti látky	Žák: • experimentálně určí hustotu látky ze změřené hmotnosti a objemu • vyhledává hustotu v tabulkách a porovnává hustoty různých látek • pamatuje si hustotu vody • používá vztah pro výpočet hustoty a hmotnosti pro řešení fyz.úloh		EV výpočet emisí SO_2, CO
Měření času Jednotky času Měření času	• uvede hlavní jednotky času, její díly a násobky • změří čas a zapíše výsledek (s určením odchylky měření) • vyjadřuje výsledek měření veličiny její značkou číselnou hodnotou a jednotkou • určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny • vyjadřuje čas při dané jednotce jinou jednotkou času	Z - 6. roč. – časová pásma	OSV
Měření teploty tělesa Změna objemu kapalného a plynného tělesa při zahřívání a ochlazování Změna délky kovové tyče při zahřívání a ochlazování	• posoudí, zda se objem tělesa při dané změně teploty zvětší či zmenší • posoudí, zda se délka kovové tyče při dané změně teploty zvětší či zmenší	Z - 6. roč. - průměrná teplota	OSV ochrana zdraví

Fyzika – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Teploměr Jednotky teploty Měření teploty tělesa Měření teploty vzduchu	Žák: • popíše princip teploměru, uvede některé typy • uvede jednotky teploty • změří teplotu i rozdíl teplot teploměrem a • vyjádří změnu teploty v průběhu času tabulkou a grafem		VMEGS globální oteplení, skleníkový jev, změna klimatu Země
Elektrický proud v kovech Sestavení elektrického obvodu Elektrický proud a napětí	• podle schématu sestaví elektrický obvod • rozlišuje mezi pojmy uzavřený a otevřený elektrický obvod • obecně charakterizuje elektrický proud • stanoví, jaký proud bude procházet obvodem při vyšším napětí • uvede hlavní jednotku elektrického proudu • prakticky ověří podmínky průchodu el.proudu obvodem • uvede hlavní jednotku napětí, některé její díly a násobky • uvede zdroje napětí		
Vodiče elektrického proudu a elektrické izolanty	• rozliší izolant a vodič zapojením do el. obvodu • vymezí rozdíl mezi rozvětveným a nerozvětveným elektrickým obvodem (způsob zapojení,velikost el. proudu)		

Fyzika – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Tepelné elektrické spotřebiče Zahřívání elektrického vodiče při průchodu elektrického proudu Tepelné elektrické spotřebiče Pojistka Zásady správného použití elektrického spotřebiče *Magnetické pole elektrického proudu* Magnetické pole cívky Galvanometr Elektromagnet	Žák: • uvede, že při průchodu elektrického proudu se vodič zahřívá a určí, zda se zahřívá více nebo méně při průchodu většího proudu • uvede příklady tepelných spotřebičů • vysvětlí pojem zkrat, objasní princip pojistky a uvede schematickou značku • ovládá zásady správného použití elektrického spotřebiče • dokáže experimentálně, že kolem elektrického vodiče je magnetické pole • popíše cívku, zakreslí její schématickou značku • znázorní průběh magnetického pole v okolí cívky indukčními čarami, označí severní a jižní mag. pól cívky • prakticky ověří závislost síly mag. pole cívky na velikosti proudu,počtu závitů a na jádře • popíše princip galvanometru, uvede schematickou značku galvanometru ,ověří průchod el. proudu obvodem pomocí galvanometru • uvede příklady využití elektromagnetu v praxi • objasní princip elektrického zvonku		OVS ochrana zdraví, bezpečné zacházení s el. spotřebiči

Fyzika – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Klid a pohyb tělesa Klid a pohyb tělesa Dráha a trajektorie Rychlost Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb Průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu Grafy závislostí rychlosti na čase a dráhy na čase *Vzájemné silové působení těles* Síla, její jednotka Vzájemné silové působení těles Znázornění síly, skládání sil, výslednice sil	Žák: • rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu • objasní rozdíl mezi dráhou a trajektorií • změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas • vypočítá průměrnou rychlost z dráhy a času • používá vztah v = s:t pro výpočet rychlosti ve fyzikálních úlohách • formuluje rozdíl mezi pohybem rovnoměrným a pohybem nerovnoměrným • vypočítá průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu • z grafu určí druh pohybu konaného tělesem • zakreslí požadovaný druh pohybu do soustavy souřadnic • charakterizuje hlavní jednotku síly • na konkrétních příkladech posoudí, které dvě tělesa na sebe navzájem působí • zakreslí sílu orientovanou úsečkou • určí výslednici dvou sil stejného a opačného směru	M - 8. roč., 9. roč. – úlohy na pohyb	EV energetické zdroje dopravy, druh dopravy a ekologická zátěž VMEGS doprava a globalizace, světoví výrobci automobilů OSV bezpečnost silničního provozu – setrvačnost - přechody, bezpečnostní pásy

Fyzika – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Gravitační síla, vzájemný vztah mezi gravitační silou a hmotností Měření síly Rovnováha sil, těžiště tělesa Newtonovy pohybové zákony (setrvačnosti, síly a akce a reakce)	Žák: • používá vztahu pro výpočet gravitační síly $F_g = m . g$ • pracuje s gravitačním zrychlením g • zná hodnoty g pro Zemi g = 10 N/kg a pro Měsíc g = 1,6 N/kg • změří siloměrem gravitační sílu působící na těleso v gravitačním poli Země • pomocí olovnice určí svislý směr • definuje rovnováhu sil, využívá ji při určení rovnovážné polohy tělesa • experimentálně určí polohu těžiště tělesa • charakterizuje těžiště jako působiště gravitační síly • objasní podstatu 1.NZ - působí-li na těleso výsledná síla, může těleso změnit rychlost pohybu, směr pohybu nebo obojí současně • objasní podstatu 2.NZ - závislost změny rychlosti pohybu tělesa na velikosti působící síly a hmotnosti tělesa • objasní podstatu 3. NZ- akce a reakce jsou síly, které ve stejný okamžik vzniknou, ve stejný okamžik zaniknou, jsou stejně velké, mají opačný směr a nedají se skládat, protože působí na jiné těleso • využívá NZ k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil • určí působící sílu, její rameno, moment síly		EV železniční, silniční doprava, přetěžování kamionů - škody na komunikacích

Fyzika – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Jednoduché stroje (páka, kladka, kladkostroj)	Žák: • využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné kladce pro vysvětlení praktických situací		
Tlaková síla, tlak, tlak v praxi	• charakterizuje tlakovou sílu • uvede hlavní jednotku tlaku (Pa) i její v praxi používané násobky (kPa, hPa) • využívá vztahu pro výpočet tlaku $p = F : S$ při řešení fyzikálních úloh		
Tření, třecí síla	• využívá poznatku, že třecí síla je přímo úměrná tlakové síle, je závislá na druhu materiálu, drsnosti třených ploch, ale ne na obsahu styčné plochy		OSV bezpečnost na silnicích, nový silniční zákon

Fyzika – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Mechanické vlastnosti kapalin Pascalův zákon (o tlaku v kapalině) Využití Pascalova zákona – hydraulický lis Hydrostatický tlak Využití hydrostatického tlaku (spojené nádoby, potápění, stavba hrází, Pascalův pokus) Archimédův zákon Využití Archimédova zákona (plování a potápění těles) *Mechanické vlastnosti plynů* Atmosféra Atmosférický tlak (Torricelliho pokus) Aneroid, rtuťový tlakoměr	Žák: • objasní podstatu Pascalova zákona • využívá Pascalův zákon a vztah pro tlak $p = F : S$ k vysvětlení funkce hydraulických zařízení • objasní vznik hydrostatického tlaku • využívá vztahu $p_h = h . \rho . g$ pro řešení problémových fyzikálních úloh • objasní vznik vztlakové síly • určí velikost vztlakové síly a její směr v konkrétní situaci využitím vztahu $F_{vz} = V . \rho . g$ • porovnáním vztlakové a gravitační síly rozhodne, jestli těleso bude plavat na hladině, vznášet se v kapalině nebo klesne ke dnu • zná hlavní vlastnosti plynného obalu Země • charakterizuje atmosférický tlak jako tlak vyvolaný gravitační silou Země • objasní určení velikosti normálního atmosférického tlaku pomocí Torricelliho pokusu • zná hodnotu normálního tlaku vzduchu $p = 101\ 325$ Pa • objasní principy měření aneroidem, rtuťovým tlakoměrem, vyjádří rozdíl mezi barometrem a barografem	Z - atmosféra Země, předpověď počasí	OSV Šetření vodou, minimalizace ztrát při výrobě pitné vody OSV záchrana tonoucího EV znečišťování ovzduší, exhalace

Fyzika – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Atmosférická vztlaková síla <u>*Světelné jevy*</u> Zdroje světla Přímočaré šíření světla, paprsek Rychlost světla Stín, zatmění Slunce a Měsíce Zákon odrazu, rovinné zrcadlo, kulová zrcadla	Žák: • určí velikost vztlakové síly, která působí na těleso ve vzduchu • rozhodne, zda těleso se ve vzduchu vznáší, klesá k zemi, stoupá nahoru porovnáním at. vztlakové síly a gravitační síly • charakterizuje zdroj světla jako těleso samostatně světlo vysílající • rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla • rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo odráží • rozlišuje bodový a plošný zdroj světla • rozliší druhy optických prostředí • zná hodnotu rychlosti světla ve vakuu c = 300 000 km/s • využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře • objasní vznik stínu, zatmění Slunce i zatmění Měsíce • využívá zákona odrazu světla k zakreslení obrazu předmětu v rovinném zrcadle • pomocí význačných paprsků zakreslí obraz předmětu v dutém a vypuklém zrcadle • pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem, uvede příklad jejich využití • využívá znalosti, že v opticky hustším prostředí se světlo šíří menší rychlostí		EV balony k měření nečistot v ovzduší VMEGS využití zrcadel v alternativních zdrojích energie-sluneční elektrárny

Fyzika – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zákon lomu, čočky Optické vlastnosti oka, krátkozraké a dalekozraké oko, optické klamy Rozklad světla	Žák: • zakreslí lom paprsku při vstupu do opticky hustšího prostředí (lom ke kolmici) i při vstupu do opticky řidšího prostředí (lom od kolmice) • rozliší prakticky spojku a rozptylku, najde pokusně ohnisko tenké spojky a určí její ohniskovou vzdálenost • pomocí význačných paprsků zakreslí obraz předmětu zobrazený tenkou spojkou i rozptylkou • dokáže popsat , z čeho jsou složeny jednoduché optické přístroje a jak se využívají • objasní princip vidění krátkozrakým i dalekozrakým okem a zná i možnosti nápravy těchto očních vad brýlemi • uvede pořadí barev při rozkladu bílého světla optickým hranolem ,vysvětlí vznik duhy v přírodě	Př - 6. roč. – stavba mikroskopu Př - 8. roč. – oko	OSV ochrana zraku

Fyzika – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Práce, výkon, teplo, energie Podmínky konání mechanické práce Mechanický výkon, účinnost Polohová a pohybová energie Vzájemná přeměna energií Vnitřní energie tělesa Teplo a teplota Tepelná výměna vedením prouděním a sáláním Měrná tepelná kapacita látky	Žák: • využívá vztah pro výpočet mechanické práce $W = F . s$ při řešení fyzikálních úloh • objasní výhodu využití jednoduchých strojů při činnosti • využívá vztahy pro výpočet mechanického výkonu $P = W : t$ a $P = F . v$ při řešení fyzikálních úloh • využívá vztahu pro účinnost $\eta = P : P_o$ při řešení fyzikálních úloh • objasní vztah mezi mechanickou prací, pohybovou a polohovou energií • využívá vztahu pro výpočet potenciální energie $E_p = m . g . h$ při řešení fyzikálních úloh • využívá znalosti zákona zachování energie pro řešení úloh založených na vzájemné přeměně polohové a pohybové energie • definuje vnitřní energii tělesa jako součet všech pohybových energií a všech polohových energií všech částic tělesa • rozlišuje pojmy teplo (druh energie) a teplota (projev vnitřní energie tělesa) • charakterizuje jednotlivé formy tepelné výměny a uvádí příklady z praxe • využívá vztahu pro výpočet tepla $Q = c . m (t – t_0)$ při řešení fyzikálních úloh, při řešení využívá MFCh tabulek a znalosti měrné tepelné kapacity vody 4,2 kJ/kg.°C	Ch-9. roč. – energie a chemické reakce	VMEGS-alternativní zdroje energie-energie řek a moří(příliv a odliv), větru EV Teplo, které se uvolňuje spalováním fosilních paliv (uhlí, ropa, zemní plyn) v průmyslu, dopravě, zemědělství, v domácnostech VMEGS tepelná izolace - šetření energií

Fyzika – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Změny skupenství látek Tání a tuhnutí látek, anomálie vody Vypařování, var a kapalnění, teplota varu v závislosti na tlaku (nadmořské výšce) Sublimace a desublimace	Žák: • využívá vztahu pro výpočet skupenského tepla tání (tuhnutí) $L_t = l_t . m$ při řešení fyzikálních úloh, při řešení využívá MFCh tabulek a znalosti měrného skupenského tepla tání vody $l_t = 334kJ/kg$ • uvede vlastnosti, kterými se voda liší od ostatních kapalin • charakterizuje hlavní faktory ovlivňující rychlost vypařování kapalin • objasní hlavní rozdíly mezi vypařováním a varem kapalin • využívá vztahu pro výpočet skupenského tepla varu (kapalnění) $L_v = l_v . m$ při řešení fyzikálních úloh , při řešení využívá MFCh tabulek a znalosti měrného skupenského tepla varu vody $l_v = 2260$ kJ/kg • uvede závislost teploty varu kapaliny (vody) na tlaku plynu nad volnou hladinou i praktické využití této znalosti (Papinův hrnec) • používá termíny pro přímý přechod mezi pevným a plynným skupenstvím	Ch.- 8. roč. – změny skupenství	VMEGS globální oteplování Země- skleníkový efekt, tání ledovců - zvyšování hladiny moří, ohrožení živočichů a rostlin v Arktidě

Fyzika – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Spalovací motory Parní stroje a parní motory začátky průmyslové revoluce Spalovací motory (zážehové a vznětové motory) Princip čtyřdobých spalovacích motorů	Žák: • dává do historických souvislostí vznik a vývoj parních strojů a parních motorů • popíše hlavní rozdíly mezi zážehovým a vznětovým motorem, • zjednodušeně vysvětlí principy činnosti čtyřdobého zážehového a vznětového motoru	D-8. roč. – průmyslová revoluce	EV vliv spalování pohonných hmot na životní prostředí
Elektrické jevy E Elektrický náboj jako vlastnost částic (protonů a elektronů) elementární elektrický náboj Elektrické vodiče a elektrické izolanty	• uvede elementární částice vykazující elektrický náboj (protony a elektrony) • najde velikost elementárního elektrického náboje e = ± 1,602 . 10^{-19} C v tabulkách • rozdělí látky podle existence volných částic s elektrickým nábojem na elektrické vodiče a elektrické izolanty, zná příklady z praxe • využívá vztahu pro výpočet velikosti elektrického proudu I = Q : t při řešení fyzikálních úloh		
Elektrický proud (představa, vznik)	• představuje si elektrický proud jako usměrněný pohyb volných částic s elektrickým nábojem • dokáže zjednodušeně popsat princip fungování zdrojů elektrického napětí, zvláště Voltova článku a suchého článku		

Fyzika – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Elektrický proud (představa, vznik,), Zdroje elektrického napětí (současné články – Voltův a suchý článek), Elektrický obvod – zapojení spotřebičů za sebou a vedle sebe Elektrický odpor Ohmův zákon Elektrická práce, elektrická energie	Žák: • představuje si elektrický proud jako usměrněný pohyb volných částic s elektrickým nábojem • Dokáže zjednodušeně popsat princip fungování zdrojů elektrického napětí, zvláště Voltova článku a suchého článku • zapojí jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle zadaného schématu • volí ke spotřebičům vhodný zdroj napětí • odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe • určí celkové el. napětí, celkový el. proud a celkový el. odpor spotřebičů • využívá závislosti elektrického odporu vodiče na materiálu, ze kterého je vyroben, na jeho délce a průřezu při řešení problémových úloh • využívá Ohmova zákona pro řešení fyzikálních úloh • využívá vztahu pro výpočet elektrické práce $W = U . I . t$ a $W = P . t$ pro řešení fyzikálních úloh týkajících se především poplatků za odebranou elektrickou energii	Ch-9. roč. – galvanické články	OSV šetření el. energií (úsporné žárovky, energetické třídy spotřebičů)

Fyzika – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Elektromagnetické jevy Magnetické pole cívky s elektrickým proudem Otáčivý účinek stejnorodého magnetického pole na cívku s elektrickým proudem Stejnosměrný elektromotor Elektromagnetická indukce *Střídavý proud* Vznik střídavého proudu Veličiny střídavého proudu a střídavého napětí	Žák: • ověří, zda je v okolí cívky magnetické pole a znázorní jeho silové působení pomocí indukčních čar • určí směr silového působení • využívá s porozuměním poznatek, že mag. pole působí na cívku s proudem • objasní činnost stejnosměrného elektromotoru • objasní pojem elektromagnetická indukce, indukovaný proud, indukované napětí • popíše princip vzniku střídavého proudu (napětí) • charakterizuje střídavé napětí pomocí periody a kmitočtu • rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu • určí periodu střídavého proudu (napětí) z jeho kmitočtu a naopak • vysvětlí nutnost zavedení efektivních hodnot střídavého elektrického proudu a střídavého elektrického napětí		

Fyzika – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Transformátor Transformační poměr Elektrická rozvodná síť ČR, bezpečnost <u>*Vedení el. proudu v látkách*</u> Vedení el. proudu v pevných látkách Vedení el. proudu v kapalinách (elektrolýza) Vedení el. proudu v plynech (výboje, blesk) Vedení el. proudu v polovodičích PN přechod, polovodičová dioda	Žák: • objasní činnost transformátoru • používá s porozuměním transformační vztah • uvede příklady použití transformátoru v praxi • popíše způsob výroby a přenosu elektrické energie • popíše nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie na životní prostředí • zná zásady bezpečnosti i zásady první pomoci při zasažení elektrickým proudem • vysvětlí vedení elektrického proudu v pevných látkách jako usměrněný pohyb volných elektronů pevnou látkou • vysvětlí princip vedení elektrického proudu v kapalinách jako uspořádaný pohyb iontů kapalinou • vysvětlí princip vedení elektrického proudu v plynech jako uspořádaný pohyb elektronů i iontů za určitých podmínek • rozlišuje polovodič P a N • vysvětlí princip vedení el.proudu v polovodičích jako uspořádaný pohyb volných elektronů a kladných děr • objasní princip PN přechodu • rozhodne o průchodu elektrického proudu při zapojení diody v propustném nebo závěrném směru	Z-8. roč. – ČR – energetika Ch.-9. roč. – elektrolýza	VMEGS Alternativní a ekonomické zdroje energie, zvyšování jejich podílu na výrobě el. energie (energie vody, větru, slunce, geotermální energie, spalování biomasy)

Fyzika – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zvuk Vznik a šíření zvuku, zdroje zvuku Rychlost zvuku Hlasitost zvuku Základní vlastnosti zvuku (výška, barva, rezonance, absorpce) Ozvěna Ucho jako přijímač zvuku	Žák: • vysvětlí zvuk jako uchem vnímatelný rozruch vyvolaný chvějícím se tělesem • pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí • charakterizuje šíření zvukových vln jako proces zhušťování a zřeďování nosného prostředí • uvede skutečnost, že rychlost zvuku je závislá na nosném prostředí • pamatuje si velikost rychlosti zvuku ve vzduchu v = 340 m/s • uvede jednotku pro hladinu zvuku (decibel) , hodnotu prahu slyšení (0 dB) i hodnotu prahu bolesti (130 dB) pro zdravé lidské ucho • zjistí závislost výšky tonu na jeho kmitočtu Zjistí závislost barvy zvuku na vzniku vyšších harmonických tonů • zjistí závislost rezonance zvuku na vlastním chvění tělesa • zjistí, že absorpce zvuku závisí na vlastnostech materiálu • chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky • jmenuje hlavní faktory pro vznik ozvěny • popíše hlavní části lidského ucha i jejich funkci při zpracovávání zvukových vzruchů • určí možnosti,jak omezit nepříznivý vliv hlasitého	Př – 8. roč. – ucho	OSV ochrana zdraví před nadměrnou hladinou zvuku(hudba, mobilování, volkmen)

Fyzika – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	Žák: zvuku a hluku		
Elektromagnetické vlnění Rozdělení elektromagnetických vln	• jednoduše vysvětlí vznik elektromagnetické vlny • uvede, že se vlastnosti elektromagnetické vlny mění v závislosti na vlnové délce vlnění • objasní odlišné vlastnosti jednotlivých druhů elektromagnetického vlnění		OSV jak se chránit před škodlivými druhy záření
Radiové a televizní vlny, Mikrovlny a jejich využití (mikrovlnky, mobilní telefony) Infračervené záření (tepelné vlny) Viditelné světlo – jeho rozklad (duha) princip barevného vidění Ultrafialové záření (zářivky, opalování kůže) RTG záření, Kosmické záření	• objasní rozdíl mezi AM a FM modulací radiových vln, stručně vysvětlí princip fungování barevné televize • stručně vysvětlí princip fungování mikrovlnné trouby • uvede využití infračervených paprsků v praxi • jmenuje pořadí jednotlivých složek viditelného světla (barev) • umí vysvětlit princip barevného vidění těles • uvede využití ultrafialových paprsků v praxi • uvede využití rentgenových paprsků • je seznámen s existencí kosmického záření		

Fyzika – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Jaderná energie Stavba atomu	Žák: • podle zadaného počtu protonů, elektronů a neutronů je schopen nakreslit schéma libovolné částice a umí ji s pomocí MFCh tabulek pojmenovat		
Radioaktivita přirozená a umělá, α; β; γ záření Jaderné reakce	• objasní termín radioaktivita, vysvětlí hlavní rozdíly mezi jednotlivými druhy záření • objasní hlavní rozdíl mezi chemickou a jadernou reakcí		
Možnosti získávání energie z jader – jaderná syntéza (Slunce), jaderné štěpení (jaderné elektrárny), srážka částice s antičásticí Princip jaderné elektrárny, jaderná bomba	• uvede možnosti získávání energie pomocí jaderných reakcí • Vysvětlí termín štěpná reakce • zjednodušeně popíše princip jaderné elektrárny • vysvětlí, jak je zajištěn bezpečný provoz jaderných elektráren • zná historické zneužití jaderné energie • popíše nepříznivý vliv radioaktivního záření na lidský organismus		VMEGS bezpečnost jaderných elektráren, hospodaření s jaderným odpadem, změny v krajině, vliv na zdraví
Astronomie Vznik vesmíru a jeho teorie Historie astronomie	• zná termín Velký třesk • jmenuje nejdůležitější historické milníky ve vývoji astronomie (Klaudios Ptolemaios, Aristotelés, Mikuláš Koperník, Tycho Brahe, Johannes Kepler, Jurij Alexejevič Gagarin, Neil Armstrong)		

Fyzika – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Objekty Sluneční soustavy (Slunce, vnitřní planety, asteroidy, vnější planety, komety), Orientace ve vesmíru – souhvězdí Vzdálený vesmír, výzkum a dobývání vesmíru	Žák: • uvede základní charakteristiky Slunce • chápe Slunce jako hvězdu • má správnou představu o vzdálenostech mezi Sluncem a planetami i velikostech planet oproti velikosti Slunce • vyjmenuje popořadě planety sluneční soustavy • vysvětlí na Zemi střídání dne a noci, vznik ročních období, jarní a podzimní rovnodennost, letní a zimní slunovrat, • rozlišuje termíny planetka, kometa, meteor a meteorit • přiřadí největší a nejdůležitější hvězdy k nejjasnějším souhvězdím severní oblohy • Labuť – Deneb, Orel – Altair, Lyra – Vega, Malý vůz – Polárka • vysvětlí termín galaxie • umí označit pozici naší galaxie v dosud známém vesmíru	Z - 6. roč. – Země jako vesmírné těleso Př - 9. roč. – vznik a stavba Země	VMEGS výzkum vesmíru VMEGS využití sluneční energie (kolektory, elektrárny)

5.17. Charakteristika vyučovacího předmětu

Chemie 8. – 9. ročník

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a v 9. ročníku po dvou hodinách týdně. Je spjat s dalšími předměty – přírodopisem, fyzikou, matematikou, zeměpisem. Do každého ročníku jsou zařazeny alespoň 4 hodiny laboratorních pracích, ve kterých je kladen důraz na praktickou stránku předmětu.
Vzdělávání v předmětu chemie směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor. Vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů. Učí získaná data stručně, přehledně a objektivně sdělovat, zpracovávat a vyhodnocovat, zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích.Vede k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů. Učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce a s chemikáliemi, poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky. Rozvíjí potřebu objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů. Vede k poznání možnosti rozvoje a zneužití chemie a učí odpovědnosti za zachování čistého životního prostředí.
Poznatky jsou žákům předávány formou frontální výuky spojenou s praktickými cvičeními, prací ve skupině, vyhledáváním informací v literatuře, na internetu, prací s výukovými programy zaměřenými na chemii, nácvikem jednoduchých laboratorních metod a postupů, demonstračními pokusy. Některá témata jsou probírána formou projektů.
Nedílným vybavením učebny chemie je řád učebny chemie. Při hodinách a laboratorních cvičeních je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné páce a postupů v souladu s platnou legislativou.
Předmětem prolínají průřezová témata. Důraz je kladen na zodpovědnost každého jednice za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (Enviromentální výchova, Myšlení v evropských a globálních souvislostech).

Kompetence k učení

- pro efektivní učení vybírá vhodné způsoby, metody a strategie, které také využívá pro poznávání přírodních objektů, jejich vlastností, procesů
- plánuje a organizuje vlastní učení, projevuje ochotu dále se vzdělávat
- v procesu učení vyhledává, třídí a systematicky využívá informace
- používá obecně užívané termíny, symboly a znaky
- získané informace spojuje v širší celky a tím si vytváří komplexnější pohled na přírodní, matematické, společenské a kulturní jevy
- poznává smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů
- využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a hledá konečné řešení problému
- volí vhodné způsoby řešení problému a snaží se problémy samostatně řešit
- učí se zobecňovat poznatky a aplikovat je v různých oblastech života
- učí se základům logického vyvozování a předvídání závěrů z přírodovědných závěrů
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů, osvědčené postupy aplikuje při řešení podobných situací a úkolů
- kriticky myslí, je schopen obhájit svá rozhodnutí, uvědomuje si odpovědnost za svá rozhodnutí, výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní
- vede k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci, formuluje své myšlenky souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- učí se stručně, objektivně a přehledně sdělovat (ústně i písemně) postup i výsledky svých pozorování a experimentů
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních technologií
- používá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální
- vede k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce ve skupině
- na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- přispívá k diskuzi ve skupině i k debatě v celé třídě
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých, respektuje různá hlediska čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské
- vede k poznání možnosti rozvoje a zneužití chemie a učí se odpovědnosti za zachování životního prostředí
- chápe základní souvislosti a enviromentální problémy

Kompetence pracovní

- učí optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- seznamuje se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, ochrany životního prostředí
- využívá znalosti a získané zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Chemie – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Úvod do chemie Chemie jako přírodní věda Fyzikální a chemický děj Látky a tělesa Chemická laboratoř, sklo, pomůcky Chemický průmysl, výroba Nebezpečné látky a přípravky – zásady bezpečné práce Vlastnosti látek *Směsi* Stejnorodá a různorodá směs Složení roztoků	Žák: • zhodnotí význam chemie pro člověka • uvede příklady fyz. a chem. dějů • rozliší fyzikální tělesa a látky • rozpozná, zda u běžně známých dějů dochází k přeměnám látek • vysvětlí, co chemie zkoumá, jaké metody používá • pojmenuje nejčastěji používané pomůcky a sklo • uvede příklady chem. výroby ve svém okolí • seznámí se se způsobem označení nebezpečných látek (R-věty, S-věty), zná pravidla bezpečnosti práce s chem. látkami a v chem. laboratoři • rozlišuje vlastnosti látek (barva, skupenství, zápach, rozpustnost, hořlavost, tepelná a elektrická vodivost) • popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek • rozpozná skupenství látek a jejich změny (tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace) • vysvětlí faktory ovlivňující rozpouštění látek • rozliší stejnorodé a různorodé směsi • uvede příklady pevné, kapalné a plynné směsi • správně (v souvislostech) použije pojmy – složky roztoku, rozpouštědlo, rozpouštěná látka,	F – látky, vlastnosti látek F – fyzikální děj Př - mikroskopování Z – poloha chem., závodů F – měření Př F - jednotky	EV ochrana životního prostředí OSV zodpovědnost za své zdraví rozvoj schopností poznávání

Chemie – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Typy různorodých směsí Oddělování složek směsí	Žák: rozpustnost, nasycený, nenasycený roztok, koncentrovanější, zředěnější roztok) • vysvětlí vliv teploty, míchání a plošného obsahu na rychlost rozpouštěné pevné látky • vypočítá složení roztoků (trojčlenkou nebo pomocí vzorce pro hmotnostní zlomek) • rozliší typy různorodých směsí – suspenze, emulze pěna, aerosol (dým, mlha) • navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě, sestaví filtrační aparaturu a provede filtraci • vysvětlí princip usazování, krystalizace, destilace, chromatografie a sublimace	M - trojčlenka Př	
<u>*Voda a vzduch*</u> Vlastnosti vody, koloběh, skupenství, význam pro život	• rozezná a pojmenuje různá skupenství vody v přírodě • uvede základní vlastnosti vody, význam vody pro existenci života • popíše koloběh vody v přírodě, vysvětlí jeho princip	Výchova ke zdraví Př – složení organismu, koloběh vody	EV význam vody a vzduchu jako základní podmínky života
Druhy vody	• rozliší různé druhy vod podle obsahu minerálních látek a podle obsahu nečistot		EV lidské aktivity a problémy

Chemie – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Způsoby výroby pitné vody, čištění odpadní vody Vzduch Znečistění vzduchu <u>*Částicové složení látek*</u> Struktura atomu Chemické prvky a sloučeniny PSP Molekula, chem. vazba	Žák: • uvede způsoby získávání pitné vody • objasní princip čistění odpadní vody • prokáže znalost složení vzduchu (v %) • uvede zdroje nečistot, objasní pojmy – smog, skleníkový efekt, teplotní inverze, ozónová díra, kyselý déšť – příčiny a důsledky • popíše složení atomu,vyhledá v tabulkách a správně přiřazuje protonové číslo, zapíše ho ke značce prvku • používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech • rozlišuje chem. prvky a chem. sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech • orientuje se v PSP • používá vybrané názvy a značky chem. prvků • čte chemické zápisy (značky, vzorce) • rozliší chemické zápisy prvků a sloučenin • ze vzorce (a z modelu molekuly) ch. sloučeniny odvodí kvalitativní a kvantitativní složení ch. látky (počet prvků a jejich název, počet atomů jednotlivých prvků v molekule) • zapíše jednoduché schéma vzniku chem. vazby	Z - atmosféra Př – vliv na ŽP F – stavba atomu	MV kritický přístup k informacím z médií k problematice čistoty vody a vzduchu VMEGS čistota vody a vzduchu jako globální problém lidstva OSV osobní zodpovědnost za stav čistoty vody a vzduchu MV interpretace vztahu mediálních sdělení a reality sledování a vyhledávání informací o nových objevech

Chemie – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
ionty <u>*Chemické reakce*</u> Reaktanty a produkty – chemický děj Zákon zachování hmotnosti Druhy chemických reakcí Rychlost chem. reakce Exotermické a endotermické rovnice	Žák: • zná pojem elektronegativita a umí ji vyhledat u prvků v PSP • objasní pojmy ion, kation, anion • zapíše vznik kationtu a aniontu z elektricky neutrálního atomu • rozliší výchozí látky a produkty chem. reakce a a určí je správně v konkrétních příkladech • upraví zápis chem. děje na chem. rovnici • dokáže vyčíslit chem. rovnici • zapíše jednoduchými chem. rovnicemi vybrané chem. reakce • přečte chem. rovnice (včetně použití látkového množství) • uvede příklady chem. reakcí probíhajících v přírodě a chem. reakcí používaných při chem. výrobě • rozliší chem. slučování a chem. rozklad • provede jednoduché chem. reakce • zná význam symbolů v chem. rovnici (ozn. skupenství) • zná faktory ovlivňující rychlost ch. rovnice • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh ch. reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	F -	

Chemie – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Chemické prvky Kovy, polokovy, nekovy Alkalické kovy Halogeny *Chemické sloučeniny* Oxidační číslo Halogenidy - fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy oxidy (o. uhelnatý, uhličitý, siřičitý, sírový, vápenatý, dusnatý, dusičitý, křemičitý)	Žák: • orientuje se v PSP, rozpozná umístění kovů, polokovů a nekovů • usuzuje na vlastnosti kovů, polokovů, nekovů • uvede vlastnosti a příklady využití kovů (Fe, Al, Zn, Cu, Au, Ag) • uvede základní význam slitin a jejich využití • zná vlastnosti alkalických kovů a jejich bezpečné uložení • uvede vlastnosti a příklady praktického využití nekovů (H, O, N, S, C) • uvede vlastnosti a příklady využití halogenů • zná pravidla určování ox. čísel atomů prvků • používá ox. čísla k psaní a čtení vzorců dvou-prvkových sloučenin • určí ox. číslo atomů prvků v halogenidech • zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy • popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného • určí ox. číslo atomů prvků v oxidech • zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy • popíše vlast., použití a význam vybraných oxidů	Př - mineralogie D – doba železná, bronzová Výchova ke zdraví – ochrana zdraví F – fyzikální vlastnosti látek Př - dýchání Z – naleziště látek	OSV zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a slouč. ohrožujícími zdraví a ŽP EV nebezpečí poškození ŽP některými prvky a sloučeninami (těžké kovy, součástky PC v odpadu, baterie z mobilních tel.) VMEGS znečištění ŽP jako globální problém lidstva OSV osobní zodpověd-nost jednice z své zdraví (NaCl – hypertenze, revize plyn. spotřebičů), význam hromadné dopravy EV solení silnic

Chemie – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Sulfidy (s.olovnatý, zinečnatý, železa) Hydroxidy (h. sodný, draselný, vápenatý, amonný) Kyseliny Bezkyslíkaté, kyslíkaté (k. chlorovodíková, dusičná, sírová) Indikátory, pH Neutralizace	Žák: • zapíše z názvů vzorce sulfidů a naopak ze vzorců jejich názvy • popíše vlast., použití a význam vybraných sulfidů • zapíše z názvů vzorce hydroxidů a naopak ze vzorců jejich názvy • popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů • bezpečně pracuje s hydroxidy, dovede poskytnout první pomoc při zasažení těmito látkami • posoudí vliv hydroxidů v odpadech na ŽP • zapíše z názvů vzorce kyselin a naopak ze vzorců jejich názvy • bezpečně ředí roztoky kyselin, poskytne první pomoc při zasažení těmito látkami • popíše vlastnosti, použití a výrobu vybraných kyselin • posoudí vliv vybraných kyselin na ŽP • pomocí indikátorů rozliší prostředí kyselé, neutrální a zásadité • orientuje se na stupnici pH • změří pH roztoků používaných v běžném životě • objasní obecný princip neutralizace • uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Př – neutralizace žaludečních šťáv	EV reakce kyselinotvorných oxidů v atmosféře, působení kyselých dešťů OSV osobní zodpovědnost při práci s kyselinami, hydroxidy poskytnutí první pomoci při poleptání EV vliv pH na život ve vodě, nebezpečí havárií při výrobě, přepravování a skladování kys. a hydroxidů

Chemie – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Soli Názvosloví solí Vznik solí	Žák: • zapíše z názvů vzorce solí a naopak ze vzorců jejich názvy • rozliší, které látky patří mezi soli • zapíše chem. rovnicemi příklady vzniku solí odvozených od kys. chlorovodíkové, sírové, dusičné, uhličité – neutralizací, reakcí kovů s kys., kyselinotvorného oxidu s hydroxidem, zásadotvorného oxidu s kyselinou, reakcí oxidu kovu s kyselinou, srážecí reakcí	Př - mineralogie Z – těžba solí výskyt krasových útvarů	OSV osobní zodpovědnost při používání chem. látek (hnojiv) EV nebezpečí nadměrného hnojení umělými hnojivy (ohrožení zdrojů pitné vody, poškození půdy)
Vlastnosti a použití vybraných solí Hydrogensoli Hydráty	• uvede význam průmyslových hnojiv • popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv • vysvětlí podstatu krasových jevů • vysvětlí význam hydrátů v praxi	Př – krasové jevy	
Průběh chemických reakcí Látkové množství, molární hmotnost Výpočty hmotnostního zlomku Výpočty hmotnosti z chem. rovnic	• používá jednotku látkového množství • vypočítá molární hmotnost látek • používá při výpočtech chemické tabulky • vypočítá složení roztoku pomocí vzorce nebo trojčlenky • řeší jednoduché výpočtové úlohy pomocí matematického vztahu, úvahou	M – trojčlenka rovnice o jedné neznámé	

Chemie – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Vlivy na rychlost chem. reakce <u>*Redoxní reakce*</u> Oxidace, redukce Elektrolýza, galvanické pokovování Řada reaktivity kovů Výroba surového železa a oceli Koroze Galvanický článek	Žák: • uvede faktory ovlivňující průběh chem. reakcí – druh látky, koncentrace, teplota, velikost povrchu pevných reaktantů, katalyzátory • aplikuje zákon zachování hmotnosti • rozezná redoxní reakce mezi ostatními reakcemi, určí v zápisu jednoduchých rovnic oxidaci a redukci (pomocí oxidačních čísel) • objasní, co je podstatou elektrolýzy, uvede příklady praktického využití • vysvětlí princip galvanického pokovování • umí vysvětlit děje, které probíhají na elektrodách • zná příklady využití elektrolýzy v praxi • experimentálně ověří postavení kovů v řadě reaktivity • popíše výrobu surového železa a oceli • vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů, které ovlivňují průběh koroze • uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí • porovná princip elektrolýzy,galvanického článku a akumulátoru • uvede příklady využití galvanického článku a akumulátoru	Fy – elektrolýza, galvanický článek Z – významná naleziště rud	EV význam sběru železného šrotu a ostatních kovů jako prům. surovina, hospodářské ztráty způsobené korozí Fe

Chemie – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Energie a chemické reakce Exotermická a endotermická reakce Paliva – fosilní, průmyslově vyráběná paliva Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Vliv automobilismu na ŽP *Organické sloučeniny* *Uhlovodíky* Alkany, alkeny, alkiny, areny, cykloalkany	Žák: • rozliší, které ze známých reakcí jsou exo- a endo-termické • umí třídit paliva podle výhřevnosti, skupenství, původu, zná příklady z praxe • rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje en. • používá bezpečně domácí spotřebiče na topné plyny, plynové kahany při chem. pokusech • rozpozná označení hořlavých látek, zná pravidla bezpečné práce s hořlavými látkami a telefonní číslo pro přivolání hasičů • rozliší typy hasících přístrojů, uvede užití různých druhů hasicích přístrojů • dovede poskytnou první pomoc při popáleninách • zjistí dopady produktů spalování na znečištění ŽP • rozliší anorganické a organické sloučeniny • vysvětlí princip tvorby vzorů a názvů uhlovodíků • charakterizuje skupiny uhlovodíků, uvede vzorce uhlovodíků, vlastnosti a výskyt • uvede vlastnosti uhlíku • rozliší otevřený a uzavřený řetězec • umí vyjmenovat homologickou řadu uhlovodíků	Fy - energie Př – vliv CO, NOx na org. Z - naleziště	OSV vlastní zodpovědnost za bezpečnou práci s topnými plyny EV skleníkové plyny, kyselé deště

Chemie – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	Žák: • rozlišuje molekulový, strukturní a racionální vzorec • umí sestavovat modely uhlovodíků C_1 – C_{10} • vyhledá a zařadí uhlovodíky do skupin podle vazeb • zná pravidla bezpečnosti práce s organickými rozpouštědly		
Přírodní zdroje uhlovodíků Ropa Zemní plyn Uhlí	• uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy, uhlí a z. plynu • popíše a posoudí nebezpečí ropných havárií	Z – naleziště fosilních paliv	
Deriváty uhlovodíků	• rozliší pojmy uhlovodík a derivát • rozliší a pojmenuje uhlovodíkový zbytek a charakteristickou skupinu		
Halogenderiváty	• dokáže aplikovat obecný princip názvosloví halogenderivátů při psaní a čtení vzorců a názvů • vysvětlí význam vybraných halogenderivátů a jejich použití v praxi		
Alkoholy a fenoly	• rozliší, zapíše a pojmenuje methanol, ethanol, glycerol a fenol • popíše vlastnosti a použití vybraných alkoholů • zná podstatu a rovnicí popíše alkoholové kvašení	Př – nervová soustava	

Chemie – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	Žák: • vysvětlí rozdíl mezi pojmy líh a denaturovaný líh • rozpozná nebezpečí požívání alkoholických nápojů	Př	
Karbonylové sloučeniny - Aldehydy a ketony	• uvede vlastnosti, použití a význam formaldehydu a acetonu • zná pravidla bezpečné práce s acetonem		
Karboxylové kyseliny	• charakterizuje karbox. kys., zapíše a pojmenuje kys. mravenčí, octovou • aplikuje rovnici disociace a neutralizace • pojmenuje soli karboxylových kyselin • uvede kyseliny vázané v tucích		
Estery a esterifikace	• rozliší esterifikaci mezi ostatními ch. reakcemi • pojmenuje výchozí látky a produkty esterifikace		
Významné látky v organismech Sacharidy	• popíše vlastnosti, zdroje, rozdělení a význam sacharidů • zapíše vznik glukozy při fotosyntéze ch. rovnicí • popíše podstatu diabetes • navrhne schéma výroby cukru a piva	Př	

Chemie – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Tuky Bílkoviny Výživa, složky potravy Biokatalyzátory Enzymy, vitamíny, hormony <u>*Chemie slouží a ohrožuje*</u> Plasty a syntetická vlákna Chemické výroby ŽP, chemie a recyklace odpadů	Žák: • popíše vlastnosti, zdroje, rozdělení a význam tuků • popíše princip a význam ztužování tuků • popíše vlastnosti, zdroje, rozdělení a význam bílkovin • objasní obecné zásady při správné skladbě potravy • hodnotí složení potravy z hlediska uznávaných zásad správné výživy • popíše význam biokatalyzátorů pro organismy a pro průmyslovou výrobu • vyhledá zdroje vitamínů • dokáže vysvětlit pojmy monomer, polymer, makromolekula, polymerace • popíše vlastnosti, význam a použití plastů • popíše vlastnosti, význam, rozdělení a použití vláken • posoudí vliv používání platů a vláken na ŽP • doloží na příkladech význam chem. výrob v národním hospodářství	Př – svaly, složení potravy	

Chemie – 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Léčiva Drogy Otravné látky Mýdla Detergenty Hnojiva Pesticidy Výroba papíru, skla, porcelánu a keramiky	Žák: • zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů • vysvětlí pojem biotechnologie a uvede příklady • dokáže využít poznatky o chemii a výrobcích s s ohledem na své zdraví • uvede nebezpečí spojené s konzumací drog a jiných návykových látek • slovně popíše výrobu a složení mýdla • uvede výhody a nevýhody používání mýdel a saponátů • aplikuje školní poznatky v praktickém životě • zachází bezpečně s běžnými mycími a čistícími prostředky používaných v domácnosti • rozlišuje hnojiva na přírodní a průmyslová • zná jejich správné užití a dopady na ŽP při jejich nadměrném použití • zná zásady bezpečné práce s prodávanými pesticidy • doloží na příkladech význam chemických výrob pro národní hospodářství a pro člověka	Př - soustavy	

5.18. Charakteristika vyučovacího předmětu

Informatika 1. a 2. stupeň

Informatika jako předmět prostupuje dnes všemi oblastmi vzdělávání. Obsahem tohoto předmětu je naučit se pracovat s moderními informačními technologiemi, dále naučit se získávat a třídit informace a používat je při vlastním vzdělávání i v běžném životě. Výuka tohoto předmětu probíhá na prvním stupni v 5. ročníku s časovou dotací 1 hod. týdně. Na druhém stupni je výuka zařazena do 6. ročníku s časovou dotací 1 hod. týdně.

Žáci se naučí nejen pracovat s počítačem, tvořit a upravovat dokumenty, tabulky a obrázky v různých programech či využívat didaktické programy při učení, ale také získávat informace z různých oblastí a zdrojů, vědomě a záměrně je posuzovat, třídit a porovnávat.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě; využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- žáci se učí pořizovat takové poznámky, které jim mohou pomoci při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho zpracování

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – prostřednictvím elektronické pošty si vyměňují informace či odevzdávají práce
- při komunikaci se učí dodržovat stanovená pravidla (forma vhodná pro danou technologii, etická pravidla apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke vzájemné spolupráci (rada či pomoc), při skupinové práci se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci se účastní hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu či jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svou další profesní orientaci

Informatika – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Základy práce s počítačem *Základní pojmy* informace, informační zdroje, informační instituce *Struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení* přihlašování do školní sítě; pravidla práce na počítačích a v síti; pojmy – hardware a software; počítačová sestava; funkce a obsluha periferií (myš, monitor, klávesnice, tiskárna, scanner, …) *Operační systémy* druhy operačních systémů; základní funkce, přednosti a nedostatky OS; základy práce s OS Windows XP; struktura dat v počítači (disky, strom) *Seznámení s formáty souborů* formáty textových a grafických souborů, spustitelné soubory, práce se soubory (otevírání, ukládání, kopírování,…)	Žák: • se seznámí se základními pojmy informační činnosti • zvládá základní práci s počítačem • využívá základní funkce počítače • dokáže obsluhovat nejběžnější periferie počítače		

Informatika – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Multimediální využití počítače hudba a video v počítači, výukové programy *Jednoduchá údržba počítače* zásady práce se software a hardware; údržba a kontrola dat – scandisk, defragmentace, zálohování, antivirové programy; běžná (uživatelská) kontrola práce hardware – periferie, síťové připojení, výměnné disky *Prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky* ergonomie (správné držení těla, osvětlení, …) *Vyhledávání informací a komunikace* *Společenský tok informací* vznik, přenos, zpracování, distribuce a transformace informací	Žák: • respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady • chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	Jazyky, matematika, člověk a příroda, umění a kultura	

Informatika – 5. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Základní způsoby komunikace e-mail a chat (ukázka použití), telefonování, mobilní telefony, pravidla práce s internetem *Metody a nástroje vyhledávání informací* vyhledávače a rozcestníky; formulace požadavku pro vyhledávání; vyhledávací atributy *Zpracování a využití informací* *Základní funkce textového a grafického editoru* práce s programy WordPad, Poznámkový blok a Malování	Žák: • komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení • při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty • vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích • pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru		MKV lidské vztahy MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Informatika – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Opakování zásady bezpečnosti práce na počítači a prevence zdravotních rizik používání výpočetní techniky; procvičení učiva o stavbě počítače a funkcích periferií; procvičení práce s daty – práce se soubory; základy práce s textovým a grafickým editorem *Vyhledávání informací a komunikace* vývojové trendy informačních technologií; práce s výukovými programy; *Internet* pravidla práce na internetu (zopakování); vyhledávání informací na internetu pomocí různých zdrojů (vyhledávače, portály)	Žák: • respektuje pravidla bezpečné práce s hardware a software • postupuje poučeně v případě poruchy • chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím • zvládá základní práci s počítačem a jeho nejběžnějšími periferiemi • zvládá základní operace s daty • pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru • seznámí se s moderními technologiemi využití výpočetní techniky • k vyhledávání informací umí používat výukové a multimediální programy • respektuje zásady práce s internetem • umí najít informace na internetu pomocí jednoduchých a vhodných cest	Člověk a svět práce Fyzika Člověk a společnost	VMEGS Evropa a svět nás zajímá

Informatika – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje k jejich ověřování software na internetu, pravidla stahování softwaru komunikace pomocí internetu (e-mail a jeho služby, freemail)	Žák: • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení		MV interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Zpracování a využití informací textové editory, počítačová grafika, rastrové a vektorové programy tabulkový editor – tvorba tabulek, porovnávání dat, použití jednoduchých vzorců prezentace informací (základy práce s prezentačními programy, tvorba a předvedení vlastní prezentace, skupinová práce – společná prezentace)	• ovládá práci s textovým, grafickým a tabulkovým editorem • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem • používá informace z různých zdrojů • vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě	Vv M	MV tvorba mediálních sdělení
ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	• pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	Ov	

5.19. Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova 6. – 8. ročník

Předmět hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7. a v 8. ročníku 1 hodinu týdně. Hlavními složkami hudební výchovy na 2. stupni jsou pěvecké, instrumentální a poslechové činnosti doplněné hudebně pohybovými aktivitami, základními informacemi o vývoji hudebních směrů a stylů a seznámením se jmény významných hudebních skladatelů.

Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejsnáze probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasný i dvojhlasý. Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Dále je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písní odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídat činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

Výběr písní má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. V tomto období jsou pro zpěv nejvhodnější lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé, vhodné je využívat i písní místních nebo krajových. Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus.

Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (tyčinky, bubínek, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků.

Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Žáky seznámíme s vývojem hudby české i světové, s důležitými pojmy i jmény význačných hudebních osobností.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než Hv. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písním a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku.

Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písní na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

Žák se učí pracovat se svým hlasem, osvojuje si písně různých hudebních žánrů, poznává hudbu v jejích stylových, žánrových i funkčních podobách. Pěveckými, poslechovými, rytmickými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými a tvořivými činnostmi rozvíjí žákovu

hudebnost. Pomáhá mu vytvořit si vlastní názory a postoje k hudebnímu umění minulosti i současnosti. Zpěv by se měl stát prostředkem vyjádření radosti a pohody. Žák by měl mít příležitost uplatňovat své individuální hudební schopnosti a dovednosti.

Hudební výchova – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Opakování z 1. stupně Lidové písně, lidový dvojhlas Hudební výrazové prostředky Hudební nástroje v lidové hudbě Křížek, bé či odrážka Nácvik písní Od sóla po kvarteto Stupnice Partitura Hudební variace Nácvik písní – Vánoce Akord Píseň a její forma, proměny písně ve staletích Hudba na jevišti - opera, opereta, muzikál Česká opera, Národní divadlo Nácvik písně Hudba a tanec – balet, výrazový tanec	Žák: • umí čistě a výrazně zpívat lidové i umělé dětské písně v hlasovém rozsahu přiměřeném žákům školního věku • nacvičí správné dýchání a tvoření tónů • rozvíjet hudební sluch a paměť na melodii i slova • pozná hudební nástroj, umí ho zařadit do skupiny • orientuje se v hudebních pojmech a značkách • pamatuje si slova a melodie základních písní • zná pojmy • zná stupnici C dur • pozná a rozumí zápisu v partituře • vymyslí variace písně • zná melodie a slova • vysvětlí pojem • orientuje se v oblasti pojmů a historii hudby • pozná jednotlivé druhy hudebního představení • zná základní díla české operní tvorby • naučí se novou melodii a slova • umí rozlišovat a udržovat určitý rytmus	ČJ ČJ D	MKV poznávání naší kultury a tradic kultura a umění v našem regionu (umělci, písně, stálé kulturní akce, apod.) poznávat a respektovat odlišnosti kultur VMEGS orientace ve vývoji umění, hledat podobnosti a odlišnosti porozumět rozdílnosti kultur seznámení s folklórem, lidovými zvyky, tradicemi regionální umění hymny jiných zemí, lidové písně různých oblastí hudební nástroje různých kultur a zemí

Hudební výchova – 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Melodram, scénická hudba Nácvik písně Pohybové aktivity Návštěva divadelního představení, hudebního koncertu Poslech	Žák: • vyzkouší si a poslechne hodnotnou vážnou hudbu • osvojí si novou melodii a text • rozvíjí fantazii a schopnost pohybem reagovat na hudbu • osvojí si pravidla chování • prožije nevšední umělecký zážitek • pokouší se rozumět hudbě, cele ji vnímat	Tv	EV estetické kvality prostředí vandalismus

Hudební výchova – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Putování za lidovou písní O lidském hlase Polyfonie čili vícehlas Koncert Nešvary v hudbě Sonáta a sonátová forma Zpěv O tanci Symfonie a symfonická báseň Zpěv Duchovní a světská hudba Taktování Hudební nosiče Tvorba skladatele Zpěv	Žák: • zná lidové melodie a slova • osvojí si pravidla hlasové hygieny • orientuje se v oblasti pojmů, značek • orientuje se v oblasti pojmů, historii hudby • dodržuje pravidla hlasové hygieny • nacvičil si správné návyky • orientuje se v oblasti pojmů, historii hudby • má správné pěvecké návyky, hlasová hygiena zásoba písní • rozpozná některé druhy tanců a pohybových projevů, vyzkouší si některé • orientuje se v oblasti pojmů, historii hudby • respektuje pěvecký, instrumentální i hudebně pohybový projev ostatních • má pěvecké návyky, hlasová hygiena, zásobu písní • orientuje se v historii • osvojil si hudební dovednosti • orientuje se v moderních hudebních nosičích • umí pomocí instrumentálních, vokálních a pohybových činností vyjádřit své pocity a prožitky • rozšiřuje si zásobu naučených písní • orientuje se v zápise písní a skladeb • realizuje je na základě individuálních schopností	Čj a literatura Př D Př D Př Tv D Pč Př Tv Čj Vv Čj	OSV dramatizace písní, návštěva divadelního představení, hudebního koncertu vytvoření hudebního pásma spojeného s dramatizací rozhovory, hodnocení práce ve skupině diskuse nad uměleckým dílem MV vliv médií na kulturu vývoj médií a jejich přínos v oblasti kultury a umění VDO nezesměšňovat práci ostatních žáků, ale snažit se je pochopit a správně vnímat

Hudební výchova – 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Návštěvy hudebních představení Poslech	Žák: • vnímá umělecké působení hudby • osvojí si společenská pravidla • dokáže najít souvislosti mezi různými druhy umění • rozvíjí své prožitky a pocity	Vv	ochota pomáhat, být ohleduplný, respektovat názory druhých respektovat kulturní odlišnosti OSV nezesměšňovat práci ostatních žáků, ale snažit se je pochopit a správně vnímat ochota pomáhat, být ohleduplný, respektovat názory druhých respektovat kulturní odlišnosti

Hudební výchova – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	Žák:		MV
Artificiální a nonartificiální hudba	• zná a umí vysvětlit pojmy	D	poznávání naší kultury a tradic
Původ hudby – pravěk a starověk	• orientuje se v historii hudby	PV	kultura a umění v našem regionu (umělci, písně, stálé kulturní akce, apod.)
Výroba hudebních nástrojů, pravěký obřad	• vyjádří rytmus pohybem a hrou na vlastnoručně vyrobený hudební nástroj	D	poznávat a respektovat odlišnosti kultur
Vznik a znaky jazzu	• zná základní pojmy a historii	D	
Stupnice	• vyjmenuje jména not stupnice C dur		VMEGS
Středověk – gotika	• orientuje se v historii		orientace ve vývoji umění, hledat podobnosti a odlišnosti
Nácvik písní	• rozšiřuje si zásobu naučených písní	D	porozumět rozdílnosti kultur
Swing	• rozumí pojmu, pozná hudební styl	D	seznámení s folklórem, lidovými zvyky, tradicemi, regionální umění
Renesance	• orientuje se v historii		hymny jiných zemí, lidové písně různých oblastí
Rock and roll a country and western v USA 50. let	• orientuje se v historii		hudební nástroje různých kultur a zemí
Nácvik písní		D	
Baroko	• osvojuje si písně se složitějšími rytmy		EV
Rock 60. let	• orientuje se v historii		estetické kvality prostředí
Nácvik písní	• orientuje se v historii	D	vandalismus
Klasicismus	• zná moderní písně	Inf	
Moderní hudební nástroje	• orientuje se v historii		
Romantismus	• seznámí se s nejnovější technikou v hudbě	D	
Vážná hudba 20. století		D	
70. a 80. léta v moderní hudbě	• orientuje se v historii	D	
Nácvik písní	• orientuje se v historii		
	• orientuje se v historii		
	• rozšíří si znalost písní o příklady jednotlivých směrů a období		

Hudební výchova – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Pohybové aktivity Návštěvy hudebních představení Poslech	Žák: • umí vyjádřit hudbu pohybem • vnímá umělecké působení hudby • osvojí si společenských pravidel • dokáže najít souvislosti mezi různými druhy umění, rozvíjí své prožitky a pocity	Tv Vv	

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova – 6. – 9. ročník

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchova (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetična) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Časové vymezení vyučovacího předmětu

- 6.,7., 9. ročník - 2 hodiny týdně
- 8. ročník -1 hodina týdně

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

- výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy nebo mimo budovu školy (práce v terénu).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály. Aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- strategie: učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
  : učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- strategie: učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- strategie: učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky,…..)
  : učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů,….)

Kompetence sociální a personální

- učí se respektovat pravidla pro práci v týmu, dodržovat je svou a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- strategie: učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, umožňuje každému žákovi zažít úspěch, v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými reprezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- strategie: učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
- strategie: učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení, požaduje dodržování kvality a postupů

Výtvarná výchova - 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Malba: vodová barva – technika, temperová barva – technika Rozdíly hustoty barev (možnost vody) Vhodné štětce, práce s barvou a plochou, volný výtvarný projev doplněný pozorováním skutečnosti, skupinová práce – otisky…. *Kresba:* perokresby (kolorování) – technika Tužka – technika, výrazové možnosti, šrafura, linie, tvar, uspořádání a vztahy prvků v ploše, výrazové prostředky ***Prostorové vyjádření – kašírování technika, jednoduché nádoby*** **Práce s papírem – koláže** **Práce s textilem - móda**	Žák: • vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádřená vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí je	Hv – rytmus, melodie Čj – ilustrace (pohádka, báje, pověst, legenda Hv- hudební nahrávky D-pravěk, doba kamenná, pravěké nádoby	OSV- kreativita OSV- rozvoj schopností, sebepoznání

Výtvarná výchova - 6. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Plastická prostorová tvorba nádoby - inspirace pravěkem (zdobení) *Dějiny umění* pravěké umění Egyptské umění Umění Řecka, Říma	Žák: • vytváří objekty v prostoru, své představy dovede přenést do objemových rozměrů	Čj- literatura- řecké báje D	EV problémy životního prostředí a lidské aktivity OSV komunikace

Výtvarná výchova - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Malba temperová barva, barvy základní, podvojné rozlišení, míchání barev, funkce barev, redukovaná barevná škála, malba vycházející ze skutečností i představ, výrazová malba, přepis představ i pocitů, kombinované techniky, tvarová a barevná nadsázka	Žák: • vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahu pro získání osobitých výsledků		OSV kreativita MKV kulturní diference, multikulturalita
Kresba šrafura, linie, tvar, objem, prostor, stínování – technika, Výtvarné vyjádření přírodních tvarů, studijní práce (předměty denní potřeby)	• užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Př- přírodniny	OSV poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace, kompetence

Výtvarná výchova - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Prostorové vytváření Kašírování – technika (zvířata, lidská hlava) Práce s papírem – kartonem, vatou,…koláže Práce s textilem- pletení (nekonečné vlákno) Objekty – umístění v místnosti *Grafika* Technika- tisk z plochy, z výšky, z hloubky Tisk z papíru- negativ, pozitiv, práce s barvami *Modelování* Technika, možnosti, prostředky, pomůcky, reliéf, socha volná, šperk- náušnice, náhrdelník, náramek, korále (způsoby zdobení, kombinace s jiným materiálem), vkus, móda, doplněk	Žák: • porovnává a hodnotí účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření • rozliší působení vizuálně obrazného v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Bytový interiér Užité umění	OSV poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace, kompetence MV tvorba mediálního sdělení

Výtvarná výchova - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Dějiny umění Románské umění, gotika, renesance, baroko, rokoko, klasicismus	Žák:	D – stavební slohy	

Výtvarná výchova - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Malba barevné škály, odstíny, malba zátiší Technika stínování (linie, objem, světlo, tvar….) Děj a vlastní vztah k němu, důraz na citový zážitek, vaječná tempera, kombinované techniky, základní proporce a pohyb lidské postavy, skupinové práce, volný přepis fantazie, představ a pocitů *Kresba* stínování, studie hlavy, kombinované techniky, zátiší, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, v prostoru a čase Ilustrace (komiks)	Žák: • vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků • variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Zátiší, portrét Dekorativní tvorba	OSV kreativita, sebepoznání a sebepojetí

Výtvarná výchova - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Prostorové vyjádření Kašírování postav, asambláže, prostorové objekty z netradičních materiálů (PET lahve, dřevo,..) Koláže, práce s textilem, drhání - provázky, textil (pružný, pevný), druhy drhání *Grafika* Linoryt - technika, prostředky *Modelování* předměty- zachycení skutečnosti, odlévání části těla, sádra *Dějiny umění* romantismus, realismus, impresionismus, symbolismus, postimpresionalismus, secese	Žák: • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření • rozliší působení vizuálně obrazného v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti a minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření • vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů • porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření	Užité umění, architektura D- slohy Čj-poezie, básnické směry Hv- hudební směry	EV základní podmínky života MV tvorba mediálního sdělení VMEGS jsme Evropané

Výtvarná výchova - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Malba Funkce barev (nálady, vztahy), výrazová malba, abstrakce, geometrická abstrakce, kombinované techniky, skupinová práce, vaječná tempera (šerosvit), zobrazování umělých a přírodních forem - malba v terénu, lidská hlava, portrét - studie i volný přepis Inspirace v malířství 20. a 21. století *Kresba* Stínování, studie hlavy, studie postavy, ilustrace knih **Prostorové vyjádření** Kašírované objekty, objekty z netradičních materiálů (papír, PET lahve, igelit, dřevo…), asambláže a koláže	Žák: • vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků • variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Dekorativní tvorba, užité umění, architektura Př- lidské tělo	OSV kreativita MKV kulturní diference, multikultura EV základní podmínky života OSV poznání lidí, mezilidské vztahy, kooperace, kompetice

Výtvarná výchova - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Grafika linoryt- několikabarevný- technika, prostředky, možnosti *Modelování* volné zpracování daných témat *Dějiny umění* expresionismus, fauvismus, kubismus, futurismus, abstrakce dadaismus, surrealismus, bauhaus, umění po 2. světové válce	Žák: • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti a minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření • vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů. • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích • nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Rv - interiér, vlastní návrh D- Čj - poezie, básnické směry, ilustrace	VMEGS jsme Evropané

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pracovní činnosti 6. - 9. ročník

Vzdělávací obsah předmětu Pracovní činnosti vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Z nabízených tematických okruhů škola na druhém stupni vyučuje tyto okruhy: *Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce* a *Příprava pokrmů*. Výuka je určena všem žákům, chlapci i dívky absolvují výuku všech tematických okruhů. Práce s technickými materiály se vyučují v 6. – 9. ročníku. Pěstitelské práce se vyučují v 6. a 7. ročníku, Příprava pokrmů v 8. a 9. ročníku. Výuka probíhá v dvouhodinových blocích jedenkrát za dva týdny. Vzdělávací obsah povinného okruhu *Svět práce* není samostatně vyučován. Je včleněn do výuky dalších předmětů nebo realizován blokově formou exkurzí.

Vzdělávání v předmětu Pracovní činnosti směřuje především k získávání praktických dovedností při obrábění technických materiálů a přípravě pokrmů včetně souvisejících činností v domácnosti (stolování, úklid, …). Směruje žáky k volbě vhodných pracovních postupů při práci s technickými materiály, při pěstování rostlin či při zpracování potravin. Žáci pracují individuálně i ve skupinách, využívají dostupných pomůcek, pracovních nástrojů, případně odborné literatury a internetu. V rámci výuky se žáci rovněž podílí na úpravě interiéru školy a drobných opravách školního nábytku. Výběr jednotlivých výrobků pro práci ve školní dílně je přizpůsoben aktuálním podmínkám na počátku školního roku – počty žáků a rozdělení do pracovních skupin, stav nářadí a materiálu apod.

Vzdělávání v předmětu dále směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu, při práci na školním pozemku, v péči o pokojové rostliny, aranžování suchých i živých rostlin, činnostech v domácnosti, vedení domácnosti apod.;
- poznání vybraných technologických výrobních postupů, materiálů a jejich užitných vlastností, surovin a plodin a osvojení si jednoduchých pracovních postupů pro běžný život;
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci, osvojení si práce s dostupnou mechanizací a technikou, včetně techniky výpočetní, a to v základní uživatelské úrovni;
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně;
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě;
- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci;
- seznámení s historií významných a zajímavých vynálezů technického pokroku pro poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek života společnosti;
- osvojení si a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně;
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě.

V předmětu používáme k dosahování klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení:
- vytváříme a rozvíjíme zájem o poznávání svého okolí – technika, která nás obklopuje, ruční výrobky, technická zařízení určená ke každodenní pomoci člověku, příroda;
- učíme žáky různým metodám poznání;
- vedeme žáky k volbě vhodných pracovních postupů, pomůcek a pracovních nástrojů;
- vybízíme je k hledání souvislostí a analogií;
- učíme žáky plánovat, organizovat, vyhodnocovat jejich činnost;
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat, porovnávat a používat potřebné informace;
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi, pozitivně ho motivujeme a povzbuzujeme.

Kompetence komunikativní:
- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci;
- učíme žáky stručně, přehledně a výstižně vyjadřovat postupy práce;
- vedeme žáky k prezentaci výsledků své práce před ostatními, k prezentaci jejich názorů a myšlenek;
- vedeme žáky ke kultivovanému písemnému i ústnímu projevu.

Kompetence sociální a personální:
- vyžadujeme dodržování školního řádu a pravidel slušného chování;
- netolerujeme vulgární a hrubé chování;
- učíme žáky spolupracovat, pracovat ve skupinách;
- učíme žáky kriticky hodnotit práci vlastní i ostatních;
- podporujeme spolupráci v třídním kolektivu;
- podporujeme diskusi k daným tématům a společnému hledání řešení;
- podporujeme integraci žáků s handicapem;
- sledujeme sociální vztahy v třídních kolektivech a pracovních skupinách.

Kompetence občanské:
- vedeme žáky k praktickému využití svých znalostí a dovedností;
- vedeme žáky k odpovědnosti za předávání kulturního i přírodního dědictví dalším generacím;
- vedeme žáky k aktivní ochraně zdraví a ochraně životního prostředí;
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování;
- pomáháme žákům uvědomovat si jejich práva;

- připomínáme jim jejich povinnosti;
- vedeme žáky k vzájemnému respektu, k zodpovědnému a ohleduplnému zacházení se svěřeným majetkem, k ochotě pomáhat druhým;
- diskutujeme se žáky o přínosech a rizicích fyzikálně-technických objevů a vynálezů.

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci;
- učíme žáky optimálně plánovat postup práce;
- vedeme žáky k vyhledávání informací pomocí výpočetní techniky;
- učíme žáky systematicky zaznamenávat informace a následně je vyhodnocovat;
- vyžadujeme dodržování pravidel bezpečné práce a ochrany zdraví;
- vyžadujeme šetrné zacházení s pomůckami, nástroji a přístroji;
- vedeme žáky k přehlednému uspořádání pomůcek na svém pracovišti;
- vedeme žáky k pečlivosti a přesnosti;
- vytváříme podnětné pracovní prostředí;
- seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění.

Pracovní činnosti – práce s technickými materiály 6. - 9. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Vlastnosti materiálu, užití v praxi – dřevo, kov, plasty *Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování* *Jednoduché pracovní operace a postupy* měření a orýsování, upínání, řezání, rašplování, pilování, dlabání broušení, povrchová úprava, stříhání, ohýbání, lepení	Žák: • při práci s materiálem využívá jeho základní vlastnosti • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	F-6.roč. – vlastnosti pevných látek CH-9.roč. – ropa, plasty CH-9.roč. – výroba surového železa, koroze, galvanické pokovování Z-6.roč. – lesy mírného pásu, tropické deštné lesy, lesní hospodářství Z-7.roč. – lesy kontinentů Z-9.roč. – zpracování dřeva ČR + Evropa Z-6.roč. – těžký průmysl F-6.roč. – měření délky F-7.roč. – tření F-8.roč. – teplo, energie, práce M – geometrie	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení; způsoby hospodaření s odpady)

Pracovní činnosti – práce s technickými materiály 6. - 9. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Organizace práce, důležité technologické postupy *Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody* druhy čar, technické písmo *Zásady bezpečnosti a hygieny práce ve školní dílně* *Řád učebny* *První pomoc při úrazech ve školní dílně* *Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky* technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla, tradice národů Evropy	Žák: • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci, zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím • dodržuje provozní řád odborné učebny (pracoviště) • poskytne první pomoc při úrazu • uvědomuje si výhody a nevýhody využití techniky v životě, i s ohledem na volbu povolání		OSV – seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času, plánování práce, stanovování cílů a kroků k jejich dosažení)

Pracovní činnosti - pěstitelství 6. - 7. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Základní podmínky pro pěstování Půda její zpracování, výživa rostlin Ochrana rostlin a půdy	Žák: • dokáže rozeznat základní druhy a typy půdy • dokáže použít jednoduché nářadí ke zpracování půdy	Př 9	
Zelenina osivo, sadba, podmínky a zásady pěstování jednotlivých druhů zeleniny Pěstování vybraných druhů zeleniny	• rozezná základní druhy zeleniny • dokáže vypěstovat běžné druhy zeleniny • volí vhodné pracovní postupy při pěstování • vybraných druhů zeleniny • zná postupy zpracování a skladování jednotlivých druhů zeleniny	Př 6	
Polní plodiny zástupci jednotlivých skupin a jejich pěstování	• rozezná základní druhy osiva • zná využití jednotlivých polních plodin		
Chov drobných zvířat, kontakt se zvířaty	• prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	Př 7	
Okrasné rostliny zásady ošetřování pokojových rostlin, pěstování vybraných okrasných květin	• pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • žák dokáže vytvořit jednoduchou květinovou vazbu pro využití v domácnosti		

Pracovní činnosti - pěstitelství 6. - 7. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
květina v exteriéru a interiéru, jednoduché vazby a úpravy květin Ovocné rostliny Základní druhy ovocných rostlin Způsob pěstování Uskladnění a zpracování Léčivé rostliny, koření Pěstování vybraných rostlin Rostliny a zdraví člověka Léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy a jejich zneužívání Alergie	Žák: • rozezná jednotlivé druhy ovocných rostlin • zná technologie zpracování ovoce, uskladnění • pozná vybrané druhy léčivých rostlin • seznámí se s účinky těchto rostlin na lidský organismus • dokáže aplikovat přírodní léčivé čaje na vybrané onemocnění • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	Př CH – drogy	

Pracovní činnosti - příprava pokrmů 8. - 9. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Kuchyně základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu *Potraviny* výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku *Příprava pokrmů* úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů *Úprava stolu a stolování* jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	Žák: • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni • rozdělí potraviny do skupin podle obsažených živin • dodržuje zásady skladování jednotlivých druhů potravin • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	Př 8 – energie (živiny)	

Svět práce		
Učivo	Výstupy	Realizace
Výstava středních škol	Žák: • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Exkurze – 9. ročník
Správná volba *Každé povolání si žádá své*	• posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	Ov – 9. ročník
Úřad práce	• využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	Exkurze – 8. ročník
První brigáda, první zaměstnání Životopis, pracovní pohovor	• prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Ov – 9. ročník

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova – 6. – 9. ročník

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. K výuce je využívána školní tělocvična, sportovní hala a hřiště u školy.
Vzdělávání je zaměřeno na rozvoj pohybových dovedností, regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole, poznávání zdraví jako obzvlášť důležité životní hodnoty. Vzdělávání se orientuje i na rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit. Žáci se naučí dodržovat zásady nezbytné pro vykonávání sportovních aktivit. Dále si osvojí techniky sledování, záznamu a posuzování svých sportovních výkonů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci
- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů a volí způsob jejich řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit

- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Učitel
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žáci
- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze

Učitel
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Žáci
- spolupracují ve skupině
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

Žáci
- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

- aktivně se zapojují do sportovních aktivit;
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,..)

Učitel
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Žáci
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovednosti v běžné praxi
- dodržují pravidla bezpečnosti prováděných činností

Učitel
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Tělesná výchova – 6. - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví *Význam pohybu pro zdraví* Rekreační a výkonnostní sport, Nebezpečí škodlivin ve sportu (drogy, doping apod.), sport dívek a chlapců (porovnání zájmů) *Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech* Zásady bezpečného chování při pohybové činnosti ve škole i mimo školu, zásady bezpečného používání sportovního náčiní a nářadí; první pomoc při TV a sportu *Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí* Strečink před a po ukončení pohybové činnosti průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení	Žák: • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Rv Výchova ke zdraví	

Tělesná výchova – 6.-7. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zdravotně orientovaná zdatnost (ZOZ) rozvoj ZOZ, kondiční cvičení ***Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností*** *Pohybové hry* různě zaměřené pohybové hry (rozvoj obecných pohybových schopností), netradiční pohybové hry *Gymnastika* akrobacie (kotoul vpřed, vzad, rovnovážné polohy); přeskoky (roznožka přes kozu); šplh *Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem* cvičení se švihadlem, cvičení s hudbou (dle zájmu)	Žák: • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech; • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny		Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj

Tělesná výchova – 6. - 7. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Atletika průpravná běžecká cvičení; rychlý běh (do 60m); vytrvalý běh (do 2000m); skok do dálky; hod granátem *Sportovní a míčové hry* vybíjená (pohotovost, rozhodnost), basketbal (postoj, driblink, přihrávka, střelba, osobní obrana), florbal (vedení míčku, nahrávka po zemi, vzduchem, střelba, hra brankáře), fotbal (přihrávka a zpracování míče, vedení míče, obcházení soupeře, střelba), další hry (nohejbal, ringo)	Žák: • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli • zvládá základy techniky dané atletické disciplíny • uplatňuje při hře dovednosti a zkušenosti osvojené v různých míčových a sportovních hrách		

Tělesná výchova - 6. - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Lyžování (LVVZ v 7.nebo 8. ročníku) Běžecké lyžování a lyžařská turistika, sjezdové lyžování, jízda na vleku, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, údržba lyžařského vybavení *Bruslení (podle podmínek)* Jízda vpřed, vzad, změna směru jízdy, bezpečné zastavení, hra – lední hokej ***Činnosti podporující pohybové učení*** *Komunikace v TV* Tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely a signály, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných činnostech a hrách	Žák: • zvládá základní lyžařské techniky na sjezdových či běžeckých lyžích • uplatňuje zásady pobytu v horách (v zimním období) • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost; • zvládá základní prvky bezpečného pohybu na bruslích • osvojené dovednosti uplatňuje i při hře ledního hokeje • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji		

Tělesná výchova – 6. - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Historie a současnost sportu Významné soutěže a sportovci Historie a myšlenky olympijských her *Pravidla osvojovaných pohybových činností* Hry, závody, soutěže *Měření a evidence výkonů*	Žák: • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče a diváka • sleduje určené prvky pohybové činnosti a eviduje výkony	D M	

Tělesná výchova – 8. - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví *Význam pohybu pro zdraví* Rekreační a výkonnostní sport nebezpečí škodlivin ve sportu (drogy, doping apod.), sport dívek a chlapců (porovnání zájmů) *Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech* zásady bezpečného chování při pohybové činnosti ve škole i mimo školu, zásady bezpečného používání sportovního náčiní a nářadí; první pomoc při TV a sportu *Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí* strečink před a po ukončení pohybové činnosti; průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení	Žák: • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím • upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Rv	

Tělesná výchova – 8. - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zdravotně orientovaná zdatnost (ZOZ) rozvoj ZOZ, kondiční cvičení ***Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností*** *Pohybové hry* různě zaměřené pohybové hry (rozvoj obecných pohybových schopností), netradiční pohybové hry *Gymnastika* akrobacie (kotoul vpřed, vzad, letmo, stoj na lopatkách, stoj na rukou u opory, rovnovážné polohy); přeskoky (roznožka a skrčka přes kozu); šplh *Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem* cvičení se švihadlem, cvičení s hudbou (dle zájmu)	Žák: • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny • zvládá obtížné prvky s dopomocí		OSV osobnostní rozvoj

Tělesná výchova – 8. - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Posilování svalového aparátu Manipulace se zatížením *Atletika* Průpravná běžecká cvičení Rychlý běh (do 60m); vytrvalý běh (do 2000m); skok do dálky; vrh koulí (spojení sunu a vrhu) *Sportovní a míčové hry* Odbíjená (odbití obouruč spodem, vrchem, podání spodní, nahrávka), basketbal (postoj, driblink, přihrávka, střelba, dvojtakt, osobní obrana, zónová obrana), florbal (vedení míčku, nahrávka po zemi, vzduchem, střelba, dribling, hra brankáře), fotbal (přihrávka a zpracování míče, vedení míče, obcházení soupeře, střelba) další hry (nohejbal, ringo)	Žák: • osvojuje si základy stanovení tréninkové zátěže • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli • zvládá základy techniky dané atletické disciplíny • uplatňuje při hře dovednosti a zkušenosti osvojené v různých míčových a sportovních hrách	Př	

Tělesná výchova – 8. - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Bruslení (podle podmínek na zaledněné ploše školního hřiště) Jízda vpřed, vzad, změna směru jízdy, bezpečné zastavení, hra – lední hokej ***Činnosti podporující pohybové učení*** *Komunikace v TV* Tělocvičné názvosloví Osvojovaných činností, Smluvené povely a signály, vzájemná komunikace a Spolupráce při osvojovaných činnostech a hrách *Historie a současnost sportu* Významné soutěže a sportovci, Historie a myšlenky olympijských her *Pravidla osvojovaných pohybových činností* Hry, závody, soutěže, organizace turnajů a soutěží	Žák: • zvládá základní prvky bezpečného pohybu na bruslích, osvojené dovednosti uplatňuje i při hře ledního hokeje • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy • spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	D	

Tělesná výchova – 8. - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností Měření, evidence, zpracování a vyhodnocování výkonů	Žák: • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	M, Inf	

5.20. Charakteristika vyučovacího předmětu

Společenskovědní seminář

Učivo semináře bude vycházet z konkrétní situace a potřeb žáků v daném roce (reakce na dění ve škole, městě, zaměření žáků,…)

Společenskovědní seminář			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Člověk na cestě od minulosti do budoucnosti Poznáváme svůj kraj Kultura v minulosti a současnosti Věda a technika Umění Náboženství v životě člověka Etické problémy současnosti	• učí se využívat poznatky z naukových předmětů, dávat je do souvislostí s novými • učí se kriticky hodnotit informace a jejich hodnověrnost • učí se samostatně nebo podle návodu vyhledávat informace • dokáže o věcech diskutovat, zaujmout vlastní názor a obhájit ho • vytvoří ústní nebo písemnou prezentaci • hlouběji pronikne do probírané problematiky	všechny společenskovědní předměty a Z	MKV - poznávání naší kultury a tradic kultura a umění v našem regionu (umělci, písně, stálé kulturní akce, apod.) - poznávat a respektovat odlišnosti kultur VMEGS - lepší orientace ve vývoji světa, hledání podobností a odlišností - seznámení s folklórem, lidovými zvyky, tradicemi, - regionální problematika EV - kvality prostředí - vandalismus MV - vliv médií na současný svět i historii

Společenskovědní seminář			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Člověk a sociální skupiny Jedinec, člověk, osobnost Orientace v současném světě			VDO OSV - nezesměšňovat práci ostatních žáků, ale snažit se je pochopit a správně vnímat - ochota pomáhat, být ohleduplný, respektovat názory druhých - respektovat kulturní odlišnosti

Společenskovědní seminář - 7. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<u>Naše město a okolí</u> *1. Kde hledat informace* *2. Mapa Vamberka* *3. Procházka Vamberkem* *(6. info tabulí)* *3. vamberecký Zpravodaj* *4. Nejstarší osídlení VA* *5. Z historie* *6. Znak města VA* *7. VA a krajkářství* *8. Význačné osobnosti* *9. Památky a pamětihodnosti* *11. Literatura o VA* *12. Kresby v terénu* *13. Návštěvy kulturních akcí* *14. Příroda* *15. Sběrný dvůr* *16. Kreslení hudby* *17. Exkurze*	• Pracovní listy v portfoliu • Materiály pro web školy • Účast v soutěžích • Vystoupení před veřejností • Reakce na aktuální dění ve městě • Dílny při školních dílnách • Besedy	Všechny společenskovědní předměty + Z	

Společenskovědní seminář - 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Celoroční téma: ***<u>Náš kraj</u>*** *1. Kde hledat informace* *2. Mapa kraje* *3. Historie kraje* *4. Kultura a umění* *5. Věda a technika* *6. Zajímavosti* *7. Osobnosti* *8. Současnost* *9. Budoucnost* *10. Literatura o kraji* *11. Pověsti, pohádky* *12. Cestovní kancelář* *13. Projekty dle výročí a akcí* *14. Exkurze*	• Pracovní listy v portfoliu • Materiály pro web školy a tisk • Účast v soutěžích • Vystoupení před veřejností • Reakce na aktuální dění ve městě • Dílny při školních dílnách • Besedy	Všechny společenskovědní předměty + Z	

Společenskovědní seminář - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Celoroční téma: *Celoroční téma:* ***<u>Náš svět</u>*** *1. Lidská práva* *2. Kdo jiný* *3. Rozvojové cíle tisíciletí* *4. Svět dětí* *5. Příběhy za železnou oponou* *6. Státy EU* *7. Příběhy bezpráví* *8. Reakce na současná témata*	Projekty organizace Jeden svět na školách • Pracovní listy v portfoliu • Materiály pro web školy a tisk • Účast v soutěžích • Vystoupení před veřejností • Reakce na aktuální dění ve městě • Dílny při školních dílnách • Besedy	Všechny společenskovědní předměty + Z	

Charakteristika vyučovacího předmětu

Informatika

Informatika je jako volitelný předmět nabízen žákům od 8. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Předmět je zaměřen na prohloubení znalostí a dovedností žáků při práci s počítačem. Obsahem předmětu je práce s počítačovou grafikou, zpracování hudby v počítači a tvorba multimediálních prezentací.

Informatika - 8. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Opakování stavba počítače; adresářový strom, složky, soubory a práce s nimi; základní údržba hardwaru; základní operace v textovém editoru *Zpracování jednoduché grafiky* *Bitmapová grafika* základní grafické formáty a jejich vlastnosti; bitmapové editory a základy práce v nich; ukázky počítačové grafiky na internetových stránkách; prohlížeče bitmapové grafiky; digitalizace grafiky pomocí skeneru a digitálního fotoaparátu a její úprava (úprava fotografií), různé možnosti zpracování fotografií; kalibrace monitorů, různé typy monitorů	Žák: • připomene si základní operace s počítačem; • připomene si práci v textovém editoru Word; • naučí se rozlišovat různé typy grafiky, grafických formátů a nejvhodnější způsoby jejich využití; • seznámí se se základními možnostmi grafických editorů; • ovládá digitální fotoaparát a seznámí se se základními hledisky při jeho výběru; • dovede upravit fotografie z digitálního fotoaparátu a zadat zakázku pro Digilab přes internet; • umí zkalibrovat monitor dle vzorníku z Digilabu; • zná rozdíly mezi LCD a CRT monitory, posoudí jejich výhody a nevýhody;		

Informatika - 8. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Vektorová grafika formáty souborů a jejich vlastnosti; editory vektorové grafiky a základní operace v nich; ukázky vektorové grafiky a její vlastní vytváření; animovaný gif, složitější animace; využití vektorové a bitmapové grafiky při prezentaci (CD-ROM, internet, slideshow); seznámení s různými programy pro vytváření prezentací (PowerPoint apod.) *Zpracování hudby na PC* poslech a úprava hudby, různé zvukové formáty a jejich vlastnosti; poslech hudby z internetu (internetová rádia); různé typy hudebních přehrávačů a jejich možnosti; editace formátu MP3 a základní operace v editoru	Žák: • dokáže vyhotovit animovaný obrázek; • vytvoří jednoduchou prezentaci s převahou grafiky; • osvojí si základní operace s programem PowerPoint; • dovede vyjmenovat různé typy zvukových formátů a jejich vlastnosti, umí je vhodně použít; • umí ripovat audio CD a nahrát zvuk do počítače přes mikrofon a line-in; • umí vyhledat zdroje hudby na internetu a stáhnout soubor do počítače pro následné zpracování; • seznámí se s různými druhy softwarových přehrávačů; ovládá základní operace se zvukovým souborem (vystřižení, ztišení, spojení více souborů apod.)		

Informatika - 8. ročník			
Učivo	Výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Multimediální prezentace ukázka multimediálních prezentací, základní požadavky na prezentace a seznámení s jejich tvorbou; CD-ROM a DVD jako multimediální nosiče; vytváření vlastních multimediálních prezentací	Žák: • umí vhodně využít získané vědomosti a dovednosti při vytváření multimediálních prezentací		MV– tvorba mediálního sdělení

Charakteristika vyučovacího předmětu

Technické práce

Volitelný předmět Technické práce je vyučován s ohledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy a dále podle zájmu a volby žáků. Předmět je nabízen žákům 8. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka je zaměřena na prohloubení znalostí a dovedností v oblasti technického vzdělávání.

Technické práce – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Bezpečnost a hygiena práce Řád školní dílny	Žák: • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci, zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím. • poskytne první pomoc při úraze.		
Technické kreslení	• čte jednoduché technické výkresy, doplňuje rozpracované výkresy (pracuje s pojmy kóta, kótovací čára, pozice, rozměr výrobku, popisové pole) • respektuje a uplatňuje zásady pravoúhlého promítání, rozlišuje řez a průřez těles	M – 8.roč.	
Práce se dřevem	• k opracování a úpravě dřeva využívá vhodné nástroje či stroje a postupy, při práci dbá na bezpečnost • využívá vhodné způsoby spojování dřeva • při práci využívá poznatků o vlastnostech dřeva • rozlišuje dřevoobráběcí stroje	F-6.roč. – měření délky Z-6.roč. – lesy mírného pásu, tropické deštné lesy, lesní hospodářství Z-7.roč. – lesy kontinentů Z-9.roč. – zpracování dřeva ČR + Evropa	
Práce s kovem	• k opracování a úpravě kovů využívá vhodné nástroje či stroje a postupy, při práci dbá na bezpečnost • využívá vhodné způsoby spojování kovů • osvojuje si řezání vnějšího a vnitřního závitu	Z-6.roč. – těžký průmysl CH-9.roč. – výroba surového železa, koroze, galvanické pokovování	

Technické práce – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	Žák: • při práci využívá poznatků o různých vlastnostech kovů • rozdělí ocel na základní skupiny, rozliší druhy ocelových profilů, druhy kovoobráběcích strojů, popíše šroub a matici, vyjmenuje základní druhy závitů a jejich užití, změří parametry šroubů posuvným měřítkem, vypracuje jednoduchý výkres šroubu	F-6.roč. – vlastnosti pevných látek F-7.roč. – tření F-8.roč. – teplo, energie, práce	
Práce s plasty	• k opracování a úpravě plastů využívá vhodné nástroje či stroje a postupy, při práci dbá na bezpečnost • popíše, z čeho se vyrábí plasty, rozlišuje základní druhy plastů • využívá znalosti vlastností plastů při jejich opracovávání • vysvětlí způsoby průmyslového zpracování plastů – lisování, vyfukování, vytlačování, válcování	Ch-9.roč. – ropa, plasty	
Samostatná tvořivá práce	• zhotoví výrobek - řídí se pracovním návodem, navrhuje pracovní postup, prokazuje úroveň získaných dovedností v opracování dřeva, kovů a plastů, úroveň čtení a tvorby náčrtků a jednoduchých technických výkresů, dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci		

Technické práce – 8. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Montážní a demontážní práce Práce s konstrukčními, elektrotechnickými a elektronickými stavebnicemi	Žák: • sestaví podle návodu, schéma, model, el. obvod • využívá znalosti funkce konstrukčních prvků • vyrobí jednoduché konstrukční prvky, sestaví model		

Charakteristika vyučovacího předmětu

Seminář z matematiky

Seminář z matematiky je jako volitelný předmět nabízen žákům 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Vyučovací předmět Seminář matematiky obsahově vychází ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Shrnuje a systematizuje poznatky získané v oboru Matematika. Je zaměřen na procvičení, prohloubení a rozšíření znalostí a dovedností žáků, užití matematiky v reálných situacích, rozvoj abstraktního a exaktního myšlení, na logické a kritické usuzování, na nestandardní aplikační úlohy, upevňuje mezipředmětové vazby a slouží jako příprava žáků pro studium na středních školách.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci
- tvoří vlastní strategie řešení úloh a hledají vlastní postupy
- si osvojují základní matematické pojmy a vztahy postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů

Učitel
- vede žáky k tomu, aby pracovali samostatně, uspokojovali svou zvídavost a touhu po poznání
- předkládá žákům dostatek informačních zdrojů
- učí je, aby tyto zdroje pravidelně využívali a dokázali se v nich orientovat

Kompetence k řešení problémů

Žáci
- porovnávají reálné situace s matematickým modelem
- analyzují problém, hledají nejvhodnější postup řešení, odhadují předpokládaný výsledek
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

- ověřují správnost odhadu a řešení

Učitel
- vede žáky k demonstrování vědomostí a dovedností v poznávacích a praktických úlohách a situacích
- nabízí žákům možnosti rozhodnout a volit mezi alternativami

Kompetence komunikativní

Žáci
- orientují se v textu
- jsou schopni zdůvodnit matematické postupy a řešení
- přesně a výstižně formulují závěry, vytvářejí hypotézy

Učitel
- umožňuje žákům, aby mohli komunikovat s učitelem, diskutovat o svých názorech, vyjadřovat se k tomu, co sami považují za hodnotné
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky

Kompetence sociální a personální

Žáci
- spolupracují ve skupinách
- učí se věcně argumentovat a provádět sebekontrolu

Učitel
- umožňuje žákům získat schopnost pracovat ve skupině, spolupracovat, projevovat ochotu pomáhat druhým
- vede žáky k dodržování pravidel při práci ve skupině

Kompetence občanské

Žáci
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- respektují názory ostatních

Učitel
- se snaží, aby vyučování podněcovalo všechny žáky a bylo přiměřené jejich možnostem
- motivuje žáky k diskuzím nad řešeními svých spolužáků

Kompetence pracovní

Žáci
- vyhledávají nejefektivnější metody při organizování vlastní práce

Učitel
- umožňuje žákům osvojení různých praktických dovedností, pracovních postupů a technik

Seminář z matematiky 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Racionální čísla, dělitelnost přirozených čísel, procenta, poměr, přímá a nepřímá úměrnost, druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta, mocniny, algebraické výrazy, rovnice a jejich soustavy, slovní úlohy, obsahy a obvody obrazců, povrchy a objemy těles, konstrukční úlohy, shodnost a podobnost, funkce, goniometrie, základy statistiky, základy finanční matematiky	Žák: • aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tématických a vzdělávacích oblastí, užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a nalézá různá řešení předkládaných úloh	F – převody jednotek, úprava vzorců, řešení početních úloh, čtení z grafu Z – měřítko plánu a mapy, rozbor statistických údajů, čtení z grafu Ch – složení roztoků, koncentrace, výpočty z chemických rovnic, výpočty PČ – technické výkresy a výroba výrobků, práce a vedení domácnosti VV – kresba, podobnost, souměrnost obrazců, zrcadlení Soutěže – Pythagoriáda, Klokan, Matematická olympiáda	OSV– slovní úlohy, matem. modelování a symbolika, kreativita MV – reklama všude kolem EV – látky kolem nás OSV – matematické soutěže
Řešení problémových úloh z praxe, logická cvičení a testy, zábavná matematika	• Nestandardní aplikační úlohy a problémy - aplikuje získané poznatky z matematiky v řešení slovních úloh, logických cvičení a testů - rozvíjí logické myšlení a prostorovou představivost řešením problémových situací a úloh z běžného života		

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cvičení z matematiky v 9. ročníku

Tento předmět je součástí dvojbloku: seminář z matematiky a cvičení z matematiky v devátém ročníku. Vyučovací předmět Cvičení z matematiky navazuje na předmět matematika 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně a je určena pro žáky, kteří si potřebují upevnit a procvičit probrané učivo matematiky 9. ročníku.

Vzdělání v matematice je zaměřeno na
- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matematických postupů
- rozvoji abstraktního a exaktního myšlení
- logickém a kritickém usuzování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:
Kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní viz matematika 6. – 9. ročník ŠVP.

Cvičení z matematiky 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Lomené výrazy *Rovnice s neznámou ve jmenovateli* *Soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými* *Funkce* *Goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku*	Žák: • Zná a určuje podmínky smyslu lomeného výrazu • Ovládá vytýkání a postupné vytýkání • Sčítá, odčítá a násobí lomené výrazy • Řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli a provádí zkoušku řešení • Umí vyřešit dosazovací a sčítací metodou soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • Rozeznává funkční vztah • Umí určit definiční obor funkce a množinu hodnot funkce • Sestrojuje graf lineární funkce a kvadratické funkce • Řeší graficky soustavy dvou lineárních funkcí • Definuje základní vztahy mezi stranami v trojúhelníku příslušných k danému úhlu		

Charakteristika vyučovacího předmětu

Seminář a cvičení z českého jazyka v 9. ročníku

Tento předmět je součástí dvojbloku: seminář z českého jazyka a cvičení z českého jazyka v devátém ročníku. Vyučovací předmět Seminář a cvičení z českého jazyka navazuje na předmět český jazyk 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně. Seminář je zaměřen na procvičení, prohloubení a rozšíření znalostí a dovedností žáků, upevňuje mezipředmětové vazby a slouží jako příprava žáků pro studium na středních školách . Cvičení je určeno žákům, kteří si potřebují procvičit probrané učivo českého jazyka 9. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:
Kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní viz český jazyk 6. – 9. ročník ŠVP.

.

Seminář z českého jazyka - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Procvičování pravopisu i/y **Souhrnné jazykové testy** **Diktovaná pravopisná cvičení, zdůvodňování pravopisu** **Doplňovací cvičení, cvičení na PC.** **Samostatná práce.**	Žák: • prohlubuje si znalost běžných pravopisných jevů, utvruje si učivo • seznamuje se s náročností přijímacích testů na střední školy • procvičuje větnou a souvětnou stavbu všech druhů souvětí, procvičuje tvorbu souvětných a větných schémat • dále si prohlubuje a rozvíjí slovní zásobu • osvojuje si způsoby obohacování slovní zásoby, aktivní a pasivní slovní zásobu • využívá aktivní slovní zásobu k výstižnému vyjadřování, souvislému a kultivovanému projevu • prohlubuje si schopnost samostatně pracovat s textem, prohlubuje si sebekontrolu svého jazykového ústního i písemného projevu • • správně vyslovuje a vhodně používá cizí slova a odborné výrazy, prohlubuje si jejich znalost • prohlubuje si dovednost v práci s různými druhy slovníků	**JAKO V PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK**	**JAKO V PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK**

Seminář z českého jazyka - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Historie Národního divadla **Divadla malých forem** **Poslech ukázek.** **Poslech divadelní hry a beseda o ní** **Voskovec a Werich** **Tvůrci divadelního představení** **V.K. Klicpera aj. K. Tyl** **Tradice loutkového divadla**	Žák: • seznámí se s historií Národního divadla a jeho významnými osobnostmi, s architekturou a výzdobou Národního divadla • seznámí se s některými divadly malých forem, zejména pak s historií divadla Semafor a s osobností Jiřího Suchého • osvojuje si kultivovaný projev • rozvíjí svou osobnost a sebedůvěru při vystupování na veřejnosti (kompetence sociální a personální) • na základě literárních ukázek se seznamuje s filmovým a divadelním uměním Jiřího Voskovce a Jana Wericha • vytváří si představu o náročnosti nastudování divadelní hry • poslechem ukázek si rozšíří své znalosti získané v hodinách literatury		

Seminář z českého jazyka - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
O vývoji českého jazyka **Četba slovenských textů** **O smyslu národního obrození** **Světoví čeští spisovatelé** **Poslech ukázek, beseda** **Jaroslav Hašek, Karel Čapek, Jaroslav Seifert, Ludvík Kundera** **Spisovatelé židovského původu píšící česky** **Karel Poláček, Arnošt Lustig, Ludvík Aškenazy, Ota Pavel.** **Četba ukázek, beseda.**	Žák: • prohloubí si své znalosti o vývoji českého jazyka, porovnáním češtiny a slovenštiny a četbou slovenských textů pozná blízkost těchto jazyků ale i blízkost ostatních slovanských jazyků • četbou a poslechem literárních ukázek, besedou o nich si prohloubí znalosti o národním obrození • získá přehled o českých nejvýznamnějších autorech národního obrození • prohloubí si znalost jejich díla		

Seminář z českého jazyka - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Přehled o vývoji světové literatury, hlavní vývojové etapy, autoři **Poslech vybraných ukázek** **Orientace ve vývojových etapách světové literatury** **Zábavná jazyková cvičení, jazykolamy a tajenky**	Žák: • poslechem a četbou ukázek si prohloubí znalosti o vývoji světové literatury • vytváří si kladný vztah ke svému mateřskému jazyku		

Cvičení z českého jazyka - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Opakování a procvičování pravopisných jevů **Shoda podmětu a přísudku, několikanásobný podmět** **Procvičování pravopisu vyjmenovaných slov** **Pravopis čárky ve větě jednoduché a v souvětí** **Pravopis vlastních jmen a přídavných jmen**	Žák: • s pomocí doplňovacích cvičení, cvičení na PC a diktovaných pravopisných cvičení si upevňuje a dále prohlubuje pravopisné znalosti a dovednosti získané v předmětu český jazyk • pracuje s jazykovými příručkami • procvičuje větnou a souvětnou stavbu všech druhů souvětí, procvičuje tvorbu souvětných a větných schémat, opakuje si jednotlivé druhy souvětí, zdokonaluje se ve vytváření souvětných schémat • opakuje a procvičuje pravopis čárky ve větě jednoduché a v souvětí • opakuje a procvičuje pravopis vlastních jmen a přídavných jmen	**JAKO V PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK**	**JAKO V PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK**

Cvičení z českého jazyka - 9. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Vazby, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Nauka o tvoření slov **Poslech a četba vybraných ukázek z české a světové literatury nejvýznamnějších světových autorů jako rozšířený výběr čítankového čtení** **Zábavná jazyková cvičení, jazykolamy a tajenky**	Žák: • opakuje a procvičuje zásady tvoření českých slov, rozlišuje stavební části slova, tzv. morfémy • dále si rozvíjí slovní zásobu, třídí slovní druhy, určuje mluvnické kategorie ohebných slov • vytváří si kladný vztah k literatuře, postupně si osvojuje kultivovaný jazykový projev • vytváří si kladný vztah ke svému mateřskému jazyku		

6. Průřezová témata

Enviromentální výchova

Průřezové téma Enviromentální výchova umožňuje žákům pochopit komplexnost a složitost vztahů člověka a životního prostředí, nezbytnost přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a odpovědnost každého jedince i celé společnosti za důsledky lidských činností na životní prostředí. Pěstuje návyky nebytné pro každodenní zodpovědné jednání. Přispívá k utváření zdravého životního stylu, vnímání estetických hodnot životního prostředí a k jeho aktivní ochraně. Učí nalézat základní problémy ochrany životního prostředí, komunikovat o nich a racionálně je obhajovat.

Název tématického okruhu EV	1. stupeň					2. stupeň			
	1. roč.	**2. roč.**	**3. roč.**	**4. roč.**	**5. roč.**	**6. roč.**	**7. roč.**	**8. roč.**	**9. roč.**
Ekosystémy			Prv	Př	Vl	Př, Ov, Rv	Př, Ov	Ch, Čj	
Základní podmínky života				Př	Vl	Hv, F, Př, Z, Čj	Hv, Př, Ov	Hv, F, Př, Ch, Vv	Hv, Př, Vv
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Prv		Př	Př	Př, Ov, Čj, Vv	F, Př, Z, Ov	F, Př, Aj, Ch, Z, Čj	F, Př, Nj, Z, Ov
Vztah člověka k prostředí	Prv, Pč	Pč	M, Pč	Př, Pč	Př, Vl, Pč	Hv, F, Př, Ov, Čj, Rv	Hv, F, Př, Ov, Rv	Hv, Př, Aj, Ch, Z, Čj, Ov	Hv, F, Př, Z

Osobnostní a sociální výchova

Vztah osobnostní a sociální výchovy je úzce propojen se všemi oblastmi vzdělávání. Přínos toho tématu je jednak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, kde vede k porozumění sobě samého a tím k zvládnutí vlastního chování. Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů tím, že rozvíjí základní dovednosti lidské komunikace a spolupráce. V oblasti postojů a hodnot pomáhá žákům si uvědomovat hodnoty své i druhých, hodnoty spolupráce a pomoci.

Název tématického okruhu OSV		1. stupeň					2. stupeň			
		1. roč.	**2. roč.**	**3. roč.**	**4. roč.**	**5. roč.**	**6. roč.**	**7. roč.**	**8. roč.**	**9. roč.**
Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopnosti poznávání	Čj	Čj	Čj			Hv, D, F, Aj, Z, Čj, Ov	Hv, D, F, Aj, Nj, Ov	Hv, F, Aj, Nj, Čj, Ov	Hv, D, F, Aj, Nj, Ov
	Sebepoznání a sebepojetí	Čj, M	Čj, M, Prv				Hv, Tv, Čj, Ov, Vv	Hv, Aj, Nj, Tv, Ov	Hv, Aj, Nj, Tv, Ov	Hv, Aj, Nj, Tv, Ov
	Seberegulace a sebeorganizace	Čj	Prv	M, Prv	M		Hv, F, Tv, Ov	Hv, F, Př, Tv, Ov	Hv, F, Tv, Čj, Ov, Rv	Hv, F, Tv, Ov
	Psychohygiena		M, Prv, Tv	Čj, Tv			Hv, F, Př, Čj, Ov	Hv, F, Př	Hv, F, Ch, Čj, Ov	Hv, F
	Kreativita	Hv, Vv, Pč	M, Vv, Pč	Čj, M, Vv, Pč	M, Vv, Pč	Vv, Pč, Aj	Hv, F, Př, Čj, Ov, Vv	Hv, F, Př, Nj, Aj, Ov, Vv	Hv, F, Aj, Nj, Čj	Hv,F, Aj, Nj, Vv
Sociální rozvoj	Poznávání lidí	Čj	Čj	Čj, Aj	Čj, Aj	M	Hv, Př, Aj, Čj, Ov	Hv, Př, Aj, Z, Vv	Hv, D, Př, Aj, Ov, Rv	Hv, D, Př, Aj, Ov, Vv

Osobnostní a sociální výchova

	Mezilidské vztahy	Čj, Tv	Čj		M, Vl	M	Hv, D, Př, Čj, Ov, Rv	Hv, D, Př, Z, Ov, Rv	Hv, D, Př, Čj, Ov, Rv	Hv, D, Př, Z, Ov
	Komunikace	Čj	Čj	Čj, Aj	Čj, Aj	M, Aj	Hv, D, F, Př, AjČj, Ov, Rv, Vv	Hv, D, F, Př, Aj, Z, Ov, Rv	Hv, D, F, Z,Př, Aj, Ch, Ov, Rv	Hv, D, F, Př, Aj, Ch
	Kooperace a kompetice	Pč, Tv	Pč	Pč	M, Vl, Pč,	M, Pč, Aj	F, Př, Aj, Čj	F, Př, Aj, Ov, Vv	F, Př, Aj, Čj	F, Př, Aj
Morální rozvoj	Řešení probl. a rozhodovací dov.	M			M		Hv, F, Čj, Ov	Hv, F, Ov	Hv, D, F, Ch, Z, Čj, Ov	Hv, D, F, Ch, Z, Ov
	Hodnoty, postoje, praktická etika	Hv	Hv	Hv	Hv	Čj, Hv	Hv, Čj, Ov	Hv, Ov	Hv, Z, Čj, Ov	Hv, D, Ov

Výchova demokratického občana

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti, uvědoměním si svých práv a povinností, porozuměním demokratickému uspořádání společnosti, respektu k druhým, uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení. Přispívá ke schopnosti přijímat odpovědnost za své postoje a činy. Vede k pochopení základních principů demokracie, volebním systémům a demokratických voleb. Umožňuje žákovi orientovat se v Listině základních práv a svobod, pochopit význam Ústavy jako základního zákona země.

Název tématického okruhu VDO	1. stupeň					2. stupeň			
	1. roč.	**2. roč.**	**3. roč.**	**4. roč.**	**5. roč.**	**6. roč.**	**7. roč.**	**8. roč.**	**9. roč.**
Občanská společnost a škola					Př	Hv, F, Ov	Hv, F	Hv, F, Čj	Hv, F, Aj, Nj
Občan, občanská společnost a stát				M, Vl	Př	Hv, D, Čj, Ov	Hv, D, Ov, Rv	Hv, D, Čj, Ov	Hv, D, Z, Ov
Formy participace občanů v politickém životě				Vl		D, Ov	D, Ov	D, Ov	D, Ov
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Vl	Vl	D, Ov	D, Z	D, Př, Z, Ov	D

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Téma výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech směřuje ke vzdělání evropských občanů jako tvořivých osobností, rozvíjí současné evropské i národní identity. Podporuje tradiční evropské i národní hodnoty jako je humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, osobní zodpovědnost, i kritické myšlení a tvořivost. Vede žáky jako budoucí evropské občany k pochopení struktury a funkce mezinárodních a nevládních organizací, institucí Evropské unie.

Název tématického okruhu VMEGS	1. stupeň					2. stupeň			
	1. roč.	**2. roč.**	**3. roč.**	**4. roč.**	**5. roč.**	**6. roč.**	**7. roč.**	**8. roč.**	**9. roč.**
Evropa a svět nás zajímá	M		Aj	Vl, Vv, Aj	Hv, Vv, Aj	Hv, D, Př, Z, Čj, Ov, v	Hv, D, F, Př, Aj, Nj, Ov	Hv, D, Př, Aj, Nj, Ch, Z, Čj, Ov	Hv, D, F, Př, Aj, Nj, Z
Objevujeme Evropu a svět			Čj	Vl	Čj, M	Hv, Př, Z, Čj, Ov	Hv, Př, Aj, Nj, Z, Ov	Hv, D, Př, Aj, Nj, Z, Čj	Hv, D, Př, Z
Jsme Evropané		Čj		Vl	Aj	Hv, D, Př, Čj, Ov	Hv, D, Př, Ov, Rv	Hv, D, Př, Čj, Vv	Hv, D, Př, Z, Ov

Multikulturní výchova

Průřezové téma Multikulturní výchova dává žákům možnost seznámit se s rozmanitostmi různých kultur, a tím lépe pochopit vlastní kulturní tradice a hodnoty, a zároveň porozumět odlišným kulturám, tolerovat je a vážit si jich. Dotýká se i mezilidských vztahů ve společnosti a v různých sociálních skupinách. Vede žáky ke vzájemnému poznávání specifik minoritních a majoritních národností. Poskytuje žákům možnost orientovat se v pluralitní společnosti, respektovat, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory a zvyklosti druhých. Je významným přínosem proti rasové nesnášenlivosti a xenofobii.

Název tématického okruhu MKV	1. stupeň					2. stupeň			
	1. roč.	**2. roč.**	**3. roč.**	**4. roč.**	**5. roč.**	**6. roč.**	**7. roč.**	**8. roč.**	**9. roč.**
Kulturní diference	Pč	Pč	Pč, Prv	Pč	Čj, Pč	Hv, D, Čj, Ov	Hv, D, Aj, Nj, Z, Ov	Hv, D, Aj, Nj, Čj	Hv, D, Aj, Nj, Z
Lidské vztahy			Aj	Př, Vl, Aj	Př, Vl, Inf	Hv, D, Čj, Ov	Hv, D, Nj, Z, Ov, Rv	Hv, Př, Nj, Z	Hv, D, Nj
Etnický původ	Prv		Prv		Čj, Př, Vl	Hv, D, Čj, Ov, Rv	Hv, D, Ov	Hv, Př	Hv, D, Z
Multikulturalita				Čj	Hv	Hv, Čj, Ov	Hv, Ov, Rv	Hv, D, Př, Čj	Hv, D, Nj, Vv
Princip sociálního smíru a solidarity				Vl	Vl	Hv, Čj, Ov	Hv, Z	Hv, Čj	Hv, Ov

Mediální výchova

Průřezové téma Mediální výchova nabízí žákům základní poznatky a dovednosti v oboru mediální komunikace a vyhodnocování mediálních zdrojů. Mediální gramotnost představuje jednak poznatky o současné funkci medií, jednak aktivní a poučené zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Další neméně důležitou složkou je schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost. Umožňuje žáku pochopit cíle a strategie jejich obsahu a na základě toho rozvíjet analytický přístup a kritický odstup. Vede žáky k odpovědnosti za způsob a formu prezentování vlastních názorů a postojů. Dává možnost tvůrčí práce v týmu.

Název tématického okruhu MV	1. stupeň					2. stupeň			
	1. roč.	**2. roč.**	**3. roč.**	**4. roč.**	**5. roč.**	**6. roč.**	**7. roč.**	**8. roč.**	**9. roč.**
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Hv	Prv		Př	Tv	Hv, Z, Čj, Rv	Hv, Ov, Rv	Hv, Ch, Z, Čj, Rv	Hv, Z
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		M, Prv			Tv	Hv, Inf, Př, Čj	Hv, Ov	Hv, Př, Ch, M, Čj	Hv, Př, Z
Stavba mediálních sdělení					Inf	Čj	Nj, Ov	Nj, Čj	Př, Nj
Vnímání autora mediálních sdělení					Hv	Hv, Čj	Hv, Ov	Hv, Čj, Rv	Hv, Př, Z
Fungování a vliv médií ve společnosti	Prv		Čj			Hv, Čj, Rv	Hv, Ov	Hv, Z, Čj, Rv	Hv, Př, Aj, Z

Mediální výchova

Název tématického okruhu MV	1. stupeň					2. stupeň			
	1. roč.	**2. roč.**	**3. roč.**	**4. roč.**	**5. roč.**	**6. roč.**	**7. roč.**	**8. roč.**	**9. roč.**
Tvorba mediálního sdělení					Čj	Hv, Tv, Čj, Ov	Hv, Tv, Z, Čj, Vv	Hv, Tv, Čj, Ov, Vv	Hv, Tv
Práce v realizačním týmu		M	Čj			Hv, Tv, Ov	Hv, Tv, Ov	Hv, Tv, Čj, Ov	Hv, Tv

7. Hodnocení a autoevaluace školy

Pravidla hodnocení žáků

Nezastupitelnou úlohu v hodnocení žáků má hodnocení žáka učitelem. Během vyučovacího procesu tím poskytuje učitel žákovi zpětnou vazbu o jeho úspěšnosti v konkrétních dílčích výstupech.Účelem hodnocení je také informace pro zákonného zástupce žáka, jak žák zvládl dané učivo, stav vědomostí a dovedností žáka.

- Základ hodnocení je pětistupňová klasifikační stupnice. Širší slovní hodncení je možné použít pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami, pokud o to zákonný zástupce žáka požádá.
- Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků postupuje škola v souladu s ustanoveními §51 – 53 školského zákona a vyhlášky č. 48/2005 Sb. v platném znění o základním vzdělávání a některých náležitostech povinné školní docházky.
- Pravidla pro kriteria hodnocení výsledků vymezuje podrobně klasifikační řád školy.
- Výstupní hodnocení obsahuje vyjádření o schopnostech a předpokladech žáka, jeho zapojení do života školy a opsvojování klíčových kompetencí.

Autoevaluace školy

Cílem autoevaluace je zkvalitnit a zefektivnit vzdělávání a výchovu ve škole.
Pravidla pro vnitřní hodnocení školy stanoví §9 a 12 školského zákona a vyhláška č. 15/2005 (v platném znění).

Oblasti autoevaluace

- Materiální, technické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- Průběh vzdělávání
- Vzájemné vztahy školy, žáků, rodičů a místní komunity
- Výsledky vzdělávání
- Řízení školy, další vzdělávání pedagogických pracovníků
- Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám školy

Cíle autoevaluace

Jsou stanoveny tak, aby mohlo dojít k vyhodnocení činnosti v těchto oblastech

- Výsledky vzdělávání
- Soulad výuky s ŠVP
- Vzájemná spolupráce pedagogů

- Efektivita hodnocení žáků
- Spolupráce s rodiči
- Klima školy
- Materiálně technické zabezpečení
- Prezentace školy

Nástroje evaluace

- Rozbor dokumentace školy
- Srovnávací testy SCIO ve 3. 5. a 9. ročníku
- Hospitace
- Výstupy z KRPŠ a rady školy
- Dotazníky - Heuréka

Časové rozvržení

- Hospitační činnost průběh celého školního roku
- Sebehodnocení práce učitelů – každé čtvrtletí
- Srovnávací testy SCIO – podle programu SCIO
- Dotazníky – podle potřeby

8. Školní vzdělávací program pro školní družinu

1. Cíle vzdělávání
2. Formy a obsah
3. Časový plán
4. Materiální podmínky
5. Personální podmínky
6. Zajištění bezpečnosti a ochrany dětí
7. Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími podmínkami
8. Vnitřní řád školní družiny
9. Evaluační plán
10. Činnost v naší školní družině

1. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠD

Nabízíme vzdělávání formou zájmových a spontánních činností, odpočinku, relaxací, výchovou, hrou, učením a individuální prací. Vedeme žáky k tvořivosti a rozvíjíme jejich estetické cítění.Respektujeme individuální schopnosti a dovednosti dětí. Rozvíjíme schopnosti dětí rozhodovat se, hodnotit a sebehodnotit se a respektovat se navzájem. Podporujeme citlivé vztahy dětí k lidem, k přírodě, učíme je chránit si své zdraví, schopnosti spolupracovat. Hrou obohacujeme sebepoznání dětí, rozšiřujeme jejich vědomosti a dovednosti. Posilujeme základy ke klíčovým kompetencím-schopnostem umět trávit volný čas, řešit problémy, kompetencím komunikativním, sociálním, občanským a pracovním. Učíme děti rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví.

2. OBSAH A FORMY ČINNOSTI VE ŠD

Nabízíme pravidelné činnosti, příležitostné akce a spontánní aktivity. Umožňujeme odpočinkovou činnost a přípravu na vyučování-např.didaktické hry. Do týdenní skladby zaměstnání zařazujeme výtvarné a rukodělné činnosti, hudební a hudebně pohybové hříčky, pohybové a sportovní hry.

Člověk a jeho svět

MÍSTO, KDE ŽIJEME
Zařazujeme vycházky do okolí školy, návštěvu knihovny, Domu dětí a hry s dopravní tématikou. Poznáváme své nejbližší okolí a organizaci života ve své rodině, ve škole a ve městě.

LIDÉ KOLEM NÁS
Osvojujeme si zásady slušného chování a dodržujeme pravidla při společném stolování.

LIDÉ A ČAS
Poznáváme, jak a proč se měří čas a utváří se historie.

ROZMANITOSTI PŘÍRODY
Seznamujeme se s rozmanitostí a proměnlivostí živé a neživé přírody a plánujeme vycházky do přírody .

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ
Poznáváme sami sebe, rozvíjíme znalosti o zdraví a nemocech. Snažíme se o průběžnou péči o osobní hygienu a prevenci úrazů.

3. ČASOVÝ PLÁN

Školní vzdělávací program obsahuje program činnosti na dobu jednoho vzdělávacího cyklu- 5 let, kdy probíhá řízená činnost, která postupuje podle týdenní skladby zaměstnání.

4. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Naše školní družina má k dispozici jednu menší místnost pro 2. oddělení , které je vybaveno novým nábytkem a dvě větší místnosti pro 1. a 3. oddělení ŠD / kde v 1.oddělení jsou nové skříně a ve 3. oddělení nové stoly a židle pro děti/. \Ve třídě 3.A (uč. č. 35) je umístěno 4. oddělení ŠD, které má ještě k dispozici menší klubovnu, vybavenou novým menším nábytkem.
Ve všech odděleních ŠD máme stolní hry a hračky pro přiměřený věk dětí , knihovničku s dětskými knihami a časopisy.

Do vybavení naší ŠD patří ještě radiomagnetofony s CD přehrávačem,video, DVD přehrávač, televizory, klavír, potřeby pro výtvarné a rukodělné činnosti a sportovní náčiní – míče, lana, švihadla, koloběžky a jiné. V odpoledních hodinách využíváme školní terasu, hřiště a tělocvičnu. Na vycházky děti chodí do parku, okolí školy a města.

5. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

V naší školní družině pracují 4 vychovatelky s pedagogickým vzděláním - vedoucí vychovatelka Vlasta Stárková s odborností na Vv, Ivana Tomková s odborností na TV, Šárka Klecová s odborností na Hv a Radoslava Pavlová s odbornosti na Vv. Své vzdělání si vychovatelky prohlubují v akreditovaných kurzech a samostudiem z odborné literatury (např.: Hry a náměty pro školáčky Jaro-zima, Hrajeme si se skřítky, Nejlepší nápady pro děti).

6. EKONIMICKÉ PODMÍNKY

Ekonomické podmínky se řídí vnitřní směrnicí pro stanovení poplatku ve ŠD. Pro šk. rok je výše měsíčního poplatku stanovena v dodatku.

Tato částka platí i pro každé další dítě v případě dochézky sourozenců do školní družiny.

7. ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ

Přijímáme opatření k prevenci úrazů a seznamujeme žáky s nebezpečím ohrožující jejich zdraví.

8. PODMÍNKY PRO ČINNOST ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Umožňujeme zařazení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětem talentovaným nabízíme atraktivní aktivity podle jejich zájmu.

9. VNITŘNÍ ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY

- Činnost školní družiny probíhá podle celoročního plánu, proto je nutné dodržovat určitá pravidla, aby činnost nebyla narušována.
- Do ŠD docházejí děti z 1.- 4. třídy. Provozní doba školní družiny je 6 - 8 hod a 11.40 -16.00 hod.
- Pokud dítě nebude vyzvednuto do konce provozu ŠD - do 16.00 hod, odchází samo domů (podpis rodičů na zápisním lístku).
- Měsíční poplatek za školní družinu činí: celodenní doch. 80,- Kč /ranní 30,- Kč a odpolední 50,- Kč/. Poplatek je splatný za období září až leden v měsíci říjnu, únor až červen v měsíci únoru, vždy do 15. dne daného měsíce. Platbu lze provádět v hotovosti do pokladny Základní školy ve Vamberku nebo převodem na účet školy. Číslo účtu 1244210359/0800. Do zprávy pro příjemce uvést jméno žáka – ŠD.
- Přihlašování a objednávání obědů ve školní jídelně si rodiče zajišťují sami.
- Pokud budou děti navštěvovat kroužky, uvolnění ze ŠD je možné pouze po obědě a nebo ve 14.30 hod. Na kroužky a z kroužků odcházejí děti samy. Po dobu trvání kroužku školní družina za děti nezodpovídá,
- Příležitostné uvolnění dětí je možné pouze po obědě na lístek, řádně označený datem, hodinou odchodu a podpisem rodičů. Prosím, dodržujte časy odchodů.
- Do ranní družiny je nutné, aby se děti dostavily do 7.30 hod. Od 7.30 – 7.40 hod. bude škola uzavřena.
- Vzhledem k tomu, aby nebyla narušována činnost oddělení školní družiny, můžete si vyzvednout dítě nejdříve ve 14.30 hod.
- Dítě do ŠD lze přihlásit na začátku školního roku. V průběhu školního roku lze přijetí projednat s vedoucí vychovatelkou. Dítě bude potom přijato pouze v případě, že bude volná kapacita.
- Pokud nebude dítě dlouhodobě (nejméně 1 měsíc) z vážných důvodů (nemoc) do ŠD docházet, lze po oznámení rodičům dítě ze školní družiny vyřadit.
- Do ŠD nemůže být přijat žák, který svým chováním ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních žáků. Při hrubém porušení pravidel ŠD může být žák vyloučen.
- K vybavení ŠD se žáci chovají ohleduplně a šetrně. Úmyslné poškození nebo zničení herního zázemí či vybavení nahradí rodiče.
- V době společné výchovné činnosti, tj. do 14,30 hod., není dětem povoleno používání mobilních telefonů.
- Žádáme rodiče, aby dali dětem věci na přestrojení do plátěného sáčku, vše podepsané celým jménem. Igelitové tašky jsou nevhodné.
- Telefonní spojení přímo na školní družinu je: 737 152 583

10. EVALUAČNÍ PLÁN

V naší školní družině se snažíme hodnotit vlastní činnost a průběžně provádíme úpravy ŠVP.

11. ČINNOSTI V NAŠÍ ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Místo, kde žijeme

NÁŠ DOMOV
Vypravujeme si o své rodině, zaměstnání rodičů - kresba, malba.
Kde bydlím - vycházka k domovu dětí, soutěž ve znalosti své adresy - Pošli si dopis.
V jakém domě bychom chtěli bydlet - kresba, stavění z krabic, z dřevěných kostek.

NAŠE ŠKOLA NENÍ BLUDIŠTĚ
Vítáme prvňáčky ve ŠD, seznamujeme se s naší školou, třídami, školní družinou, školní jídelnou, šatnami, tělocvičnou.
Zdobíme školní družinu podle ročních období.
Hledáme ve škole ukrytý poklad podle orientačního plánku.
Vymýšlíme a kreslíme logo naší školní družiny.
Dramatizace - Ve škole se nebojíme.

CESTA DO ŠKOLY
Vypravujeme si o bezpečné cestě do školy a domů, o reflexním oblečení.
Soutěžíme v poznávání dopravních značek a v jízdě zručnosti na koloběžkách.

DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY
Čím můžeme jezdit- vycházka na vlakové a autobusové nádraží, kresba dopravních prostředků, dramatizace - Jedeme autobusem,vlakem,čím pojedeme na prázdniny- kresba.

NAŠE MĚSTO
Vypravujeme si o významných budovách, závodech, historických místech v našem městě - poznávací vycházka po městě,
soutěž - najdi jméno ulice, co vyrábějí továrny.
Společně malujeme naše město - také kresba, koláž.
Hrajeme si na průvodce - Kudy se dostaneme ke knihovně, MŠ, sokolovně.
Šipkovaná- vycházka podle značek.

JAK ŽIJEME
Vypravujeme si o zaměstnání lidí- jak pracují?
Hra na prodavače a kupujícího, Na sochy, Kadeřnická soutěž, hádanky - Co kdo dělá ?
Kreslíme - Čím bychom se chtěli stát?
Dramatizace - Ztráty a nálezy, Já se ztratil

OCHRÁNCI POŘÁDKU
Vypravujeme si o práci policistů a porušování zákona - alkohol, krádeže, nesprávná jízda na kole na silnici, dramatizace - Na strážníky.

CESTA DO KNIHOVNY
Březen - měsíc knihy
Jaká je naše nejoblíbenější kniha, hrdina, žánr, ilustrátor?
Kresba pohádek, výroba záložky do knihy, obalu na knihu.
Pohádkový kvíz- poznej pohádku
Dramatizace pohádek.
Kniha školní družiny

NA POŠTĚ
Návštěvy pošty - posíláme dopis, balíček
Dramatizace - Cesta pošťáka
Kresba - poštovní známka, zhotovení veselé obálky.

JSME BÁSNÍCI A ZPĚVÁCI
Soutěžíme ve znalostech básní a písní o našem městě, kraji - psaní básní, recitační soutěž, Družinový slavík.

CESTOVNÍ ABECEDA
Soutěžíme ve znalostech měst v naší republice - Jméno, město, zvíře, věc,
Kresba vlajek různých států, kresba erbů českých měst.

JAK BYLO DŘÍVE
Čteme si pověsti - o historii našeho města.

Navštívíme Muzeum krajky.

LIDOVÉ ZVYKY
Vánoční svátky - soutěž ve zpěvu vánočních koled, vánoční výrobky i s rodiči - vánoční dílny, besídky pro rodiče a v MŠ.
Masopust - výroba masek, družinový karneval.
Vítáme jaro - vynášíme zimu, vyrábíme Morenu.
Zpíváme a pískáme jarní písničky a tančíme při hudbě.
Jarní besídka pro děti z MŠ.
Vyprávíme si o lidových tradicích, zhotovujeme velikonoční výrobky.
Slet čarodějnic- Čarodějnický karneval, kresba čarodějnic, Čarodějnická stopovaná, soutěže čarodějnic v hodu koštětem, v jízdě na koštěti.
Vamberecké slavnosti- Krajkářské slavnosti, Svatováclavský jarmark.

Lidé kolem nás

NAŠE RODINA
Poznejte povolání našich rodičů - pantomima, kresba.
Naši prarodiče - vyrábíme přáníčka k jejich svátku, narozeninám.
Vyprávíme si o babičce a dědečkovi - zpíváme písničky .
Hra Na řemesla, jak se nazývají naši příbuzní.
Den matek - vyprávíme si o mamince, vyrábíme přáníčka, kresba rodičů, besídka pro maminky.
Co vyprávěly peníze-vyprávíme si o plýtvání a šetření, hra Na nakupování, výroba dětských peněz, dramatizace - Na prodávajícího a kupujícího.
Umím říci děkuji a prosím.
Reklamace výrobku.

MÍ KAMARÁDI
Vypravujeme si o svých kamarádech - kresba kamaráda, skupinový portrét naší družiny, hra - Vtipnější vyhrává.
Poznáváme své kamarády sluchem a hmatem - Ptáčku, zazpívej, Mám zavázané oči.
Hry o dobrých vlastnostech kamaráda - Tichá pošta, psaní tajného dopisu,Vtipnější vyhrává, Hrajeme si na malého pomocníka- oprava her ve ŠD, pomáháme při úklidu školní družiny.
Učíme se soutěžit ve družstvech. Soutěžíme ve dvojicích - soutěže dvojčat v běhu, přenášení věcí
Hrajeme si stolní hry ve dvou - šachy, dámu, skákanou, piškvorky, mlýn, Kdo to je, Nejsme všichni stejní - vyprávění o smyslech, o tělesně postižených lidech - hra Na slepou bábu, poslepu poznáváme předměty - Na mezka.

Všude žijí lidé - čteme si pohádky z cizích zemí, vyprávíme si o různých národech - kvíz: Cizí národní jídlo, řeč.

SVÁTKY A OSLAVY

Seznamujeme se se jmény v kalendáři - zapíšeme si svátky a narozeniny dětí, kresba portrétu a znamení dětí.
Náš družinový karneval - pohádkový, čertovský, kresba o karnevale, tanec.
Adventní čas - čteme si o vánocích, zhotovujeme adventní věnec a řetěz, čertovské výrobky a výzdobu, máme mikulášskou besídku
Dramatizace - Čertovské pohádky.
Kouzelný čas vánoc - vyprávíme si o vánočních zvycích, procházíme se vánočně vyzdobeným městem, vyrábíme vánoční ozdoby, pečeme a zdobíme perníčky, vánočně zdobíme ŠD.
Vyrábíme vánoční přáníčka a jmenovky k dárkům, na stůl.
Velikonoce - zdobíme kraslice, soutěž v recitaci jarních básní a koled, zdobíme ŠD velikonočními motivy.
Den učitelů - výroba přáníček pro učitele.
Den dětí - soutěžíme a závodíme - Pohádkový les.

JAK SE SPRÁVNĚ CHOVAT

Známe kouzelná slovíčka - děkuji, prosím, omlouvám se- dramatizace scének s kouzelnými slovíčky.
Člověk mezi lidmi - vypravujeme si o tom, čím můžeme druhé potěšit – dramatizace Můj kamarád je smutný.
Tancujeme lidové tance - Naše první taneční a společenské chování - scénka Smím prosit?
Hodnotíme naše chování ve školní jídelně.
Hra Vadí nevadí.
Návštěva divadla, koncertu - soutěžíme v poznávání hudebních nástrojů podle tvaru, zvuku, kresba hudebních nástrojů, dramatizace - Jak se chovat v divadle, opozdili jsme se.
Návštěva výstav -soutěž v poznávání ilustrátorů dětských knih, připravujeme výstavy našich prací.
Cestou, necestou - vypravujeme si o cestování hromadnými dopravními prostředky, scénka - Slon do autobusu nepatří,
na procházkách zdokonalujeme chování na silnici a na chodníku.
Umíme správně mluvit - cvičíme si jazyk jazykolamy, vyprávíme si a čteme pohádky a příběhy, čteme z časopisů.
Řekni to beze slov - pantomimou- povolání, zvířata, pocity, pohádky.
V restauraci a u stolu - seznamujeme se s pravidly slušného chování, soutěžíme v prostírání stolu, soutěž Správný jedlík ve školní jídelně.
Co jsme viděli v televizi - vyprávíme si o tom, co se nám líbí a nelíbí, o reklamě, připravíme si vědomostní televizní soutěž -
Videostop, Milionář, Kufr, AZ kvíz, Máte padáka, Kolotoč

Lidé a čas

NÁŠ DENNÍ REŽIM

Po práci si užijeme legraci - vypravujeme si o svých povinnostech a zábavě, hrajeme hru Odhadni čas.
Soutěžíme v rychlosti určování času na papírových hodinách.
Kreslíme o tom, co nás baví a nebaví, co jsme zažili - Na pouti, O prázdninách , ve školní družině – zhotovujeme Leporelo.Vyrábíme prázdninový vláček z pohlednic z prázdnin.
Vyprávíme si o prožitém víkendu.
Závodíme v oblékání, zavazování tkaniček, ve skládání kostek, puzzle.
Společně připravujeme týdenní plány ŠD.
Náš kalendář - Jak se mění příroda, kreslíme čtyři roční období.
Vyrábíme si papírové hodiny, kreslíme budík.
Hrajeme paměťové hry - Kimova hra, hry na pozornost a soustředěnost, kvíz- Jaké druhy hodin znáte? Vyprávíme si o zbytečném spěchu s nebezpečím úrazu.
Vyhledáváme spojení na autobusovém nádraží - Kdy mi pojede autobus?

JAK SE MĚNÍ LIDÉ

Besedujeme o tom, co může člověk zažít a naučit se během všech věkových období, kreslíme dítě, dospělého člověka, seniora, navštívíme mateřskou školu.
Když velcí byli malí - navštívíme penzion pro seniory s dárečky a vystoupením k vánočním svátkům .

JAK SE MĚNÍ VĚCI, BUDOVY, OBEC

Jak se změnil Vamberk - srovnáváme stav budov, ulic a míst ve městě podle starých pohlednic.
Kreslíme domovní znamení pro náš dům.
Kronika školy - vyprávíme si o minulosti školy, vzdělávání.
Jak pomáhaly děti dříve a dnes - hrajeme scénky o tom, jak doma pomáháme.
Vyprávíme si o vybavení domácnosti dříve a dnes, kreslíme moderní spotřebiče a pomocníky pro budoucnost.
Detektiv v šatníku - pořádáme módní přehlídku oblečení.
Tvoříme modely fantastických klobouků, rukavic, bot, punčocháčů.
Putujeme časem - chlubíme se sbírkou známek, mincí, pohlednic.
Jak se bydlelo - kreslíme starý dům a nové sídliště,vytváříme obrázky hradů a zámků - malba, koláž.
Lidé a minulost - čteme české pohádky, říkadla, básničky, ilustrujeme pohádky a učíme se lidové písničky.

Rozmanitost přírody

PŘÍRODA KOLEM NÁS - ROSTLINY, ŽIVOČICHOVÉ
Na vycházkách pozorujeme přírodu.
Kreslíme strom ve čtyřech ročních období.
Využíváme listy a plody stromů na koláže, frotáže, otisk a jiné výtvarné práce.
Upevňujeme pravidla chování v přírodě.
Vyrábíme z přírodnin - Podzimní skřítek, Kaštánek, Cibuláček, Dýňové strašidlo, Kukuřičná víla, girlanda z listí.
Sbíráme kaštany a žaludy pro lesní zvěř.
Besedujeme s myslivcem.
Čteme knihu Ferda mravenec a kreslíme brouky, motýly.
Ptačí tajemství - učíme se poznávat ptáky, kreslíme, modelujeme ptačí hnízdo, kreslíme ptačí krmítko, ptáčky.
Sledujeme přilétání tažných ptáků - hra Čáp ztratil čepičku.
Zpíváme písně o ptácích - Čížečku, čížečku.
Naše květiny - vědomostní soutěž v poznávání květin, pečujeme o pokojové květiny.
Vyjdeme si k řece - kreslíme na oblázky.
Soutěžíme v poznávání zvířat, hra - Co jsem za zvířátko.
Soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat a rostlin.
Ve Dni proti hluku jdeme na procházku a hrajeme hru Bzučím tiše, hrajeme Bobříka mlčení.
Moje milé zvířátko - vyprávíme si o tom, jak se o ně staráme, kreslíme domácí mazlíčky, oblíbené zvíře.
Soutěž v poznávání zvířat ze ZOO, lesních a vodních živočichů, domácích zvířat.

ROČNÍ OBDOBÍ
Příroda a my - na procházkách sledujeme změny v přírodě a život zvířat. Zpíváme známé písničky o zvířatech a rostlinách, počasí a pohybově doprovázíme.
Dramatizujeme krátké pohádky o zvířátkách.

PODZIM
Soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, chuti, vůně
Na vycházce pozorujeme podzimní práce na poli, na zahradě - kreslíme a modelujeme ovoce, zeleninu, listy.
Zhotovujeme papírové klíče na zamykání přírody před zimou.

Soutěžíme o nejhezčího draka.

ZIMA
Na vycházce hledáme stopy zvířat, krmíme ptáčky.
Kreslíme zimní obrázky - soutěž o nejhezčího sněhuláka, vločku, vytváříme zimní výzdobu ŠD.
Zpíváme zimní písničky.

JARO A LÉTO
Malujeme první jarní květiny.
Soutěžíme v poznávání květin.
Kreslíme mláďata domácích zvířat. Tvoříme aprílové obrázky.
Soutěžíme v kuličkiádě, v petanque.

TÝDEN, MĚSÍC, ROK
Vyrábíme koláže jednotlivých měsíců.
Dramatizujeme pohádku O dvanácti měsíčkách.

POČASÍ
Tvoříme meteorologický kalendář přírody a poznáváme lidové pranostiky.

VODA
Kreslíme koloběh vody v přírodě, malujeme ryby, zpíváme o vodě.
Pokusy s vodou - pára, led

CHRÁNÍME SI SVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
Ve školní družině třídíme odpad - plastové lahve a papír - hrajeme ekologické domino.
Odpovídáme v kvízu Co nepatří do lesa.
Při vycházce do lesa, na pole, k řece pozorujeme živočichy, rostliny, neživou přírodu.
Čteme encyklopedie o zvířatech a rostlinách.
Tvoříme herbáře květin.
Cesta do pravěku - kreslíme, malujeme, modelujeme prehistorické zvíře.
Besedujeme o sběru léčivých rostlin.

Člověk a jeho zdraví

POZNÁVÁME SVÉ TĚLO
Obkreslujeme své tělo a dokreslíme nejdůležitější tělesné orgány.
Hrajeme hru Hlava, ramena, kolena, palce.
Vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu.
Čistota půl zdraví - hrajeme scénky Na popletené děti.
Kreslíme Zdravínky a Šmudlenky
Náš zdravý jídelníček - kreslíme ovoce a zeleninu, tvoříme koláže zdravých a nezdravých jídel.
Soutěžíme ve kvízu - Zdravá výživa.
Soutěžíme ve smyslovém poznávání ovoce, zeleniny, jídla, koření
Soutěžíme v poznávání hub.
Chci být zdravý - vypravujeme si o nemocech a uzdravování, učíme se ošetřovat drobné zranění.
U lékaře - vyprávíme si a hrajeme si na pobytu u lékaře, v nemocnici
Pečujeme o sebe - pořádáme Kadeřnickou soutěž.
Co nás může ohrozit - hrajeme scénky, jak se chováme na ulici, v dopravních prostředcích, abychom se vyhnuli úrazům, co nám může uškodit - neznámá zvířata, lidé
Hrajeme hru Na krvavé koleno
Přenášíme zraněného.Kreslíme návrhy plakátů proti kouření a drogám.

KAŽDÝ DEN CHODÍME VEN
Denně chodíme ven - do přírody, na hřiště, na zahradu a na terasu
Učíme se nové pohybové hry a hrajeme známé, dětmi oblíbené hry - Na ovečky, Cukr, káva, limonáda, Oheň, voda, blesk…
Pořádáme jednoduché hry s míčem a švihadlem - školka, Halí halo,vybíjení, Na opici
Po organizovaných závodivých a sportovních hrách relaxujeme při spontánních hrách.
Při vycházkách překonáváme přírodní překážky.
Hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě.
Otužilci - vhodně se strojíme, hrajeme pohybové hry, v létě navštěvujeme koupaliště.
Zimní radovánky - Soutěžíme ve stavění sněhuláků, sněhových staveb, v hodu sněhovou koulí na cíl, do dálky.
Kreslíme do sněhu a vyšlapáváme cestičky.
Chodíme sáňkovat, pekáčovat a pytlovat, bruslíme a hrajeme si na ledě.
Míčové hry - procvičujeme pravidla míčových her, nacvičujeme vybíjenou a kopanou na hřišti a v tělocvičně - opičí dráha.
Soutěžíme v míčové olympiádě.

V zimě soutěžíme v tělocvičně - Železný kluk,holka.
Na jaře pořádáme sportovní olympiádu – v tradičních a netradičních disciplínách.

9. Školní vzdělávací program DDM

Název: Dům dětí a mládeže Vamberk

Právní forma : příspěvková organizace

Sídlo: Jugoslávská 607, Vamberk

IČO: 70156611

IZO: 600097650

Telefon: 494541545

http://www.ddmvamberk.cz

Zřizovatel : Město Vamberk

Platnost ŠVP: od září 2007

Podpis vedoucího :

Razítko organizace :

Charakteristika zařízení

DDM je střediskem pro volný čas dětí a mládeže, které v souladu s vyhláškou č.74/2005 Sb.v platném znění o zájmovém vzdělávání plní hlavní úkoly v oblasti zájmového vzdělávání pro všechny věkové i sociální skupiny. Zaměřuje se na aktuální potřeby a požadavky současné generace,

svou nabídku zpestřuje moderními aktivitami a formami práce. Zájmové vzdělávání je realizováno ve všech typech hlavní činnosti (viz formy zájmového vzdělávání).
DDM poskytuje naplnění volného času pro všechny věkové i sociální skupiny, pro zdravé i handicepované účastníky.

Prostorové a materiální podmínky

Činnost DDM je realizována na jednom pracovišti v Jugoslávské ul. 607, sportovní aktivity probíhají v hale TJ Baník, v tělocvičně ZŠ ve Vamberku, ve sportovní hale ZŠ Záměl a v ZŠ ve Slatině a rukodělná činnost Panenka bude probíhat v prostorách ZŠ Záměl. V objektu DDM je pro činnost k dispozici 8 místností a zahrada. Pro jednorázové akce můžeme využívat sál městského klubu Sokolovna. Pracoviště je v provozu od října 2006 a díky rekonstrukci jsou splněny všechny hygienické normy kromě bezbariérového přístupu. Všichni pracovníci dbají o vytvoření tvůrčího prostředí, na kterém mají podíl i účastníci naší činnosti.

Personální podmínky

Celou činnost zajišťují 2 interní pedagogické pracovnice a 2 technicky hospodářští pracovníci. Kvalifikační předpoklady a odbornost je dána zákonnými normami. Značnou část hlavní činnosti zajišťují a vedou externí spolupracovníci DDM. Jejich složení se mění podle nabídky volnočasových aktivit. Pracovníci mají možnost dalšího vzdělávání podle plánu DVPP, který se každoročně aktualizuje podle potřeb pracoviště i samotných pracovníků a podle aktuálních trendů. Vzdělávání probíhá formou účasti na akreditovaných kurzech, částečně samostudiem.

Kritéria pro pedagoga volného času:
- účelné využívání své odbornosti a nových poznatků
- organizační schopnosti a jejich využití
- komunikační schopnosti
- schopnost týmové práce
- kvalitní reprezentace zařízení na veřejnosti
- ochota ke spolupráci s jinými subjekty
- kreativita a flexibilnost
- schopnost vytvářet podmínky pro osobnostně sociální rozvoj klientů
- zajištění volnočasových aktivit i mimo domovské DDM (Záměl)

Ekonomické podmínky

DDM je příspěvkovou organizací pod ZŠ, jejíž základní zdroje financí představují :

- státní rozpočet
- příspěvek zřizovatele
- vlastní zdroje (úplaty účastníků, poplatky za kurzy, tábory)
- granty a projekty
- dary

Zásady hospodaření se řídí obecně platnými normami pro hospodaření příspěvkových organizací, pravidly hospodaření stanovenými zřizovatelem, právními předpisy pro zájmové vzdělávání a dalšími podmínkami formulovanými v souboru vnitřních norem a směrnic. Výše úplaty zájmových útvarů se stanovuje vždy na školní rok.
Kontrolní mechanizmy jsou zajištěny vnitřním a vnějším kontrolním systémem.

Podmínky BOZP

Při zajišťování BOZP vycházíme z obecně platných pokynů. Účastníci činnosti jsou proškoleni a pojištěni. Je vedena evidence úrazů. Dokumentace BOZP je k nahlédnutí na ředitelství ZŠ ve Vamberku.
Zodpovídáme za bezpečnost a zdraví účastníků zájmového vzdělání, přihlížíme k jejich fyziologickým potřebám a vytváříme podmínky pro jejich zdravý vývoj. Vzhledem ke stáří nábytku a některého vybavení je nutná dle finančních možností jejich postupná výměna.

Cíle vzdělávání

Obecné cíle zájmového vzdělávání vycházejí z § 2 odst. 2 školského zákona.

Krátkodobé cíle - podrobně rozpracovány v plánu činnosti DDM na příslušný školní rok,
(nabídka zájmových útvarů, příležitostných a spontánních činností, kurzů, osvětových a metodických činností, prázdninových akcí)

Dlouhodobé cíle - podchytit a preventivně působit na rizikové skupiny dětí a mládeže
- vytvořit bezbariérový přístup a zaměřit se na spontánní činnost haendicapovaných dětí a mládeže
- najít prostředky a realizovat vybudování nových prostor pro sportovní aktivity
- účelově vybudovat prostory zahrady a v plné míře je využívat
- zmodernizovat klubovnu PC
- navazování spolupráce s novými subjekty

- hledat nové zdroje pro získání finančních prostředků (fondy EU)

Formy a obsah zájmového vzdělávání

Formy zájmového vzdělávání vycházejí z § 111 školského zákona a z § 2 vyhl.74/2005 Sb. v platném znění o zájmovém vzdělávání a jsou specifikovány v ročním plánu činností.

Základní formy:

a) **pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost**
(zájmové útvary, sportovní a turistické oddíly, taneční soubory, kluby, mateřské kluby)
pravidelně během školního roku

b) příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová tématická rekreační činnost nespojená s pobytem mimo místo sídla školského zařízení
(tématické akce, komponované pořady, soutěže, přehlídky, divadelní představení, výlety, výstavy, příměstské tábory, propagační akce)
celoročně nepravidelně ve stanovených termínech

c) táborová činnost a činnosti spojené s pobytem v místě organizace i mimo ni
(tábory, exkurze, pobytové akce, tematická soustředění)
celoročně, prázdniny, volné dny

d) osvětová činnost, poskytování informací, prevence patologických jevů
(výukové a vzdělávací programy, osvětově-propagační akce, semináře, kurzy)
celoročně ve stanovených termínech

e) individuální práce – vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů
(konzultace, soustředění, soutěže, přehlídky, turnaje)
celoročně ve stanovených termínech

f) využití otevřené nabídky spontánních činností
(kluby, herny, zahradní vybavení)
celoročně

Obsah zájmového vzdělávání

Účastníkům zájmového vzdělávání jsou nabízeny různé aktivity a to především v oblasti sportovní, výtvarné, hudební, přírodovědné, osvětové a dalších. Obsah však závisí na materiálních podmínkách a odbornosti pracovníků a to jak interních, tak i externích.

Podmínky přijímání uchazečů

Podaná písemná přihláška, která obsahuje všechny zákonem dané informace, je základem pro přijetí účastníka do pravidelného zájmového útvaru. To platí i pro ostatní akce, které DDM nabízí. U uchazečů mladších 18 let musí být podepsána zákonným zástupcem. Přihláška je platným dokumentem školského zařízení a je podle §28 školského zákona zařazena do školní matriky.

Kritéria přijímání uchazečů
- kapacita
- věk
- uhrazení úplaty (splatná 2x ročně)

Průběh vzdělávání probíhá na bázi dobrovolnosti. Délku a formu si účastník volí sám z nabídky činností. Při závažném nebo opakovaném porušení vnitřního řádu je vedoucí oprávněn účastníka podmínečně, případně nepodmínečně vyloučit.

Ukončení vzdělání

Ukončení vzdělání je na základě podání písemného prohlášení, ukončení sjednané doby zájmového vzdělávání, z mimořádných organizačních důvodů, na žádost v souladu s vnitřním řádem.

Účastník zájmového vzdělávání nezískává žádný doklad o absolvování daného zájmového útvaru, ale do budoucna chceme připravit absolventský list pro účastníky.

Propagace

Veřejnost je informována prostřednictvím letáků, plakátů, medializací (regionální tisk), domovskými stránkami DDM, osobní agitací a propagací.

Hodnocení a autoevaluace

Hodnocení práce je důležitou podmínkou pro další rozvoj organizace a zkvalitňování všech jejích aktivit. Jeho pomocí zjišťujeme spokojenost účastníků zájmového vzdělávání, vhodnost zvolených forem práce i vlastní rezervy.
Vnější hodnocení provádí ředitelství ZŠ, zřizovatel a Česká školní inspekce.
Hodnocení a autoevaluace se projeví v hodnotící zprávě, ale přesto nejvýznamnějším hodnocením naší práce je spokojenost účastníků a veřejnosti.

Zdroje (v platném znění)

Zákon č.561/2004 Sb., školský zákon
Zákon č.563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících
Vyhláška č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání
Vyhláška č.317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královehradeckého kraje

Tento ŠVP byl vypracován ve spolupráci všech pedagogických pracovníků.

Závěrečné ustanovení

Tento školní vzdělávací program je platný od 1. 9. 2007.